RADU TEODORESCU

HARISMATICUL ÎN BISERICA CREȘTIN ORTODOXĂ

Cugir 2018

CUPRINS

INTRODUCERE

Harisma este un termen pe care îl găsim destul de des folosit în creștinismul ortodox. Deși harisma este un cuvânt des folosit în creștinismul ortodox sunt mai puțini cei care îi știu sensul și înțelesul. Ce este o harismă prin urmare? O harismă este "dar sau virtute împărtășită de Duhul Sfânt unor persoane, cum ar fi: darul înțelepciunii, al vindecării, al prorocirii, al tălmăcirii de limbi etc.; poate fi permanentă sau temporară." La fel de bine un alt sens al harismei după Dicționarul explicativ este: "calitate care permite posesorului ei să-și exercite ascendentul sau autoritatea asupra unui grup." Este prin urmare cât se poate de evident că o harismă este un dar al Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Primul care a folosit termenul de harismă a fost în antichitate Sfântul Apostol Pavel. Termenul de harismă χαρισμα înseamnă dar duhovnicesc. Când omul ajunge să se înduhoivnicească este adevărat că el poate să primească de la Dumnezeu mai multe daruri. Unul dintre aceste daruri este cel al capacității de a devenii un bun conducător al turmei cuvântătoare a lui Hristos. Iată prin urmare că conducere există și în Biserica Creștin Ortodoxă. Prin urmare, din cele spune mai sus este adevărat că reise faptul că unele harisme sunt supranaturale: unii sfinți au darul de a vindeca boli incurabile, alți sfinți au darul de a vorbii în limbi străine (Sfântul Paisie Aghioritul a vorbit cu un japonez în japoneză fără să fi cunoscut această limbă). Este evident că există și harisme naturale sau mai bine spus care nu au nici un har supranatural al lui Dumnezeu în ele: înțelepciunea, blândețea, cumpătarea, îndelunga răbdare sau darul cuvântului.[1]

Prin urmare este adevărat că în ortodoxie putem să vorbim despre o persoană harismatică sau despre un harismatic. Cine este și cum se manifestă această persoană este subiectul acestei cărți ce sperăm să fie cât se poate de concludentă în acest sens. După cum am spus Sfântul Pavel a folosit termenul de harimsă ca unul care se leagă de termenul de har al lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu este fără doar și poate ajutorul lui Dumnezeu pe care El îl conferă unor anumite persoane în anumite împrejurări. " Și fiecăruia i se dă arătarea Duhului spre folosul altora. De pildă, unuia îi este dat, prin Duhul, să vorbească despre înțelepciune; altuia, să vorbească despre cunoștință, datorită aceluiasi Duh; altuia, credința, prin acelasi Duh; altuia, darul tămăduirilor, prin același Duh; altuia, puterea să facă minuni; altuia proorocia; altuia, deosebirea duhurilor; altuia, felurite limbi; și altuia, tălmacirea limbilor. Dar toate aceste lucruri le face unul și acelasi Duh, care dă fiecaruia în parte, cum voiește." (1 Corinteni 1, 8-11). Avem aici o expunere pe scurt a ceea ce înseamnă harisma în creștinismul ortodox. După cum am spus în sens paulinic harisma este un lucru care se intersectează cu supranaturalul. A face minuni cum fac sfinții este un lucru care ține mai mult de harisma creștin ortodoxă. Totuși, sunt și unii care nu au o harismă supranaturală ci numai una care pleacă de la puterile lor naturale. Sfântul Pavel denumește aici harismele înțelepciunii și ale cunoașterii. Aceste harisma sunt cele care ne fac în cele din urmă să ne dăm seama că nu putem vorbii numai de manifestări supranaturale ale harului lui Dumnezeu în cazul harismelor ci la fel de bine și de manifestări naturale.[2]

Cu o altă ocazie Sfântul Pavel scriidn romanilor le spune: "deoarece avem felurite daruri, după harul care ne-a fost dat: cine are darul prorociei să-l întrebuințeze după măsura credinței lui." (Romani 12, 6). Când Sfântul Pavel vorbește despre *felurite daruri* el se referă aici la harisme. Firecare din cei care face parte din Biserică, dacă ajungem să ducă o viață duhovnicească în cele din urmă va primii de la Dumnezeu anumite daruri care sunt compatibile cu persoana sau personalitatea lui. Este evident că în secolul I când a scris Sfântul Pavel această epistolă au fost mai mulți creștini care aveau darul proorociei. Este evident că în zilele noastre nu mai este vorba de una așa de mare dar fiindcă la fel de bine credința creștinilor de azi nu mai este așa de mare ca și cea a creștinilor din antichitate. Totuși, ceea ce trebuie să reținem din afirmația Sfântului Pavel este că harismele sunt daruri ale harului lui Dumnezeu pe care Acesta le face gratuit celor care sunt vrednice de ele. Harisma este prin urmare un produs al sinergiei sau mai bine zis al colaborătiri dintre om și Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Este adevărat că în mai puține cazuri ea poate să ajungă să se manifeste în mod supranatural dar fără doar și poate

---

[1] Olivia Fox Cabane, *The charisma myth: how can anyone can master the art and science of personal magnetism* (New York, 2012).

[2] Că harismele pot să fie un lucru supranatural nu putem avea nici o îndoială. Sunt mai mulți părinți duhovnicești care au ajuns la o astfel de măsură. Unii au fost văzători cu duhul, alții au izgnit diavoli, alții au controlat anumite elemente ale naturii. Prin urmare când vorbim despre harismă în creștinismul ortodox trebuie să știm că nu vorbim despre un lucru care se rezumă strict la lumea naturală ci la fel de bine este orientat în spre supranatural. În acest sens nu există un anumit tipar după care Dumnezeu conferă o harimsă unei anumite persoane dar ceea ce trebuie să fim conștienți este că în nici un fel harismele nu sunt conferite celor care sunt afară de Biserica Creștin Ortodoxă. Harisma este un lucru care se dobândește și se menține în creștinimsul ortodox și este o acțiune care vine de la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Iată de ce este bine să știm care este originea și sensul ultim al harismei. Harisma are prin urmare un cadru ecclesial de manifestare și la fel de bine nu este unul care este separată de viața liturgică a Bisericii Creștin Ortodoxe. Prin urmare nu vom găsii harismatici afară de creștinismul ortodox.

harisma nu este un produs care ține numai de om și numai de nevoințele omului. Oricât s-ar nevoii un om pentru o anumită harismă în cele din urmă ea este produsul voii lui Dumnezeu Duhul Sfânt care ajunge să insufle o anumită persoană în acest sens. Iată de ce este bine să știm că harisma în sens creștin ortodox nu este un lucru care ține exclusiv numai de puterile omului ci mai mult ea este un lucru care ne duce la Dumnezeu Duhul Sfânt. Sunt mulți care consideră că pentru a devenii o persoană harismatică tot ceea ce este necesar este să dai dovadă numai de nevoință în sens propriu fiindcă în cele din urmă acesta este ceea ce trebuie. Realitatea este că harisma vine de la Dumnezeu și este un har special al lui Dumnezeu peste persoana în cauză. Sunt de exemplu mai mulți duhovnici care au harisma duhovniciei mai mult decât alții. Creștinii ortodocși pot să simtă acest lucru fiindcă atunci când intră sub epitrafilul unui duhovnic harismatic ei se simt odihniți, simt dorința să își spună toate păcatele și pe cele pe care le-au ascuns și la fel de bine au o senzație de ușurare când gată spovedeania. Este așa fiindcă duhovnicul în cauză are o harismă specială.[3]

Prin urmare ceea ce trebuie să știm este că harismele nu sunt date de Dumnezeu numai pentru folosul personal al unei anumite persoane ci la fel de bine și peste cei care sunt cu el parte din biserica unde merge ele. Harismaticul nu poate în nici un fel să fie o persoană invidualistă care se rezumă numai la sine și la ceea ce ține de propria persoană. Harismaticiul este chemat că își folosească harisma pentru a atrage pe necredincioși la credința în Dumnezeu. În acests sens este adevărat că în antichitate Dumnezeu a conferit mai multe harisme creștinilor pentru a păgânii văzând darurile lor să ajung să se încreștineze. Prin urmare harisma este o prezență a harului lui Dumnezeu în om care îl transfigurează pe om și în deschide spre un alt plan al existenței. Hairsmaticul este în acest sens o persoană trransfigurată care vede diferit lumea și existența. În acest sens orice creștin care fiindcă crede în Iisus este potențial un harismatic. Totuși, nu toți creștinii ortodocși sunt harismatici. Cum se poate explica acest lucru că deși Biserica Creștin Ortodoxă afirmă că tot creștinul prin credința în Iisus este un potențial harismatic nu toți devin harismatici? Nu toți creștinii ortodocși sunt harismatici fiindcă pentru mai mulți creștinismul este mai mult un lucru formal care nu înseamnă nimic mai mult decât slujbele de paști și de crăciun. Harul lui Dumnezeu este împărtășim fiecărui creștin însă nu toți ajung să concluceze cu el la fel. Sunt mulți care nici nu știu că există un har a lui Dumnezeu. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu își împarte harismele Sale cu un scop bine definit: a zidi Biserica lui Hristos. Este adevărat că în timp ce unii vor să zidească Biserica lui Hristos în această lume, alții doresc să o distrugă și să o răstoarne. Exemple ar fii mult prea multe și nu vom insista asupra lor în aceste rânduri. Totuși ceea ce sfinții părinți ai ortodoxiei au afirmat este că cel mai mare dar al creștinimului ortodox este dragostea. Sfinții părinți sunt de părere că dragostea este mai presus de orice harismă. Cel care are dragoste sinceră și adevărată este prin urmare mai presus de harisme și de harismatici.[4]

Este bine să știm că în Noul Testament termenul de harismă apare menționat de 17 ori. Este evident că aici găsim originea creștină a acestui cuvânt. Iată care sunt dintre harismele naturale pe care le găsim denumite în Noul Testament:

1. Slujirea semenilor (filatropia)
2. Învățătura (sau harisma propovăduirii)
3. Mâgâierea sau harisma mângâierii
4. Conducerii în bunătate
5. Cunoașterii.

Un alt dar care este considerat de creștinismul ortodox ca fiind harismatic este cel al deosebirii duhurilor. Trebuie să știm că există o lume a duhurilor rele care de multe ori vor să ne înșele și să ne arunce în păcat. În acest sens este adevărat că darul deosebirii duhurilor este unul care este o harismă ce este conferită de Dumnezeu celor care sunt experimentați în viața duhovnicească. Așa se face că ei pot să recunoască atunci când de dexemplu în diavol se transformă în înger de lumină și vine să se ispitească. Acest dar al deosebirii duhurilor este unul care este la limita dintre natural și supranatural. A fi capabil să deosebești duhurile înseamnă să fi

[3] Robin Sol Liberman, *The charisma code: communicating in a language beyond words* (Oregon, 2016).

[4] Harismele sunt cu adevărat calități excepționale pe care le are creștinul ortodox dar ele nu valorează nimic dacă nu au dragostea sau mai bine spus dacă nu sunt dublate de dragoste și de cee ace ține de ea. Dragotea este un lucru care ne face să vedem harismele în adevărata lor lumină: ca lucrări care se răsfrâng asupra semenilor pentru a îi face mai buni și mai drepți. Harisma este prin urmare o realitate care ține de modul în care ajungem să Îl trăim pe Dumnezeu Duhul Sfânt. Un harismatic este un eroul al Duhului Sfânt al lui Dumnezeu fiindcă el ajunge să se împtătășească de dulceața care vine de la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Iată de ce este bine să știm care este sensul harismei și de ce este bine să căutăm harismele Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Ele sunt cele care ajung să ne facă să privim lumea și existența îi într-o cu totul altă modalitate și să avem o înțelegere mai profundă a realităților care ne înconjuară. Harisma este un dar care este din ce în ce mai rar simțit în zilele noastre fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt intreresați să devină harismatici.

conștient că în lumea spirituală nu există numai îngerii lui Dumnezeu ci la fel de bine și diavolii. Pentru aceasta trebuie să fie într-o stare de alertă continuă și să ne dăm seama când un duh rău ia chip de înger sau când el ajunge să ne ispitească prezentândun-ne răul drept bine. Harisma deosebirii duhurilor este una din ce în ce mai rar întâlnită în zilele noastre fiindcă sunt din ce în ce mai mulți cei care dezertează de la viața duhovnicească creștin ortodoxă. Trebuie să știm prin urmare că harisma deosebirii duhurilor este una care vine de la Dumnezeu și a fost conferită la mai mulți părinți duhovnicești care au lăsat mărturie propria lor viață în acest sens. Așa se face că prin a cunoaște viețile sfinților în cele din urmă vom ajunge și noi să dobândim harisma deosebirii duhuirilor.[5]

Se spune că o femeia avea un bărbat bețiv pe care de multe ori îl certa.

- Măi bărbate să te lași de băutură.
- Mă las, mă las.
- Când măi, că de ani de zile bei?
- Ai și tu răbdare.
- Nu mai am nici o răbdare.
- Femeie ce este cu tine?
- Nu mai suport! A spus femeia izbugnind în lacrimi.

-Femeie ce ai pățit? Nu omor pe nimeni dacă beau!

- Tu nu vezi că te vorbește toată lumea că ești bețiv?
- Lasă că mă voi lăsa de băutură.

Astfel de discuții aveau loc zilnic în casa femeii. Într-o zi femeia nu a mai suportat bețiia soțului și s-a dus la spovedit. La scaunul spovedaniei i-a spus părintelui:

- Părinte să știți că nu mai știu ce să fac.
- Ce este fiica mea?
- Soțul meu bea și nu mai știu ce să mă fac cu el. L-am mustrat de mai multe ori dar fără de rezultat.

Duhovnicul a stat puțin pe gânduri după care a spus:

- Cred că știu cum poți să îl faci pe soțul tău să se lase de băutură.
- Cum părinte?
- Vorbește mai puțin de băutură cu soțul tăi și mai mult cu Dumnezeu despre soțul.
- Nu înțeleg ce vrea să ziceți?
- Roagăte lui Dumnezeu pentru soțul tău și o să vezi că Dumnezeu îl va elibera de această patimă.
- Sunteți sigur părinte?
- Da fiica mea.

Din acea zi femeia s-a rugat de cu zor la Dumnezeu pentru bărbatul ei bețiv și ca prin minune bărbatul în cele din urmă s-a lăsat de băut.

Din întâmplarea de mai sus trebuie să înțelegem un lucru fundamental: că de multe ori nu ajungem să schimbăm pe cineva numai cu mustrarea ci la fel de bine acea persoană are nevoie și de rugăciune. Acesta fiindcă rugăciunea este un lucru care când estre făcută pentru o anumită persoană umple acea persoană de mai multe energii pozitive. Este adevărat că persoana poate să ajungă să respingă aceste energii. Totuși, când persoane ajunge să accepte energiile din urgăciune care sunt îndreptate în spre ea în cele din urmă ea se vindecă.[6]

Trebuie să evidențiem aici că una dintre harismele care au caracterizat lumea antică a fost vorbirea în limbi. În acest sens se știe că în Corint în Grecia pe vremea sfinților aspotoli erau mai mulți creștini care vorbeau în limbi. Vorbirea în lumbi este cea pe care o avem în primul rând descrisă în Faptele Apostolilor când ne Cincizecime apostolii au vorbit mulților de mai multe naționalități și fiecare dintre ei îi auzea vorbind în propria lui limbă. În acest sens Sfântul Pavel le spune corintenilor că vorbirea în duh este un lucru bun dar mai presus de

---

[5] Radu Teodorescu, *Discernământul duhurilor în pnevmatologia creștin ortodoxă* (Cugir, 2016).

[6] Că harisma este la un anumit nivel o energie care vine de la Dumnezeu în nici un fel nu poate să fie negat. Enegiile lui Dumnezeu au fost o temă care au fost de mai multe ori dezbătute în cadrul teologiei creștin ortodoxe. Harul lui Dumnezeu este la un anumit nivel un fel de energie necreată a luii Dumnezeu spre lume. Prin urmare când ajungem să ne împărtășim de energiile necreate a lui Dumnezeu în cele din urmă vom ajunge să devenim harismatici. Harisma este un lucru care ne face să fim cât se poate de uniți cu Dumnezeu și existența Lui. Că harisma este un har necreat sau o energie necreată a lui Dumnezeu îndreptată spre om este un lucru care îl afirmă foarte bine și foarte pe înțeles Sfântul Grigorie Palama. Energia necreată prin urmare poate să fie la fel de bine o harismă. Hariama este cea care pleacă de la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu pentru a îi fi omului de folos într-o anumită împrejurare. Iată de ce este bine să știm că harismele sunt energii necreate a lui Dumnezeu care sunt îndreptate spre noi. Creștinul ortodox trebuie să se străduiească prin nevoință să primască aceste harisme duhovnicești.

ea este dragotea creştinească. Iată de ce este vorbirea în limbi era mai mult un fel de dovadă a imaturităţii corintenilor. Dacă corintenii ar fi fost mai maturi ei şi-ai fi dat seama de ceea ce este cu adevărat important în creşitnismul ortodox. Glosolalia a fost lăsată în biserică mai mult pentru cei necredincioşi pentru a îi face să înţeleagă că Dumnezeu este mai presus de legile lumii naturale. Iată de ce glosolalia între creştini nu îşi are nici un rost. Prin urmare este adevărat că în anchitate mai ales la Corint au fost mai mulţi creştini care au avut darul glosolaliei. Iată prin urmare că este bine să ştim că nu trebuie să cutăm harisme supranaturale ci mai mult să Îl lăsăm pe Dumnezeu să judece dacă ele ne sunt de folos sau nu. În mare sunt mai mulţi care se simt atraşi de harismele supranaturale fiindcă el vor să vadă în creştinimul ortodox ceva ieşit din comun.[7]

Totuşi se cunoaşte şi un sens al termenului de harismă pe care îl avem mai înainte de creştinism. În secolul al III-lea înainte de Hristos, Alchifron foloseşte termenul de harismă ca unul care desemnează pentru antici un dar pe care cineva îl face absolut gratuit şi benevol. Este adevărat că termenul de harismă prin urmare a existat şi între păgâni dar el nu a avut sensul pe care îl cunoaştem în zilele noastre. Iată de ce este bine să ştim că termenul de harimsă a fost încreştinat mai ales de Sfântul Pavel şi a primit un sens profund creştin. După cum am spus când vorbim de harismă sunt două dimensiuni pe care el le curpinde şi de care trebuie să fim cât se poate de conştienţi. Harisma nu este un dar explusiv supranatural şi care nu are nimic natural. Sunt în acest sens din ce în ce mai rare cazurile în care putem vorbii de harismă ca de un lucru exclusiv natural. Au fost mulţi care au afirmat că harimele sunt un lucru strict natural şi că nu există nimic supranatural în ele dar acest fapt trebuie să ştim că este eronat. Harisma este o realitate care ţine de existenţa lui Dumnezeu şi care totuşi ajunge să se comunice oamenilor. Harima este prin urmare un lucru care poate să fie sau nu poate să fie supranaturală. Este evident în acest sens că unii sfinţi au ajuns la alungarea demonilor din diferiţi oameni. Avem de a face aici cu o harismă supranaturală care ţine mai mult de orientarea supranaturală a lucrurilor. Este adevărat că de mai multe ori au fost mai mulţi care au ajuns să dobândească anumite "daruri" cum ar fii extazul. A ajuns la extaz este fără doar şi poate o dovadă de harului lui Dumnezeu. A ajuns să fi în extaz înseamnă fără doar şi poate un lucru care ţine de o anumit harismă fiindcă nu toţi creştinii ortodocşi pot să ajungă la o stare de extraz. Acesta fiindcă starea de extraz în cele din urmă este un lucru care vine de la Dumnezeu şi nu poate să fie comandat pe cale naturală. În extaz cel în cauză ajunge să fie unit cu Dumnezeu şi să fie cât se poate de deplin şi de total în unitate cu Dumnezeu. Extrazul este o harimsă care depăşeşte limitele contingenţe ale acestei existenţe şi ajunge să privească lucrurile din cu totul alt sens al vieţii şi ale existenţei. Este prin urmare adevărat că într-un anume fel în creştinimul ortodox putem să voprbim depsre o harimsă a extazului. Acesta fiindcă extazul este un dar pe care Dumnezeu îl conferă creştinului ortodox.[8]

Harisma duhovnicească nu poate să vină în om dacă acea persoană nu este una a nevoinţei şi a ascezei. Acest fapt este un lucru fundamental de care trebuie să ţinem cont. La fel de bine harismele nu pot să fie neconforme cu învăţăturile lui Iisus Hristos. Este prin urmare eronat să credem că un harismatic a ajuns să fie superior la ceea ce a propovăduit Iisus Hristos. Harismele sunt lucruricare au lor în cadrul pe care l-a stabilit Iisus Hristos prin propovăduirea lui. Este adevărat că la un numit nivel cele pe care le-a propovăduit Iisus sunt mai mult un fel de porţi de deschidere în spre ceea ce înseamnă viaţa privată sau mai bine spus viaţa duhovnicească. Propovăduirea lui Iisus a fost una şi unică însă fiecare creştin ortodox ajunge să îşi împoprieze această propodăvuduire pe cont propriu şi pe cale proprie. Iată de ce este bine să ştim că viaţa duhovnicească a harismelor este una care se manifestă personal. O anumit persoană din biserică este harismatică şi la fel de bine şi noi putem ajunge să ne bucurăm de harisma ei. La fel de bine harisma este cea care la un anumit nivel ajunge să transcrie lucrurile într-o altă ordine sau mai bine spus să ne facă să vedem realitatea în modul în care a făcut-o Iisus. La fel de bine harisma este un lucru care atunci când ajunge să fie dobândită nu ne separă de autoritatea Bisericii. Din contră autoritatea bisericii se manifestă cel mai bine prin harismatici. Trebuie să ştim prin urmare

[7] G. F. Rendal, *Eu vorbesc în limbi mai mult decât voi toţi* (Germania, 1991).

[8] Totuşi există o contrafacere demonică a extrazului. În acest sens magicienii şi şamanii prin anumite tehnici care se leagă de: dans frenetic, instrumente muzicale, aburi şi vin; au ajuns la anumite stadii extatice. Este bine să ştim prin urmare că aceste stadii sunt cât se poate de străine de creştinimul ortodox şi de ceea ce înseamnă el. Extrazul creştin ortodox este o hairmsă care vine de la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu şi care este conferit unor persoane care s-au nevoit şi au ajuns la o mai mare iubire exitenţială a lui Dumnezeu. Iată prin urmare că extazul este un lucru de care trebuie să ţinem cont mai ales atunci când vorbim de viaţa duhovnicească. Trebuie să fim cât se poate de atenţi cu extazul care este o raritate în creştinii din zilele noastre. Extazul demonic este creat artificial în timp ce cel creştin ortodox vine de la Dumnezeu şi ne face să avem o legătură sau o relaţie mai deplină cu Dumnezeu. Extrazul este şi o manifestare a energiilor lui Dumnezeu în spre o anumit persoană care ajunge să vadă existenţa şi lumea la un nivel superior şi pe un plan diferit.

că este greu să vorbim despre unj harismatic care nu este sub ascultatea Bisericii. Harismaticul este o persoană care este profund pătrunsă de prezența harului lui Dumnezeu și ea devine mult mai conștientă de nevoia de a fi în unire cu Biserica și la fel de bine a își pune în slujba Bisericii lucrarea lui. Harismaticul prin urmare ne face să fim uniți cu Dumnezeu și cu semenii noștrii. Harismaticul este o persoană care este conștientă că nu trebuie să își rezume lucrarea numai spre sine și spre propria persoană. Prin urmare este adevărat că harismaticul este o persoană de excepție care ajunge să devină lumină pentru cei din jur și să facă pe cât mai mulți conștienți de lucrarea harului lui Dumnezeu și de modul în care se mnaifestă ea. Harismaticul este unul care a fost prezent din cele mai vechi vremuri în creștinismul ortodox dar care nu a fost înțeles de mai multe ori. În spre o înțelegere a harismaticului vom încerca în rândurile de mai sus să convergem.[9]

CAPITOLUL 1

HARISMATICUL CA VIZIONAR

În acest capitol vom vorbii mai mult despre felul în care este privit harismaticul creștin ortodox în ziele noastre. Ceea vor insista mai mult este că deși au trecut 2000 de ani de la Iisus, harismaticul creștin ortodox încă mai are loc în lumea noastră. Unul dintre modurile în care se mnaifestă harismaticul creștin ortodox în lumea noastră este prin faptul că el este un vizionar. Harismaticul creștin ortodox este un om de viziune. Ce să înțelegem din acesta? Din aceasta înțelegem că el este un om care știe ce vrea de la viață și care le fel de bine poate să îi influențeze și pe cei din jurul lui la a duce o viață cu Iisus. Care este esența viziunii harismaticului creștin ortodox? Esența viziunii sale este fără foar și poate viața cu Hristos. Harismaticul creștin ortodox este unul care știe că nimic nu poate să fie mai sus sau dincolo de viața cu Iisus. Spre deobsebire de omul simplu sau de creștinul ortodox simplu care are mai multe îndoieli referitoare la dacă se merită sau nu să ducă o viață cu Hristos, ei bine harismaticul nu are nici un fel de îndoială în acests sens. Harismaticul este cel care știe că nu poate exista sens al vieții dincolo de Iisus. Iată de ce harismaticul creștin ortodox este centrat pe viața creștină pe care o ia în serios. Harismaticul creștin ortodox nu are nici un fel de îndoială că a duce o viață cu Iisus este o pierdere de vreme sau mai bine spus o eroare sau greșală. Fiindcă harismaticul creștin ortodox știe că sensul vieții lui este Iisus și el se leagă cu putere de Iisus de multe ori el ajunge să fie ridicularizat. Iată și pe acest harismatic creștin ortodox, spune lumea din jurul lui, el se gândește și face numai ceea ce a făcut Iisus. Viața este mult mai largă și trebuie să fim mult mai ampli în viziunea noastră asupra lumii. Harismaticul creștin ortodox fiindcă se ancorează în Iisus și face din Iisus centrul vieții sale este desconisderat de mulți și ridiciualizat ca unul care este învechit. De multe ori lumea îi spune că ea nu mai are nevoie de Iisus, că Iisus este învechit și că acum este moda New Age care vine cu o viziune nouă, holistă în care toate religiile și credințele sunt acceptate ca egale. Iată de este este ridicualizart harismaticul creștin ortodox.[10]

Prin urmare harismaticul creștin ortodox este un vizionar care dincolo de valurile istorice ale lumii ajunge să privească spre Iisus și ajunge să Îl vadă pe Iisus cu ochii minții. Poate părea mai greu de acceptat pentru mai mulți că am ajuns să îl descriem pe harismaticul creștin ortodox ca un vizionar fiindcă în cele din urmă lumea crede că tot ceea ce ține de Biserica Creștin Ortodoxă se rezumă numai la preoții ei. Care este atunci legătura dintre preptul creștin ortodox și harismaticul creștin ortodox? După cum vom vorbii în rândurile acestei cărți preotul creștin ortodox nu este întotdeauna identic cu harismaticul creștin ortodox. Acesta fiindcă sunt mulți preoți creștin ortodocși care nu au ajuns să fie vizionari și nici harimatici. Vom vorbii în rândurile acestei cărți că sunt mai mulți laici care sunt cu adevărat harismatici. Este bine să știm prin urmare că harisma nu este o realitate care se rezumă numai la preoție. Este adevărat că au fost mulți preoți creștin ortodocși harismatici dar

---

[9] Cristitan Spătărelu (trad), *Harisma discernământului în călăuzirea duhovnicească ortodoxă* (Galați, 2012).

[10] Realitatea este că au fost mai multe cazuri de ridicualizare a mai multor vizionar în lumea noastră. Când Galileo a spune că soarele este nemișcat și pământul se învârte în jurul lui a fost ridicularizat, ba chiar închis; când legendarl Walt Disney a cerut fonduri pentru a face Disneyland, a fost ridicualizat fiindcă nu se credea că așa ceva poate să fie făcut (a trebuit ca de 300 de ori Disney să ceară fonduri pentru a fi lăsat să facă Disneyland); viitorul președinte american Abraham Licoln a pierdut de mai multe ori alegerile pentru ca în cele din urmă să ajungă să câștige. . Este adevărat că de multe ori marile persoanlități ale lumii au fost întâmpinate cu ridicualizarea venită de la cei din jur fiindcă lumea din jur nu era încă pregătită pentru mesajul lor. Este bine să știm prin urmare că vizionarii sunt persoane care în epoca lor de multe ori sunt desconsiderați și conisderați neînțeleși. Acest lucru nu înseamnă că toți vizionarii sunt genii neînțelese ci mai mult că vizionarii sunt persoane care se ridică la un nivel superior de a vedea viața și existența. La acest nivel este adevărat că trebuie să tânjim și noi și nu este în nici un fel un lucru rău a dorii să ajungem și noi vizionari.

ceea ce trebuie să știm este că orice creștin ortodox care își ia viața de creștin în serios poate în cele din urmă să ajungă la harimsă sau mai bine spus poate să deină un harismatic. Harisma este un lucru care se manifestă în acest sens prin faptul că creștinul ortodox ajunge să fie însuflețit de Hristos și să trăiește în Hristios. Hristos este Cel care îl face pe harismaticul creștin ortodox să se ridice la o viziune hristică sau hristologică a vieții în care totul este mult mai bine văzut și în care totul este mult mai profund și mai autentic. În acest sens trebuie amintite vorbește gânditorului scoțian Robin Sharma: "fiecare vizionar a fost numit la început nebun." Este mult adevăr în aceste vorbe fiindcă se consideră că vizionarii sunt cei care văd lucruri acolo unde ele nu sunt asemenea cum fac și schizofrenicii. Vizionarii sunt cei care au o vedere a întrregului și știu unde sau mai bine spus în spre ce direție trebuie să se îndrepte întregul.[11]

Este prin urmare evident că harismaticul este un om de viziune nu numai între pereții bisericii ci la fel de bine și în lumea din jur sau de ce nu în viața de zi cu zi. Realitatea este că în zilele noastre sunt din ce în ce mai puține persoane care sunt ancorate în viața de viziune și în ceea ce înseamnă ea. Avem din ce în ce mai puțini vizionari fiindcă avem din ce în ce mai puțini harismatici. Sunt în acest sens mai mulți care nu sunt conștienți de ce trebuie să evite atât de multe păcatul fiindcă ortodoxia accentuaiază foarte mult lupta împotriva păcatului și a tot ceea ce ține de el. Harismaticul este cel care știe că păcatul dacă este comis în mod regulat duce la iad. Pentru acesta el se elibesează de păcat. Una dintre viziunile pe care le are harimsaticul creștin ortodox este să îi angajeze pe toți creștinii ortodocși în lupta cu păcatul. Este păcatul care dacă nu este spovedit rămâne neiertat și în cele din urmă ajunge să ducă la damnarea la iad. Iată de ce viziunea principală a harismaticului creștin ortodox este combaterea păcatului. Prin toate metodele și prin toate mijloacele harismaticul este cel care ajunge să lupte cu păcatul. În acest sens este adevărat că harismaticul creștin ortodox este un vizionar. El ajunge să vadă esența a ceea ce ne face să ne pierdem mântuirea. Nici un om sănătos la minte și la sufletul nu vrea să își piardă mântuirea dar în cazul harismaticului acest lucru devine cât se poate de intens și de profund. Nu trebuie să îl confundăm pe harismatic cu un sfânt. Harismaticul nu este un sfânt dar ele este cu câteva trepte mai jos de sfânt. Sunt mulți care consideră că nu există nici un fel de diferență dintre sfinți și harismatici în cele din urmă lucru care este fals. Harismaticii sunt oameni de viziune care nu neapărat au ajuns la sfințenia dar care sunt fără doar și poate persoane morale sau oameni morali. Când vorbește un harismatic acest lucru este departe de a fi ca vorba unui om simplu. Este vorba unui vizionar sau mai bine spus a unui persoane care a ajuns la o viziune superioară a existenței. În mod firesc cu toții ar trebuie să tindem în spre o viziune superioară a existenței dar în timp ce noi eșuăm harismaticii nu o fac. Ei m erg drept la țintă, acolo de unde nu mai poate să fie nici un fel de îndoială sau dubiu. Iată de ce harismaticul este o persoană care ajunge să vadă ceea ce este esențial în viața și la fel de bine să se centreze pe ceea ce este esențial. Jonathan Swift spunea la un moment dat că: "viziunea este arta de a vedea lucruri învizibile." Acesta definiție se potrivește extrem de bine harismaticului creștin ortodox care fiidncă are o viziune ajunge să vadă lucruri pe care marea masă de creștin ortodocși nu le văd.[12]

Este bine pri urmare să îl încadrăm pe harismaticul creștin ortodox ca fiind un vizionar și o persoană care ajunge să confere sens acolo unde nu mai este sens. Una dintre marile probleme cu care se confruntă lumea din zilele noastre este lipsa de sens. Sunt din ce în ce mai mulți care simt că viața lor nu are nici un sens și la fel de bine aceste persoane au ajuns să cadă în adâncurile întunecate ale deznădejdii. Lipsa de sens de multe ori în lumea noastră a dus la sinucidere. Să fie oare viața omului fără de sens? Să nu aibă ea nici un sens? Acolo unde este prezent harismaticul creștin ortodox face pe foarte mulți conștieți că viața are sens și nu este o mare absurditate după cum vom să o determine mai mulți filosofi nihiliști. Viața are sens și de multe ori sensul ei este descoperit în a urma lui Iisus. A urma lui Iisus este pentru mulți din zilele noastre o afirmație mult prea categorică și multe prea redusă. Să rezumi viața omului numai la Iisus și la existența Lui? Aceasta este cu adevărat un lucru trist pentru mai mulți care tind să facă din plăcere sensul vieții. Viața este mai mult decât plăcere și Cel care conferă în cele din urmă un sens ontologic al vieții este Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu. Nu

---

[11] Brent Schlender, *Devenind Steve Job: din averntuier în vizionar* (Publica, 2015).

[12] Harismaticul este un vizionar fiindcă el știe că legătura cu Dumnezeu nu este una care se vede cu ochiul liber. Prin urmare viziunea harismaticului este una care transcede lumii noastre. Citind Biblia și Viețile Sfinților, harismaticul creștin ortodox este conștient că exsită o lume a îngerilor și a diavolilor care nu este accesibilă ochiului liber. În acest sens harismaticul creștin ortodox devine conștient că atunci când face binele este în comuniune cu îngerii lui Dumnezeu și când face răul este în comuniune cu diavolii. Iată de ce harismaticul creștin ortodox ajunge să vadă lucruri pe care creștinii ortodocși simplii nu le văd. Ele nu sunt lucruri fizice ci mai mult realități care ține de existența duhovnicească. Prin cunoștințele sale harismaticul creștin ortodox ajunjge să îi trezească la realitate și pe creștinii din jurul lui care sunt ingoranți în ceea ce privește marile adevăruri duhovnicești și religioase. Așa se face că creștinii ortodocși pot să simtă în persoane harismaticului un vizionar.

trebuie să avem nici un fel de îndoială în acest sens. Viața duhovnicească este prin urmare un lucru pe care trebuie să știm că ajunge să confere mulțumiri și bucurii mult mai mari decât cele pe care le conferă lumea materială. Harismaticul creștin ortodox este unul care nu convinge pe cei din jurul lui numai vorbe ci la fel de bine prin propriul exemplu. Trebuie să fim cât se poate de atenți cu ceea ce înseamnă a fi o peroană harismatică în zilele noastre. Harismaticul este cel care luând din lumina lui proprie aprinde și lumina celor din jurul lui. În acest proces el nu are nimic de pierdut fiindcă nu ai cum să pierzi ceva dacă din propria ta lumină ai dat lumină și altuia. Prin urmare acolo unde nimeni nu vede nimic, acolo unde lumea se confruntă cu lipsa de sens, ei bine tocmai acolo harismaticul ca vizionar vine să umple un gol. El ajunge să confere sensul mult dorit celor care au ajuns ca în viața lor să nu mai simtă nici un sens.[13]

Prin urmare harimaticul este cel care este conștient că mai înainte de a a avea trece la acțiune trebuie să aibă o viziune sau mai bine spus o privire de anstablu asupra lucrurilor. Trebuie să ajungem să avem o privire de ansamblu asupra lucrurilor din viața noastră fiindcă în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de ancorați în realitate. Faptul că harismaticul este un vizionar nu înseamnă că el nu este cu picioarele pe pământ sau mai bine spus că nu știe ceea ce trebuie să facă. Cu toții trebuie să fim ancorați în realitatea lumii din jur dar la fel de bine să nu ajungem să fim stăpâniți de ea. Prin urmare harismaticul este o realitate care ține foarte mult de modul în care ajungem să trăim cu semenii noștrii. Un proverg japonez spune că: "viziunea fără acțiune este un vis cu ochii deschiși. Acțiunea fără viziune este un coșmar." Din acesta înțelegem că:

1. nu trebuie să considerăm un visător ca fiind vizionar;
2. Când acționăm trebuie să o facem în funcție de viziunea pe care o avem.

Este evident în acest sens că trebuie să fie evitate aceste două extreme. În acest sens unul dintre cele mai mari viziuni ale harismaticului creștin ortodox este că trebuie să evităm extremele. Foarte multe dintre dramele și tragediile persoane din lumea de azi au loc fiindcă omul nu știe să evite extremele. Nu trebuie să fim oameni ai extremelor fiindcă acest lucru în nici un fel nu ne ajută și nici nu este de folos. Trebuie să fim persoane ale concretului și la fel de bine persoane care plecând de la împrejurăririle vieții concrete să ne dăm seama că trebuie să ajungem la Iisus. Iisus ne cheamă la Sine în împrejurările vieții concrete la fel cum și pe cei 12 aportoli i-a chemat în lumea concretă. Prin urmare harismaticul este cel care aude chemarea lui Iisus din biserică și îi dă răspuns deplin. Sunt mulți în zilele noastre care se denumesc pe sine oameni de acțiune sau mai bine spus persoane de acțiune. Aceste persoane sunt cât se poate de energice și sunt unele care investesc sume mari în viața lor. Totuși, de multe ori aceste persoane eșuiază. Ele ușuiază fiindcă nu sunt oameni de viziune. După cum am spus în rândurile de mai sus în această viață nu este nevoie numai de acțiune ci și de viziune.[14]

Acolo unde există harismaticul creștin ortodod ajunge să transfigureze comunitatea din care face parte. Acesta fiindcă el este unul care îi influențează pe cei din jur cu viziunea lui asupra credinței și a creștinismului ortodox. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care ajunge să își împărtășească viziunea lider fără să dorească câștiguri materiale. Iată cum putem să recunoaștem un harismatic creștin ortodox autentic de unul fals: el nu face ceea ce face pentru bani. Prin urmare harismaticul creștin ortodox nu este o persoană care este centrată în spre câștigul material fiindcă el știe că în nici un fel acest lucru nu îi este de folos și la fel de bine în munca cu sufletele noastre recumpensa sufletelească este cea mai mare. Prin urmare viața duhovnicească este un lucru care ajunge să devină o doua natură pentru harismaitcul creștin ortodox. Prin viața duhovnicească el poate să dețină o viziune a esențialului sau mai bine spus a ceea ce este cu adevărat important. Compania harimsaticilor creștin ortodox este una plăcută fiindcă ei nu sunt persoane care vor cu orice preț să monopolizeze discuția pentru a își face cât mai bine cunoscute conceptele și ideluarile. Harismaticul creștin ortodox este un om care conferă comunităților din care fac parte un bun de mare preț pe care în nici un fel nu trebuie să îl trecem cu vederea. Este vorba de viziunea care aduce sensul vieții, care face ca viața să intre pe făgașul ei normal. Cu toții

---

[13] Alfrer Adler, *Sensul vieții* (București, 2010).

[14] Realitatea este că mai toate epocile istoriei au avut vizionari. Acești vizionari au fost persoane care au dus îniante destinele umanității. Realitatea este că au existat și vizionari înguști. De exemplu în cazul regilor și a împăraților antici adevărul este că viziunea era foarte îngustă. Regele se rezuma în viața lui numai la regat și considera că tot ceea ce ține de regat este suficent unei vieți fericire. Împăratul era cel care se rezuma numai la împărăție și considera că tot ceea ce este legat de împărăție este suficent unei vieți fericite. Sunt în acest sens în lumea noastră de azi vizionari politici: Nelson Mandela, Ghandi, Mihail Gorbacviov, Fidel Castro etc. Toți aceștia sunt persoane care au acționat în viața lor în urma unei viziuni politice: socialism, comunsim, capitalism, indenpedență etc. Trebuie să știm că harismaticul creștin ortodox nu este un vizionar politic în sensul celor afirmate de mai sus. Harismaticul creștin ortodox nu are o viziune politică ce îl animă ci mai mult una religioasă. Trebuie să știm acest lucru și să îl avem în vedere. Nu trebuie în nici un fel confundate religiosul cu politiciul. Ele sunt două lucruri care în nici un fel nu sunt indentice.

la un anumit nivel simțim că viața noastre nu mai este pe făgașul ei normal și că ea ajunge să fie cât se poate de nesigură și străină. Așa se face că dacă în jurul nostru există atunci un harismatic cu siguranță că el va putea să ne sfătuiască pentru ca lucrurile din viața noastră să revină la normal. Ajungem să cerem sfatul harismaticilor fiindcă ei văd lucrurile mult mai amplu decât le vedem noi și la fel de bine ei se străduie să le vadă numai în ceea ce contează: mai bine spus în viața duhovnicească. Viziunea noastră despre viață de mult prea multe ori ajunge să fie una lumească și care să nu aibă nimic duhovniceasc în ea. Pentru acest lucru este bine să ne consultăm cu cineva care nu a ajuns să facă nici un compromis între viața lumească și cea duhovnicească.. Acesta este fără doar și poate harismaticul creștin ortodox.[15]

Într-un ţinut din Normandia, Franţa de astăzi, o doamnă bogată şi-a cumpărat mai mult pământ pe care şi-a construit un castel impunător, cu slujitori dichisiţi şi grădini frumoase. Cu timpul, femeia s-a împrietenit cu nobilii din partea locului şi cu preotul a cărui biserică o frecventa în fiecare duminică. Miluia pe săraci, ajuta şi biserica. Acolo auzise din gura slujitorului lui Dumnezeu cuvintele:

-Cine îşi dă, lui îşi dă. Cât dai, atâta ai! Cu cât dai, cu atâta te vei întâlni dincolo, în veşnicie!

Văzând nobila doamnă că predica preotului nu era prea ascultată, s-a gândit să-l ajute în propovăduire, făcându-şi prietenii mai receptivi la îndemnul acestuia. Cum a procedat? Într-o zi, femeia se deghiză cu multă artă într-o cerşetoare. Îşi schimbă vocea şi mersul, pornind în sat după căpătat, prefăcându-se că este bolnavă şi neputincioasă. A trecut pe la toţi locuitorii satului, şi la cei bogaţi, şi la cei săraci. Primii au dat-o afară, refuzând-o brutal, au asmuţit câinii pe ea. Alţii i-au dat ceva din resturile slujitorilor lor sau din mâncarea pe care o aruncau. O bucată de mămăligă mucegăită, un colţ tare de pâine, o roşie stricată, un pumn de făină e tot ce a primit femeia noastră. Ea mulţumea şi strângea totul în traistă. O săptămână întreagă a cerşit femeia, bătând la porţile conacelor boiereşti, ale notabilităţilor locale, ale gospodarilor, dar şi ale săracilor. Din mâinile ultimilor se întorcea adesea cu daruri mai consistente decât cele căpătate de la bogaţi. Dar duminica următoare cerşetoarea redeveni femeia bogată care era de fapt, anunţând o mare recepţie la castelul ei. Era invitată la chermeză toată lumea, marile familii nobiliare, dar şi oameni mai săraci. În seara recepţiei la porţile castelului erau aliniate cele mai scumpe trăsuri, ce purtau oameni bogaţi, îmbrăcaţi cu haine alese şi toalete elegante. Aceştia au fost primiţi într-un salon imens. Săracilor, invitaţi şi ei la petrecere, le erau teamă să păşească pe covoarele persane care acopereau pardoseala de marmură. Dar doamna îi pofti şi pe ei într-o încăpere, unde pe masă erau bucatele cele mai extravagante. Sufrageria somptuoasă unde stăteau bogaţii avea mesele deocamdată goale. Nobilii înfumuraţi şi mândri de marea cinste aşteptau bunătăţile culinare rafinate. Luară loc, şi atunci intrară servitorii, îmbrăcaţi sărbătoreşte, cu mănuşi albe şi frac, purtând tăvi de aur şi argint. Depuseră înaintea fiecărui invitat o coajă de pâine uscată, un boţ de mămăligă mucegăită, câţiva cartofi stafidiţi şi câte alte nimicuri de care te apuca scârba numai privindu-le. Toţi nobilii rămaseră înmărmuriţi. Nu ştiau ce să creadă. Gândeau că doamna gazdă a încurcat saloanele văzând mesele cu bunătăţi la care se instalaseră săracii. Erau gata să se scandalizeze, să protesteze ofensaţi de marea batjocură. Ce se întâmplase? Răspunsul gazdei i-a lămurit pe toţi:

-Nu, nu am încurcat saloanele. Săracilor, voi m-aţi miluit cu ce aţi avut mai bun, din sărăcia voastră. Ba mi-aţi cerut şi iertare pentru că nu mi-aţi putut oferi ceva mai bun. Iar vouă, nobililor şi doamnelor distinse, v-am pus înainte ceea ce am primit când am fost pe la porţile şi uşile voastre. Eu sunt cerşetoarea care v-a vizitat săptămâna trecută, implorând milostenie de la voi. Nu cred că mă veţi judeca prea aspru. Fiecare dintre voi are în faţă şi primeşte înapoi ceea ce a dat el însuşi pentru acest banchet. Ce a dat, lui şi-a dat. Cum s-a onorat, e onorat şi la masa mea. După dreptate! Aşa va fi şi în Împărăţia cerurilor.[16]

Întâmplarea de mai sus se potrivește și în cazul harismaticilor. Adevărul este că Dumnezeu este dispus să ne confere harismele Duhului Său cel Sfânt dacă și noi dăm dovadă de nevoinață și de asceză. Trebuie să renunțăm la tot ceea ce este logica cestei lumi care ajuge să ne țină ancoraăți numai în lumea materială. Pentru acest fapt trebuie să renunțăm la viața lumeacă și să ajungem să fim cât se poate de duhovnicești. Pentru a ajunge harismatici trebuie să oferim: să oferim rugăciunile noastre, să oferim postul nostru, să oferim lui Dumnezeu mersul la slujbe, să oferim lui Dumnezeu gândurile noastre. Asemenea pildei de mai sus noi considerăm că putem să devenim harismatici și fără să oferim lui Dumnezeu mare lucruri. Așa se face că în cele din urmă nu facem decât să ne înșelăm. Dacă am fi mult mai sinceri în viața noastră duhovnicească probabil că în lumea creștin ortodoxă ar exista mult mai mulți harismatici. A vorbii de un harismatic în sens creștin ortodox este cu adevărat o raritate în zilele noastre. Acesta fiindcă după cum am spus suntem mult mai trași în spre lumesc, în spre viața patimilor decât în spre duhovnicesc și în spre viața virutților. Trebuie să facem un exercițiu de a ajunge să ne punem voința în fața lui Dumnezeu și a Îl lăsa pe Dumnezeu să ne conducă și să ne îndrume...

---

[15] Kurt W. Mortensen, *Law of the charisma: how to captivate, inspire and influence for maximul success* (New York, 2011).
[16] Antonie Plămădeală, *Tâlcuiri noi la texte vechi* (Sibiu, 1989).

Iată de ce este bine să știm că viața duhoivnicească trebuie să fie una care să ne facă cât mai conștienți de aparențele acestei lumi.. suntem mult mai vrăjiți de vacarcul lumii decât de harimsaticii creștin ortodocși. Atunci când se întâmplă să auzim de cine știe ce harismatic creștin ortodox dintr-un colț de lume ni se pare că el nu are nimic să ne comunice. Așa se face că mulți harismatici creștin ortodocși au fost dați uitării și nu s-a considerat că trebuie să fim în legătură cu ei și nici să avem contact cu el. Harismaticul creștin ortodox este pentru cei din afare Bisericii o persoană caraghioasă care dă semne de fanatism mult. Așa se face că și unii din Biserică ajung să nu mai creadă în rolul și semnificația harismaticulor creștin ortodocși.[17]

Prin urmare trebuie să știm că harisma nu este pur și simplu un fel de teorie pe care o știu unii. Harisma este un lucru practic care cel mai bine o putem vedea prin faptul că harismaticul esteun om de viziune. Din aceasta înțelegem că harismaticul este unul care știe care este sensul și el caută metode ca să îl facă cunoscut la cât mai mulți. Sensul vieții este unul care ne duce în spre Hristos și la fel de bine ne face să fim una cu Hristos. Sunt mai multe căi prin care se poate ajunge la Hristos dar în cele din urmă că Fiul lui Dumnezeu întrupat Iisus este sensul suprem și ultim al vieții. Henry Ford spunea că: "viziunea fără execuție este doar o halucinație." Prin urmare trebuie să știm că viziunea este una care întotdeauna se manifestă cât se poate de concret și de exact. Nu există nici un fel de îndoială în acest sens. Harismaticul este o persoană care trăiește departe de halucinație și de ceea ce este ea. Sunt mulți care consideră că a fi un om de viziune înseamnă să ai halucinații. Acest fapt este adevărat că este fals. Chiar și oamenii cei care materialiști din zilele noastre sunt persoane care au o preponderență în spre o anumită viziune. Este o viziune care este adevărat că este lipsită de elementul duhovnicesc. În acest sens cel mai întâlnită viziune a zilelor noastre este: cum să am câți mai mulți bani și averi. Apoi este adevărat că viziunile se separă: unii vor să își facă vile în Hawaii, alții să meargă la cazinouri, alții să își înceapă propria firmă, alții să își cumpere un yacht etc. Iată prin urmare că și materliștii au viziuni în ceea ce îi privește. Ele sunt mai multe vise care se leagă de ce vor face cu banii după ce îi vor obține. Totutși, viziunile materialiste sunt inferioare ca semnificație și ca sens față de viziunile harismaticilor creștin ortodoxe. Aceasta fiindcă un lucru care diferențează viziunea materialistă de cea duhovnicească este vizțiunea duhovnicească este una totală. Ce să înțelegem din acest lucru? Din acest lucru înțelegem că viziunea duhovnicească este una integrală care se orienteaază spre destinul etern al omului. Ce se va întâmpla cu destinul etern al omului? Unde va ajunge omul să își petreacă veșnicia? Iată câteva întrebări la care viziunile materiliste nu pot să răspundă. Nu pot să răspundă fiidncă sunt mult prea închistate în contingent și nu vor să știe de Dumnezeu. Cu alte cuvinte parafrazându-l pe croatul Valdo Karakas punem afrima că viziunile materialiste sunt cele care văd numai până acolo unde se termină nasul. Din aceasta înțelegem că viziunile materiliste sunt cât se poate de înguste și nu au lungime de percepție.[18]

Harismaticul creștin ortodox prin urmare este o persoană care ajunge să fie sursă de inspirație pentru cei din jur fiindcă el ajunge să le confere acestora de multe ori încrederea în propria credunță creștin ortodoxă. Cu toții avem nevoie ca la anumite momente din viața noastră să ne fie reamintit drumul pe care trebuie să pășim nu poate să fie altul decât drumul mântuirii. Este adevărat că harismaticiul creștin ortodox nu poate să mântuiască dar fără doar și poate că el poate să ajunge să pășim mai ușor pe calea mântuirii. Avem nevoie să ne ajutăm unii pe alții în drumul mânuturii fiindcă acest drum al mântuirii ajunge să se facă printr-o viziune comună. Trebuie să ținem cont de această viziune comună a mântuirii. Iată de ce este bine să fim definiți de viziunea comună a mântuirii. Harismaticul creștin ortodox acolo unde este prezent este cel care aduce în discuție nevoia de mântuire și faptul că mântuirea este sensul ultim al vieții. Așa se face că Glenn Bland spunea că: "viziunea este pecetea destinului tău." Avem nevoie să ne definim și să ne redefinim care este sensul existenței noastre și în spre ce direcție dorim să apucăm cu viața noastră. Acolo este este prezent harismaticul este fără doar și poate un reper sau mai bine spus un model care poate să fie urmărit. Trebuie să știm prin urmare că viața duhovnicească este un lucru care ne leagă de mântuire ca de o viziune generică a existenței. Trebuie să știm acest lucru și în nici

---

[17] Andrew Leigh, *Charisma: cum să faci o impresie puternică și durabilă* (București, 2010).

[18] Deși sunt mulți tineri care apucă pe calea metearialismului (bani, fumat, sex, alcool etc) în cele din urmă în ei ajunge să se simtă o mare nemulțumire fiindcă materialismul este un fapt care îi reduce numai la această viață. Viața este mult mai complexă. Nu ai cum să reduci sufletul uman care este nemuritor numai la viața materială fiindcă acest fapt în orice caz nu are cum să fie un lucru bun pentru el. Sufletul ajunge să se simtă liber numai atunci când știe că este liber de constrângerile care îi vin din exterior. În materilaism sunt din ce în ce mai multe constrângeri care îi vin sufletului din exterior. Așa se face că sufletul nu mai poate să aibă o viziune generică despre sine și despre existența lui. Sufletul uman este un lucru care tinde în spre un fel de echilibru cu lumea din jur și cu Dumnezeu. Acest echilibru este cel pe care îl oferă creștinismul ortodox și care este cel mai bine actualizat de harismaticul creștin ortodox. Iată de ce sufletul omului simte o atracție față de harismaticul creștin ortodox fiindcă știe că se află pe calea cea bună, pe calea mânturii.

un fel să nu îl trecem cu vederea. După cum am spus harismaticiul nu poate să mântuiască dar prin modul de a fi el poate să trezească pe mai mulți la conștiința că au nevoie de mântuire și la fel de bine că nu trebuie să se îndoială că mântuirea este sensul ultim și deplin al vieții. Nu trebuie să avem nici un fel de îndoială în acest sens. Este adevărat că lumea din jur este una care poate să se teneze cu ofertele ei dar nu trebuie să uităm că numai Dumnezeu poate să confere sensul și finalitatea ultimă a vieții și a lumii. Acesta este unul dintre motivele pentru care lumea de azi tinde să fie cât se poate de refractară la comuniunea cu Dumnezeu care este găsită mult prea exigentă. Realitatea este că harismaticul creștin ortodox este unul care propodăvuiește o vixiune deplină sau totală de viață și el este cel mai bun exemplu al ei prin propria viață. Iată de ce harismaticiul creștin ortodox devine din ce în ce mai credibil pentru cei din jurul lui.[19]

Realitatea este că trăim într-o lume care are din ce în ce mai puțini oameni de viziune. Acesta fiindcă în zilele noastre a fi o de viziune înseamnă să faci politică. Cei mai mulți dintre noi considerăm că omul de viziune trebuie să fie un politician. Cum se face că la fel de bine și creștinismul ortodox vorbește despre oameni cu viziune. Ei sunt harismaticii. Este greu dacă nu chiar imposibil să facem afirmația că un harismatic nu este un om de viziune. Harismaticii sunt oameni de viziune fiindcă după ce ei au studiat viața creștin ortodoxă au ajuns la concluzia că ea este una care merită cu adevărat că fie cunoscută și practicată de cât mai mulți. Așa se face că harismaticii sunt cei care au ajuns să îi însuflețească și pe cei din jurul lor să practice creștinismul ortodox. Când avem de a face cu un harismatic fără doar și poate că acest lucru se vede și se simte. Se vede și se simte fiindcă harismaticul este un om de convingere. Este vorba de convingerea că a urma lui Iisus și a fi un bun creștin ortodox nu este nici o pierdere ci un câștig. Avem nevoie de oameni de convingere fiindcă ei ne fac să fim cât se poate de siguri de calea pe care mergem. Sunt mai mulți care sunt cât se poate de sceptici de modul de viață creștin ortodox fiindcă consideră ei că acest mod de viață cere mult prea multe. Harismaticii sunt cei care acolo unde sunt prezenți ne fac să ne dăm seama că modul de viață creștin ortodox este unul natural și firesc și nu ne solicită mai mult decât am putea noi. Iată prin urmare că harismaticul este un vizionar: el poate să vadă pe toți cei cu care interacționează ca pe unii care sunt creștin ortodocși autentici. Au fost mai mulți harismatici creștin ortodocși care au ajuns să plătească cu propria lor viață viziunea lor creștin ortodoxă. Unul dintre aceste cazuri a fost părintele din Arad România Ilarion Felea. Rănit de dragostea lui Hristos după ce a scris și a propovăduit mai multă vreme pe Iisus părintele Ilarion Felea avea să fie închis în temnițele sovietice unde își va găsii și obștescul sfârit la anul 1961. Avem aici de a face cu un caz de harismatic creștin ortodox care atât a fost de pătruns de adevărurile creștin ortodoxe că în cele din urmă a ales să moară pentru ele. Iată prin urmare ce înseamnă un harismatic creștin ortodox autentic. Acesta de multe ori convinge prin propria viață după cum a făcut-o părintele Ilarion Felea.[20]

Sunt mulți care îi consideră pe harismaticii creștin ortodocși un fel de visători. Ei sunt cei care visează la o lume mai bună, la încetarea dușmăniilor și a neînțelegerilor, la o viață fără de vicii și de patimi. Este cât se poate de evident că numai un visitor ar putea să își dorească asemenea lucruri. Realitatea este că am ajuns atât de prinși în jocul murdar al lumii din jurul nostru că un harismatic ni se pare un lucru străin dacă nu imposibil. Totuși, Biserica Creștin Ortodoxă trebuie să avem în vedere că a dat lumii mai mulți harismatici care au văzut lumea diferit decât o vedem noi. Să fie ei doar un fel de accidente ale istoriei? Nu, adevărul este că harismaticii creștin ortodocși nu sunt simple acciedente ale istoriei ci el sunt mult mai mult. Ei sunt persoane care ne fac să vedem lucrurile mult mai centrate pe Hristos. Harismaticii nu sunt oameni ai momentului care merg după deviza: *trăiește clipa*. Harismaticii sunt oameni de viziune care văd lucrurile în ansamplul lor și în cele din urmă pot să tragă o concluzie despre cum ar trebui să fie lucrurile cu adevărat. Așa se face că harismaticul este o persoană care studiază asiduu realitățile lumii din jur. Harismaticul este conștient că nu poate să schimbe pe cei din jur dacă mai înainte nu i-a studiat sau mai bine spus dacă nu a ajuns să îi cunoască. Trebuie să ne cunoaștem semenii ca în cele din urmă făcând astfel să ajungem să îi și ajutăm. Harismaticul prin urmare este unul care în

---

[19] Ion Bria, *Liturghia după litughie* (Editura Athena, 1996).

[20] Cazul părintelui Ilarion Felea este fără doar și poate unul inedit. Că părintele Ilation Felea a fost un harismatic creștin ortodox ne-o spus cărțile lui. Dintre ele se disting două: Religia iubirii și Religia culturii. Este evident că părintele a scris mai multă cărți dar acestea două sunt cele care au un profund caracter harismatic. În zilele noastre poate uităm mult prea repede de cazul părintelui Ilarion Felea fiindcă adevărul este că nu prea suntem interesați de harismatici creștin ortodocși autentici. După cum am spus mai mulți harismatici creștin ortodocși în timpul vieții în loc să fie recunoscuți și urmați și-au atras ură și ranchiună din diferite mtoive. De la această situație nu a făcut rabat nici părintele Ilarion Felea care a mărturisit pe Hristos în temniță. Ca părintele Ilarion Felea au fost mai mulți harismatici creștin ortodocși care au ajuns în temnițele sovietice: Constantin Galeriu, Dumitru Stăniloae, Benedict Ghiuș, Ioan Iovan sau Calciu Dumitreasa. Este de amintit aici că comuniștii din secolul al XX-lea i-a găsit pe harismaticii creștin ortodocși cât se poate de inconvenieți și de periculoși. Este o realitate tristă dar adevărată.

nici un fel nu este ignorant cu semenii lui ci își dă seama de talentul și de înclinația fiecăruia și în cele din urmă ajunge să le găsească locul potrivit. Prin urmnare harismaticiul nu este un visător cum credem mai mulți că visează cu ochii deschiși ci este un om care după ce i-a studiat pe cei din jur în cele din urmă ajunge să își dea seama de unde poate să fie folosit fiecare. Așa se face că biserica operează cu mai multe categorii de oameni. Nu putem de exemplu unui muncitor care vine la biserică să îi cerem să citească teze de doctorat în teologie creștin ortodoxă fiindcă el nu va înțelege nimic din ele. Omului simplu harismaticul este unul care îi vorbește cu cuvinte simple și la fel de bine ajunge să se facă înțeles. Omului cu pregătire înaltă harismaticul este cel care îi vorbște cu cuvintele lui scopul fiind de a îl atrage atât pe cel simplu cât și pe cei educați la Hristos. Viziunea harismaticului este Hristos. Acest Hristos poate să fie Cel din icoane pe care le putem vedea în bisericile creștin ortodoxe sau la fel de bine poate să fie Hristos Logosul sau Cuvântul lui Dumnezeu propovăduit de Sfântul Ioan Teologul în evanghelia lui și care nu se poate vedea în icoane.[21]

Omul de viziune este un om care întotdeauna este deschis spre ceea ce este nou și la fel de bine are dorința de a se autodepășii. Procesul de autodepășire este unul cât se poate de firesc în cazul harismaticilor care sunt conștient că trebuie să renunțe la vechiul eu pentru a da naștere eului în Hristos. Fiindcă sunt profund ancorați în Hristos, harismaticii creștin ortodocși sunt persoane care au ajuns să guste din dulceața vieții cu Hristos. O astfel de viață ei în cele din urmă ajung să ne-o împărtășească și nouă și să ne facă să fim cât se poate de încrezători într-un astfel de mod de viață. Sunt mulți care nu voiesc să creadă în viața cu Hristos până nu au un model concret de viață cu Hristos. În cele din urmă acest mod de viață ei ajuns să îl vadă cel mai bine exprimat de harismaticul creștin ortodox. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care după cum am spus ajunge să convingă prin exemplul propriu și la fel de bine să inspire pe mai mulți la acest mod de viață. S-a spus de mai multe ori că oamenii fără de viziune sunt sortiți pieirii. Acesta fiindcă un om fără de o viziune este un om rupt de lumea din jur, este rupt de semenii lui și este în stare de conflict cu sine însuși. Viziunea este cea care la un anumit nivel ne face să relaționăm cu cei din jurul nostru și la fel de bine ne face să ieșim din noi înșine. Viziunea este un lucru cât se poate de folositor și care ajunge să ne facă să vedme lucrurile obiectiv. Avem nevoie să vedem lucrurile din jurul nostru obiectiv și să nu ajungem să ne rezumăm la propria subiectivitate. A vedea lucrurile obiectiv înseamnă la un anumit nivel a avea viziune. Harismaticul prin urmare este o persoană care vede lucrurile din jurul lui obiectiv și în acest sens el știe ce merită să fie schimbat și ce nu. Așa se face că harismaticul creștin ortodox chiar dacă nu este înțeles deplin de cei din jurului lui este un om care face ca biserica să meargă înainte. Cei mai buni cârmuitori ai bisericii au fost harismaticii. De ce? Fiindcă ei au fost cei care au avut o viziune de ansamplu referitor la problemele cu care se confruntă biserica și la fel de bine la ce are nevoie biserica să facă pentru a fi bine.[22]

Prin urmare este bine să știm că nici un harismatic nu se naște harismatic ci mai bine spus el ajunge să fie harismatic. Ajunge să fie harismatic după cum am spus prin două căi: 1. studiu și 2. rugăciune. Rugăciunea este un lucru pe care harismaticul trebuie să îl practice fiindcă în acest fel el va ajunge să se stabilizeze în harisma lui. Trebuie să fim cât se poate de stabili în harisma noastră fiindcă ea nu ne este de folos numai nouă ci la fel de bine și celor din jur. Prin urmare nu se poate vorbii despre un harismatic creștin ortodox fără de rugăciune. Trebuie să ne rugăm fiindcă rugăciunea este cea care menține flacăra harismei noastre. Harismaticul este asemenea unei flacăre care luminează pentru ca toți cei care îl văd să îl preamărească pe Dumnezeu. Cei care cred că în Biserica Creștin Ortodoxă nu sunt locuri pentru haristmaici se înșală. Există destul de mult loc pentru harismatici în creștinimul ortodox dar la fel de bine trebuie să știm că harisma creștin ortodoxă poate să ajunge să fie mimală. Sunt mai mulți care din motive bolnăvicioase ajunge să mimeze harisma creștin ortodoxă. Acesta fiindcă dacă fac acest lucru în cele din urmă vor ajunge să își atragă stima și simpatia celor din jur. Trebuie să fim capabili să facem distincție dintre harisma autentică și cea contrafăcută. Harismaticul este o persoană spontată care zice ceea ce simte și care nu are prea multe lucruri de ascuns față de semenii lui. Iată prin urmare

[21] Radu Teodorescu, *Iisus Hristos Mântuitorul Șansa umanității* (Cugir, 2017).

[22] Faptul că harismaticiul este un om de viziune ne-o spun mai multe lucruri. Dacă de exemplu un harismatic se duce ca preot într-o parohie unde oamenii sunt însetați de cuvântul lui Dumnezeu, harismaticul va știi că a construi o biserică nouă pentru acea comunitate nu este în nici un fel un lucru eronat. Dacă un harismatic va ajunge într-o biserică în care frecvența este redusă el va știi că nu va trebui să construiască o biserică nouă pentru acea parohie ci mai mult va căuta să găsească mijloacele pentru a îi atrage pe oameni la biserică. Acolo unde sunt harismatici, oameni de viziune și oameni cu viață în Hristos de cele mai multe ori oamenii sunt atrași cât se poate de mult de biserică și vor căuta să urmeze harismaticului care este pentru ei un model. Iată prin urmare că harismaticul de multe ori ajunge să se adapteze la circumstanțețe vieții în care trăiește. El nu este în acest sens rigid și fără de nici o dorință de a își schimba strategia de muncă. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care trebuie să știe ce fel de metode trebuie să folosească pentru a îi atrage pe oameni la biserică.

că harismaticul creștin ortodox poate să fie recunoscut din faptul că el nu se ascunde niciodată ci are o pornire nativă în spre ceea ce este bun și furmos. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care vorbește din inimă și care spune sincer ceea ce gândește. Când avem de a face cu un harismatic fals vom vedea că el nu este spontan ci însearcă să se ascundă după anumite gesturi sau formulte verbale. Iată prin urmare că harisma nu poate să fie contrafăcută fiindcă ea este un lucru care vine de la Dumnezeu. Prin urmare harismaticiul mai poate să fie recunoscut și prin faptul că el este un om de viziune care acționează conform viziunii sale. El știe că trebuie să dea dovadă de creștinism fiindcă văzându-l cei din jur în cele din urmă să se convingă și ei de frumusețea vieții cu Hristos. Teoretic nu poate exista viuziune mai mare și mai frumoasă decât Iisus Hristos în creștinismul ortodox doar și fiecare harismatic ajunge să exprime acest lucru în mod propriu. Unii o fac prin predici și alții o face prin conversații private care ajuns să însuflețească pe cei din jur să urmeze lui Hristos.[23]

Harismaticul la el de bine este un om care ajunge să fie un om de viziune fiindcă este un om care pune mare accent pe conștiință. Gânditorul Herbert Harris spunea că: "viziunile sunt percepții ale unor stări de conștiință înaltă." Din această afirmație înțelegem că este destul de greu pentru cineva să aibă o viziune creștin ortodoxă înaltă dacă nu a ajuns să fie la fel de bine și un om moral sau mai bine spus o persoană de conștiință este evident că concștiința se leagă de viziune. Numai un om cu conștiință poate să aibă o viziune creștin ortodoxă. În ce să constea această viziune creștin ortodoxă înaltă: ea constă în faptul de a vedea și a dorii ca toți cei din jurul tău să ducă un mod de viață creștin ortodox. Așa se face că în cele din urmă viziunea harismaticului creștin ortodox este una care este ancorată în viața de zi cu zi și nu este un fapt care nu poate să fie realizat. Viziunea harismaticului creștin ortodox este ca oamenii să trăiască în îmnțelegere, ca în duminici și sărbători să meargă la biserică, ca atunci când au probleme și necazuri să se ajunte unii pe alții, ca să se îndrume unii pe alții să citească cărți duhovnicești și Biblia. Iată prin urmare că viziunea harismaticului creștin ortodox este una cât se poate de concretă și aplicabilă vieții de zi cu zi. Trebuie să fim persoane care să avem încredere în harismaticii creștin ortodocși și mai ales în viziunile lor. Iată prin urmare că viziunea harismaticului creștin ortodox este una care se leagă de conștiința lui. Acesta fiindcă viziunea și conștiința harismaticului sunt două lucruri care se leagă unul de altul și nu pot să existe unul fără de altul. Așa se face că în multe situații viziunea harismaticului creștin ortodox iasă din propria lui conștiință. Când conștiința omului este activă ea poate să genezere la fel de bine viziuni. Trebuie să știm că aceste viziuni nu sunt în nici un fel simple imaginații ci sunt mai multe un fel de unde ale inspirației Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu este unul care poate la fel de bine să îl inspire pe harismaticul creștin ortodox. Să nu fi fost Sfântul Atanasie Atonitul insirat de Dumnezeu să înceapă să construiască o mănăstire creștin ortodox (Marea Lavră) pe Muntele Athos? Cu siguranță că a fost inspirat de Dumnezeu fiindcă mai târziu Muntele Athos a devenit un mare centrul al creștinismului ortodox.[24]

Harismaticul este asemenea unui scultor care atunci când se uită la un bloc de piatră vede în el sculptura pe care vrea să o facă. Tot ceea ce are nevoie în cele din urmă este să elibezere scuptura (forma) din blocul de piatră. Iată prin urmare că dacă un harismatic se duce într-o parohie și vede că biserica parohiei este învechită, el știe că trebuie să se apuce de muncă și să facă o biserică nouă sau mai bine spus să ajungă să o renoveze pe cea veche. Viziunea harismaticului a fost încă de la început una cât se poate de practică: el trebuie să renoveze o biserică sau el trebuie să ridice o biserică nouă. Iată prin urmare o dovadă cât se poate de concludentă harismaticii sunt oameni au concretului și sunt persoane cu capul în nori. De cele mai multe ori harismaticii au fost cei care au lăsat în urma lor catedrale, biserici de parohii, case parohiale, azile de bătrâni sau orfelinate. Toate acesta fiindcă harismaticii s-au dovedit oameni de viziune care au știut ce să facă și cum să facă. Cu alte cuvinte: omul potrivit la locul potrivit. Harismaticul este o persoană care nu fuge de ceea ce este concret ci caută să facă ce se poate mai bine cu el. Englezul James Whistler spunea la un moment dat că: "artistul nu este plătit pentru munca sa, ci pentru viziunea sa." Din acest lucru înțelegem că marii artiști au fost oameni de viziune și că viziune este un lucru care face toți banii din lume. Harismaticul la fel de bine este o persoană care de multe ori

---

[23] Nicolae al Ardealului, *Iisus Hristos, viața noastră: cuvântări, tâlcuiri, îndrumări* (Sibiu, 1973).

[24] Dacă în harismaticul creștin ortodox există viziune în cele din urmă el va ajunge să împărtășească această viziune și celor din jur. Trebuie să avem încredere în acest lucru și să fim cât se poate de conștienți de importanța lui. Ajungem să avem viziuni atunci când sutem în comuniune cu Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. În acest sens harismaticul creștin ortodox poate să vadă în anumiți creștin ortodocși anumite tendițe. Dacă el vede că unii creștin ortodocși sunt mai meditativi și mai iubitor de liniște el poate să îndrume să facă mai multe pelerinaje. Dacă vede că unii creștin ortodcoși sunt mai inchizaitivi ei poate să îi îndrume să citească mai multe cărți de teologie creștin ortodoxă. Dacă mai mulți creștin ortodocși sunt preocupați de soarta celor amărâți și necăjiți el poate să îi îndrume să facă acte de caritate sau chiar să deschisă azile și orfelinate. Iată prin urmare că harismaticul trebuie să țină cont de cei din jur și să își dea seama de care sunt înclinațiile lor native în acest sens. Harismaticul este un care trebuie să nască viziune acolo unde aparent nu există nici o viziune.

vine să însuflețească pe cei din jur și să îi facă să vadă lucrurile într-un mod original. Prin urmare harismaticul este o persoană care ajunge să fie cât se poate de vitală mersului bisericii. Acesta fiindcă el este unul care vede biserica din interiorul ei și nu din extreriorul ei. Este evident că harismaticul este unul care poate ajunge să îi facă pe cei din jur să vadă lucrurile așa cum le vede Dumnezeu. De multe ori nu ne ridicăm întrebarea cum vede Dumnezeu lucrurile din jurul nostru? Harismaticul este o persoană care în orice moment din viața lui încearcă să vadă lucrurile așa cum le vede Dumnezeu. Realitatea este că de multe ori el și reușește. Așa se face că harismaticul în cele din urmă ajunge să imprime un fel de firesc în jurul lui. A vedea și a trăit lucrurile cum le vede și le trăiește Dumnezeu este în cele din urmă firescul lor. Nu trebuie să tindem spre nefiresc ci spre ceea ce este firesc și spre ceea ce este natural.[25]

Trăia odată un monah insuflat de Dumnezeu, ale cărui haine tămăduiau mulți bolnavi numai prin atingerea de ele; de aceea, monahul acesta era în mare cinste printre cei bolnavi, iar printre frații săi producea mare uimire şi nedumerire din cauza faptului că ei nu vedeau la el nevoințe ascetice deosebite; ducea în mănăstire o viață asemănătoare cu a celorlalți monahi şi nu se deosebea cu nimic de ei. O singură rânduială împlinea cu strictețe, anume că niciodată nu avea patimă față de nimic, în afară numai de ceea ce voia Dumnezeu. Adică tot ce se întâmpla, primea cu toată inima şi pentru toate mulţumea lui Dumnezeu. Odată, când tămăduia pe cei suferinzi fără medicamente, egumenul mănăstirii l-a întrebat care este pricina adevărată a tămăduirii bolnavilor îngrijiți de el.

-Şi eu însumi mă mir că le pot da sănătate, a răspuns monahul doctor, şi îmi este ruşine că hainele mele au această putere, deoarece nici prin post, nici prin alte nevoințe monahale nu am meritat acest dar de la Dumnezeu şi abia dacă mă compar cu ceilalţi frați în această privință, dar în nici un caz nu îi întrec.

-Cu adevărat aşa este, a spus egumenul, noi vedem că eşti un om obişnuit şi nu ai în tine nimic mai mult față de restul călugărilor.

Şi a început stareţul a-l întreba mai în amănunt pe cel spovedit de el, dorind să descopere însăşi taina inimii lui. La întrebările egumenului, monahul cel simplu a spus:

-Mi-am adus aminte de acel har, dat mie de la Dumnezeu, datorită căruia tot timpul mă aflu în acord cu voia Lui, încât niciodată nu gândesc nimic care ar fi potrivnic voii Lui dumnezeieşti. Niciodată nu mă sperii de nici una din întâmplările tulburătoare ce îmi pot zdruncina mintea şi îmi pot slăbi inima, de asemenea, nici întâmplările fericite nu mă îndulcesc până într-acolo încât să mă veselesc mai mult decât în celelalte zile ale vieţii mele. Toate câte mi le trimite mâna lui Dumnezeu le primesc la fel, atât pe cele fericite, cât şi pe cele potrivnice, şi nu Îl rog pe Dumnezeu să se împlinească toate după dorința mea, ci doresc să se împlinească toate după voia Lui. Astfel, nimic nu mă desfată în chip deosebit, nimic nu mă doboară prin tristețe, nimic nu mă tulbură, nimic nu mă face fericit, decât una şi aceeaşi voie dumnezeiască. De aceea, în toate rugăciunile mele, fără deosebire, numai un singur lucru Îi cer lui Dumnezeu: ca să se săvârşească totdeauna voia Lui cu mine şi cu făpturile Lui.

Egumenul s-a minunat foarte mult de toate acestea şi, adresându-se monahului, i-a spus:

-Cum a fost cugetul tău ieri în timpul incendiului care a izbucnit la noi? Oare nu ai suferit împreună cu noi toți când omul acela rău a dat foc clădirilor mănăstirii, când grajdurile vitelor şi hambarul, în care au ars multe vite şi grâne, au pierit cu totul?“

-Toată paguba mănăstirii nu mi-a pricinuit nici cea mai mică întristare, pentru că eu am obiceiul să mulţumesc lui Dumnezeu pentru toate cele petrecute, pentru cele triste şi pentru cele fericite şi să primesc la fel şi pe unele, şi pe celelalte. Sunt încredinţat că tot ce ni se întâmplă este îngăduit de pronia lui Dumnezeu şi este spre folosul nostru. De aceea, nu mă îngrijesc întrebându-mă dacă avem multe sau puţine grâne, ştiind că Dumnezeu poate sătura pe fiecare dintre noi cu o singură firimitură, ca şi cum l-ar sătura cu o pâine întreagă. Şi aşa îmi petrec viața, vesel şi binevoitor, fără nici o tulburare.

Egumenul s-a îngrozit de un asemenea răspuns şi în cele din urmă i-a zis monahului nepătimitor:

-Mergi, părinte, şi împlineşte cu sârguinţă ceea ce ai făgăduit lui Dumnezeu şi mi-ai arătat mie. Tu ai găsit cerul în afara cerului şi să înțelegi că un asemenea har nu este dăruit multora de Dumnezeu; nu se găsesc mulți din aceia pe care nimeni şi nimic să nu-i poată tulbura sau întrista. Numai acela este apărat de ziduri tari şi nebiruite, care totdeauna şi în tot ce i se întâmplă în viață primeşte ca fiind trimis de Dumnezeu.[26]

Avem de a face aici cu un harismatic. Povestea de mai sus avem toate motivele să credem că este adevărată. Harisma monahului de mai sus era acea de a se lăsa deplin în voia lui Dumnezeu. Adevărul este că harismaticul creștin ortodox este o persoană care ajunge să trăiască deplin numai în voia lui Dumnezeu și la fel de bine ajunge să își dea seama că între voința lui și voința lui Dumnezeu trebuie să fie un acord deplin. Pentru

---

[25] Herbert Harris, *Cele 12 legi universale ale succesului* (Editura Mix, 2008).

[26] Ioan Maximovici, *Iliotropionul* sau *acordul dintre voia omului și voia lui Dumnezeu*, (Editura Egumenița, Galați, 2012).

mulți dintre noi realitatea este că nu prea există un acord dintre voia lui Dumnezeu și voia noastră. Acesta fiindcă de ce să nu spunem că de cele mai multe ori suntem cât se poate de atenți cu voia lui Dumnezeu. Neatenția în cele duhovnicești este un lucru care este des întâlnit în zilele noastre. Neatenția față de voia lui Dumnezeu este adevărat că la un anumit nivel este un fel de ingiranță. Nu trebuie să uităm că vom afla care este voia noastră adevărată numai lăsâdnu-ne în voia lui Dumnezeu. Voia lui Dumnezeu este un lucru pe care trebuie să îl căutăm mai mult decât orice. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care caută voia lui Dumnezeu și face tot ceea ce ține de voia Lui. Trebuie să fim cât se poate de conștienți de faptul că harismaticul creștin ortodox este o persoană care tăriește după voia lui Dumnezeu și realizează voia lui Dumnezeu în el.[27]

Prin urmare harismaticiul este o persoană care se hrănește ca toată lumea, bea apă ca toată lumea și se îmbracă ca toată lumea. Atunci ce îi face pe unii harismatici și pe unii nu? Realitatea este că sunt mai multe lucruri care îl fac pe harismatic să fie o persoană specială. Iată ce spunea în acest sens Bill Hybles: "oamenii vizionari întâmplină aceleași probleme ca toți ceilalți, dar în loc de a fi paralizați de problemele lor, vizionarii se angajează imediat în găsirea soluțiilor." Avem enunțat aici un mare adevăr în ceea ce îi privește pe vizionarii creștin ortodocși. Este vorba fără doar și poate de faptul că sunt mulți care atuncic când se confruntă cu probleme sunt cât se poate de paralizați de ele. Paralizarea în fața problemelor cu care ne confruntăm este un lucru care poate să fie văzut de mai multe ori în zilele noastre. Sunt unii care atât sunt de marcați de problemele cu care se confruntă că nu mai au timp să facă nimic în acest sens. Este bine să știm că acest lucru poate să fie văzut și în ceea ce privește anumite popoare. Sunt popoare care atunci când se confurntă cu probleme ajung să paralizeze și poate uneori chiar zeci de ani nu mai își revin la normal. Iată de ce este bine să știm că trebuie să avem curajul de a rezolva problemele cu care ne confruntăm. Trebuie să facem față problemelor cu care ne confruntăm fiindcă în acest fel în cele din urmă ajungem să ne întârim și să fim cât se poate de unitari. Harismaticul după cum am spus se confruntă și el cu probleme dar este o persoană care ajunge să depășească aceste probleme fiindcă el dorește să se autodepășească. După cum am spus orice harismatic este o persoană care are în el dorința de a se autodepășii. Acesta fiindcă dorința de auitodepășire este cea care îl face pe harismatic să fie o persoană care să dorească să vrea să își racordeze voința lui la voința lui Dumnezeu. Harismatiul este conștient că voinaț lui de multe ori nu este în acord cu voința lui Dumnezeu și prin urmare trebuie să fie în căutarea voii lui Dumnezeu. Când voința harismaticului este în acord cu voia lui Dumnezeu harismaticul se liniștește și găsește o pace sufletească. Voia lui Dumnezeu atunci când este pusă în practică este una care ne face să fim cât se poate de liniștiți și de împăcați cu noi și cu Dumnezeu. Iată prin urmare care este sensul pentru care harismaticul tinde să se autodepășească.[28]

La fel de bine ceea ce trebuie să evidențiem este că există o anumită paternitate în harismaticul creștin ortodox. De ce afirmă acest lucru? Afirmăm acest lucru fiindcă la fel cum părinții ajung să fie modelați viziunea pe care părinții o au asupra copiilor lor la fel de bine și harismaticii ajuung să modeleze pe cei cu care intră în contact. Este un lucru cât se poate de evident. Părinții atunci când nasc copii sunt unii care au anumite viziuni sau mai bine spuns anumite dorințe cu copii lor. Este adevăratr că pentru a se realiza aceste viziuni și aceste dorințe trebuie să fie bazate pe realitate. Un copil care este iubitor de animale este evident că are mai multe șanse să devină un veterinjar decât unul care nu simte nici un fel de atracție față de animale. Iată prin urmare că părinții trebuie să țină cont de aptitudinile copiilor și să caute să țină cont de ele. Este bine să știm că cei mai reușiți copii sunt cei asupra cărora părinții lor au avut o anumită viziune. Părinții prin urmare sunt și ei la un anumit nivel un fel de vizionari în ceea ce privește copii lor. Ei trebuie să ia decizii asupra copiilor lor când aceștia nu pot să decidă asupra lor înșiși. La fel de bine și harismaticul creștin ortodox trebuie să modeleze pe cei din jurul lui pentru ca în ei să ia formă Hristos. Hristos ca arhetip și protopit este Unul dar El se poate mula în sufletul fiecătuia dintre noi. Trebuie să avem acest lucru în vedere și să ținem cont de el. Harismaticul este cel care Îl are șpe Hristos în viziunea lui și la fel de bine caută metodele prin care acest Hristos să ajungă se muleze în sufletele

[27] Pavel Chirilă, *Ortodoxia ca stil de viață* (București, 2007).

[28] Este o realitate că propria voie a omului poate să fie un lucru care să se interpună cu voia lui Dumnezeu. Acesta fiindcă Dumnezeu este sfânt și tot ceea ce face El este sfințenie. Așa se face că omul voind să își facă propria lui voie se desparte de Dumnezeu și nu mai ține cont de El. Este cât se poate de evident că voia lui Dumnezeu este un lucru care ne face să ne autodepășim. Ajungem să facem voia lui Dumnezeu și în acest mod în cele din urmă în cele din urmă devenim harismatici. Este evident că voia lui Dumnezeu prin sine nu conferă nici un fel de harismă ci trebuie să știm că ea este una care ne face să fim mai deschiși ca fond lui Dumnezeu. Fondul inimii harismaticului trebuie să fie unul care să fie transparent voii lui Dumnezeu. Iată de ce este bine să știm că harul lui Dumnezeu este cel care îl face pe harismatic să fie o persoană care să fie de viziune și care să fie de folos celor din jur. Harismaticul acolo unde există este o binecuvântare pentru semenii lui chiar dacă mulți harismatici după cum am spus nu au fost bineprimiți în epocile lor istorice.

celor din jur. Există un singur Hristos dar fiecare harismatic are calea lui persoanală de a ajunge la acest Hristos. În acest sens în lumea noastră sunt mai multe viziuni dar trebuie să știm că toate trebuie să conveargă în spre Hristos. Trăim într-o lume în care vizionarii religioși nu se înțeleg între ei: unii susțin că trebuie să urmăm lui Buddha, alții susțin că trebuie să urmăm lui Krișna, alții susțin că trebuie să urăm lui Zoroastru, alți susțin că trebuie să urmăm lui Mohamd. Este evident că viziunile religioase din zilele noastre sunt cât se poate de contradictorii și de multe ori duc la război și terorism. Totuși, nimic nu se compară cu viziunea de a urma lui Iisus Hristos fiul lui Dumnezeu. Iisus nu numai că a afirmat despre Sine că este Fiul lui Dumnezeu ci la fel de bine dovedit cu minuni și cu propria înviere că este Fiul lui Dumnezeu. Acesta este motivul pentru care nu poate să fie viziune mai mare decât a urma lui Iisus.[29]

CAPITOLUL 2

HARISMATICUL CA INSPIRAȚIE PENTRU ALȚII

O altă funcție a harismaticului este să fie o inspirație pentru cei din jur și mai ales pentru cei tineri. Sunt mulți are au nevoie să fie motivați și acest surplus de motivație vine cel mai bine prin inspirație. Se naște în acest sens întrebarea: cum poți să fi o inspirație pentru alții? Există o rețetă în acest sens? Realitatea este că nu există nici un fel de rețetă de a ajunge să inspiri pe alții dar ceea ce este sigur este că studiul este un lucru care poate să ajute în procesul inspirației. Trebuie să fim cât se poate de atenți cu studiul fiindcă el este cel care ne lărgește orizonturile. Trebuie să fim oameni de viziune fiindcă în acest sens îi vom ajuta și pe cei din jurul nostru care sunt mai înguști la minte. Prin urmare este bine să știm că un harismaticul este o persoană care ajunge să îi inspire pe cei din jur la fel cum Duhul Sfânt al lui Dumnezeu a ajuns să îl inspire pe el. Este bine să știm acest fapt fiindcă sunt din ce în ce mai puțini cei care sunt conștienți de natura inspirației. Sunt mulți oameni care pur și simplu nu sunt inspirați și nici nu știu în ce direcție să o apuce. Iată de ce este bine să știm că inspirația este un lucru care ajunge să ne facă să vedem lucrurile mai clar și la fel de bine să fim insuflețiți de un anumit ideal. Trebuie să fie oameni de ideal fiindcă acest lucru este cel care ne face să fim cât se poate de orientați în spre ceea ce este cu adevărat esențial în viața noastră. Trebuie să știm că harismaticul este o persoană care ajunge să fie inspirat de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Pentru a fi inspirat de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu harismaticul trebuie să ducă o viață de nevoință sau mai bine spus de asceză. În acest mod în cele din urmă el va ajunge să fie cât se poate de prin de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Textele biblice vorbesc de mai multe ori despre faptul că unii pot să ajungă să fie plini de harul Duhului Sfânt al lui Dumnezeu.[30]

Inspirația este un lucru care se consideră în zilele noastre că este un lucru care revine numai poeților și scriitorilor sau compozitorilor de muzică. Acesta fiindcă lumea de azi are o viziune cât se poate de limitată referitoare la lucruri și la existență. Să fie inspirația un lucru care se rezumă numai la poezție și muzică? Realitatea este că inspirația este un lucru care este mult mai larg și care cuprinde în sine mai multe lucruri. Este bine să știm că de multe ori ajungem să fim inspirați în viața noastră de părinții noștrii și la fel de bine de prietenii noștri. Acesta fiindcă cu toții avem nevoie de inspirație. Trebuie să știm că nu numai trebuie să primim inspirație ci la fel de bine să și oferim inspirație. Se cere în acest sens ca părinții să fie o sursă se inspirație pentru copii lor. Degeaba îi cere unui copil să fie liniștit și potolit dacă părinții lui sunt tot timpul nervoși și certăreți. Aceasta fiindcă copilul tinde să facă ceea ce fac părinții lui și nu ceea ce spun ei. Iată de ce este bine să știm că sensul ultim al inspirației este unul care vine din ideal. Acolo unde există ideal există și inspirație. Adevărul este că sunt multe persoane în lumea noastră care nu au nici un fel de ideal și pentru acest lucru în cele din urmă ele sunt persoane opace care nu au nici un fel de inspirație. Inspirația vine în noi prinj ideal care este cel care ne scoate din noi înșine și le face să avansăm. Iată de ce este bine să știm că dacă noi suntem persoane de ideal fără doare și poate în cele din urmă vom ajunge să ne motivăm și pe persoanele din jurul nostru să fie cât se poate de

[29] Vlad Herman, *Descoperind ortodoxia: mărturiile unor convertiți* (Editura Meteor, 2017).

[30] Este cât se poate de adevărat că prezența harului Duhului Sfânt de cele mai multe ori se manifestă prin inspirație. Teologia biblică afirmă foarte bine că autorii biblici au fost persoane care au fost inspirate de Dumnezeu. Creștinismul ortodox este unul care consideră că Biblia este produs al inspirației lui Dumnezeu. Este evident că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu trebuie să fie menținut în viața cuiva și El nu trebuie să ne manifeste numai o singură dată. Modalitatea prin care ajungem să menținem harul lui Dumnezeu în noi este prin asceză. Asceza înseamnă că ajungem să ne debarasăm de tot ceea ce nu este esențial și să anjungem să facem numai lucrurile care sunt pe placul lui Dumnezeu. Iată prin urmare că Duhul Sfânt al lui Dumnezeu de mai multe ori a avut funcția de a inspira și de a îi face pe oameni să fie însuflețiți de anumite idealuri. Trebuie să fim cât se poate de încrezători în Duhul Sfânt al lui Dumnezeu chiar dacă nu ajungem să îi vedem de la început intenția și scopul final. Aici o mare funcție îi revine credinței.

inspirate. Trebuie să știm că există o strânsă legătură dintre ideal și inspirație. Iată de ce este bine să știm că acolo unde există inspirație există și ideal și invers. Prin urmare este bine să știm că harul lui Dumnezeu este un lucru cât se poate de activ în cei care îl au pe Dumnezeu ce idealul lor. Poate să fie Dumnezeu un ideal? Adevărul este că Dumnezeu este idealul suprem dincolo de care nu mai poate fi gândit și nici conceput un alt ideal. Sunt unii care sunt inspirați de Dumnezeu și de existența Lui și ajung să vină la credința în Hristos. Totuși, simpla existență a lui Dumnezeu nu ajunge să îi inspire pe mulți dintre noi. Acesta fiindcă personalitățile și aspirațiile diferă. Iată ce spunea în acest sens Adrian Ibiș: "fiecare dintre noi avem momente de infinită inspirație artistică, socială, sentimentală. Este imposibil să imortalizăm acele secunde magnifice, însă putem să ne păstrăm frumusețea pentru a prinde în noi acele momente de inspirație divină, de dragoste pe parcursul întregii noastre existențe inefabile."[31]

Harismaticul este prin urmare o persoană care poate să fie cunoscută de cei din jurul lui fiindcă el inspiră. Sunt mai multe modalități prin care harismaticul ajunge să fie inspire: prin cărțile pe care le scrie, prin vorbele pe care le rostește sau prin gesturile pe care le face. Ajungem să ne dăm seama de harisma cuiva prin faptul că acea persoană nu este una obișnuită. După cum am spus este bine să știm că harismaticii nu sunt sfinți dar fără doar și poate ei ajung să trăiască aproape de sfințenie și prin viața lor ajungem să ne dăm seama de ceea ce este sfințenia. Realitatea este că trăim într-o lume care are nevoie de inspirație. Este una când citiom Noul Testament și aflăm lucruri și informații despre cine și ce a fost Iisus. Alta este când dacă avem șansa să ne întâlnim cu un harismatic putem să vedem învățăturile lui Iisus și modul de viață pe care L-a predicat Iisus realizat în viața de zi cu zi. Realitatea este că suntem mult mai mișcați de exemplul propriu decât de cuvintele pe care le citim chiar și din Biblie. Harismaticul este prin urmare o persoană care ajunge să inspire pe cei din jurul lui fiindcă:

1. el studiază mult
2. el învață din experinețele sale.

Harismaticul este o persoană care ajunge să aibă experință fiindcă el nu trece prin viață ca *vodă prin lobodă.* Din aceasta înțelegem că harismticul este o persoană care învață din impremjurările concrete ale vieții și la fel de bine ajunge să le aplice la contextul prorpriei sale existențe. Dacă am ține mai mult cont de ceea ce experimentăm și de ceea ce trăim cu siguranță că am fi mult mai inspirați în ceea ce facem. Realitatea este că sunt mulți care nu doresc să găsească inspirație în sine însuși ci vor ca această inspirație să vină din exterior. Așa se face că lăsăm să treacă pe lângă noi unele lucruri din care am putea să învățăm multe. Știm din viața Sfântului Antonie cel Mare că mai mulți filosofi au ajuns să fie invidioși pe el fiindcă era căutat de mulțime mare de oameni. Filosofii l-au întrebat pe Sfântul Antonie cel Mare ce cărți citește de vine atât de multă lume la el, la care Sfântul Antonie cel Mare a răspuns că el citește numai o singură carte: este cartea care are ca primă copertă pământul și ca ultimă copertă cerul. Cu alte cuvinte Sfântul Antonie cel Mare era un autodidact care învățat din creația lui Dumnezeu, din natură ceea ce trebuia.[32]

În ceea ce privește capacitatea de a inspira pe cei din jurul nostru adevărul este că opiniile diferă. Sunt unii care susțin că nu este nevoie de harismă pentru a inspira ci tot ceea ce trebuie să fi este să fi tu însuți. Totuși, sunt momente când simțim că anumite persoane ne inspită. Nu este acesta motivul pentru care vizionăm filme? Actorii sunt cei care de ce să nu spunem că sunt menținи să ne inspire. Sunt în acest sens mari actori care nu numai că un iunspirat pe mulți dar la fel de bine au adus speranță în sufletele celor care i-au privit. Acesta fiindcă unii actori de ce să nu o spunem că au harismă. Sunt producții cinema care și la 60 sau 70 de ani de la producție sunt încă actuale. Prin urmare mulți dintre noi ne uităm la actorii din filme pentru a fi inspirați. Suntem inspirați de comportamentul lor, de vorbele pe care le spun sau de modul în care gândesc. Este prin urmare adevărat că mulți sunt inspirați de actorii pe care îi simpatizează. Acesta fiindcă viața de zi cu zi devine mai plină de sens după ce am văzut un actor într-un film că se confruntă cu aceleași probleme cu care ne confruntăm și noi.

[31] Adrina Ibiș, *Cugetări. Reflecții etice și socio-filosofice* (Editura Pansofia: București, 2013).

[32] Sunt mai mulți harismatici care pentru a ajuns să fie sursă se inspirație pentru semenii lor ajung să facă multe călătorii. Ei călătoresc în țări dem multe ori exotice pentru a se întâlnii cu persoane ale înțelepciunii. Să ne aducem aminte în acest sens de Sfântul Ioan Casian care în secolul al IV-lea a făcut mai mult călătorii prin Palestina și prin Egipt pentru a se întâlnii cu marii asceți din acele regiuni. După ce și-a încheiat vizitele Sfântul Ioan Casian a pus tot ceea ce a întâlnit într-o carte de dialoguri duhovnicești care și în zilele noastre este de mare actualitate. Iată prin urmare că în secolul al IV-lea avem exemplul unui harismatic creștin ortodox care a călătorit prin țări îndepărtate pentru a putea să aibă mai multe experinețe care să inspire și pe alții. Este evident că a călătorii poate să fie o bună sursă de inspirație care ne deschide orizonturi nebănuite. Trebuie să știm să călătorim. Sunt în acest sens mai mulți creștini ortodocși care fac călătorii inițiatice pe la Muntele Athos și prin Palestina pentru a fi inspirați de părinții și locurile pe care le întâlnesc. Iată de ce este bine să știm care este sensul călătoriilor pentru harismaticii creștin ortodocși. Ele sunt metode a obține mai multă înțelepciune și mai multă experiență.

Totuși, există unii care nu sunt mulțumiți numai cu inspirația care le vine de la actori ci vor mult mai mult decât atât. Așa se face că sunt mai multe persoane care sunt în căutarea harismaticilor creștin ortodocși. Aceasta fiindcă ei vor să vadă cu proprii lor ochi persoane care au găsit și care practică un mod de viață integral. Este vorba de viața creștin ortodoxă. Modul de viață integral este unul care nu poate să fie găsit decât numai la cei care au ajuns să trăiască deplin și numai pentru Dumnezeu. Acesta oricât de multe surogate ne-ar oferii lumea din jurul nostru. Este prin urmare evident că viața cu Dumnezeu este un lucru care depășește granițele contingente ale lumii din jur. Cine ajunge la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu ajunge în cele din urmă la sursa adevăratei inspirații duhovnicești. În acest sens trebuie să fie înțelese și cuvintele compozitoruloui italian Giacomo Puccini: "inspirația este o evadare din limitele omenești." Acesta fiindcă după cum am spus harismaticul este un om care este inspirat de harul Duhului Sfânt al lui Dumnezeu.[33]

Pentru a ajunge să inspire pe semenii lui trebuie să știm că harismaticul trebuie să fie un bun psihologic. El trebuie să cunoască bine psihicul uman și să știe cum funcționează el. Prin urmare harismaticul nu ajunge să fie dintr-o dată un harismatic ci el trebuie să studieze multă psihologie. Studiul psihicului omului este un lucru care ne face să fim cât se poate de atenți cu semenii noștrii și la de bine să știm care sunt nevoile lor duhovnicești profunde. În sine orice om tinde spre virtute și puritate doar că atunci când vine vorba să o pună în practică găsește acest lucru mult prea greu și de cele mai multe oriu ajunge să renunțe. Cei care susțin că harismaticul nu trebuie să aibă nici un fel de cunoștințe de psihologie adevărul este că se înșală și la fel de bine sunt pe o cale greșită. Psihicul uman are anumite tedințe comune prin care se manifestă și acest lucru este ceea ce îl face să fie cât se poate de ușor de prins în anumite tipologii. Harismaticul creștin ortodox trebuie să cunoască bine aceste tipologii ale psihicului uman și să șfie care este mendicamentul potrivit pentru fiecare dintre ele. Iată de ce harismaticiul creștin ortodox este un bun psiholog care poate citii în sufletele celor cu care interacționeează. Acest lucru nu înseamnă că trebuie să înlocuim pe psihologi cu harismaticii creștin ortodocși. Nu. Nu este vorba de nici un fel de înlocuire ci mai mult de o modalitate de a te raporta de semenii din jur. Harismaticul creștin ortodox prin urmare studiază psihologia pentru a putea ajuta și pentru a putea inspira. De exemplu dacă harismaticul are de a face cu o persoană introvertită care se exteriorizează mai greu trebuie să știe cum să abordeze acea persoană. Trebuie să invite acea persoană în mai multe adunări (cel mai preferabil cluburi) și acolo încet, încet harismaticul să ajungă să îl facă pe cel introvertit să prindă gusutul conversației. De multe ori este adevărat că conversație este un fel de terapie. Este o terapie fiidncă era ne face să fim cât se poate de deschiși în spre alții și să ajungem să ne vedem problemele din perspectiva altora și nu numai a noastră. Iată prin urmare care este sensul și înțelesul harismaticului în sens psihologic. După cum am spus nu trebuie să înețelgem că un harismatic nu este nimic mai mult decât un psiholog. Un harismatic este un psiholog și ceva mai mult decât numai un simplu psiholog. Acesta fiindcă el nu are numai menirea de a vindeca un suflet ci la fel de bine de a îl atrage spre Hristos.[34]

La fel de bine este adevărat că harismaticul ajunge să inspire pe cei din jurul lui fiindcă el este unul care are o iubire sinceră față de Dumnezeu. Câți dintre noi atunci când am iubim pe cineva oare nu ne-am simțit inspirați? Această inspirație este un lucru pe care harismaticul ajunge să împărtășească celor din jur. Nu putem să vorbim de un harismatic în adevăratul sens al cuvântului dacă el nu este o persoană care iubește pe Dumnezeu. Prin urmare este bine să știm că nu există nici un fel de harismă acolo unde nu există iubire de Dumnezeu. Când iubește pe Dumnezeu harismaticul este adevărat că se simte inspirat. Este inpsirat să scrie o carte de religie sau la fel de bine este inspirat să citească o carte de religie și să pună ceea ce a citit în practică. Iată prin urmare că atunci când iubșete pe Dumnezeu harismaticul intră o cu totul altă dinamică a lucrurilor: este vorba fără doar și poate de dinamica iubirii de Dumnezeu. Trebuie să avem încredere în sentimentele noastre atunci când ajungem să Îl iubim pe Dumnezeu fiindcă ele ajung să fie transigurate. Fericitul Augustin pe această temă spunea la un

---

[33] Dumitru Stăniloae, *Rugăciunea lui Iisus și experința Duhului Sfânt* (Sibiu, 1995).

[34] Harismaticii sunt cei care fac ca Hristos și învățăturile lui să fie firești și la fel de bine să nu pară un fel de exotism oriental cum îl privesc mai mulți în zilele noastre. Harismaticul este cel care ne face să Îl simțim pe Hristos fiindcă mai întâi de toate ei au ajuns la o trăire a lui Hristos. Cum se face că unii ajung la o trăire a lui Hristos mai intensă decât alții? Realitatea este că sunt mulți care îl iau pe Hristos în serios și sunt la fel de bine și unii care nu pre aîl iau pe Hristos în serios. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care L-a luat pe Hristos în serios și fiidncă a făcut acest lucru Hristos a ajuns să îi transfigureze viața. Prin urmare harismaticul este unul care a ajuns să Îl iubească dezinteresat și fără de nici o urmă de interes pe Iisus. La fel de bine cei care vin în contact cu harismaticul pot să vadă această iubire a lui dezinteresată față de Iisus. Ea a fost expusă poate cel mai bine romanul Mizerabili de Victor Hugo. Jan Valjan este invitat să ia masa cu un episcop de unde fură tacâmurile de argint. Prins de poliție el este pus față în față cu episcoul păgubit la care episcopul le spune polițiștilor că el a fost cel care a dăruit tacâmurile lui Jean Valjean. Uimit de gestul episcopului Jan Valjean se va schimba pentru totdeauna.

moment dat că viața cretină se poate rezuma la a aceste cuvinte: iubește și fă ce vrei. Când iubim pe Dumnezeu adevărul este că totul din viața noastră se schimbă. Faptul că nu poate exista harismă creștin ortodoxă fără de iubirea lui Dumnezeu este un adevăr indiscutabil. Iubirea de Dumnezeu este motorul principal al unui harismatic și nu trebuie să avem nici o îndoială de acest fapt. Trebuie să ajungem să Îl iubim pe Dumnezeu pentru ca în noi să poată să se nască o harismă. Iată de ce este bine să știm că harisma creștin ortodoxă este un lucru care pleacă din iubirea de Dumnezeu și modul în care ea curpinde fătura harismaticului. Sunt mai multe nivele al iubirii de Dumnezeu și ceea ce trebuie să știm este că harismaticul ajunge la un grad mare al iubirii de Dumnezeu. De fapt mărusra harismei cuiva se poate vedea din gradul de iubire pe care acea persoană o are față de Dumnezeu. Iubirea de Dumnezeu când este intensă ajunge să se activeze într-o anumită persoană printr-o harismă anume.[35]

Se spune că într-un sat din județul Iași din România trăia un cuplu care nu era cununat la biserică. Nici nu voiau să se cunune la biserică.

- Nevastă de ce trebuie să ne cununăm noi la biserică?
- Nu știu.
- Nu putem noi să trăim și fără de cunununie la biserică?
- Ba cum să nu putem.
- Ei vezi că putem. Să nu ne facem nici o problemă.

Totul a decurs fără de nici o problemă în famila celor doi până când într-o nopate femeia a văzut în vis o femeie îmbrăcată ca o împărătească:

- Cine ești tu? A întrebat femeia cu teamă.
- Eu sunt Maria, mama lui Iisus.
- Și ce vrei de la mine?
- Am venit să te avertizez.
- În legătură cu ce?
- Dacă tu și cu bărbatul tău nu veți merge să vă cununați la biserică să știi că vă voi pedepsii.
- Nu cred. Ești numai un vis.

Femeia s-a trezit și deși visul a înfricoșat-o a continuat să tăiască ca și mai înainte. Totul a decurs bine în viața ei până la când la câteva săptămămâni de la vis a putut afla că cele două fiice ale ei au murit într-un accident de mașină.

- Văi bărbatule cum se poate una ca asta?
- Femeie ce ne facem? Au murit fiicele noastre.
- Eu știu de ce au murit.
- De ce?
- Acum câteva zile am fost avertizată de Sfânta Maria într-un vis că dacă nu ne cununăm la biserică vom fii pedepsiți
- Păi și mie de ce nu mi-ai spus nimic?
- Am crezut că este numai un vis.
- Eu cred că ar fi bine să mergem să ne cununăm la biserică fiindcă dacă nu ni se va întâmpla mai rău.
- Așa este bărbatule.

În cele din urmă cei doi au mers și s-au cununat la biserică.[36]

Întâmplarea de mai sus este una care ne spune că trebuie să fim cât se poate de atenți cu voia lui Dumnezeu. Acesta fiindcă voia lui Dumnezeu este superioară voii noastre. Cei doi soți au voit să facă voia lor mai presus de voia lui Dumnezeu și ca atare au fost pedepsiți. Este evident că atunci când omul nu mai ajunge să facă voia lui Dumnezeu în cele din urmă va ajunge să se separe de Dumnezeu și mai multe pericole pot să îl pască. Este adevărat că Dumnezeu nu lasă pedepsele Sale asupra omului pentru a îl tortura și a îl chinui ci mai mult pentru a îl înotarce la adevăr și la calea cea bună. Iată de ce este bine să fim în acord cu voia lui Dumnezeu fiindcă în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim fericiți și să găsim sensul vieții. Realitatea este că sunt mai multe persoane care sunt lipsite de sens în viață. Acesta fiidncă ele nu cred că Iisus este sensul vieții și nici nu doresc să urmeze lui Iisus. Așa se face că în ceele din urmă aceste persoane vor ajunge să fie cât se poate de contorsionate și de agravate. Omul care nu are un sens exact în viața este un lucru destul de des întâlnit în zilele noastre. Numai întâlnirea cu un harismatic ar putea să schimbe un astfel de om fiindcă harismaticul este un om care este sigur de sensul vieții lui. De mai multe ori nu se spune că nu vom convinge pe cei din jurul nostru prin cuvinte ci

[35] Jean Claude Larchet, *Dumnezeu este iubire. Mărturia Sfântului Siluan Atonitul* (București, 2003).
[36] Arhimandrit Ioanichie Bălan*, Istorioare duhovnicești,* (Editura Mănăstirea Sihăstria), 2004*,* p. 131-132.

mai mult prin exemplul vieții proprii. Este adevărat că omul care nu are nici un sens în viață dorește să iese din această criză dar va ajunge să creadă că Iisus este sensul vieții numai dacă va găsii o persoană care să creadă cu toată convingerea în Iisus Hristos. Iată de ce trebuie să știm că harismaticii sunt necesari vieții noastre și de ce trebuie să avem încredere în ei. Aceasta fiindcă viața noastră este un lucru care vine de la Dumnezeu dar pe drum se poate pierde și la fel de bine își poate uita scopul ei. Așa se face că mai mulți dintre noi ajungem să ne confurntăm cu crize existențiale și să nu mai vedem nici un sens al vieții noastre. Realitatea este că pentru un om care nu mai găsește sensul vieții numai un harismatic ar putea să îi confere din nou sensul mult dorit. Au fost și astfel de cazuri în care întâlnirea providențială cu un părinte harismatic a schimbat viața unui anumit fiu duhovnicesc.[37]

Am arătat prin urmare că un gram de inspirație valorează cât o tonă de motivație (Andy Szekely) acesta fiindcă inspirația este un lucru care ajunge să ne facă să vedem viața ca fiind plină de sens. Sunt mulți care deși știu că sensul vieții lor este Dumnezeu și Duhul Sfânt totuși parcă în viața de zi cu zi le lipsește ceva important. Așa se face că pentru mulți viața de zi cu zi este un fel de povară care este din ce în ce mai greu de purtat. Realitatea este că lipsa de sens a vieții de zi cu zi este un lucru care a ajuns să fie experimentat în zilele noastre. Este adevărat că știm că Iisus este sensul vieții noastre dar parcă acest ideal înalt și suprem nu prea are aplicabilitatea în viața de zi cu zi. Sunt din ce în ce mai mulți care simt această discrepantă dintre Iisus ca idealul vieții noastre și viața de zi cu zi cu greutățile și cu povara pe care trebuie să o purtăm. Iată de ce este bine să știm că numai rugăciunea este cea care poate să ne facă să depășit această disporoționalitate dintre Iisus ca ideal al vieții noastre și viața de zi cu zi. Prin rugăciune putem să aflăm că Iisus este cu noi zi de zi și că El nu este undeva departe dezinteresat de noi și de ceea ce avem noi de înfruntat în această viață. Harismaticul este o persoană care a depășit această dificultate și el este un om care trăieșe cu conștiința că totul este Iisus și că Iisus a ajuns să fie o constantă a vieții Lui. Iată de ce este bine să știm care este sensul vieții harismaticului. Harismaticul este o persoană care poate la fel de bine să ne inspire și pe noi să depălșit greutățile noastre zilnice și să ajungem să ne raportăm la Iisus în orice moment al vieții noastre. În spre acest lucru de fapt tinde orice creștin ortodox autentic. Cineva spunea la un moment dat că de multe ori cea mai mare inspirație vine din cea mai mare disperare. Harismaticii sunt și ei persoane care au trecut prin disperare fiindcă de multe ori ca și începători în viața creștin ortodoxă au ajuns să nu mai știe care este sensul vieții. Sensul vieții este un lucru care poate să devină o problemă extrem de confuză. Sunt mai multe ideologii care se contrazic referitoar la care este sensul vieții. Sensul vieții este unul care ne spune că numai creatorul vieții poate să fie în cele din urmă sensul vieții. Unii spun că sensul vieții este bogăția, alții că sensul vieții sunt plăcerile turpești, alții că sensul vieții este faima și celebritatea. Iată prin urmare că în fața unor astfel de oferte sensul vieții poate să fie extrem de confuz. Așa se face că în tinerețea lor harismaticii au trecut și ei prin momente de disperare și pentru acest lucru în prezeent ei pot să îi facă și pe cei din jurul lor să găsească vieții sens acolo unde nu mai există sens.[38]

Este prin urmare cât se poate de adevărat că harismaticul este o persoană providențială care este lăsată de Dumenzeu pentru folosul creștinilor ortodocși simplii. Creștinii ortodocși simplii când văd un harismatic sunt întăriți și la fel de bine ajung să fie cât se poate de însuflețiți. Acesta fiidncă ei văd pe cienva care a trecut prin propriile lor probleme și în cele din urmă a ieșit învingător. Este adevărat că harismaticul creștin ortodox este un învingător. Să nu uităm că una dintre formele prin care se manifestră harisma creștin ortodoxă este și alungarea diavolilor. Sunt mai mulți părinți duhovnivcești care prin rugăciune sinceră la Dumnezeu au ajuns să dobândească acest dar de la Dumnezeu. Iată prin urmare un lucru de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să îl avem în vedere: harismaticul poate ajunge să facă lucruri pe care un om oboișnuit nu le poate face. Lumea de azi a ajuns să cultive tot felul de locuri în care omul să ajungă să își petreacă timpul într-un mod plăcut: cluburi, teatre, cinema, galerii de artă etc. Toate aceste lucruri sunt bune dar la fel de bine lumea de azi ar trebui să devină mult mai conștientă de importanța de a avea harismatici. Este adevărat că pe harismaticii creștin

---

37 Arsenie Boca, *Despre darurile duhovnicești* (Editura Babel, 2014).

38 Au fost mai mulți sfinți care atunci când s-au avântat pe drumul vieții în Hristos au ajuns la disperare. Acesta fiindcă odată ce cineva s-a decis pentru Dumnezeu și cel rău ajunge să ne ispitească și să încerce să ne corupe spre rău. Prin urmare harismaticii creștin ortodocși au trecut de multe ori prin această etapă neplăcută a părăsirii harului lui Dumnezeu și a pășirii pe drumul spinos al ispitelor. Totuși, experiența este cea care i-a fortificat pe acești harismatici să fie cât se poate de atenți cu viața lor sufletească pentru ca în acea fel în cele din urmă să le fie de folos și celor din jur. Iată prin urmare că ispitele și încercările prin care au trecut harismaticii în cele din urmă se dovedesc cât se poate de folositoare fiindcă ele sunt cele care vor ajunge să îi întărească pe ce mai slabi și mai puțin credincioși. Harismaticul pentru a avea o bună cunoaștere a vieții duhovnicești de multe ori trebuie să treacă prin această probă anegativului în care lipsa de sens este una cât se poate de acută și de intransigentă.

ortodocși nu îi vedem pe toate canalele de televiziune ci mai mult ei sunt persoane pe care cei care sunt doritori să ajungă să îi caute și să le solicite ajutorul. Una dintre cele mai mari probleme cu care se confruntă lumea de azi este plictisul. Sunt foarte mulți care sunt cât se poate de plictisiți de viață, de familie, de locul de muncă, de viața de oraș sau de sat. Plictisul răpune pe foarte mulți dintre noi. Este vorba de acest plictis existențial care parcă ne paralizeaază. Plictisul poate să fie crunt și la fel de bine el poate să ne atrofizeze puterile sjufletești. Iată de ce este bine să știm că harismaticul poate să ne scoată dintr-o astfel de stare de paralizie. El poate să ne spună că rugăciunea repetată în cele din urmă poate să alunge de la noi acest plictis și ne poate să ne facă să fim mai fericiți. Așa se face că acolo unde apare harismaticul face să dispară plictisul exisetnțial pe care unii dintre noi îl simțim ca un gol ontologic.[39]

Harismaticul este fără de nici o îndoială o persoană care îi inspiră pe cei din jurul lui fiindcă după cum am spus el s-a simțit mai înaiante inspirat de Dumnezeu. Inspirația de la Dumnezeu vine pe căi nebănuite și de multe ori persoana în cauză nu este conștientă de ea. Acesta fiidncă Dumnezeu lucrează discret în lumea noastră. Harismaticul prin urmare poate să îi inpsire pe alții din jurul lui fiindcă la un moment dat el a fost inspirat de Dumnezeu Duhul Sfânt. După cum am spus nu există o rețetă după care cineva devine harismatic dar ceea ce putem afirma cu mare siguranță este că nu există harismatic fără de inspirația lui Dumnezeu. Dumnezeu Tatăl de multe ori ajunge să comunice cu fii Săi harismaticii prin inspirație. În acest sens harismaticul creștin ortodox prezintă un surplus de cunoșatere despre faptul că el este un fiu al lui Dumnezeu. Fiindcă sunt conștienți că sunt fii ai lui Dumnezeu harismaticii ajung să îi inspire și pe cei din jurul lor să trăiască cu Dumnezeu Tatăl. Pentru mulți faptul că Dumnezeu este Tatăl nostru înseamnă să duci un mod de viață care nu are nimic de a face cu morala creștină. Realitatea este că harismaticul creștin ortodox este conștient că a duce o viață cu Dumnezeu Tatăl înseamnă a trăi după morala creștin ortodoxă și la fel de bine să îndrumi prin exemplul propriu și pe alții să fie persoane morale și virtuoase. Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox are și un rol de mediator. El este cel care mediază pentru mai mulți între ei și Dumnezeu Tatăl. Sunt mulți creștini care nu îndrăznesc să se adreseze lui Dumnezeu ca fiind Tatăl nostru, dar harismaticul creștin ortodox este cel care este deplin convins că Dumnezeu este Tatăl nostru. La fel de bine o fi o inspirație pentru cei din jur este un lucru care este plăcut lui Dumnezeu Tatăl. Este bine să știm că harul lui Dumnezeu acolo unde este prezent de multe ori se manifestă ca inspirație. Mai ales tinerii din zilele noastre sunt cei care au nevoie de inspirație. Acesta fiindcă ei sunt persoane care trebuie să ducă mai departe moștenirea umană. Harismaticul creștin ortodox este cel care își găsește timp întotdeauna să intre în legătură cu tinerii fiindcă ei sunt viitorul. Tinerii din zilele noastre sunt de multe ori dezorientați și confuzi. Nu știu în ce direcție să apuce și mai ales nu prea știu ce profesie să își aleagă care li s-ar potrivii cel mai bine. Așa se face că harismaticii din cele mai vechi timpuri au ajuns să îi motiveze pe tineri să își descopere vocația proprie. Nu oricine poate să lucreze cu tinerii fiindcă acest lucru cere mult tact pedagogic.[40]

S-a spus în acest sens că adevărații lideri sunt persoane care nu dau ordine ci mai mult inspiră. Din aceasta înțelegem că un lider adevărat nu este unul care convinge prin ordinele sau comenzile pe care le dă ci mai mult prin propriu lui exemplu. Exemplul propriu fără de nici o îndoială că inspiră și ne face să fim mai perceptivi cu ceea ce are loc în jurul nostru. Este adevărat că la un anumit nivel harismaticiul este un lider. El nu este un lider în sensul lumesc al cuvântului care spune că cel mai mare dă ordine și cei mai mici execută. Harismaticul este un lider în sensul pe care l-a afirmat Iisus care a spus că: “cine vrea să fie mai mare între voi să fie slujitorul tuturor.” Este adevărat în acest sens că harismaticul este un slujitor care nu face nimic altceva decât să îi ajute pe cei din jur să își descopere propriul eu. Este adevărat că trăim într-o lume care ne proiectează spre tot ceea ce este exterior mai puțin spre propria noastră persoană sau mai bine zis spre prorpiul nostru eu. Eul nostru este un lucru care lipsește de cele mai multe ori din preocupările cotidene ale timpurilor noastre fiindcă ni se spune că sunt atât de multe lucruri de realizat în exterior că nu mai avem timp pentru introspecții psihologice și psihanalitice. Așa se face că eul propriu de multe ori ajunge să fie mutilat. Harismaticul de cele mai multe ori nu

[39] Dionisie Tatsos, *Sfântul Nectarie: învățături alese* (Galați, 2012).

[40] La fel de bine este adevărat că pentru tineri harismaticul este ca un fel de pedagog. El este cel care îi face pe tineri să fie convinși de calea pe care apucă fiindcă ei au fost mai întâi cei care au pășit pe această cale și au fost siguri că ea a fost una bună. Iată de ce este bine să știm că harismaticul ajunge să îi convingă pe tineri cel mai mult prin exemplul propriu. Tinerii de azi nu vor multă teorie ci vor modele practice pe care să le folosească în beneficiul lor. Așa se face că în zilele noastre din ce în ce mai mulți tineri ajung să nu mai știe ce vor de la viață. Harismaticul este cel care are misiunea de a îi face conștienți pe tineri că viața lor se poate reduce la Hristos și că Hristos este centrul vieții. Trebuie să știm că nu toți harismaticii lucrează cu tinerii dar mulți dintre harismatici au ajuns să o facă și au fost extrem de efectivi în acest sens. Tinerii sunt ușor influențabili și harismaticiul știe acest lucru. Pentru acesta el ajunge să îi facă pe tineri să fie conștienți de propria lor personalitate și de propriul lor eu.

face nimic atlceva decât să ne ajute să ne descoperim propriul nostru eu. Ajungem să ne descoperit propriul nostru eu prin slujirea semenilor și la fel de bine în lumina care izvorăște de de la Iisus. Iată prin urmare care este caracterul transformativ al harismaticului creștin ortodox ce ajunge să transforme eul nostru dintr-unul egoist și plin de individualism într-unul iubitor care este deschis spre iubirea lui Hristos. Harismaticul de multe ori se rezumă numai la descoperirea eului adevărat al persoanei sau mai bine spus a cine suntem noi cu adevărat. De ce să nu spunem că trăim într-o lume care de multe ori ne face să uităm de faptul că eul nostru se realizează cu adevărat numai în legătură cu Hristos. Trebuie să știm care este valorea propriului eu și la fel de bine să știm că eul se realizeaază prin Hristos și prin viața creștin ortodoxă.[41]

Prin urmare harismaticul este o persoană care lucrează cu sufletele oamenilor și la fel de bine el ajunge să le modeleze și să le facă să fie mai aproape de Hristos. Pentru acest lucru el după cum am spus trebuie să știe ceea ce înseamnă un psiholog. Paul Valery spunea la un moment dat că: "inspirația este ipoteza de lucru care reduce autorul la rolul unui observator." Prin urmare este evident că harismaticul este un bun observator. Pentru a putea să corectezi pe cineva trebuie mai întâi să îl observi. Harismaticul este un bun observator fiindcă el ajunge să observe pe creștinii ortodocși din jurul lor și în acest sens să știe ceea ce le lipsește. Ca și creștin ortodocși suntem din ce în ce mai puțin predispuși spre observație. Acesta fiidncă a observa pe cineva înseamnă pentru mulți ajudeca și noi știm că judecata este un păcat. Totuși, trebuie să facem o distincție dintre judeca pe cineva și a observa pe cineva. De multe ori oamenii au nevoie să fie observați fiindcă ei sunt cât se poate de nepăsători cu gesturile și actele pe care le fac în public. Așa se face că sunt foarte mulți care nu prea știu de actele lor sau mai bine spus nu sunt conștienți de ceea ce se întâmplă cu ei. Harismaticul fiindcă ajunge să observe pe cei din jur la fel de bine este unul care poate să îi și corecteze pe cei din jur. Avem nevoie să corectăm după cum avem nevoie să fim corectați. Este adevărat că atunci când corectăm pe cineva trebuie să o facem cu multă delicatețe fiindcă critica nu este bine primită din prima. Sunt însă și creștini ortodocși autentici care primesc să criticile fiindcă știu că ele sunt cele care îi ajută în drumul mântuirii. În zilele noastre este adevărat că din multă mândrie există o modă a perfecționismului în care fiecare tindem să ne vedem pe noi înșine ca un fel de creștini perfecți. Dacă vom sta și ne vom analiza mai bine în cele din urmă vom știi că acest lucru este fals. Suntem persoane care suntem supuse patimilor și păcatelor și pentru a ne corecta avem nevoie de ctiricile și mustrările celor din jur. Este adevărat că critcile și mustrările harismaticilor, ca unii care sunt mai mult avansați în viața duhovnicească, de multe ori sunt cât se poate de greu primite, dar acest lucru nu înseamnă că ele nu sunt efective. Este adevărat că de multe ori harismaticii au criticat și în cele din urmă au eșuat în crtica lor. Să ne aducem aminte de Sfântul Ioan Botezătorul, o figură harismaitică a creștinismului ortodox, care l-a criticat pe regele Irod că s-a căsătorit cu soția fratelui său în timp ce fratele său încă trăia. Dacă Irod ar fi ținut cont de critica harismatică a Sfântului Ioan Botezătorul cu siguranță că el ar fi fost cel care a beneficiat. Din contră, Irod a ajuns să îl omoare pe Sfântul Ioan Botezătorul.[42]

Prin urmare una dintre calitățile harismaticului creștin ortodox este că el ne face să privim lucrurile obiectiv. Avem nevoie de multă obiectivitate în viața noastră fiindcă de cele mai multe ori ajunge să ne raportăm numai la ceea ce este propriul interes și nimic mai mult. Trebuie să vedem dincolo de propria individualitate și acest lucru ajungem să îl facem când intrăm în contact cu un harismatic creștin ortodox. Este adevărat că pe harismaticii creștin ortodocși nu îi găsim la orice colț de stradă dar dacă îi căutăm mai mult în cele din urmă îi vom găsii. Harismaciul nu este o persoană care critică de dragul de critica ci mai mult el este o pesoană care ajunge să critice pentru a inspira. De ce să nu spunem că de multe ori critica este o sursă de inspirație. Acesta fiindcă ea ne spune care sunt defectele noastre și prin urmare noi avem toate motivele să ne apucăm de munca de a ne îndrepta. Poate nimic nu este mai bună sursă de inspirație pentru creștinii ortodocși decât critice. Critica este cea care ne face să ieșim din propriul ego și să ajungem să ne obiectivizăm sau mai bine spus să ne dăm seama cine suntem cu adevărat. Tendința noastră din toate timpurile este să ne vedem mai mult decât suntem și la fel de bine să

---

41 Hierotheos Vlahos, *Psihoterapia ortodoxă - Știința sfinților părinți* (Timișoara, 1998).

42 Este adevărat prin urmare că menirea unui harismatic nu este numai de a inspira pe cei din jur ci la fel de bine a le și critica patimile și păcatele. Aceasta fiindcă numai în acest fel ne putem desăvârșii. Este evident că patimil și păcatele noastre sunt lucruri care ne duc mai ales când ele sunt expuse în public. Nu vom ajunge să ne corectăm de patimi și păcate dacă nu vom suporta cu brio critica harismaticilor creștin ortodocși. Harismaticii creștin ortodocși sunt cei care la un anumit nivel au ajuns la despărtimire și prin urmare sunt cât se poate de eliberați de povara patimilor. Ei vor să fim ca ei dar pentru acest lucru trebuie să depunem un minim de efort pentru a ajunge să ne despătimim. Iată prin urmare că harismaticiul creștin ortodox ca unul care este depătimit este cel care ne ajută și pe noi să ne despătimim. Pătimile sunt cele c are ne întunecă mințile în timp ce harismaticiul este cel care ajunge să ne ilumineze mintea și să ne facă conștienți că există o posibilitate de a duce o viață fără de patimi și păcate.

considerăm că suntem buni decât realitatea. Aşa se face că în cele din urmă critica este o realitate care ne ajută să ne îndreptăm şi la fel de bine să ne autodepăşim. Odată ce cineva a intrat în contact cu un harismatic creştin ortodox este adevărat că acea persoană începe să se schimbe. Prin urmare acea persoană ajunge în cele din urmă să vadă lucrurile mult mai profund şi să aibă orizonturi noi deschise în faţa lui. Harismaticiul este cel care inspiră schimbarea în bine în semenii lui fiindcă el la rândul lui a ajuns să trăiască numai pentru bine. Sunt în acest sens mai multe secte creştin ortodoxe care propovăduiesc un fel de renaştere harismatică a omului. Poate cea mai cunoscută este biserica penticostală. Penticostalii sunt unii care cred că ţinând predici în care se zbiară şi se urlă în cele din urmă vor ajunge să devină harismatici. Nu urletele şi strigătele din biserică îl face pe cineva harismatic ci mai mult modul de viaţă pe care îl duce.[43]

După cum am spus în rândurile de mai sus nici un harismatic nu se naşte harimatic ci el devine harismatic. Devien harismatic prin mai multe încercări. Aceste încercăţi în sens solomonic nu fac decât să îl convingă pe harismstic de deşertăciune acestei lumii. Harismaticul la fel de regele Solomon ajunge şi el la concluzia că există multă deşertăciune în lumea din jurul nostru. Pentru acest lucru în cele din urmă el va ajunge să îşi pună speranţa numai în Dumnezeu. De cele mai multe ori lumea noastră ajunge să devină deşartă fiindcă omul o tratează separat de Dumnezeu sau ca una ce nu mai are nici un fel de legătură cu Dumnezeu. Deismul a fost concepţia care susţinea la finele evului mediu că Dumnezeu a creat această lume şi mai apoi S-a separat definitiv de ea. Cu alte cuvinte Dumnezeu a uitat lumea şi nici nu mai vrea să ţină cont de ea. Fiindcă lumea nu mai are nimic de a face cu Dumnezeu creatorul ei este adevărat că lumea devine deşartă. Tot ceea ce nu este în legătură cu Dumnezeu este deşert şi fără de scop în cele din urmă. Cu această lipsă de scop şi de sens se confruntă de cele mai multe ori omul contemporan. El are un serviciu care pentru el nu are nici un sens, are o familie care nu ştie de ce trebuie să lupte să o întreţină, are o viaţă privată care fără de Dumnezeu nu mai are nici un fel de înţeles şi sens. Aşa se face că omul modern din zilele noastre ajunge să se lege de iluzii şi himere. Nimic nu îl face fericit şi el aleargă derizoriu într-o lume care a abandonat de multă vreme să Îl mai caute pe Dumnezeu. Aşa se face că sunt din ce în ce mai mulţi oamenii din zilele noastre care cad în deznădejde şi nu mai au nici un scop sigur în viaţa lor. Iată de ce rolul harismaticului în lumea de azi este providenţial. Este providenţial fiindcă el este cel care aduce speranţă şi năedejde. Fiindcă harismaiticul este un om care trăieşte cu Hristos şi numai pentru Hristos în cele din urmă el poate să confere speranţă celor din jur. Sunt mulţi creştini ortodocşi care după ce au auzit o predică sau o conferinţă a unui preot harismatic au simţit că sensul vieţii le revină şi ei prind viaţă. Acesta fiindcă după cum am spus harismaticul nu vorbeşte ca unul care se află în afara problemelor cu care se confruntă lumea ci mai mult cu unul care este în interiorul lor şi ştie care sunt aceste probleme.[44]

Prin urmare este adevărat că harismaticul este o persoană care înj primul rând este inspirată de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Un astfel de caz de inspiraţie care a venit de la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu avem din viaţa Fericitului Augusit. Augustin a fost o persoană care a fost atras de calea patimilor şi a păcatelor şi a păşit pe această cale. La un moment dat a intrat într-o criză existenaţială. Stătea cu Biblia într-o poiană când a auzit un gls care venea de nicăieri care i-a spus: ia şi citeşte. Mirat de vocea pe care a auzit-o Augustin a deschis Biblia exact la versetele din Romani 13, 12-14: “nu în ospeţe şi beţii, nu în desfrânări şi în fapte de ruşine, nu în ceartă şi în pizmă, ci îmbrăcaţi-vă în Domnul Iisus Hristos şi grija trupului să nu o faceţi spre pofte.” Aceste versete i se potriviseră de minune lui Augustin care ducea o viaţă în păcate şi în patimi. Aşa se face că în urma acestei episod el se va convertii şi va ajunge să ducă o viaţă de nevoinţă şi pocăinţă. Avem aici de a face cu un caz de harismatic creştin ortodox care a fost profund inspirat de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. O voce din cer a ajuns să îi vorbească lui Augustin şi în cele din urmă să ajungă să îl convertească. Aşa se face că harismatici de multe ori au trecut prin acest drum al convertirii şi ştiu ceea ce înseamnă să treci de la calea întunericului la calea luminii. Este evident în acest sens că viaţa duhovnicească este un lucru care ajunge să în maturizeze pe

---

[43] Dimitri Aleksandrovici Avdeev, *Cand sufletul este bolnav. Un psihiatru ortodox despre bolile psihice, alcoolism, narcomanie, fumat* (Bucureşti, 2005).

[44] Cu toţii ne confruntăm cu probleme în această viaţă şi este bine să ştim că problemele de multe ori sunt lăsate de Dumnezeu cu bună ştiinţă. Acesta fiindcă problemele ne maturizează şi sunt cele care ne fac să gândim. Cum putem să ieşim dintr-o problemă? Cum putem să fim mai buni? Cum putem să ne autodepăşim? Iată prin urmare câteva dintre întrebările pe care le ridică problemele din cu care ne confrutăm. Harismaticul creştin ortodox este o persoană care a trecut prin probleme şi care la fel de bine are soluţii la problemele cu care ne confurntăm fiindcă după cum am spus şi el s-a confruntat cu probleme similare cu a noastre. Nu trebuie să credem că harismaticii sunt un fel de super-eroi. De cele mai multe ori ei sunt oamenii ca şi noi dar care trecând prin viaţă au ajuns să aibă mai multă experienţă şi mai multă pricepere în cele duhovniceşti. Trebuie prin urmare să îi credem pe harismatici şi să ne bazăm pe sfatul lor fiindcă ei pot să ne ajute mult duhovniceşte.

harismaticul creștin ortodox. Trebuie să știm însă că inspirația pe care o aduce harismaticul creștin ortodox nu este la fel cu inspirația artistică pe care o simt muzicenii sau poeții. Sunt mulți care sunt de părere că nu există nici un fel de diferență dintre inspirația harismaticului și inspirația poetului. Să fie lucrurile chiar așa? Adevărul este că poetul este inspirat de cele mai multe ori de anumite lucruri sau de anumite fapte pe care le întâlnește în viața lui. Harismaticul însă este inspirat asemenea lui Augustin de harul lui Dumnezeu. Prin urmare este o diferență dintre inspirația harismatică și inspirația poetică.[45]

Se spune că o femeie bătrână a fost internată în spital. După mai multe zile de chinuri pe patul de spital medicii au reușit să îi găsească un diagnostic. Femeia era cu fiica ei pe patul de spital. Doctorii au venit și au cerut să vorbească cu fiica.

- Putem să ieșim afară din salon câteva momente? A întrebat doctorul.
- Cum să nu, a răspuns fiica.
- Îmi este teamă că nu avem vești bune.
- Spuneți-mi doar adevărul.
- Mama dumneavastră este bolnavă de cancer.
- Ce înseamnă asta?
- Că poate murii din moment în moment.
- Și ce mă sfătuiți să fac?
- Cel mai bine este să chemați un preot.
- Bine așa am să fac.

Mama era în pat în convulsii și chinuri și fiica ei a început să verse încet lacrimi după ce a auzit diagnosticul. S-a dus să caute un preot prin spital dar nu a găsit pe nimeni. În cele din urmă un grup de creștini ortodocși care erau prin spital pentru a asculta suferințele celor de acolo au adus un preot. El s-a dus la patul muribundei.

- Doamne ajută fiindcă.
- Bine ați venit părinte, a răspuns femeia din pat care dintr-o dată s-a luminat la față.
- Cum te mai simți?
- Sunt bine, a răspuns femeia știind că nu mai are mult de trăit.
- Ai dorii să te spovedești și să te împărtășești?
- Da părinte.

Cu mare tact preotul a spovedit-o și împărtășit-o pe femeie care din acest moment a devenit cât se poate de liniștită și senină. Parcă nu mai suferea nici un fel de durere, ea care mai înainte se chinuia grozav.

- Părinte cum se poate una ca asta? A întrebat fiica pe preot.
- Ce să se poată fiica mea?
- Mama mea se chinuia cumplit mai înainte să se împărtășească.
- Și acum nu o mai face.
- Exact, cum se poate fiindcă nici un doctor nu a reușit să o liniștească?
- Este Hristos cel care liniștit-o.
- Chiar credeți acesta părinte?
- Fără de nici o îndoială.
- Vai nici nu știți cât mă bucur că în aceste momente grele mama mea a ajuns să se liniștească și să își găasească pacea sufletului.

Întâmplarea de mai sus este un care ne spune că de multe ori prezența unui harismatic la căpătâiul unui bolnav, chiar și incurabil, poate să îi amelioreze situația și la fel de bine să îl facă să se simtă mai bine.[46] Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox este o persoană care de cele mai multe ori poate avea influență asupra celor din jur fiindcă el a trecut prin mai multe greutăți și mai multe încercări. Este evident că harismaticul de cele

---

[45] Edward Hirsch, *The angel and the demon: searchig for the source of artistic insporation* (Harvest books, 2003).

[46] Harismaticii sunt cei care prin prezența și prin cuvintele lor de multe ori ajunge să îi mângâie pe cei bolnavi. Acesta fiindcă cei bolnavi sunt persoane care tind să fie uitați și desconsiderați. Nu trebuie să uităm de harismatici ci la fel de bine să știm că și ei sunt persoane cu suflet ca și noi chiar dacă trecem momentan printr-un moment mai greu. Iată de ce este bine să știm că harismaticul este unul care nu se lasă învins de idea că un om bolnav nu mai are cum să creadă în Iisus. Harismaticul este cel care de cele mai multe este prezent în momente grele și de cumpănă fiindcă la rândul lui și el a trecut prin momente grele și de cumpănă. Iată de ce este bine să știm că rolul harismaticului de multe ori se manifestă în situații extreme în care totul pare că nu mai are nici un sens și nici un rost. Harismaticul este o persoană care fără doar și poate ajunge să ne facă să fim mai plin de spreanță și cu mai multă încredere în noi înșine. Acest fapt este un lucru care ne face să ajungem să credem în harismatici și să ne dăm seama de importanța lor pentru creștinismul ortodox.

mai multe ori este o persoană care devine cât se poate de utilă. Nu trebuie să considerăm că harismaticii sunt persoane care sunt de folos pentru noi numai în momente grele și de cumpănă ci la fel de bine el este o persoană care ne face să fim cât se poate de încreazători în momente în care nu mai avem nici un fel de reper. Sunt momente în care avem nevoie de un reper sau mai bine spus de cineva la care să se raportăm. Ei bine acest cienva este harismaticul creștin ortodox. După cum am spus o mare diferență dintre harismaticii creștin ortodocși și noi este că harismaticii creștin ortodocși sunt atenți la ceea ce se îântâmplă în jurul lor și în cele din urmă ajung să fie cât se poate de exeprinemtați. De cele mai multe ori este adevărat că ajungem să ne petrecem viața de zi cu zi fără să ținem cont de cei din jurul nostru și fără să vedem în ei repere sau mai bine spus modele la care să ne raportă. Ingoranța în cele diuhovnicești este un lucru care este destul de des întâlnit în zilele noastre.[47]

Prin urmare este adevărat că atât harismaticul cât și noi persoane simple ne confruntăm cu situații grele în această viață. Atunci care este diferența dintre noi și un harismatic? Ei bine harismaticul este o persoană care ajunge să învețe chiar și din experiențele mai puțin plăcute prin care trecut. Iată de ce este bine să știm că harismaticul de multe ori deși trece prin aceleași greutăți prin care trecem și noi are puterea să le depășească mai ușor fiindcă în acele momente grele el se raportează la Dumnezeu și ține cont de Dumnezeu. Este bine să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană care în orice caz știe să ne facă să fim mult mai aproape de Dumnezeu fiindcă el ne deschide o altă perspectivă: este perspectiva care raportează totul la Dumnezeu. Harismaticul este cel care în orice moment exersează să își pună speranța și nădedjdea în Dumnezeu și să vadă tot ceea ce există prin prisma lui Dumnezeu. Așa se face că de multe ori harismaticii nu sunt înțeleși și nici nu sunt destul de apreciați în timpul vieții lor. Este trist dar este o realitate. De multe ori ei ajung să fie mult mai apreciați după ce au murit și au trecut de pragula cestei vieții. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care are un ideal înalt comparativ cu noi. Realitatea este că în lumea de azi am ajuns să fim cât se poate de mediocrii fiindcă nu prea avem idealuri înalte. Așa se face că oamenii detestă idealurile înalte fiindcă ele cer mult prea mult efort pentru a fi puse în practică. În cele din urmă fiindcă idealurile noastre sunt cât se poate de mici și minore în cele din urmă și noi ca societatea vom eșua. Așa se face că în societatea noastră nu prea există loc pentru harismatici. Harismaticii sunt cei care au idealuri diferire de ale noastre. Harismaticii visează la o lume fără alcool, la o lume fără ură, la o lume fără de invidii, la o lume fără de pronografie și la o lume fără de minciună. Pentru marea majoritate dintre noi aceste idealuri sunt cât se poate de imposibil de realizat. Cum să trăiești într-o lume fără beție, fără de minciună și fără de invidie? Am ajuns la un grad cras de viață că aceste lucruri care sunt nefirești în sens duhovnicesc nu mai pot în nici un fel să fie separate de existența lumii noastre. Iată prin urmare de ce mai mulți harismatici din zilele noastre nu se bucură de popularitate și nici nu prea sunt doriț. Așa se face că între călugării creștin ortodocși se găsesc mai mulți harismatici care ar putea să fie de mult folos lumii din jur dar nu o fac fiindcă sunt desconsiderați și greșit tratați.[48]

Iată prin urmare că este un fapt că trăim într-o lume care are nevoie de inspirație fiindcă lumea de azi nu mai este sigură de drumul ei și de ce să nu spunem că apucă pe căi trăine de Dumnezeu. În acest sens pentru harismaticul creștin ortodox nimic din această lume nu este închis ci totul poate să devină sursă de inspirație și una care ne face să fim cât se poate de atenți cu ceea ce are loc în jurul nostru. Trebuie să fim atenți cu ceea ce are loc în jurul nostru nu pentru a avea ce bârfii ci mai mult pentru a ajunge ca și noi în cele din urmă să devenim harismatici. Harismaticul este unul care învață din cele mai grele împrejurări și este mult mai întârit de greutățile cu care se confruntă. Cu toții ne confruntăm cu greutăți dar realitatea este că nu toți ajungem să învățăm, din aceste confruntări sau mai bine spus nu ajungem să ne dăm seama că ele au fost lăsate de Dumnezeu pentru întătirea noastră. Nimic din ceea ce are loc în viața noastră nu este întâmplător fiindcă Dumnezeu prin pronia Lui lasă să trecem prin mai multe greutăți pentru ca trecând prin ele să devenim mult mai întăriți în credință. Trebuie să știm că harismaticii creștin ortodocși nu sunt inspirație pentru noi numai în

---

[47] Serafim Alexeiev, *Călăuza rugătorului ortodox. Predici, ispite și apropierea de Dumnezeu pe calea rugăciunii* (București, 2015).

[48] Harismaticul este cel de la care învățăm că trebuie să privim întotdeauna sus fiindcă numai acolo Îl viom găsii pe Dumnezeu. Sunt mulți care găsesc acest lucru inconvenient și în nici un fel nu vor să privească în sus fiindcă știu că în acest fel nu vor mai avea timp suficent pentru patimile și păcatele noastre. S-a spus de unii că nu prea se merită să spălăm un porc fiindcă imediat după ce a fost spălat porcul se va duce din nou la mocirla lui. Așa se face că sunt mulți care îi găsesc invonvenienți pe harismaticii creștin ortodocși care în tot ceea ce face se raportează la Dumnezeu. Iată prin urmare un lucru de care trebuie să ținem cont: harismaticul nu face nici un rabat de la nimic atunci când vine vorbe despre Dumnezeu fiindcă el știe că numai în Dumnezeu în cele din urmă va ajunge să își găsească odihna. Realitatea este că pentru harismatic Dumnezeu a devenit o deprindere și viața cu Dumnezeu o obișnuință. Trebuie să avem încredere în Dumnezeu și în tot ceea ce ține de El. Acesta este calea harismaticului creștin ortodox.

momente dificile ci mai mult ei ajung să se influenţeze cu exemplul lor când trecem prin greutăţi. De exemplu scriitorul francez Victor Hugo spunea la un moment dat că marii scriitori ajung să fie inspiraţi nu numai de evenimente pozitive din viaţa lor ci la fel de bine și de momente neagtive din viaţa lor fiindcă ei pot să le confere un final fericit în romanele pe care le scriu. Așa se face că și un harismatic creștin ortodox poate să fie sursă de inspiraţie pentru cei din jur fiindcă el ajunge să aibă o viziune obiectivă supra vieţii și poate în acest fel să ne comunice lucruri pe care noi nu le observăm. Totul se datorează faptului că harismaticul este o persoană care este atentă cu ceea ce are loc în jurul lui și ţine cont de realităţile cu care se confruntă care este adevărat că uneori sunt negative.[49]

CAPITOLUL 3

HARISMATICUL: UN DESCHIZĂTOR DE DRUMURI

Este prin urmare adevărat că harismaticiul este un deschizător de drumuri acolo unde există și trăiește el. Acesta fiindcă el vine cu o cu totul altă persepetivă asupra lucrurilor. Lumea de azi este o lume care ne face să creștem într-un mediu profund materialist în care averile și banii sunt un scop în sine și nu Dumnezeu și viaţa în Hristos. Așa se face că de multe ori harismaticii sunt consdieraţi lunatici sau de ce nu persoane care nu au nici un fel de noimă pentru zilele și timpurilor noastre. Harismaticul de mai multe ori auzim că ni se spune că este unul care ne îndreaptă în spre o lume a iluzilor și prin urmare nu trebuie să fie luat în considerare. Să ne aducem aminte că Sfântul Ioan Botezătorul se considera pe sine "glasul celui care strigă în pustie." Harismaticii de multe ori sunt în lumea noastră glasuri care strigă în pustie fiindcă ei ajung să propovăduiască un mod de viaţă care este contrar celui după care se ghidează toată lumea de azi. Harismaticul este prin urmare o persoană care trebuie să fie redusă la tăcere. El spune lucruri pe care tinerii nu trebuie să le audă. Să ne aducem aminte de câte arestări și condamnări la închisiare s-au făcut în estul Europei în perioada sovietică. Toate aceasta fiindcă harismaticii au trebuit să fie reduși la tăcere. În timp ce lumea de azi ne învaţă de gonim după averi și bani, harismaticul ne spune că urmăm lui Hristos; în timp ce lumea de azi ne învaţă să ne dăm în vânt după faimă și celebritate, harismaticul creștin ortodox ne învaţă să fim simplii și să ducem o viaţă de simplitate fără să căutăm lauda semenilor, În timp ce lumea de azi ne învaţă să mergem după plăceri (alcool și sex), harismaticul creștin ortodox ne învaţă să ducem o viaţă de cumpătare și temporanţă; în timp ce lumea de azi ne învaţă să dorim funcţii și ranguri înalte, harismaticul este unul care ne face să fim conștienţi de responsaiblitatea care vine odată cu funcţiile și rangurile înalte. Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox duce o viaţă care mergem contra curentului. Pentru acest lucru de mai multe ori în mai multe epocii harismaticii creștin ortodocși au fost reduși la tăcere chiar și dacă acest lucru a trebuit să fie făcut cu forţa.[50]

La fel de bine ceea ce face în mai toate cazurile un harismatic creștin ortodox este să ne facă conștienţi că viaţa noastră trebuie să includă și dimensiunea religioasă. Acesta fiindcă în sens religios în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de organizaţi și de bine structuraţi dacă vom duce o viaţă liturgică. Harismaticul creștin ortodox este fără doar și poate o persoană profund liturgică ce își duce viaţa în funcţie de ritmul slujbelor bisericii. Cu harismaticul creștin ortodox viaţa litugică nu este plictrisitoare și repetitivă ci ea este mai mult o încăcare cu har pentru a putea face faţă ispitelor și încercărilor prin care trecem în viaţa de zi cu zi. Harismaticul creștin ortodox dă dovadă că face parte dintr-o viaţă liturgică care se repetă și care în nici un fel nu poate să îi fie de folos. Să ne aducem aminte că Hristos a spus la un moment dat că există un gen de diavoli care nu iasă decât cu post și cu rugăciune. Prin urmare rugăciunea este un lucru care ajunge să se împământenească în cazul harismaticului creștin ortodox prin viaţa liturgică sau mai bine spus prin viaţa bisericească. Este adevărat că

---

49 Moise Aghioritul, *Viaţa duhovnicească la Muntele Athos* (București, 2006).

50 Antichitatea a fost perioada de timp în care creștinismul s-a confruntat cu păgânismul. Era vorba de confruntarea dintre credinţa într-un singur Dumnezue cu credinţa în mai mulţi dumnezei. Mai mulţi harismatici și sfinţi creștini ortodocși au propovăduit credinţa într-un singur Dumnezeu și pentru acest lucru în cele din urmă au ajuns să fie martizaţi. Este bine să știm că harismaticii creștin ortodocși au trecut și printr-o fază a martirului. Mai mulţi harismatici au fost martirizaţi pentru crezul lor într-un singur Dumnezeu. Deși în zilele noastre harismaticul nu mai este martirizat trebuie să spumem că prezenţa harismaticilor creștin ortodocși este considerată una inportună. Ei sunt consideraţi fantatici religioși care pot să fie periculoși pentru societate. Iată de ce de multe ori a urma unui preot sau laic harismatic înseamnă pentru semenii din zilele naostre a de venii fanatic. Este adevărat că există fanatici și în zilele noaste dar ceea ce trebuie să știm este că harismaticul creștin ortodox în nici un fel nu poate să fie considerat un fanatic. El este un om care are tot idealul lui la Hristos pe care Îl și urmeaază în viaţa lui. Nu poate în nici un fel să fie considerat fanatic o persoană care urmează lui Hristos.

rugăciunile și cântările din slujbele creștin ortodoxe ajunge să se repete dar ele se repetă fiindcă prin intermediul lor creștinul ortodox se poate umple de har și în acest sens ajunge să reziste ispitelor și încercărilor care ne vin de la diavoli. Vom vedea în acest sens că de multe ori harismaticii rezistă și nu cad în păcat acolo unde unii care nu sunt dublați de o viață liturgică o fac. Iată prin urmare că pentru cei din jur harismaticul este un deschizător de drumuri. El este cel care ne face conștienți că viața liturgică ne deschide unui cadru în care diavolii nu mai pot să ne atace. De mai multe ori diavolii au mărturisit că nu se pot atinge de cei care sunt spovediți și împărtășiți. Acesta fiindcă după cum am spus slujbele liturgice îi conferă harismaticului creștin ortodox harul de a putea sta în fața ispitelor și a ieșii biruitor.[51]

Prin urmare harismaticii sunt deschizători de drumuri pentru noi care suntem mai slabi în credință. Acolo unde au fost și au trăit de cele mai multe ori harismaticii au fost persoane care au deschis drumuri pentru cei care păreau că au rămas fără de nici un fel de orientare în viața lor. Harismaticul este un deschizător de drumuri fiindcă el este o persoană care a trecut prin mai multe greutăți și prin urmare a flat care este calea pe care trebuie să pășească. Francezul Andre Gide spunea la un moment dat că "este bine să îți urmezi propriul drum dar numai dacă este un drum care urcă." Din cele de mai sus înțelegem că este adevărat că fiecare dintre noi avem un drum de umat în această viață. Totuși, drumurile noastre de multe ori ajung să se împotmolească. Ajungem să fim siguri că este bine că am pășit pe un anumit drum și în cele din urmă să ne dăm seama că nu mai știm care este ieșirea. Așa se face că sunt mulți creștini ortodocși care se alfă îna ceastă situație nu dar nu vor să recunoască diun mândrie. Cei care au în preajma lor un harimsatic în cele din urmă vom ajunge să îl consulte și să își dea seama pe ce cale se cuvine să pășească. Harismaticul este în acest sens un deschiztor de drumuri la nivel intelectual. El este o persoană care este la curent cu ultimele apariții și publicații din lumea religiei și a creștinismului ortodox. Acesta fiindcă harismaticul creștin ortodox știe că numai prin confruntarea cu viziunile altora în cele din urmă el știe ceea ce îi lipsește și ceea ce trebuie să mai perfecționeze la propria lui personalitate. Este evident în acest sens că harismaticul creștin ortodox este un om de studiu. El studiază istoria bisericească pentru a știi cu ce probleme s-au confruntat creștinii de mai înainte de el, la fel de bine el este unul care studiază dogmele creștin ortodoxe pentru a le cunoaște și pentru a îi putea combate de sectari. Sectarii se dovedesc de multe ori nemiloși cu creștinii ortodocși care nu își cunosc foarte bine marile adevăruri de credință creștin ortodoxă. Iată prin urmare că este bine să știm care este sensul studiului dogmelor creștin ortodoxe. Harismaticul nu este un dogmatic în adevăratul sens al cuvântului dar el cunaoște în profunzime dogmele creștin ortodoxe și știe la fel de bine să le apare în fața prozelitismului sectar. Iată de ce este bine să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană care îndemnă și pe cei din jurul lui la cunoșaterea dogmelor creștin ortodoxe. La început privite din exterior dogmele nu sunt în nici un fel atractive dar mai apoi studiidu-le mai bine dogmele devin pline de duceață. Sunt mai mulți creștini care numai în contact cu harismaticii creștin ortodocși au început să prindă pofta de a studia dogmele creștin ortodoxe și de a se desfăta de dulceața lor duhovnicească.[52]

Prin urmare Andre Gide ne spunea că trebuie să ne urmăm propriul drum dar să fim siguri că acest drum este unul care urcă și nu unul care coboară. A studia adevărurile de credință creștin ortodoxe este fără de nici o îndoială un lucru care ne face să urcăm și în nici un fel să coborâm. Sunt mulți care nu sunt conștienți că atunci când pășesc pe calea păcatului și a patimilor și-au ales un drum care coboară și care îi duce în cele din urmă spre iad. Iată de ce este bine să știm că harul lui Dumnezeu este un lucru care ne face să urcăm în spre realitatea existenței lui Dumnezeu. Harismaticii sunt alături de noi pentru a ne întării pe acest drum al harului lui Dumnezeu. Iată prin urmare că harismaticii sunt utili și ne fac viața mult mai frumoasă și mai plăcută. Este adevărta că sunt și unii care sunt *proprii lor deschizători de drumuri*. Totuși sunt și unii care nu pot să facă acest lucru și au nevoie de deschizători de drumuri care să îi facă să fie cât se poate de siguri că sunt pe calea ce bună. Iată de ce am spus că harismaticul este un deschizător de drumuri. El este o persoană care fără doar și poate

[51] Ene Braniște, *Liturgica specială pentru Institutele teologice* (București, 1980).

[52] Lectura cărților de dogmatică aduce fără doar și poate o dulceață duhovnicească în sufletul celui care le citește fiindcă ele sunt dogme care sutn pline de har. Este adevărat că această dulceață nu poate să fie simțită cu toate cărțile de dogmă creștin ortodoxă dar în orice caz ceea ce trebuie să știm este că dogmele sunt dulci și ne fac să fim cât se poate de ancorați în credința în Dumnezeu. Nu putem să ajunge la o trăire harismatică a lui Dumnezeu dacă nu cunoșatem bine dogmele de credință creștin ortodoxe. Iată de ce este bine să știm că dogma creștin ortodoxă este un lucru care ne face să fim mult mai atenți cu credința noastră. La un anumit nivel este adevărat că credința noastră este dogmatică. Mai bine spus nu putem să credem un lucru care nu are temei dogmatic. Dulceața dogmelor vine din harul pe care acestea ajung să îl împărtășească celor care le studiză. Harul lui Dumnezeu este un lucru care ne face să fim cât se poate de deschiși spre iubirea de viața harismatică. Acesta fiindcă în cele din urmă viața harismatică este o viață a iubirii.

ajunge să pășească pe o cale sigură fiindcă știe că ea a mai fost parcursă de harismaticul creștin ortodox. Așa se face că sunt creșptini ortodocși care citesc numai cărțile care le sunt recomandate de părinții lor duhovnicești sau pe care le văd că sunt citite de părinții lor duhovnicești harismatici fiindcă știu că în acest fel vor ajunge să trăiască și ei ceea ce au trăit harismaticii creștin ortodocși. Harismaticii creștin ortodocși nu se supără atunci cînd sunt imitați fiindcă ei știu că cei care îi imită sunt persoane mai slabe care au nevoie de întărire duhovnicească pentru a fi siguri că drumul pe care au apucat este unul sigur. Iată prin urmare că în duhovnicia creștin ortodox nu se aplică regula conform căreia concurența este cea care te face să fi confindețional cu tot ceea ce faci. Harismaticul creștin ortodox nu trebuie să simtă nici un fel de urmă de concurență în ceea ce privește lecturile care le face.[53]

Privită din exterior nevoința este un lucru care în nici un fel nu atrage. Cum să îțim placă să faci rugăciunile de seara și de dimineața, să faci metanii în postul mare, să postești miercurea și vinerea și în cele patru mari posturi de peste an, să faci pelerinaje pe la mănăstiri uitate de lume? Este evident că acest lucruri sunt cât se poate de neplăcute și la un moment dat ele devinj plictisitoare. Nu au noimă fiindcă trăim într-o lume care după cum putem vedea în nici un fel nu pune mare preț pe actele de nevoință și asceză pe care le facem. Harismaticul creștin ortodox însă are o cu totul altă persepctivă în acest sens asupra acestor lucruri. Este este cel care știe că nevoința este un lucru care ajunge să ne facă să fim mult mai profunzi și mult mai maturi duhovnicește când ajungem să facem nevoință. Harismaticul creștin ortodox este cel care ne spune că există o legătură cât se poate de strânsă între a face nevoință și iubirea de Dumnezeu. Prin urmare ce legătură poate să existe între nevoință și iubirea de Dumnezeu? Există o legătură indisolubibă între aceste două lucruri. Omul face atâta nevoință cât îl iubește pe Dumnezeu. Cu alte cuvinte nevoința este o dovadă de iubirii de Dumnezeu. Ajungem să îl iubim pe Dumnezeu și să ne dăm seama că iubirea noastră nu poate să fie numai un act teoretic. În acest sens harismaitcul creștin ortodox este cel care ne face conștienți că postim pentru Dumnezeu, că facem pelerinaje pentru Dumnezeu, că mergem la biserică pentru Dumnezeu, că ne spovedim și ne împărtășim tot pentru Dumnezeu. Tot ceea ce facem în cele din urmă în nevoință este o expresie a iubirii de Dumnezeu. Dacă nu simțim nici un fel de iubire față de Dumnezeu este adevărat că nevoința ni se pare o mare absurdiate. Harismaticul este cel care ne facem conștienți că dacă Îl iubim pe Dumnezeu facem tot ceea ce este pe placul lui Dumnezeu și atunci este cât se poate de evident că nevoința are o logică și un sens. Fără de iubirea de Dumnezeu este cât se poate de adevărat că nevoința nu are nici un sens. Realitatea este că mai toată lumea afirmă că Îl iubește pe Dumnezeu dar sunt puțini cei care ajung să se implice deplin și profund în această iubire de Dumnezeu. Dacă iubirea noastră de Dumnezeu este de suprafață este cât se poate de adevărat că și nevoința noastră va fi una de suprafață.[54]

Nevoința este un lucru care ne spune care este adevăratul harsimatic de care este falsul harismatic. Sunt mulți în zilele noastre care pozează în figura unor mari lideri harismatici dar care nu fac nici un fel de nevoință și nici nu pun preț pe nevoință. Este bine să știm că aceștia sunt un fel de falși harismstici. Adevăratul harismatic este o persoană care în nici un fel de nu va nega rolul și importanța nevoinței. Nevoința este un lucru care îl face pe harismatic să fie cu simțurile spre Dumnezeu. Harismaticul creștin ortodox este cel care ne face conștienți că omul se nevoiește atâta cât Îl iubește pe Dumnezeu. Este adevărat că de multe ori în drumul spre Dumnezeu de mai mule ori o persoană trece prin mai multe greutăți dar ceea ce este conștientă este că scopul acestei drum este Dumnezeu și El este Cel care ne face ca în cele din urmă să ieșim învingători. Dumnezeu este o motivație la nevoință pentru harismaticul creștin ortodox care este conștient că trebuie să fie vredenic de Dumnezeu Tatăl care îl cheramă le Sine. Iată prin urmare un lucru de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să îl avem în vedere. Nevoința este un lucru care ne face să fim cât se poate de orientați spre Dumnezeu. Dumnezeu este mult prea delicat să ne ceară să facem nevoinjță dar în cele din urmă este adevărat că bunul simț este cel care ne spune

---

[53] Paul Valery, *Criza spiritului și alte eseuri* (Iași, 2016).

[54] Dumnezeu este Cel care lasă libertate pentru ca noi să algem gradul de nevoință la care dorim să ajungem. Este adevărat că sunt și mulți care simt multă iubire de Dumnezeu și consideră că ei trebuie să ducă o viață precum călugării. Este posobil ca uneori simțurile noastre să ne înțele și să ne facă să considerăm că putem face mai multă nevoință decât ne piermite puterea fizică. Așa se face că au existat mai mulți care deplin convinși că ei pot să se nevoiască total ca sfinții din vechime au ajuns să se îmbolnăvească. Iată de ce este bine să știm că nu trebuie să exegerăm cu nevoința oricât de multă iubire am simții. Aceasta fiindcă este posibil ca într-un anumit moment vieții noastre să simțim iubire față de Dumnezeu și mai apoi această iubire să descrească. Trebuie să știm că iubirea de Dumnezeu este mai mult un fel de medie a ceea ce simțim în viața noastră. Sunt unii care după cum am spus în anumite împrejurări simt multă iubire față de Dumnezeu pentru ca mai apoi după ce trec prin mai multe încercări și ispite iubirea lor față de Dumnezeu să decrească.

că ajungem să facem nevoință și la fel de bine să dăm tot ceea ce este mai bun din noi pentru Dumnezeu. Sunt din ce în ce mai puțini cei care dau ceea ce este mai bun din ei pentru Dumnezeu. Trebuie să păstrăm tot ceea ce este mai bun din noi pentru Dumnezeu. Acesta fiindcă harul lui Dumnezeu este un lucru care în cele din urmă va ajunge să ne facă să fim cât se poate de realizați și de împliniți. După cum spunea Părintele Nicolae Steinhardt ajungem să dobândim numai când dăruim. Este vorba de acea dăruire fundamentală pe care o facem în numele lui Dumnezeu. Trebuie să avem încredere în această dräuire spre Dumnezeu care este cea care în cele din urmă ajunge să ne definească drept ființe și persoane.[55]

Se spune că un om cam necredicios a căzut bolnav pe pat. Se văita și nu mai știa ce să facă. În cele din urmă a acceptat să vorbească cu preotul parohiei.

- Bine ați veni părinte.
- Bine te-am găsit fiul meu.
- Să știți părinte că nu mai pot.
- De la boală?
- Da părinte, de la boală.
- Domnul să te întărească fiul meu.
- Domnul să mă întărească, cum să mă întărească părinte?
- Tot ce are loc în lumea noastră are loc cu știrea lui Dumnezeu.
- Vreți să spune-ți că Dumnezeu știe de boala mea?
- Cum să nu fiul meu.
- Păi părinte eu sunt un om bun, nu am omorât pe nimeni, de ce să mă lase tocmai pe mine Dumnezeu să sufăr? De ce să mă lase Dumnezeu tocmai pe mine să cad la pat?
- Există o explicație pentru acesta fiul meu.
- Care este părinte că chiar m-ați făcut curios.
- Vezi tu fiul meu de multe ori Dumnezeu ne lasă să cădem pe spate care să ne uităm în Sus.
- Adică cum părinte?
- Când omul este căzut pe spate (bolvav) el se uită în sus (la cer) la Dumnezeu nu?
- Așa este părinte.
- Ei vezi Dumnezeu te-a lăsat să cazi pe spate ca să te uiți mai mult în Sus la El.
- Văi părinte vă mulțumesc că mi-ați deschis mintea și inima. Acum știu de ce am căzut la pat: L-am uitat pe Dumnezeu.

Avem de a facfe aici cu o intervenție a unui preot harismatic care a știu cum să întoarcă o situație imposibilă într-una posibilă sau mai bine spus să facă lucrurile mai pe înțelesul celui în cauză. Iată un exemplu de lucrare harismatică a unui preot creștin ortodox. De cele mai multe adevărul este că trăim o viață în care nu suntem orientați în sus spre Dumnezeu și tot ceea ce ne interesează sunt lucrurile acestei lumi.[56]

Harismaticul creștin ortodox nu este o persoană fanatică și pentru acest lucru el este într-un dialog cu cultura lumii din jur pe care o cunoaște și o studiază. Este adevărat că de multe ori cultura este un lucru cât se poate de insipid pentru mulți dar în cele din urmă trebuie să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană foarte culturalizată și care știe care sunt principalele tendințe în materie de cultură în lumea noastră. Așa se face că harismaticul creștin ortodox este cel care menține un dialog cu cultura lumii din jur. Aceasta fiindcă harismaticul creștin ortodox este conștient că cultura este un lucru care poate să ducă la Dumnezeu. De fapt orice cultură își are originea în Dumnezeu. În acest sens trebuie să știm că mai multe persoane centrale ale creștinismului ortodox au fost oameni de profundă cultură. Trebuie să știm că și dinre sfinții părinți au fost mai mulți care au fost profund culturalizați. Să ne aducem aminte în acest sens de sfinții trei ierhari Vasile, Ioan și Grigorie care au reușit chiar să încreștineze filosofia timpului lor. Iată că chiar sfinții au fost persoane de cultură. Dacă sfinții creștin ortodocși au fost persoane de cultură cu atât mai mult vor fii și harismaticii creștin

[55] Mary Jo Neitz, *Charisma and Community: A Study of Religious Committment Within the Charismatic renewal* (New Jersey, 1987).

[56] Trebuie să avem în vedere că sunt mulți oameni care teoretic spun că Îl iubesc pe Dumnezeu dar care practic nu fac nici un fel de lucru ca să dovească acest lucru. Nu trebuie să menținem iubirea de Dumnezeu numai la ceea ce este teoretic. Acesta fiindcă iubirea de Dumnezeu nu este în nici un fel un lucru care se manifestă numai teoretic. Iubirea de Dumnezeu este un lucru care se manifestă cât se poate de concret și de practic. Iisus ne spunea că demonstrăm că Îl iubim cu adevărat dacă hrănim pe cei flămânzi, dacă adăpăm pe cei însetați, dacă îmbrăcăm pe cei goi, dacă îi vizităm pe cei bolnavi. Iată prin urmare că iubirea lui Dumnezeu și trăirea cu Dumnezeu este un lucru concrect și care se manifestă concret. Trebuie să știm acest lucru și să îl avem îl vedere. Iubirea de Dumnezeu este cea care îl motivează pe harismstic să facă acte de nevoință și să se nevoiască pentru Dumnezeu. Prin urmare este adevărat că harismaticul Îl iubește pe Dumnezeu dar spre deosebire de restul el nu o face numai teoretic ci cât se poate de concret și de real.

ortodocși. Harismaticii creștin ortodocși sunt cei care au menirea de a menține cultura în caderele tradiționale creștin ortodoxe. De multe ori tendința culturii este de a ieșii din cadrele tradiționale și a nu urma lui Hristos. Fiindcă în cele din urmă harismaticul este un om de cultură el este cel care menține aprinsă flacăra luminii lui Hristos în cultura noastră de azi. Pentru acest lucru este bine să știm care este sensul culturii. Harismaticii sunt cei care ne fac să fim mult mai receptivi la mesajul culturii care de multe ori este unul profund moral. Iată prin urmare care este sensul harismaticului în ceea ce privește raporturile lui cu lumea din jur și mai ales cu lumea culturală. Avem nevoie de cultură și să știm să menținem o cultură creștin ortodoxă. Harismaticul este cel care ne deschide orizonturile în materie de cultură creștin ortodoxă.[57]

Realitatea este că sunt mai mulți începători în viața duhovnicească creștin ortodoxă. Aceștia de cele mai multe ori găsesc cât se poate de greu să se raporteze la viața Bisericii și mai ales la sfinții creștin ortodocși. Harismaticii au trecut și ei prin această dificultate dar în cele din urmă au ajuns să o depășească și să devină cât se poate de familiari cu marile teme ale aghiografiei creștin ortodox. Se întâmplă de multe ori de exemplu să cittim viața unui anumit sfânt și să nu înțelegem nimic din ceea ce am citit. Acesta fiidncă la drept vorbind mintea noastră este închisă mși nu poate să pătrundă sensul vieții unui anumit sfânt. De exemplu cum se face mai de mult în ortodoxie a existat moda stâlpnicilor. Să ne aducem aminte de viața Sfântului Simeon Stâlpnicul că a ales să își petreacă toată viața pe un stâlp în care a fost rost de frig și căldură. Pentru un neinițiat în cele ale ortodoxiei o astfel de lectură a vieții unui stâlpnic ar putea să pară o nebunie totală. Harismaticul știe că stâplnicii au ales acest mod de viață total neobișnuit ca o jertfă pe care au adus-o lui Dumnezeu. Iată prin urmare cu un harismatic are răspunsuri la întrebările noastre legate de viața sfinților. Ca persoane sfinții au fost oameni care noi dar diferența este că în timp ce noi Îl iubim parțial pe Dumnezeu ei au ajuns să Îl iubească total pe Dumnezeu. Când vorbim de sfinții harismaticii sunt cei care ne fac să înțelegem că ei au ajuns să iubească total și deplin pe Dumnezeu. Iată prin urmare care este marea diferență dintre noi și sfinții: gradul de iubire adusă lui Dumnezeu. Harismaticul este prin urmare o persoană care deși nu a ajuns la sfințenia pășește pe calea sfințeniei. Sfințenia este un lucru greu și nu oricine reușește să îl realizeze. Este bine să știm că harismaticii au ajuns la un stadiu de comuniunii cu Dumnezeu și cu sfinții Lui și prin urmare poate să ne îndrume și pe noi pe această cale. Trebuie să fim atenți în acest sens cu iubirea lui Dumnezeu după cum se manifestă ea în cazul sfinților. Prin urmare este bine să știm că iubirea de Dumnezeu este un lucru care trebuie să definească pe orice creștin ortodox. La un anjumit nivel a face teologie înseamnă a avansa în iubirea de Dumnezeu. Este adevărat că iubirea de Dumnezeu crește în unii pe măsura trecerii timpului. În alții din contră iubirea de Dumnezeu scade. Trebuie să știm că harismaticii creștin ortodocși sunt cei care îi fac pe sfinții creștin ortodocși accesibili și la un anumit nivel credibili. Acesta fiindcă harismaticii sunt cei care rumează sfinților și la fel de bine se raportează în tot ceea ce fac la sfinții lui Dumnezeu.[58]

Prin modul lui de viață, prin cuvintele sale, prin gesturile sale și prin acțiunile sale harismaticul este cel care ne spune că atunci când urmăm sfinților suntem pe calea cea bună. Sunt mulți dintre noi care au îndoieli că a urma sfinților lui Dumnezeu este un lucru bun. Să avemn în vedere că de exemplu bisericile protestante nici nu consideră că există sfinți în afară de Iisus și Sfânta Treime. Iată prin urmare că mesajul sfinților creștin ortodocși este unul cât se poate de incomod pentru noi cei de azi care în nici un fel nu vedem necesitatea sfinților. Sfinții au fost aleși de Dumnezeu tot pentru noi. Ei au fost aleși pentru a ne face să fim conștienți că viața cu Dumnezeu este posibilă și nu este în nici un fel o imposibilitate. În acest sens trebuie să știm că nu poate fi vorba de un adevărat harismatic creștin ortodox care nu cunoaște viețile sfinților. Acesta fiindcă harisma nu poate să vină în cineva care îi respinge pe sfinții. Sfinții au fost fără doar și poate maximul de harisme care au existat. Este bine să știm că harisma creștin ortodoxă este un lucru ce ne face să fim cât se poate de aproape de sfinții. Acesta fiindcă sfinții ajung să își comunice harul celor care îi invocă. Sunt în acest sens cunoscute mai multe arătări de sfinți la mai multe persoane care le-au căutat ajutorul. Iată prin urmare că

[57] Andrew Leigh, *Charisma: the secrets of making a lasting impression* (Edinburgh, 2008).

[58] Părintele Arsenie Boca de la Mănăstirea Prislop spunea la un moment dat că iubirea lui Dumnezeu față de cel mai mare păcătos este mai mare decât iubirea celui mai mare sfânt față de Dumnezeu. Iată prin urmare că Dumenzeu ne iubește chiar și atunci când facem păcate și l afel de bine El așteaptă ca noi să ne întoarcem. Harismaticii sunt cei care pot să facă mai evidentă în noi această întoarcere la Dumnezeu. Acesta fiindcă harismaticii sunt buni cunoscători ai dialecticii păcatului și la fel de bine ei sunt caapbili să o și învingă. Sfinții părinți ne spun că niciodată nub trebuie să ne prindem în dialectica diavolului fiindcă acesta în cele din urmă ne va învinge. Trebuie să fugim de diavol și să nu îi oferim nici un fel de mijloc dialog cu noi fiindăc el se va folosii de acest mijloc pentru a ne face să cădem în păcate pentru ca în cele din urmă să ne atragă la iad. Iată prin urmare că harismaticii creștin ortodocși sunt cei care pot să ne fie de folos fiindcă ne fac să fim mult mai atenți la cele duhovnicești și să uităm să ne pridem în dialectica răului care vine de la diavol.

harismaticul creștin ortodox este un înainte mergător al nostru în spre sfinți la fel cum Sfântul Ioan Botezătorul a fost un înaintemergător îniantea Domnului Iisus Hristos. Trebuie să fim încreazători în harismaticii creștini ortodocși care la un anumit nivel și ei ajung să se împărtășească de harul sfinților. Totuși trebuie să fim conștienți că există o diferență dintre sfinți și harismatici. Harismaticii sunt cu o treaptă mai prejos de sfinți. Harismaticii sunt cei care la un anumit nivel îi fac populari pe sfinți și la fel de bine îi fac accesibili. Vom găsii mai mulți harismatici care au scris cărți despre sfinți și despre modul în care au trăit. Aceste cărți vor fii o sursă de inspirație pentru cei care le vor parcurge paginile. Harismaticii sunt cei care ne fac să îin iubim pe sfinții fiindcă ne fac să îi înțelegem. Iată de ce harismaticii sunt îniantemergătorii noștrii spre sfinți.[59]

Prin urmare este adevărat că harismaticul este un deschizător de drumuri pentru cei din jurul lui fiindcă el a ajuns să pășească pe propriul drum cu care s-a identificat în cele din urmă. A urma drumul propriu este o acțiune care de multe ori îl maturizează pe harismatic dar el știe că trebuie să lasă totul în urmă și să ajungă să se realizeze ca persoană. Iată prin urmare că harismaticul poate să devină un deschizător de drumuri pentru cei din jurul lui fiindcă el și-a găsit drumul propriu în această viață. Iată ce spunea în acest sens scriitorul Stenhal în celebrul său roman Roșu și negru: "un drum este oare mai puțin frumos fiindcă sunt spini în tufișurile de pe margini? Călătorul trece mai departe și lasă spinii urâcioși să rebegească pe drum." Iată prin urmare că în drumul său spre Dumnezeu harismaticul de multe ori se întâlnește cu răul și cu ispitele care vin de la rău. Harismaticul însă nu stă să discute cu ispitele și cu răul ci mai mult el își urmează propria cale și nu are nimic de a face cu răutatea. Poate drumul cel mai clar pe care îl arată harismaticul celor din jur este drumul binelui. Este evident că în această viață există un drum al binelui și un un drum al răului. Harismaticul este o persoană care merge pe drumul binelui și la fel de bine ajunge să inspire și pe alții în mersul pe acest drum. De mai multe ori harismaticii au fost cei care prin comportamentul și conduita proprie au ajuns să convertească pe mulți. Acesta fiindcă sunt mulți care trebuie să vadă cu ochii lor că există o cale un drum al lui Iisus. Când văd cu proprii ochi de cele mai multe ori cei fără de Dumnezeu ajung să se convertească. Se cunoaște întâmplarea cu misionarul creștin care a fost trimis să propovăduiască pe Iisus în Japonia. S-a așezat la o margine de drum pe unde treceau mulți japonezi și a început să predice pe Iisus. Unul dintre trecători a venit și l-a scuipat pe misionarul creștin. Misionarul s-a comportat ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. S-a șters de scuipat și și-a continuat predica. La final a venit cel care l-a scuipat și i-a spus: vreau să mă botez. Misionarul i-a spus cum se poate una ca asta? Japonezul i-a răspuns că nu a văzut la nimeni atât de multă stăpânire de sine la nimeni ca la misionar și vrea să devină creștin. Iată prin urmare o lucrare harismatică. Este vorba fără de nici o îndoială despre faptul că cel mai mult convinge pe necreștini exemplul propriu. Prin urmare harismaticul devine un deschizător de drumuri pentru cei din jur prin faptul că el ajunge să trăiască cu Hristos și nu face acest lucru pentru a fi văzut și a fi aclamat de mulțimi și de cei din jur.[60]

Realitatea este că în mai multe cazuri harismaticii creștin ortodocși și-au extins lucrarea lor și asupra necreștinilor care văzând modul de viață al harismaticului în cele din urmă L-au acceptat pe Hristos. Trebuie să știm că a convertii sufletele la Hristos este fără doar și poate o harismă deosebită pe care nu orice creștin ortodox o are. Este bine să știm aceasta fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care consideră că a convertii pe cineva la Hristos este un exercițiu cât se poate de simplu și fără de mari probleme care implică mai mult rațiunea omului. Cu alte cuvinte se consideră că este suficent să îi predici cuiva cu argumente raționale despre Iisus pentru ca în cele din urmă acea persoană să se convertească la creștinismul ortodox. Ceea ce trebuie să știm este că sunt puține cazurile în care prin predică simplă și rațională necreștinii au devenit creștini. Necreștinii sunt cei care doresc un exemplu propriu pe care să îl poată vedea. Așa se face că de mai multe ori Dumnezeu ridică harismatici în cadrul creștinismului ortodox pentru a putea să îi întoarcă la credință pe necreștini. Sunt necreștini care cred în Dumnezeu dar nu cred în Iisus. Având în vedere că Iisus a fost fiul lui Dumnezeu devine cât se poate de evident că trebuie să credem și în Iisus nu numai în Dumnezeu. Iată prin urmare că harismaticul

---

[59] Radu Teodorescu, *Aghiografie creștin ortodoxă* (Cugir, 2013).

[60] Convertirea la Hristos este un lucru pe care de mai multe ori harismaticii ajung să îl facă fiindcă ei sunt persoane care dau dovadă de credință nezdruncinată în Iisus. Când cei din jur văd că credința se arată și de demonstrează prin fapte este adevărat că în cele din urmă ei vor ajunge să se convertească și să vină la Hristos. Iată de ce este bine să știm că harismaticii sunt de multe ori inspirație nu numai pentru creștinii ortodocși simplii ci la fel de bine și pentru necredincioși care ajung să fie pătrunși de exemplul harismaticului. Se știe de exemplul că pe Sfântul Cosma Etolianul de multe ori îi ascultau și turcii musulmani fiindcă ei puteau simții în el harisma creștin ortodoxă. Harisma creștin ortodoxă este un lucru care ajunge să se manifeste în lume și la fel de bine să ne aducă la Hristos. Iată prin urmare că harismaticul nu este activ numai în sânul creștinismului ortodox ci la fel de bine el este activ și în cadrul celor care nu sunt creștini care se simt mult mai aproape de Dumnezue prin intermediul harismaticului.

creștin ortodox este cel care îi face conștienți pe necreștini de importanța și de semnificația credinței în Iisus. Iisus este o realitate pe care ajunge să fie trăită de harismaticul creștin ortodox pentru a fi de folos necreștinilor. Iată de ce este bine să știm că harismaticul de mai multe ori este activ dincolo de cadrele creștinismului ortodox. Este bine să știm acest lucru mai ales în zilele noastre când sunt mai mulți care consideră că nu trebuie să avem nici un fel de dialog cu necreștinii. Sunt mulți care au ajuns să se convertească la creștinism fiindcă au văzut un harismatic creștin ortodox și au ajuns să se convingă din exemplul propriu de veridicitatea credinței în Iisus.[61]

La fel de bine ceea ce putem afla de la harismaticul creștin ortodox este faptul că creștinismul ortodox poate să fie trăit cu profesionalism. Știm că profesionalismul înseamnă un lucru care este bine gândit și foarte bine chibzuit. Așa se face că în cele din urmă harismaticul este un profesionist. El este o persoană care cunoaște tot ceea ce ține de creștinismul ortodox accentuând faptul că trebuie să punem mult accent pe nevoia de mântuire. Sunt mai mulți care trebuie să recunoaștem că sunt diletanți în materie de creștinism ortodox. Acesta fiindcă ei sunt persoane care nu sunt bine orientate și nici nu prea știu foarte bine ce trebuie să facă pentru a fi pe placul lui Hristos. Fără doar și poate că și în materie de creștinism ortodox se cere profesionalism fiindcă profesionalismul nu strică. Harismaticul este un profesionist în materie de creștinism ortodox. După cum am spus el studiază și este la curent cu noile apariții editoriale din peisajul creștin ortodox și la fel de bine este cât se poate de atent cu ceea ce are loc cu semenii lui creștin ortodocși venind în întâmpinarea lor. Prin urmare a crede că harismaticul creștin ortodox nu este un profesionit este un lucru eronat și neadevărat. Harismaticul este un bun profesionist în ale credinței la fel cum un tâmplar este foarte bun în mânuirea lemnului. Prin urmare iată de ce este bine să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană de încredere. Sunt din ce în ce mai puțini oamenii de încredere fiindcă este din ce în ce mai prezentă în lumea noastră minciuna. Acesta fiindcă în zilele noastre foarte mulți nu prea știu ceea ce înseamnă să fi un om sincer. Harismaticul este un om sincer și pe el ne putem baza întotdeauna. Ceea ce este posibil în cadrul creștinismului ortodox este faptul că la o anumită vârstă să vedem un anumit preot ca fiind harismatic fiindcă el ne spune și de îndrumă cât se poate de mult. Mai apoi după ce omul se maturizeaază și el devine mai sceptic referitor la marile adevăruri de credință creștin ortodoxe în cele din urmă el va ajunge să fie cât se poate de rece la mesajul și prezența celui care în urmă cu câțiva ani îl percepea ca un harismatic. Acesta nu fiindcă harismaticul s-a schimbat ci fiindcă cel care îl asculta s-a schimbat. În harismatic la un anumit nivel ne întâlnim cu un profesionist în materie de credință și de creștinismul ortodox. Este adevărat că creștinismul ortodox este un lucru care poate să fie tratat cu profesionlist și la fel de bine cu multă atenție. Cu toții dorim să avem de a face cu profesioniști în materie de credință sau mai bine spus cu persoane care sunt cât se poate de bine pregătite în creștinismul ortodox și care pot la fel de bine să ne conducă pe drumul credinței.[62]

Fiindcă este un profesionist harismaticul este o persoană care ne face să fim cât se poate de autenitici și cinstiți. De la harismatic întotdeauna vom putea învăța cinstea și sinceritatatea. Acesta fiindcă el în mod profesionist este unul care le cultivă și la fel de bine le face să fie de mare actualitate în lumea noastră. Realitatea este că am ajuns să trăim într-o lume fără de profesioniști fiindcă suntem într-un stadiu în care nimeni nu prea vrea să își asume cu seriozitate cee ace face și ceea ce este. Iată de ce este bine să știm că harismaticul creștin ortodox prin modul lui de a fi este întotdeauna un îndemn la profesionalism și care ne face să fim cât se poate de deschiși în spre iubirea de semeni. Iată prin urmare că profesionliasmul nu se întâlnește numai în materie de profesie ci la fel de bine și în materie de credință. Credința creștin ortodoxă la un anumit nivel poate să fie tratată cu profesionlism fiindcă ea se presupune că este bine cunoscută și trăită. Profesionalismul harismaticului este un lucru care ajunge să fie experimentat și trăit la fel de bine disponibilitatea lui față de credință în orice moment și loc. Iată prin urmare că este bine să știm că harismaticul creștin ortodox este un mod de profesionliasm într-o lume care devine din ce în ce mai lipsită de profesionlism. Este evident prin urmare că harismaticul creștin ortodox este o persoană care ajunge să fie cât se poate de căutată de cei din jur și fiindcă el

---

[61] Rodney Stark și Xiuhua Wang, *A star in the East: the rise of Christianity in China* (Pennsylvania, 2015).

[62] Profesionalismul în materie de credință creștin ortodoxă este unul care poate să fie deprins. El este deprins pe băncile seminarului teologic sau a facultății de teologie. Totuși nu orice absolvent al seminarului și a facultății de teologie este un profesionist. Acesta fiindcă fiind harisma este un dar special al lui Dumnezeu care nu vine în cineva numai prin pregătire intelectuală ci la fel de bine și prin trăirea creștin ortodoxă. De exemplu orice ascultător poate să facă diferența dintre o predică harismatică și o predică obișnuită. Întro predică harismatică se poate vedea că cuvintele sunt trăite și nu sunt simple enunțuri de informație. Iată prin urmare că absolventul de teologie nu are nevoie numai de diploma de absolvent pentru a fi un harismatic ci mai mult decât toate are nevoie de o trăire profundă și deplină a adevărurilor creștin ortodoxe. Pentru acest lucru deși sunt mulți absolvenți de teologie realitatea este că sunt puțini harismatici creștin ortodocși între ei.

este un exemplu de profesionalism. Nu este orice profesionalism ci este mai mult un profesionlisim care îl face să abordeze credința creștin ortodoxă cu mult tact și cu multă atenție. În acest sens harismaticul creștin ortodox este o persoană a noului care ajunge să imprime noutatea credinței în cei din jurul lui. Iată ce spunea în acest sens teologul american Paul Tillich: "nimic nu este mai surprinzător decât apariția noului în noi înșine. O ființă nouă se naște în noi tocmai atunci când ne așteptam cel mai puțin. Noul se ivește în colțurile îndepărtate ale sufletelor naostre pe care le-am neglijat vreme îndelungată. El ne deschide nivelurile adânci ale personalităților noastre....Ne arată un drum, acolo unde nu era mai înainte nici un drum."[63]

Iată prin urmare că sunt mai multe persoane care au nevoie de prezența harismaticului în viața lor fiindcă aceste persoane are nevoie de un îndrumător de sufletele, de o persoană care să le deschidă drumul pe care trebuie să pășească. Prin urmare harismaticul este o persoană care are un rol destul de important în viața celor cu care intră în contact. El poate să aprindă focul credinței acolo unde el nu a fost niciodată aprins. La fel de bine harismaticii sunt cei care prin modul lor de viață de mai multe ori pot să descopere în cei cu care intră în contact o anumită predispoziție spre viața monahală. Iată prin urmare că este bine să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană de multe ori poate să inspire pe unii să intre în monahism. Nu este acest lucru prea mult? Sa-r putea întreba unii. De ce să ajungă harismaticul să îndrume pe unii spre monahism? Adevărul este că harismaticul nu forțează pe nimeni să intre pe calea monahsimului ci mai mult el ajunge să descoepre în unii vocația monahală. În lumea creștin ortodoxă sunt mulți care la drept vorbind de simt atrași de vocația monahală și de viața monahală. Acesta fiindcă ei simt că vor să trăiască cu Dumnezeu și nu mai vor să stea în lume. Harismaticul creștin ortodox înțelege acest lucru și de multe ori el este cel care descoperă vocația monahală în mai mulți dintre semenii lui. Iată prin urmare un lucru de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să îl avem în vedere. Mohanismul creștin ortodox este la fel de bine și unul care a ajuns să ofere mulți harismatici. Aceștia sunt de folos deopotrivă călugărilor din mănăstire dar și laicilor care îi caută. Iată prin urmare că harismaticul nu este o persoană care este actuală numai pentru laici ci la fel de bine și pentru călugări. Sunt unii harismatici care se nasc în sânul călugărilor și îi fac pe călugări să fie mult mai cu iubire față de tagma lor. Iată prin urmare că mănăsririle pot să fie locuri în care harismaticii să trăiască și să confere un cu totul alt sens vieții de mănăstire. Putem să amintim aici cazurile unor harismatici mai cunoscuți din zilele noastre: Arsenie Boca, Paisie Olaru, Nicolae Steinardt, Ilarion Argatu, Sofian Boghiu sau Iustin Pârvu. Harismaticul este prin urmare prezent și în monahism și el conferă vieții monahale sens și înțeles fiindcă el este unul care ajunge să iubească ceea ce face. Iată prin urmare că este bine să știm care este sensul vieții monahale care poate să nască harismatici. Harismaticul din mănăstire poate să atragă la sine mii de pelerini care vin să se bucure de harisma lui. Au fost mai multe cazuri de acest fel în lumea creștin ortodoxă și prin urmare probabil că și pe viitor se vor naște harismatici creștin ortodocși în mănăstiri.[64]

Prin urmare harismaticul este persoane providențială pe care ajungem să o întâlnim și care ne face să fim conștienți de lumina credinței și de faptul că nu avem nimic de pierdut dacă ajungem să ne cunoaștem mai bine credința creștin ortodox. De ce să nu spunem că în zilele noastre sunt mai mulți care se mulțumesc să știe numai lucruri de suprafață despre creștinismul ortodox care la drept vorbind este credința lor în care speră să se mântuiască. Harismaticul este o persoană care ne face să fim mai interesați de credința creștin ortodoxă fiindcă se poate vedea că ea este un izvor nesecat de inspirație pentru el. Acolo und există harismaticul creștin ortodox este cel care ne face să fim cât se poate de orientați în spre universul credinței creștin ortodox și să ne dăm seama de frumusețea credinței creștin ortodoxe. Această credință nu este o credință oare care ci este un acare s-a format de-a lungul secolelor și are o istorie care pleacă de la Domnul Iisus Hristos. Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox este cel care dă sens credinței noastre. Ceea ce părea să fie mai mult un fel de formulă vechi și învechită de rituri și ritualuri în cazul harismaticului creștin ortodox ajunge să fie un lucru plin de sens și care în cele din urmă ne împlinjește ce persoane. Iată de ce este bine să știm care este sensul și importanța credinței creștin ortodoxe pentru zilele noastre în care avem din ce în ce mai puțini harismatici. Este

[63] Paul Tillich, *Cutremurarea temeliilor* (Editura Herald: București, 2007).

[64] Viața de mănăstire este un lucru care ne face să fim cât se poate de predispuși la harismă. Este adevărat că nu toți călugării sunt harismatici dar sunt unii călugări de vocație care au ajuns la adevărate harisme duhovnicești. Aceștia de multe ori au ajuns să fie căutați de mai mulți pelerini fiindcă ei simt harisma lui. Harisma prin urmare nu este un lucru care face minuni ci mai mult este un lucru care se manifestă natural și este ca un magnet care îi atrege pe cei din jur. Când un harismatic este prezent într-o mănăstire ei bine acea mănăstire este cu adevărat transfirgurată sau mai bine spus schimbată la față. Acesta fiindcă harisma celui care este acolo este cea care dă un sens deplin mănăstirii și călugării se simt cât se poate de însuflețiți să își ducă la îndeplinire ascultările care le revin. Prin urmare este bine să știm că harismaticul creștin ortodox nu este unul care se manifestă numai în lume ci la fel de bine și în mănăstiri.

adevărat că unii harismatici au ajuns să fie harismatici fiindcă în familie ei au primit o educație religioasă cât se poate de strictă și de bine pusă la punct. Mai apoi harismaticul nu a făcut de cât să adauge propria lui evlavie la ceea ce el deja primise din familie. Mai toți harismaticii s-au născut în familii în care credința a jucat un rol important. Iată de ce este bine să știm care este sensul harismei în creștinismul ortodox. Acesta fiindcă harisma nu este n nici un fel un lucru superficial pe care ajungem să îl moștenim pur și simplu fără să ne aducem cu nimic aportul la facerea ei. Harismaticul creștin ortodox prin urmare de cele mai multe ori se naște într-o familie cu o puternică credință creștin ortodoxă.[65]

Într-un sat din nordul Europei, o femeie avea un urs pe care-l domesticise şi îl ţinea legat, aşa cum ţinem noi câinii legaţi în curţi, la ţară. Într-o zi a vrut să plece în localitatea vecină, situată peste o pădure. S-a dus la urs şi i-a spus:

- Să stai liniştit aici, să nu încerci să te dezlegi.

Ursul era puternic şi mai încercase să se elibereze, iar adesea reuşise. I-a dat a înţelege că a priceput. Femeia a plecat. Trecând prin pădure, la un moment dat a auzit tropote puternice în urma ei. S-a răsucit pe loc în cărare. În urma ei venea ursul. Venea alergând. L-a aşteptat. Şi-a pus mâinile în şolduri şi a început să-l mustre, să-l acuze de neascultare:

- Nu ţi-am spus să stai acasă? Eşti obraznic! Şi neascultător!

Ursul o asculta supus, înmărmurit. L-a lovit peste obraz şi i-a zis:

- Du-te înapoi acasă!

Ursul a făcut stânga împrejur şi s-a întors pe aceeaşi cărare pe care venise. Femeia s-a dus în satul vecin, şi-a făcut treburile şi seara s-a întors şi ea acasă. Spre marea ei surprindere, ursul era legat aşa cum îl lăsase! Ce se întâmplase? Ursul din pădure fusese alt urs. Un urs sălbatic, care venea după dânsa cu gând agresiv, s-o atace. Dar femeia i-a vorbit şi i-a poruncit cu atâta siguranţă, cu atâta credinţă că este ursul ei, despre care ştia că o ascultă, încât acest urs sălbatic a ascultat-o ca şi ursul ei domesticit, de acasă. De ce? Fiindcă ea a acţionat cu puterea convingerii, cu forţa credinţei că este ursul ei, acela care o ascultă. Şi a ascultat-o şi ursul sălbatic. Când și-a dat seama ce a făcut femeia a spus:

- Doamne îți mulțumesc că ai avut grjă de mine.[66]

Avem aici o întâmplare care se potrivește harismaticului creștin ortodox care ajunge să stpânească de multe ori situații care nu îi sunt cât se poate de prielnice. De multe ori harismaticul creștin ortodox ajunge să trăiască printre necreștini fiindcă uneori înrejurările vieții îl duc în această direcție. Așa se face că trebuie să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană care ne face să fim cât se poate de stăpâni pe noi înșine. Fiindcă harismaticul creștin ortodox este o persoane care este deschizătoare de drumuri el ajunge să ne facă să fim siguri de credința noastră. De ce să nu spunem că de multe ori suntem nesiguri de credința noastră creștin ortodoxă. Sunt atât de mulți necreștini și mai ales necreștini ortodocși că ne întrebăm dacă mai are rost să fim creștini ortodocși și să nu ne lăsăm să mergem după fluxul lumii din jur. A merge cu valul este un lucru care este des întâlnit în zilele noastre. Harismaticul creștin ortodox ne face să fim cât se poate de siguri de credința noastră.[67]

Unul dintre lucrurile pe care l-au reamrcat mai toți cei care au stat de vorbă sau mai bine zis au cunoscut harismatici creștin ortodocși este sentimentul de prezență. Harismaticii sunt prezențe vii care sunt cât se poate de atente cu cei din jur. Cu alte cuvinte harismaticii nu sunt persoane nostalgice ale trectului și nici persoane visătoare ale viitorului ci mai mult prezențe concrete care te ascultă și care își răspund din toată inima la problemele și dilemele cu care te confrunți. Sensul de prezență este un lucru care a fost remarcat din cele mai vechi vremuri în ceea ce îi privește pe harismatici. Harismaticul este un om al preezentului care este ochi și reechi la ceea ce spui și care în nici un fel nu își crează impresia că în timp ce vorbește cu tine este pierdut în spațiu și nici nu se știe dacă te ascultă cu adevărat. Iată prin urmare un lucru pe care îl putem învăța de la harismatrici: să fi prezent în cee ace faci și să nu te lași cucerit și putrtat de gânduri care te fac să fie absent din

---

[65] Petru Bălan, *Mi-e dor de cer: viața părintelui Ioanichie Bălan* (Sihăstria, 2010).

[66] Antonie Plămădeală, *Tâcuiri noi la texte vechi* (Sibiu, 1989).

[67] După cum am spus harismaticul creștin ortodox este o persoană care s-a perfecționat în creștinismul ortodox și la fel de bine știe tot ceea ce poate să facă credința creștin ortodoxă pentru om. De ce mai multe ori credința creștin ortodoxă face un lucru simplu dar cât se poate de important pentru om: ea îi oferă sensul vieții sau mai bine spus conferă sens vieții. Sunt mulți care nu au nbici un sens în viața lor și pentru acest lucru sunt ca un fel de epave care sunt duse de valuri în orice direcție doresc ele. Odată ce omul epavă ajunge să se întâlnească cu un harismatic el începe să prindă aripi și să știe pentru ce trăiește. El trăiește pentru Dumnezeu și fiindcă Dumnezeu a dorit acest lucru. Fiindcă Dumnezeu a fost Cel care ne-a adus la viață, de mai multe ori nu știm și care este scopul sau sensul pentru care El a făcut acest lucru. Este nevoie de multă instrospecție pentru a ajunge să cunoasctem sensul pentru care Dumnezeu ne-a dat viața.

fața interlocutorului. Iată prin urmare care este una dintre trăsăturile harismaticului creștin ortodox. De multe ori când vorbim cu unii oameni avem impresie că ei sunt pierduți în spațiu și că numai trupul lor este în fața noastră fiindcă ei sunt cu mintea în cu totul alt loc. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care este prezentă aici și acum. El este cel care te ascultă cu interes și care vezi foarte bine că dorește să cunoască cât mai bine ceea ce ai să îi comunici. În lumea noastră sunt foarte mulți care ne vorbesc fără să fie implicați, fără să fie prezenți. Ei bine nu acesta este cazul harismaticului creștin ortodox care este o persoană ce te face să fi cât se poate de confrotabil și firesc. În jurul harismaticilor nu simțim nici un fel de sentiment de disconfort ci mai bine spus suntem extrem de comfortabili și de naturali. Acesta este una dintre metodele prin care vom ajunge să îi recunoaștem pe harismaticii creștin ortodocși.[68]

Harismaticul creștin ortodox este adevărat că poate să fie laic. Vom ilsutra aici numai trei cazuri de harismatici creștini ortodocși care au fost laici și care nu a fost în nici un fel preoți creștini ortodocși: poetul deținut Radu Gyr, deținutul Valeriu Gafencu sau poetul creștin ortodox din Oastea Domnului Traian Dorz. Acesștia trei s-au remarcat ca un fel de harismatici creștin ortodocși laici. Doi dintre ei, Traian Dorz și Radu Gyr a fost poeți creștin ortodocși care au scris mai multe mii de versuri de poeme creștin ortodoxe. Mai mult cu toți acești trei harismatici creștin ortodocși au făcut închisoare în temnițele sovietice fiindcă au mărturisit credința lor în Domnul Iisus Hristos. Am expus mumai trei cazuri de harismatici creștin ortodocși care nu au fost lerici. Un act caz de harismatic creștin ortodox a fost bătrânul Hagi Gheorghe de la Muntele Athos despre care Sfântul Paisie Aghioritul a scris o carte. Hagi Gheorghe era un harismatic care avea harisma vederii cu duhul. Acest lucru a putut să fie văzut dintr-o întâmplare mai puțin cunoscută publicului creștin ortodox. Se spune că bătrânul Hagi Gheroghe era prieten cu țarul Rusiei care îl prețuia pentru viața lui de rugăciune. La un moment dat bătrânul Hagi Gheorghe i-a trimis o scrisoare țarului Rusiei că în cutare zi să nu iese cu caleașca din palat fiindcă va trece peste un pod și trăsura se va răsurna. Țarul nu a ținut cont de cele pe care i le-a spus bătrânul Hagi Gherghe și a plecat în ziua acea cu trăsura. A ajuns peste un pod și în acel moment trăsura s-a dezechilibrat și s-a răsturnat. În acest moment țarul și-a a adus aminte de scrisoarea bătrânului Hagi Gheorghe. Ceea ce a putut concluziona este că a fost salvat de rugăciunile bătrânului fiindcă mai avea puțin până ce trăsura s-ar fi prăbușit de pe pod. Avem de a face aici cu un harismatic creștin ortodox care avea harisma de a citii viitorul. Iată prin urmare că de multe ori harismaticii nu au fost numai persoane din cler ci la fel de bine au fost și persoane laice. Harismaticul prin urmare poate să fie și un laic care să aibă mare credință și evvlaie. Pentru acest lucru harismaticul nu ține numai de preoți și de călugări. Harismaticul laic este cel care de cele mai multe ori poate să fie un membru într-un consiliu parohia sau într-o adunare eparhială. Iată prin urmare că și laicii pot să ajungă harismatici chiar dacă ei nu s-au învrednicit de harul preoției.[69]

Iată prin urmare că harismaticul poate să fie și un laic. Au fost mai mulți laici care au ajuns să fie harismatici fiindcă ei au ales să se perfecționeze în drumul credinței. Acesta fiindcă la fel de bine și laicii pot să simtă iubirea lui Dumnezeu Tatăl care îi cheramă la sine. Este bine prin urmare să știm că laicul creștin ortodox este un harismatic atunci când ajunge să fie profund implicat în viața bisericii. Adevărul este că suntem obișnuiți să credem că harismaticii sunt fie numai preoți sau călugări. Harismele creștin ortodoxe se pot însă manifesta și cazul laicilor și a celor care ajung să se dedice deplin și total lui Dumnezeu. Trebuie să avem încredere în acest fapt fiindcă în zilele noastre se consideră că în nici un fel un laic nu poate să fie un harismatic. Acolo unde un laic ajunge să devină harismatic el este un exemplu pentru cei din jur și la fel de bine îi face să fie cât se poate de atrați de biserică pe semenii lui laici. Laicii după cum am spus sunt persoane care sunt chemate să se implice în viața bisericii și să nu fie un fel de persoane pasive și livide care nu au nici un fel de implicație în viața bisericii. Iată de ce este bine să știm că laicii sunt persone care ajung să facă lucrarea lui Dumnezeu în lumea noastră și la fel de bine să ne facă și pe noi să dorim să fim mai aproape de Dumenzeu. Sunt laici care fac pelerinaje pe la mănăstiri, sunt actvi în parohia lor și la fel de bine ajung uneori să facă acte de binefacere pentru cei care nu au

---

[68] Vasilios Papadakis, *Străjerii ortodoxiei: luptele monahilor pentru apărarea ortodoxiei* (Galați, 2015).

[69] Un proverb persan spunea la un moment dat că: "chiar de ai fi Alexandru Macedon, nu pornii la drum fără de bătrâni." Din acest proverb înțelegem că trebuie să fim cât se poate de atenți cu sfaturile celor din jur și dacă se poate putem să cerem și sfatul unui harismatic. Harismaticii sunt pentru noi nu numai sursă de inspirație ci la fel de bine și sursă înțelecpiune. Harismaticul nu este un filosof în adevăratul sens al cuvântului dar la fel de bine el este o persoană care ne face să fim mult mai atenți la ceea ce are loc în jurul nostru. Realitatea este că sunt mai mulți dintre noi care ar avea potențial de harismatic dar care din lene nu ajung să își pună în acțiune acest potențial. Trebuie să ne punem în acțiune potențialul cu care am ajuns să fim înzestrați de Dumnezeu fiindcă în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de orientați spre Dumnezeu și existența Lui. Harismatiocul prin urmare este o persoană care în tot ceea ce face se raportează la Dumnezeu.

nici un fel de sprijin. Laicul harismaci poate să fie directorul unei edituri creștin ortodoxe sau redactorul la o publicație creștin ortodoxă. Iată de ce este bine să știm care este sensul prin care se manifestă harisma creștin ortodoxă în laicii evlavioși. Am expus în rândurile de mai sus numai patru cazuri de laici creștin ortodocși harismatici care au fost cât se poate de harismatici. Să ne aducem aminte că Sfântul împărat Constantin cel Mare și mama lui Elena au fost laici care s-au reamrcat prin mai multe harisme. Că Sfântul împărat Constantin cel Mare a fost un harismatic nu este nici o îndoială. El a fost cel care a dat dovadă de multă înțelegere și toletanță cu noua religie creștin ortodoxă adoptată de imperiu.[70]

CAPITOLUL 4

HARISMATICUL CA MODEL DUHOVNICESC

O altă trăsătură a harismaticului creștin ortodox este că el este un model de umrat pentru cei din jur. Sunt din ce în ce mai puține modele pe care să le urmăm. Unii dintre noi își caută modele din lumea filmului și a teatrului, alții își caută modele din lumea politicii, alții își caută modele din lumea filosofiei etc. Cu toții la un moment dat avem nevoie de modele fiindcă ele sunt cele care ne fac să vedem lucrurile mai obiectiv și la fel de bine ne ajută să ne descoperim pe noi înșine. Pare paradoxal că de cele mai multe ori ajunge să ne descoperim pe noi înșine prin intermediul modelelor. Acesta fiindcă în mod de cele mai multe ori noi găsim o sursă arhetipală cu care ajungem să ne indentificăm. Prin urmare este adevărat că la un anumit nivel ajungem să avem modele fiindcă de le ele putem să învățăm. Iată ce spunea în acest sens Henry Ford: "oricine renunță să învețe este bătrân, chiar dacă are 20 sau 80 de ani. Oricine continuă să învețe continuă să rămână tânăr. Cel mai important lucru în viață este să îți păstreazi propria minte tânără." Prin urmare este adevărat că suntem tineri atâta vreme cât avem de învățat. De fapt totdeauna este ceva nou de învățat. Fie că învățăm cu program nou sau fie că învățăm o meserie nouă, sau fie că învățăm despre un nou autor creștin ortodox realitatea este că cu toții avem ce învăța. Cel mai multe ne place să învățăm de la cei pe care îi considerăm modele fiindcă ei ne ajută fără doar și poate să fim mult mai aproape de noi înșine. Harismaticul este un model fiindcă el la un anumit nivel este cel care ne face să ne descoperim pe noi înșine. În sine orice om se iubește pe sine însuși dar sunt mulți care nu știu cu adevărat cine sunt ei cu adevărat. Așa se face că există un drum pe care trebuie să îl facem pentru a ajunge să ne descoperim pe noi înșine. Suntem atrași de harismaticii creștin ortodocși fiindcă ei sunt cei care la un anumit nivel se aseamănă cu noi, sunt ca și noi dar atenție nu sunt identici cu noi. Iată prin urmare de ce simțim un fel de atracție arhetipală în spre harismaticii creștin ortodocși. Simțim această atracție arhetipală spre harismaticii creștin ortodocșii fiindcă ei sunt cei care ajung să ne elibezere propriul eu care de multe ori este asuprit de patimi și păcate. Patimile și păcatele sunt cele care ne astupă propriul eu, care este sufletul iubitor de bine, virtute și frumos.[71]

De multe ori lumea de azi este în criză fiindcă nu își alege modele sănătoase sau mai bine spus modele din cadrul creștinismului ortodox. Față de fluxul de senzații și de curente în vogă după care merge lumea din zilele noastre este cât se poate de adevărat că modele sunt lucruri care nu au mare lucruri de spus ca să mai vorbim de modele creștin ortodoxe. Iată prin urmare că nevoia de modele este una care este tratată în zilele noastre ca fiind una periferică și care nu are nevoie de multă atenție din partea noastră. Ni se spune că tot ceea ce trebuie să facem este să fim noi înșine și să nu ne mai pese nimic. Realitatea este că sunt mulți care nu știu cine sunt ei cu adevărat și că trăiesc după adevărate surogate ale persoanei. Acesta fiindcă omul când nu este sigur de cine este el cu adevărat ajunge să recurgă la surogate ale persoanei. El devine agresiv și nesimțit fiindcă la drept vorbind se consideră că este cineva chiar dacă nu știe cine este cu adevărat. Așa se face că harismaticii creștin ortodocși sunt din ce în ce mai desconsiderați în zilele noastre și se consideră că ei nu au prea mare importanță pentru noi

[70] Liviu Stan, *Mirenii în Biserică*: *studiu canonic-istoric* (Sibiu, 1930).

[71] Iată ce spune în acest savantul Dorin Teodor Moisa: "diferența fundamentală dintre creierul uman și cel animal, este capacitatea pe care o are numai creierul uman de a construi și a opera modele simbolice, în cadrul general deja descris. Evident, această facilitate nouă este un adaos la capacitatea de a construi și opera modele de imagine. Acest adaus marchează granița a ceea ce ne aseamănă și ceea ce ne deosebește de animale. Animalele nu pot, nici măcar în forme primitive, să construiască modele simbolice." Dorin Teodor Moisa, *Creierul, o enigmă descifrată* (București, 2004). Iată prin urmare că unul dintre lucrurile care ne deosebesc de animale este faptul că noi avem modele sau mai bine spus simțim nevoia de un model după care să ne ghidăm în viață. Orice om la un anumit nivel simte nevoia unui repere externe fiindcă nu poate să se rezume numai la propria persoană și la ceea ce oferă ea. Nevoia de model este la un anumit nivel un fel de nevoie de obiectvizare a persoanei. Nu avem nevoie numai să fim subiectivi ci la fel de bine trebuie să fim și obiectivi în viața noastră.

și pentru nevoile noastre. Harismaticul este o persoană care fără doar și poate că poate să fie considerat un model. Acesta fiindcă harismaticul a ajuns să cunoască harul lui Dumnezeu. După cum am spus nu se poate vorbii de un harismatic care nu a cunoscut și nu a trăit harul lui Dumenzeu. Harul lui Dumenzeu este la un anumit nivel ceea ce îl face pe harismatic harismatic. Prin urmare harismaticul este o persoană care ajunge să fie cât se poate de orientată în spre tot ceea ce este pozitiv în viața din jurul lui și la fel de bine el poate să devină un reper pentru cei care doresc să îl considere așa. După cum am spus nici un harismatic nu se naște harismatic ci el devine harismatic prin mai multe experiențe duhovnicești prin care trece și prin mai multe încercări pe care cu harul lui Dumnezeu ajunge să le depășească.[72]

Realitatea este că în lumea noastră și la fel de bine și în creștinismul ortodox sunt mai multe persoane care sunt cât se poate de instabile și la fel de bine nu numai labile ci foarte schimbătoare. Ei bine aceste persoane nu ajunși să se modifice dacă li se spune acest lucru cu vorba bună ci ajung să se modifice numai dacă se vor întâlnii cu un harismatic care să aibă răbdare și să le poată schimba. Nu poate să fie vorba că harismaticul nu este și el o persoană a răbdării. De multe ori harismaticul trebuie să recurgă la răbdare fiindcă prin răbdare ajunge să îi câștige la Hristos pe cei din jur. Adevărul este că nu numai tinerii au nevoie de modele ci la fel de bine și cei mai în vârstă. Este adevărat că în cazul tinerilor nevoia de unj model este mult mai mare fiindcă tinerii ajung să trăiască într-o lume în care de multe ori se trezesc că nu mai au nici un fel de reper. Iată de ce este bine să știm că harismaticul este un model pentru cei care ajung să intre în contact cu el. Acesta fiindcă după cum am spus harismaticul este un deschizător de drumuri și la fel de bine unul care ne inspiră. Avem nevoie de inspirație fiindcă numai în acest mod de multe ori ajunge să ptem să ne continuăm viața noastră. Sunt mai mulți care simt un adevărat dezgust față de modele din zilele noastre. Acesta fiindcă ei știu că generațiile trecute au avut alte modele și acum sunt în vogă ale modele. Așa se face că sunt din ce în ce mai mulți care se simt cât se poate de dezgustați de faptul de a avea un model. Harismaticul creștin ortodox nu este un model ca actorii, cântăreții de muzică sau politicenii timprulor noastre care cu toții speră să ne cucerească și să ne facă într-un fel sau altul fanii lor. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care este un model pentru noi fiindcă în lumea noastră există mult relativism moral. Sunt mulți care doresc legalizarea căsătoriilor între persoanele de același sex, care doresc legalizarea prostituției, care doresc legalizarea consumului de marijuana. Acesta ca să enumerămn numai câteva dintre relativismele morale ale zielelor noastre. Așa se face că modelul harismatic este unul care pentru mulți este considerat uin fel de act fundamentalist. Este cu adevărat fundamentalist să te orientezi după un harismatic creștin ortodox care nu face decât să vorbească de Iisus, de sfinții creștin ortodocși, de Sfânta Maria tec. Așa se face că în zilele noastre suntem din ce în ce mai reticenți la idea de a urma unui harismatic creștin ortodox fiindcă acest lucru este ceea ce ne face să devenim cât se poate de impermisibili cu relativismul moral din jurul nostru. Noi nu suntem sfinți auzim de mai multe ori că ni se spune. Cine dorește să urmeze harismaticilor creștin ortodocși să o facă în privat și să nu aibă nimic de a face cu viața socială din jur.[73]

Prin urmare modeul harismatic este o alternativă pe care creștinismul ortodox o aduce împotriva libertinajului și relativismului moral care există în zilele noastre. Iată de ce este bine să știm că harismaticii creștin ortodocș sunt cei care duc lumea înainte și de fac să fim mult mai fericiți în această lume. Acolo unde au fost prezneți harismaticii au adus fericire fiindcă ei au fost cei care au mărturisit pentru Hristos chiar și dacă uneori au avut de suferit de pe urma acestui lucru. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care ne face să fim cât se poate de atenți cu lumea din jur și la fel de bine să facem o selecție cu valorile pozitive și cele negative pe care le întâlnim. Harismaticul creștin ortodox prin urmare este o persoană care poate să ne facă mai fericiți într-o lume care cauză cu disepare fericirea în bani și averi. Harismaticii creștin ortodocși sunt persoane care nu au nici bani și nici averi și cu toate aceste lucruri ei sunt fericiți și sunt cât se poate de mulțumiți de viața lor. Pentru mentalitatea generică a lumii de azi acest lucru este o imposibilitate. Cum să fi fericit fără bani și fără averi? Răspundem cu o altă întrebare: cum se face că harismaticii creștin ortodocși sunt fericiți și sunt cât se

---

[72] Starețul Tadei, *Cum îți sunt gândurile așa îți este și viața* (Editura Predania, 2006).

[73] Că harismaticii creștin ortodocși sunt o temă periferică a zilelor noastre nu este în nici un fel o noutate. Ni se spune că nu avem timp pentru harismaticii creștin ortodocși. Așa se face că trăim într-un climat care în nici un fel cu crează un mediu propice pentru apariția harismaticilor. Așa se face că harismaticii sunt o raritate pentru noi și ni se spune că așa este și cel mai bine. Lumea poate să trăiască și fără de harimaticii creștin ortodocși care atunci când apar nu fac decât să critice imoralitatea lumii din jur. Poate părea destul de greu de acceptat dar în cele din urmă sunt mulți care urăsc idea de harismatic creștin ortodox. Acesta fiindcă lumea nu are de beneficiat nimic finaciar de pe urma lor. Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox este o persoană care este inconvenientă și sunt din ce în ce mai mulți care sunt lezați când văd la televizor și prin ziare unele materiale care vorbesc de harismaticii creștin ortodocși.

poate de mulțumiți de viața lor care nu are nici bani și nici averi? Iată prin urmare de ce în lumea de azi harismaticii creștin ortodocși au un loc periferic. Ei sunt persoane care consideră că adevărata fericire poate să vine numai de la Hristos și pentru acest lucru nici un harismatic nu renunță la Hristos. Este adevărat că harismaticii pot și ei să aibă anumite îndoieli în credința lor. La fel de bine să ne aducem aminte că și Sfântul Ioan Botezătorul a avut anumite îndoieli dacă Iisus este sau nu Mesia și a trimit pe unii ucenici să Îl întrebe pe Iisus dacă El este Mesia sau să aștepte pe altul? Iisus le-a spus ucenicilor: mergeți și spunețiі lui Ioan că orbii văd, muții vorbesc, ologii umblă, surzii aud. Iată prin urmare că și un mare harismatic cum a fost Sfântul Ioan Botezătorul a avut un moment de îndoială.[74]

Prin urmate este adevărat că avem nevoie de modele fiindcă modele sunt cel care ne ajută să mergem drept pe calea vieții. Harismaticii sunt modele fiindcă ei sunt persone care au exersat calea spre Dumnezeu și au ajuns în cele din urmă să se întărească pe ea și să fie capabili să ajute și pe alții pe această cale. Se spune că una dintre condițiile necesare pentru a devenii modeul cuiva este să nu dorești acest lucru. Nici un harismatic nu se nevoiește și nici nu face exerciții duhovnicești expres pentru a devenii modele pentru alții. Harismaticii în cele din urmă ajung să facă nevoința și asceza lor din iubire pentru Dumnezeu. Ei știu că eventual ar putea să ajute și pe alții din jurul lor dar în cele din urmă nu acesta este scopul lor, mai bine zis acela de a fi luate expres drept modele de cei din jur. Iată prin urmare că este bine să știm că harismaticul creștin ortodox nu dorește să fie considerat un model în mod expres fiindcă acest lucru ar putea să crească orgoliul din el. Să ne aducem aminte că mai mulți sfinți odată ce au ajuns să se despătimească au fost inspitiți de diavol cu gândul: ești un sfânt și nu mai este nimeni ca tine. Acesta fiindcă cel rău dorea să îi arunce pe sfinți în mâdrie. Gândul că ai ajuns la sfințenie este un lucru care pe mai mulți sfinți îi tulbură și la fel de bine îi face să fie mândrii. Lupta cu mândria este grea fiindcă mândria este un păcat subtil care este mai greu de depistat. Prin urmare și harismaticii atunci când ajung să fie considerați modele de cei din jur pot să fie inspitiți de mândrie. Totuși, fiindcă sunt conștienți că lumea din jur are nevoie de modele pentru a se construi pe sine în cele din urmă harismaticii creștin orotodocși acceptă să fie luați drept modele. Realitatea este că mai toate religiile lumii au un fel de modele harismatice pe care le pun în fața adepților lor: hindușii au pe gurugi, budiuștii pe lamaiști, mohomedanii pe imami și pe sufi, evreii pe rabinii lor etc. Iată prin urmare că nevoia de modele este una universală pe care o simte mai multă lume. Totuși, ceea ce deosebește pe harismaticul creștin ortodox de restul modelelor religiaose ale lumii este fără de nici o îndoială virtutea făcută în numele lui Iisus fiul lui Dumnezeu. Nici o altă religie decât creștinismul ortodox nu vorbește fiul lui Dumnezeu. Fiindcă Iisus a fost fiul lui Dumnezeu este adevărat că el a deventi centrul de greutate a oricărui harismatic.[75]

Sunt mulți oameni care au mai multe potențe lăutrnice dar nu sunt conștiente de ele. Aceste potențe se pot manifesta și în sensul vieții creștin ortodoxe. Mai multe potențe ale vieții creștin ortodoxe sunt cât se poate de necunsocute până ce acea persoană ajunge să fie cunoscută de un harismatic. Așa se face că sunt mulți potențiali harismatici creștin ortodocși care nu sunt conștienți de potența lor de harismatici creștin ortodocși. De exmeplu un caz celebr din Vechiul Testament este cel are Sfântului Ilie și a ucenicului său Elisei. Până nu l-a întâlnit pe Sfântul Ilie Elisei nu era convins că el ar putea să fie un harismatic. El are șansa să se întâlnească cu Sfântul Ilie și în acest sens să devină conștient de propriu lui potențial harismatic. Este cunoscut că mai înainte de a se ridica cu trupul la cer Sfântul Ilie îi spune lui Elisei să îi ceară orice și îi va da. Elisei îi cere lui Ilie ca duhul care este în el să fie îndoit în el, Elisei. Sfântul Ilie îi spune că dacă atunci când se va înălța cu trupul la cer Elisei îl va primii, dorința lui i se va îndeplinii, duhul care era în Ilie va fi îndoit în Elisei. Iată că avem aici un caz care ne spune că harisma se poate moștenii de la maestru la învățător. Dacă dorim neapărat să vevenim și noi harismatici este adevărat că dacă vom găsii în cele din urmă un harismatic vom ajunge să fim și noi harismatici. Este adevărat că a devenit harismatic nu se face automat și nici genetic. Sunt totuși unele persoane care sunt mult mai presipuse la harismă decât altele. Exemplul cu Sfântul Ilie și cu Elisei este cât se poate de concludent.

---

74 Antonie de Suroj, *Despre credință și îndoială* (București, 2009).

75 A nu avea modele este și o dovadă de incultură. Acesta fiindcă numai omul incult se consdieră pe sine atât de superior că el nu are nevoie să urmeze pe nimeni. Aceasta nu înseamnă că nevoia de modele este o problemă culturală, deși este și o problemă culturală, ci mai mult că avemn nevoie de modele pentru a ajunge în cele din urmă să ne consturim propria personalitate și la fel de bine pentru a ajunge să fim persoane depline și intregre. Este bine să știm că nevoia de modele este un lucru care ne face să fim cât se poate de atrași de harismaticii creștin ortodocși care evident că pot să ne ajute cu multe lucruri. A recunoșate nevoia unui model este și o dovadă de smerenie fiindcă nimeni nu le are pe toate sau mai bine spus nimeni nu se naște cu toate lucrurile deplin și total formate. Iată de ce este bine să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană care ajunge să fie de folos celor din jur și în acest sens să își gâștige propria mântuire.

Trebuie prin urmare să știm mai întâi ceea ce este un harismatic. Un harismatic nu este neapărat o persoană care face mimuni dar este cu siguranță o persoană care în tot ceea ce face se raportează la Dumenzeu. Pentru acest lucru în cele din urmă harismaticii ajung să câștige experiența comuniunii cu Dumnezeu și la fel de bine își dau seama de ceea ce înseamnă să trăiești cu Dumnezeu și cum este să duci o viață cu Dumnezeu. Harismaticul creștin ortodox este o persoană care de multe ori devine un model fără să fie conștient. Acesta fiindcă el este unul care ajunge să inspire sentimente de evlavie în cei din jurul nostru. Fiindcă în tot ceea ce face harismaticul se raportează la Dumenzeu el ajunge să fie o prezentă plăcută și care este dorită de mai multă lume din jur. Acest lucru nu înseamnă că harismaticul face unb fel de concurs de popularitate ci mai mult că el știe să îi atragă pe oameni la Dumnezeu.[76]

Se spune că o femeie cu un copil în brațe a trecut pe lângă o peșteră. Din peșeră a putut auzii o voce misterioasă care i-a spus:

- Bună ziua.
- Bună ziua, a răspuns femiea.
- Vino și intră în mine.
- Dar cine ești tu?
- Eu sunt o peșteră fermecată.
- Da. Și ce înseamnă asta?
- Înseamnă că poți să intrii în mine și să iei tot ce îți dorești fiindcă sunt multe bogății în mine.
-Chiar așa?
- Chiar așa. Intră și vei vedea.
- Bine am să intru.
- Înainte de a intra am să îți spun un lucru.
- Spune că te ascult.
- Ia orice bogăție găsești în mine dar nu uita despre ceea ce este cu adevărat important.
- De ce?
- Fiindă odată ce mă închid sunt închisă pe vecie și nu o să mă mai poți deschide niciodată.
- Bine, o să fac după cum zici.

Femeia cu copilul în brațe a intrat în peșteră unde a rămas înmărmurită: peștera era plină cu diamante, cu aur, smaralde și cu multe alte pietre prețioase. Femeia a pus copilul la o parte și a început să ia cu lăcomie din diamante și din aur. Pe cum lua din diamante și din aur a putut auzii o voce care i-a reamintit:

- Dar nu uita să iei ceea ce este cu adevărat important.
- Bine așa am să fac, a răspuns femeia.

La puțin timp vocea a anunțat-o din nou.

- Imediat mă închid și nu mă voi mai deschide niciodată. Ia ceea ce este cu adevărat important.
- Bine, bine, am înțeles.

Cu mâinile pline de diamante femeia s-a repezit pe gura peșteri să iasă afară. Cum a ieșit grota s-a închis. Ce a realizat femeia a fost că pe copilul ei l-au uitat în interior.

- Deschide-te, deschide-te, a strigat femeia către peșteră, dar după cum i-a spus vocea din peșteră, peștera s-a închis pentru totdeauna. Copilul femeii a fost pierdut pentru totdeauna.

Pilda de mai sus este una care ni se potrivește și nouă. Câți dintre noi nu ajungem să umblăm după bogățiile și plăcerile acestei lumi și făcând asta în cele din urmă să ne uităm de familie și rude? În cele din urmă vocea peșterii a avut dreptate: nu trebuie să uităm ceea ce este cu adevărat important în viața noastră. Ceea ce este cu adevărat important în viața noastră în cele din urmă nu sunt banii și averile ci mai mult familia, rudele și prietenii.[77]

---

[76] Petre Țutea, *Între Dumnezeu și neamul meu* (București, 1992).

[77] Harismaticul creștin ortodox este o persoană care știe că familia este sacră și că ea trebuie să fie prețuită. Realitatea este că de multe ori ajungem să fim atât de obișnuiți cu familia noastră că nu o mai considerăm ca un lucru cu adevărat important și care este de mare semnificație pentru noi. Așa se face că ajungem să vorbim urât cu membrii familiei noastre și de multe ori chiar ne plictisim de ei. Suntem la fel ca femeia din pilda de mai sus, care a uitat ceea ce era sesnțial: prpriul ei copil. Familia este un lucru esențial în viața noastră și trebuie să ținem cont de acest lucru. Nu trebuie să luăm familia ca un bun ca oricare altul ci trebuie să punem mai mult efort în familia noastră pe care trebuie să o facen să fie mai frumoasă. Ține de noi să investim mai mult în familie fiindcă acest lucru este ceea ce ne face în cele din urmă fericți.

Harismaticul creștin ortodox este cel care ajunge să ne amintească de adevăratele valori ale lumii noastre și ne face să fim cât se poate de încrezători în ceea ce este tradițional. Lumea de azi manifestă o anume fobie față de tradițional. Iisus este în acest sens considerat mult prea tradițional și prin urmare este evident că este incomod. Harismaticul nu este un fel de conservatorist ci mai mult el este unul care ne spune că pe Iisus dacă dorim să Îl găsim Îl vom găsii în tradiția creștin ortodoxă. Fiindcă lumea de azi este sătulă și nemulțiumită de tradiții este adevărat că va găsii total inoportun apelul la tradiție și la tradiționlism al harismaticului creștin ortodox. Trebuie să fim cât se poate de conștienți că harimaticul creștin ortodox este o peroană a iubirii de Dumnezeu și care ân termenii unui telog creștin ortodox grec este rănit de iubirea de Dumnezeu. A fi rănit de iubirea de Dumnezeu înseamnă nu a suferii pentru iubirea de Dumnezeu ci a vedea lucrurile așa cum le vede Dumnezeu. De fapt harismaticul creștin ortodox în spre o astfel de viziune a lucrurilor se ridică. A vedea lumea cum o vedere Dumnezeu. Numai atunci vom afla care este firescul lumii când o vom vedea cum o vede sau cum o consideră Dumnezeu.[78]

Există o altă mentalitate a lumii noastre care ne spune că totul este trecător în această lume și prin urmare chiar și dacă am vrea în cele din urmă nu vom reușii să ne legăm de anumite modele. Concepția că totul este trecător în această lume este numai parțial adevărtă. Fiindcă Dumnezeu care este veșnic face parte din lumea noastră este cât se poate adevărat că este greșit să spunem că totul este trecător în lumea noastră. Realitatea este că tot ceea ce ne leagă de Dumnezeu și tot ceea ce ne unește cu Dumnezeu în nici un fel nu este trecător ci la fel de bine este actual și valabil. Totuși, sunt mulți care fiindcă nu sunt legați de Dumnezeu cu nimic ajung să considere că în cele din urmă modele morale ale lumii sunt ca un fel de modă. Ieri a fost la modă morala hindusă, azi este la modă morala budistă și mâine va fi la modă morala islamică. Sunt mulți oameni care nu sunt ancorați în nici un fel de morală fiindcă ei refuză să aibă cu adevărat modelele. Pentru ei exemplul harismaticilor este unul superflu și demodat. Auzim de multe ori că ni se spune că harismaticii creștin ortodocși sunt demodați și nu mai au nici un fel de actualitate pentru noi. Este timpul să ne deschidem de tot ceea ce a însemant trectul și să trăim numai pentru prezent. Așa se face că aceste peroane se închis față de Iisus care este considerat o persoană a trectului și care nu mai are nimic să ne comunice. Pentru cei care consideră în această lume nimic nu poate să fie stabil și la fel de bine de durată harismaticii creștin ortodocși sunt demodați și învechiți. Ei vorbesc limbajul unui lumi care nu mai este de multă vreme actuală și care nu mai are nimic să ne comunice. Iată de ce harisma creștin ortodoxă nu este populară azi dincolo de cercurile creștin ortodoxe. Realitatea este că avem toate motivele să credem că harisma creștin ortodox este cea care ne proiectează în spre stabilitate fiindcă ea este orientrată întotdeauna spre Dumnezeu Tatăl. Dumnezeu Tatăl nu poate să ne facă harismatici dacă noi nu dorim acest lucru fiindcă în cele din urmă El ne respectă libertatea cu care ne-a înzestrat. Este bine să fim încrezători în harismaticii creștin ortodocși decât ân modelele trecătoare ale acestei lumii. Să nu uităm că această lume de multe ori promovează modele imorale și care nu au nici un fel de moralitate în ele. Nu de multe ori imoralitatea a ajuns să fie un adevărat model pentru zilele nostre. Mai multe vedete porno sun considerate cu adevărat exemple de urma și modele la care putem să ne raportăm. Ca să nu mai vorbim de viața politică unde de mai multe ori homosexaulii au ajuns să dețină portofolii guvernamentale sau diplomatice de anvergură.[79]

Este foarte adevărat că în jurul harismaticilor de mai multe ori se astrâng mai mulți fiindcă cu toții vor să aibă un model în harismaticul creștin ortodox. Ceea ce se poate vedea este că harismaticul nu ajunge să îi facă pe cei din jurul lui să se simtă invidioși unii pe alții ci mai mult harismaticul de cele mai multe ori ajunge să creeze în adepții lui un spirit de echipă. Este adevărat că atunci când vorbim de spiritul de echipă ajungem să vorbim mai mult de întrecerile sportive unde este necesar un astfel de spirit pentru a ajunge să se obțină victoria. Totuși spiritul de echipă de mai multe ori poate să fie resimțit în jurul marilor harismatici creștin ortodocși care pot să facă prin tactul de care dau dovadă că unele caractere care nu sunt compatibile la prima vedere se pot completa reciproc. Așa se face că harismaticul creștin ortodox ajunge să îi unească pe cei din jurul lui ca într-o echipă care

---

[78] Elena Petreșteanu, *Cosmoza. Iubirea cosmică* (București, 2014).

[79] Cineva spunea la un moment dat că tinerii au nevoie de modele și nu de critici. Este adevărat că pentru a aduce lumea pe făgașul normal de cele mai multe ori nu trebuie să o criticăm ci mai mult să o facem conștientă că harismaticii sunt cei care pot să ne facă să intrăm pe făgașul normal. Trebuie să știm prin urmare că viața noastră ajunge să se realizeze numai în legătură cu Dumnezeu. Prin urmatre harismaticii care au primit o anumită harismă de la Dumnezeu au ajuns în cele din urmă să trăiască împlinirea propriei vieți pe care evident că pot să ne-o comunice și nouă. Cu toții avem nevoie să ne împlinim dar cel mai bine facem acest lucru prin faptul că ajungem să ne realizăm prin harul lui Dumnezeu. Când harul lui Dumnezeu este prezent în noi suntem cu adevărat fericiți și este o fericire care este mai presus de lumescul din jur. Fericirea lumii este de cele mai multe ori una trazitorie și care trece foarte repede. Numai fericirea care vine de la harul lui Dumnezeu nu se poate lua de la noi.

urmărește să câștige cât mai mult har de la Dumnezeu. Deși pare destul de pueril piritulđ echipă este unul care ne face să fim cât se poate de uniți și să ținem unii la alții. În jurul harismaticuului creștin ortodox de mai multe ori s-au creat adevărate echipe care au ajuns să fie unite de același ideal: dorința de a se înduhovnicii. Este adevărat că nu poate să existe un spirit de echipă acolo unde nu există o motivație comună, dar de mai multe ori harismaticul prin lucrarea lui îi unește pe cei din jurul lui ca într-o schipă gata de victorie. Iată de ce de multe ori harismaticul este un fel de căpitan de echipă care ajunge să îi coordoneze cu expeirnța lui pe cei care doresc îndrumarea lui. În acest sens în echipă este mult mai ușor să deprinzi viața duhovnicească și este adevărat că acest spirit de echiă de multe ori ajunge să fie întâlnit și în cazul mănăstirilor creștin ortodoxe. Cele mai reușite mănăstiri creștin ortodoxe nu sunt numai cele în care există un harismatic ci la fel de bine sunt cele care sunt unii într-un spirit de echipă în jurul harismaticului.[80]

Trebuie afirmat că harismaticul nu este un om perfect. Este posibil ca uneori să greșească și la fel de bine uneori să cadă în păcate. Acesta fiindcă lucrarea celui rău sau a diavolului este prezentă și în cazul harismaticilor. Totuși, ceea ce îl diferențează pe harismatic de restul oamenilor este că harismaticul este o persoană care tinde spre perfecțiune sau mai bine spus este o persoană care își ridică problema perfecțiunii la nivelul cel mai serios. Trebuie să știm aceasta în zilele noastre când sunt din ce în ce mai puțini cei care își ridică problema perfecțiunii sau idea de a fi perfecți. Iată prin urmare că harismaticul este un om care se aproprie de perfecțiune în sens duhovnicesc. Harismaticul este prin urmare o persoană care constant tinde spre perfecțiune. Sunt în acest sens harismatici care au ajuns să se desprindă de păcate și să ajungă la nepătimire sau la apathia după cum este denumită această stare de spiritualitatea creștin ortodoxă. Trebuie să știm că harismaticii au fost persoane care în trecut au fost profund implicate în războiul duhovnicesc sau mai bine spus în lupta duhovnicească. Acesta este în cele din urmă ceea ce i-a întărit și i-a fortificat în sens duhovnicesc. Trebuie să avem încredere în harismatici ca unii care sunt cât se poate de experimentați duhovnicește și care sunt persoane de încredere. Viața duhovnicească are nevoie de experiență și tocmai aceasta este ceea ce au harismaticii. Harismaticii prin urmare știu de problemele și păcatele cu care se confruntă cei din jurul lor fiindcă la rândul lor și ei s-au confruntat cu aceste probleme și păcate. Iată de ce ei pot să ne fie de ajutor și la fel de bine pot să ne îndrume în viața duhovnicească și pe drumul mântuirii. Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox prin experiența lui este un punct de reper în lumea noastră care ne face să fim cât se poate de atrași de idea de slujii lui Dumnezeu. În harismatic slujirea lui Dumnezeu este un lucru firesc și natural care vine de la sine. Aceasta fiindcă după cum am spus harismaticii sunt persoane care ne fac să fim realiști cu viața noastră duhovnicească și să ne dăm seama că pe cât ne înduhovnicim pe atât de mult ajungem în cele din urmă să fim mai aproape de Dumnezeu. Iată prin urmare că avem repere și modele atunci când ne hotărâm să ajungem mai aproape de Dumnezeu. Aceste modele sunt fără doar și poate harismaticii creștin ortodocși ca unii ce au ajuns la despătimire și la apathia.[81]

Prin urmare omul simplu este cel care trebuie să ajungă la concluzia că trebuie să îl urmărească și să îl imite pe harismatic fiindcă harismaticii nu se impun pe sine cu forța. Sunt din nefericire mai mulți în zilele noastre care consideră că religia și credința în Dumnezeu trebuie să fie impuse cu forța. Dacă îi menționăm pe jihadiștii islamici credem că cititorul poate să își dea seama de cine vorbim. În cele din urmă harismaticul creștin ortodox nu este unul care ajunge să convingă cu forța ci mai mult cu forța propriului exmeplu. Harismaticul este cel care poestește, se roagă, se nevoiește, face palerinaje pe la mănăstiri, se spovedește și se împărtășește fiindcă el știe că făcând aceste lucruri ajunge să câștige harul lui Dumnezeu. După cum ne putem da seama nu putem să stăm și să facem nimic și să așteptăm ca harul lui Dumnezeu să vină pur și simplu și să se sălășluiească în noi. Aceasta fiindcă harul lui Dumnezeu trebuie să fie câștigat. Harismaticul este o persoană care știe despre acest lucru și prin urmare el merge să câștige harul lui Dumnezeu pe toate căile posibile. Iată de ce harismaticul este o persoană de excepție fiindcă el ajunge să înțeleagă cu adevărat rostul și sensul vieții. Rostul și sensul vieții nu este de a câștiga averi și bani mulții și de a fi celebru și faimos ci mai mult este de a câștiga harul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu este mai de preț decât toți banii și averile acestei lumii. Când harismaticul ajunge să

---

[80] Charlotte Style, *Psihologie pozitivă. Ce ne menține fericiți, optimiști și motivați* (Editura All, 2015).

[81] Cineva observa că de exemplu copii nu prea ascultă de vorbele părinților dar întotdeauna copii sunt cei care imită faptele părinților lor. Acesta fiindcă vorbele se duc și vin dar faptele sunt cele care în cele din urmă rămân. Așa se face că acest fapt este valabil și în cazul harismaticilor. De multe ori lumea nu prea ține cont de vorbește harismaticilor dar va ține cont de faptele lor. Iată de ce un harismatic adevărat este o persoană în care există o concordanță deplină dintre vorbă și faptă. Acesta fiindcă harismaticul este o persoană care trăiește tot ceea ce vorbește și duce o viață cât se poate de conformă cu vorbele sale. Cu alte cuvinte în cazul harismaticilor avem o concordanță deplină dintre vorbe și fapte care sunt cât se poate de complementare una alteia. Iată de ce este bine să știm că harismaticul creștin ortodox este o persoană de excepție care este cu adevărat vrednică de a fi imitată și urmărită.

dobândească harul lui Dumnezeu în cele din urmă sufletul lui este liniștit și împăcat și el simte că este împlinit ca persoană. Sunt mai mulți care au ajuns să strângă averi colosale și în același timp să simtă că ceva lipsește din viața lor. Ceea ce le lipsea era chiar harul lui Dumnezeu. Trebuie să știm prin urmare că de multe ori căile lumii și ceea ce prețuiește lumea nu este ceea ce prețuiește Dumnezeu. Dumnezeu vrea ca noi să fim oameni care să Îl căutăm mai mult decât orice și să ne dorim să fim în comuniune cu El. Iată de ce harismaticul este o persoană care merită să fie imitată. El este un om care a ajuns la concluzia că viața în sine poate să fie redusă la Dumnezeu. O viață fără de Dumnezeu este o mare înșelătorie și o mare miciună. Acest fapt este unul care este experimentat de harismaticul creștin ortodox care este orientat deplin întotdeauna spre Dumnezeu și spre existența Lui.[82]

Prin urmare a urma unui părinte harsmatic acolo unde el există este fără de nici o îndoială un lucru care ne educă duhovnicește. Ce voim să spunem prin "educația duhovnicească"? Este clar că există o educație laică pe care o primim de la școală sau din familie. În acest sens educația laică este una care este cât se poate de folositoare și de utilă persoanei umane. Totuși, ceea ce trebuie să știm este că există la fel de bine și o educație duhovnicească. Această educația duhovnicească este cea pe care ajungem să o dobândim de la harismaticul creștin ortodox. Fiindcă a ajuns să fie educat duhovnicește este cât se poate de adevărat că harismaticul creștin ortodox este un model pentru noi. Este vorba fără doar și poate de un model de educație duhovnicească. El este cel care ne deschide ochii și ne face să înțelegem despre care sunt principalele trăsături ale luptei duhovnicești pe care trebuie să o ducem cu patimile și păcatele. Acesta fiindcă nu putem să primim harul lui Dumnezeu dacă suntem persoane care suntem stăpânite de patimi și păcate. Este evident că educația duhovnicească este un lucru ușor de primit dacă ajungem să stăm în jurul unui harismatic. Realitatea este că un harismatic poate să fie în zilele noastre și un profesor de religie care își ia în serios meseria. Sunt în acest sens mai mulți profesori de religie care sunt harismatici și care fără doar și poate ajung să dea dovadă de multă experiență pedagogică în formarea generațiilor de tineri creștin ortodocși. Iată prin urmare că este bine să fim cât se poate de aproape de harismaticii creștini ortodocși care ne fac să fim mult mai conștienți de ceea ce este viața duhovnicească. Viața duhovnicească este un lucru care ajunge să fie trăită mai ales acolo unde vine harul lui Dumnezeu. Prin urmare de multe ori când stăm în preajma unui harismtic putem să simțim harul lui Dumnezeu. De cele mai multe ori harul lui Dumnezeu se manifestă printr-o bucurie lăuntrică ce ne face să fim cât se poate de mulțumuți cu noi înșine. Trebuie să știm că există și persoane care sunt extrem de mulțumite de sine și care sunt într-un fel de război permenant cu sine și care au mari probleme în a se accepta pe sine însuși. Acest lucru până la un anumit nivel este valabil dar este bine să știm că acolo unde harul lui Dumnezeu este prezent el ajunge să fie un fel de liant sau la fel de bine o mâgâiere de la Dumnezeu. De multe ori când un om păcătuiește simte disconfort și neliniște sufletească. În cele din urmă când harul lui Dumnezeu vine după pocăința făcută de cel care a păcătuit și el ajunge să simtă o stare de liniște și de împăcare cu sine. Este un sentiment care vine în om fiindcă este adus de harul lui Dumnezeu.[83]

Iată prin urmare că harismaticul este o persoană a priteniei și a recincilierii. Ei sunt oameni care îi asumă pe cei din jurul lor și îi fac să fie cât se poate de dorinici de a excela în viața duhovnicească. Una dintre cele mai cunoscute harisme creștin ortodox este cea pe care mai mulți preoți o au. Este vorba de harisma paternității duhovnicești. Preotul creștin ortodox este chemat să fie un părinte duhovnicești pentru cei care îi sunt încredințați. Aceasta fiindcă sunt din ce în ce mai mulți care simt nevoia de un părinte duhovnicesc care ajunge să fie cât se poate de util vieții lor duhovnicești. Sunt din ce în ce mai puțini preoți duhovnicești care au ajuns la harisma de a avea fii duhovnicești și a fi capabili să îi îndrume. Pentru mai mulți preoți din zilele noastre harisma paternității duhovnicești este doar o simplă formalitate. Acesta fiidncă se consideră că tot ceea ce trebuie să facă un preot este să slujească liturgic și nimic mai mult. Preotul trebuie să fie conștient că el este un părinte duhovnicesc ș că trebuie să își asume pe fii săi duhovnicești și să îi facă să fie vii în Hristos. Iată de ce este bine

[82] Daniel Ciubotea, *Foame și sete după Dumnezeu* (București, 2008).

[83] La un anumit nivel este adevărat că harismaticul creștin ortodox este un erou al vieții duhovnicești care anjunge să îi motiveze pe cei din jurul lui să caute pe Dumnezeu. Harismaticul este o persoană care L-a găsit pe Dumnexeu dar el nu se bucură în mod egoist de prezența lui Dumnezeu ci dorește să aducă la Dumnezeu și alte persoane care să simtă bucuria comuniunii cu Dumnezeu. În acest sens este adevărat că harismaticul creștin ortodox este o persoană care poate definită prin comuniune. Harismaticul este o persoană a comuniunii. Este cât se poate de ușor să te împrieteneşti cu un harismatic dar este mai greu să te ridici la nivelul lui. Harismaticii de multe ori sunt persoane contemplative care ajung să contemple pe Dumnezeu în natură și în semenii din jurul lor. Iată prin urmare că deși este ușor să te împriteneşti cu un harismatic este greu să devii ca el. Acesta fiidncă harismaticii sunt persoane exigente care fac multe lucruri de nevoință pe care noi nu le putem face. Este bine să știm că harismaticii sunt oamanei care ajung la fel de bine să aducă pace pe acolo pe unde merg fiindcă ei sunt prin excelență persoane ale păcii și ale înțelegerii.

să să ştim că viaţa duhovnicească este un lucru care ajunge să ne definească despre creştin ortodocşi. Sunt mulţi creştini ortodocşi care nu sunt interesaţi de viaţa duhovnicească deloc dar se numesc pe sine creştin ortodocşi. Este bine să fim cât se poate de conştienţi că nu toţi preoţii au harimsa paternităţii duhovniceşti. Aşa se face că cei mai căutaţi preoţi sunt cei ïi care oamneii simt în ei harisma paternităţii duhovniceşti. Această harismă este una care ne face să fim cât se poate de conştienţi că preotul harismatic ajunge să ne asume ca persoane duhovniceşti şi la fel de bine să ne trasfigureze în Hristos.[84]

Prin urmare este evident că harismaticul creştin ortodox nu este o persoană care pune mari greutăţi morale peste cei care îi urmează fără ca el să le urmeze. Este posibil următorul lucru: un fiu duhoivnicesc al unui harismatic după ce a făcut ucenicie cu harismaticul să ajungă să un grad mai mare de harismă. Care este atunci reaţia harismaticului care ştie că a fost depăşit în viaţa duhiovnicească de unul care a fost pregătit de el, cu ucenicul lui? Este evident că harismaticul nu va fi în nici un fel ros de sentimente de invidie faţă de ucenciul lui ci mai mult va fi cât se poate de mândru de reuşita ucenicului său. Realitatea este că pentru mai mulţi a devenii ucenic per lângă un harismatic este un lucru cât se poate de greu de realizat. Acesta fiindcă sunt din ce în ce mai puţini cei care doresc să se pună în postura de ucenic. A fi ucenic la un harismatic prespune şi multă smerenie. Este smerenia cea care te facă să recunotşi că un harismatic este mult mai avansat duhovniceşte decât eşti tu. Iată de ce pentru mulţi din zilele noastre a fi ucenic la un harismatic este un lucru greu de realizat şi pentru mulţi o imposibilitate. Realitatea este că trebuie să ne smerim şi să recunoatem calităţile celor din jur. Trebuie să fim conştienţi că oricât de buni am fi în nici un fel nu vom ajunge să avem toate calităţile. Iată de ce în faţa harismaticilor de multe ori suntem chemaţi să facem un exerciţiu de smerenie şi să ne dăm seama că trebuie să renunţăm la propriul nostru ego pentru a ajunge să fim buni ucenici şi învăţăcei. Iată prin urmare că atunci când devenim ucenicii unui harismatic nu facem numai un exerciţiu de deschidere spre cei din jur ci la fel de bine ne şi smerim. Ne smerim faţă de cel care este mult mai avansat în viaţa duhovnicească decât suntem noi. Este bine să fim peroane care să ştim că n u putem să avem toate virtuţile în noi ci de cele mai multe ori ajuunge să excelăm într-una sau două viretuţi. Harismaticii sunt şi ei împărţiţi în mai multe categorii. Sunt harismatici care au harul oratoriei şi ţin predici şi conferiţe înălţătoare, sunt harismatici care au harul paternităţii duhovniceşti şi îşi ajută fii duhovniceşti prin prezenţa şi sfaturile lor. Sunt harismatici care au harul administrativ şi sunt cei care administrează cu multă chibzuinţă bunurile bisericii. Prin urmare şi harismaticii au diferite harisme şi sunt rari harismaticii care ajung să aibă în sine toate harismele. La fel de bine şi noi trebuie să fim conştineţi că nu putem să avem toate harismele fiindcă acesta este ceea ce ne face să ne smerim. Este bine să ne smerim în faţa harismaticilor fiindcă făcând acest lucru suntem pe placul lui Dumnezeu care este prezent în harismatici. Iată prin urmare că smerenie este un lucru care este prezentă în cazul harismaticilor şi care ne face să fim cât se poate de realişti în ceea ce ne priveşte. Au fost şi cazuri în care unenicii unui harismatici nu au ajuns să egaleze harisma părintelui lor duhovnicesc. Acesta fiindcă eventual nu a fost voia lui Dumnezeu. În astfel de situaţii nu este bine ca cel în cauză să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu.[85]

Prin urmare ceea ce trebuie să ştim este că în plan ascetic harismaticul în nici un fel nu este o persoană care a ajuns să aibă o harismă anume fără să fi trecut de starea de nepătrimire. Harisma este o etapă în viaţa duhovnicească ce culminează cu sfinţenia. Prin urmare harismaticul este o persoană care se află în drum spre sfinţenie dar ceea ce trebuie să ştim este că de multe ori harismaticii nu ajuns la sfinţenie. Aşa se face că deşi sunt mai mulţi harismatici în cele din urmă puţini dintre ei vor ajunge la sfinţenie. Totuşi, acest lucru nu înseamnă că harismaticii sunt persoane reatate care au eşuat în viaţa lor. Este greu să ajungi la harismă dar este şi mai greu să ajungi la sfinţenie. După cum poate să îşi dea seama cititroul această carte nu este despre sfinţi şi sfinţenie şi este bine să ştim că harismaticii nu sunt persoane care au ajuns la sfinţenie dar ei totuşi au ajuns să trăiască anumite crâmpieie de sfinţenie şi prin urmare sunt capabili să facă sfinţenia accesibilă înţelegerii umane.

---

[84] Artur Silvestri, *Modelul omului mare* (Carpathia Press, 2004).

[85] Sunt mulţi care atunci când văd un harismatic în loc să îl ia de model ajung să devină concurenţi. Un astfel de caz a fost cel al lui Simoen Magul în Noul Testament. El a văzut că harul lui Dumnezeu era prezent în apostoli şi în loc să urmeze apostolilor le-a spus acestora că vrea să cumpere harul lor cu bani. Fiindcă acest lucru nu s-a putut acest lucru nu a făcut decât să îl întărâte pe Simon Magul care a devenit un fel de concurent al apostolilor. Simon Magul atât a fost obsedat de harul care era în apostoli că a înebunit proclamându-se pe sine Hristos. Aşa se face că şi-a anunţat înălţarea la cer şi a răsit de pe o clădire crezând că se va înălţa şi el la cer ca Hristos. Evident că a căzut jos şi a murit. Prin urmare când vedem un harismatic trebuie să ştim că el este o persoană care a fost voită de Dumnezeu să fie aşa şi prin urmare noi trebuie să vedem lucrarea lui Dumnezeu în el şi să nu ajungem să invidem pe harismatic. Realitatea este că sunt mulţi care în loc să urmeze harismaticilor ajung să îi invidieze. Nu trebuie să ne lăsăm stăpâniţi de sentimente de invidie în ceea ce îi priveşte pe harismatici.

Totuși ceea ce trebuie să știm este că harismaticii au ajuns de multe ori la nepătrimire și ei nu mai sunt persoane stăpânite de păcate. Este evident că nu ne putem imagina un harismatic cu țigarea în gură și cu paharul de țuică în mână vorbindu-ne depsre viața în Hristos. Acesta fiindcă ar fi o mare discrepanță între vorbele harismaticului și faptele sale. Este bine să știm că harismaticul poate la fel de bine să ne insufle și nouă dorința de a ajunge la nepătimire. Realitatea este că sunt din ce în ce mai puțini creștin ortodocși care ajung să dorească să trăiască o viață de nepătimire fiindcă suntem atât de prinși în logica acestei lumi că nu mai știm ceea ce este o viață fără de patimi. Este evident că harismaticul acolo unde este prezent este ca o oază. El este unul care merge contra valului și ne face și pe noi să îi urmăm.[86]

Se spune că atunci când sultanul Mahomed al II-lea a cucerit Constantinopolul pe cei pe care nu i-a ucis i-a făcut sclavi. Printre cei făcuți sclavi se afla și o tânără frumosă pe nume Irina. Ea era creștină. Mahomed al II-lea s-a dus la Irina și i-a spus:

- Irina tu ești creștină?
- Sunt mărite sultan.
- Dacă te voi face soția mea te vei lepăda de Hristos?
- Nu mă lepăd de Hristos.
- Irina gândește-te la ceea ce îți ofer: putere, bani, averi, faimă și o viață la palat.

Irina a stat puțin pe gânduri. Era sclavă și sultanul îi oferea acom șansa să scape de sclavie. Cine vrea să trăiască ca slav? În cele din urmă Irina a acceptat oferta sultanului.

- Bine mărite sultan accept oferta ta.
- Mâine vom organiza trecerea ta la noua credință după ce te vei lepăda de Hristos în public.

A doua zi sultanul a adus-o pe Irina în public și a întrebat-o:

- Te lepezi de Hristos și de creștinism?
- Mă lepăd.
- Te lepezi de Hristos și de creștinism?
- Mă lepăd.
- Te lepezi de Hristos și de creștinism?
- Mă lepăd.

Atunci sultanul a scos sabia și i-a tăiat Iriei capul. Lumea privea mirată și sultanul s-a întors în spre cei din piață care îi priveau curioși și le-a spus:

- Voi aveți un sultan care știe nu numai să vă stăpânească pe noi ci știe să se stăpânească și pe sine.[87]

Întâmplarea de mai sus care s-a petrecut în realitate ne spune nu numai de câtă cruzime au dat dovadă turcii ci la fel de bine și faptul că nu trebuie să renunțăm la credința noastră în Hristos chiar dacă acest lucru poate să ne coste mult. Sunt mulți care au ură față de Hristos și de creștinismul ortodox și care fac orice să stopeze lucarera Bisericii în lume. Acesta fiindcă ei sunt persoane care slujesc răului. Harismaticul creștin ortodox este cel care de multe ori în împrejurări cât se poate de grele nu ajunge să se lepede de Hristos. Realitatea este că creștinismul ortodox a fost lovit de mai multe ori de forțe din experior și pentru acest lucru trebuie să știm că avem datoria să și apărăm creștinismul ortodox. Sunt mulți care sunt de părere că atunci când creștinismul ortodox este atacat în nici un fel ei nu trebuie să se implice în acest proces fiindcă harismaticii sunt cei care sunt chemați să apere creștinismul ortodox. Realitatea este că suntem chemați să ne apărăm credința creștin ortodoxă și să nu fim doar un fel de elemente pasive care în nici un fel nu ajungem să știm cât de importantă este credința creștin ortodoxă. Întâmplarea de mai sus ne spune că Irina chiar dacă se lepăda sau nu de Hristos în cele din urmă tot ajungea să moară. Acesta fiindcă ura sultanului Monamed al II-lea față de creștini a fost mult prea mare. Trebuie să știm să claculăm lucrurile. În nici un fel nu trebuie să apărăm creștinismul în fața unui nebun. Acesta fiindcă nebunul nici măcar nu știe ceea ce este creștinismul ortodox. Sunt mai mulți care fiind în posesie divavolească au ajuns să persecute Biserica fără să știe măcar ceea ce este Biserica și ceea ce propovăduiește ea. Prin urmare este cât se poate de adevărat că în fața unui nebun nu are rost să luăm apărarea Bisericii fiindcă acesta nu judecă normal. Harismaticul creștin ortodox este cel care de mai multe ori a ajuns să își apere în public credința creștin ortodoxă fiindcă el știe că a își apăra credința este un lucru care în cele din urmă ne duce la mântuire. Au fost mulți harismatici care de-a lungul istoriei au ajuns să își apare Biserica și în cele din urmă să își convertească la creștinism și pe cei din jurul lor. Harismaticul prin lucrarea sa de multe ori a devenit un exemplu

[86] Cuviosul Paisie Aghioritul, *Patimi și virtuți* (București, 2007).
[87] Alexabndru Iamandi, *Veniți de prânziți* (Editura Cu Drag, Chișinău, 2012), p. 115-117.

demn de urmat care a făcut tot ceea ce s-a putut pentru a ajunge să dovească supremația credinței creștine față de alte credințe false și înșelătoare. În acest sens este adevărat că harismaticul creștin ortodox este o persoană care a ajuns să fie un model de apărare a ortodoxiei. Este cu adevărat un act de mare curaj să își apri credința când ea este ponogrită și terfelită în public. Așa se face că și noi trebuie să învățăm de la harismatici să ne apărăm credința și să fim cât se poate de uniți în părarea ei. De multe ori credința este cel mai sfânt lucru pe care îl avem în lume. A îți apăra credința creștin ortodoxă nu este o dovadă de fanatism ci mai mult de maturitate. La fel de bine cum alții își apără credințele lor false și noi trebuie să ne apărăm credința noastră.[88]

Prin urmare harismaticul acolo unde ajunge să trăiască este fără doar și poate un model care ajunge să îi influențeze pe membrii societății în care trăiește. Iată de ce este bine să știm că harismaticul ajunge să fie un far de lumină într-o lume în care realtivismul moral este unul cât se poate de des înâlnit. La fel de bine harismaticul creștin ortodox este un model fiindcă el este o persoană care nu face nici un compromis moral. De ce să nu spunem că tărim într-o lume în care compromisul este o noțiune larg întâlnită. Fac compromisuri medicii cu banii pe care nu ar trebuie să îi primească de la pacienții lor, fac compromisuri judecătorii cu inculpații care provin din familii bogate și influente, fac compromisuri profesorii cu notele date unor copii ai căror părinți le aduc cadorui și alte lucruri, fac compromisuri șefii stat în favoarea unor persoane reprobabile dar care au mulți bani. Iată că compromisul este o noțiune larg răspîndită în lumea noastră. Una dintre trăsăturile harismaticului creștin ortodox este că el nu face compropmisuri. Iată de ce harismaticii creștin ortodocși sunt atât de rari în lumea noastră. Ei sunt rari fiindcă este greu să te menții în lumea noastră fără să faci compromosuri. Soluția de compromis este una care este din ce în ce mai preznentă în lumea politicii. Pentru acest lucru este evident că trebuie să fim atenți cu compromisurile din jurul nostru. A nu face nici un compromis moral în zilele noastre este cu adevărat o mare harismă. Sunt atât de multe ispite că este foarte ușor să pășim pe calea compromisului moral. Iată de ce este bine să fim persoane integre și evident că harismaticul este o personaă integră și care ne face să vedem cu proprii noștrii ochi ceea ce este integritatea. Comromisul moral este un lucru obișnuit în lumea noastră și el este cel care face ca în societatea noastră să se perpetuze un fel de lanț al slăbiciunilor. Este un lanț al slăbiciunilor fiindcă atunci când facem compromisuri demonstrăm cât de slabi suntem în sens duhovnicesc. De cele mai multe ori oamenii fac compromisuri fiindcă se tem de consecințele faptelor lor. După cum am văzut în întâmplarea de mai sus cu sultanul Mahomed al II-lea, Irina a făcut un compromis. Pentru a scăpa de viața de sclavie a preferat să renunța la Hristos și la creștinism. Iată ce compromisul nu ia fost de nici un folos. De fapt de ce să nu spunem că de multe ori în lumea noastră compromisul este un lucru ne face să cedăm moral. Sunt mai mulți care când văd că o persoană este morală fac orice pentru a o corupe. Se știe de exmeplu de o prostituată din vechime că a auzit despre un călugăr că era drept și virtuos. Prostituata în loc să se bucure de un asemenea caz și să dea slavă lui Dumnezeu că mai există și astfel de oameni și-a propus să meargă în pustie la călugăr și să îl corupă pentru ca să nu se mai bucure de atâta faimă. Este adevărat că prostituata nu a reușit să îl corupă pe călugăr dar în cele din urmă ne rămâne în sine faptul de a voi să corupi pe cineva decât să se bucuri de virtutea lui.[89]

Deși puțini adevărul este că de la Hristos încoace Dumnezeu ne-a ridicat harismatici pe care să îi urmăm și să îi avem exemple. Lumea de azi trăiește în multă confuzie și ajunge să spună binelui rău și răului bine. Ei bine tocmai pentru acest lucru ne sunt de folos harismaticii creștin ortodocși. În confuzia lumii de azi ei ajung să ne arate calea cea dreaptă pe care trebuie să umblăm și pe care trebuie să pășim. Trebuie să avem încredere în harismaticii creștin ortodocși fiidncă sunt sunt primii care au încredere în noi. Ei au încredere în noi că în cele din urmă vom ajunge oameni ai virtuții. Confuzia este o mare problemă a zilelor noastre care face să răstoarne scara morală a lumii cu susul în jos. Putem vedea acest fapt în mai multe domenii de actvitate a lumii noastre: științe, arte, cultură, mas media. Iată că harismaticul este o persoană binevenită pentru creștinul ortodox. El este cel care ne face conștienți că viața creștin ortodox nu și-a pierdut din actualitate ci la fel de bine este una care

[88] Nicolae Vladimir Dobre, *De la credință la știință și înapoi la credință. Puțină teologie pentru ingineri, dar nu numai pentru ei* (București, 2013).

[89] Este evident că harismaticul creștin ortodox nu este sub nici o formă corupt în sens duhovnicesc fiindcă el este o persoană care știe că trebuie să lupte pentru virtute. Trebuie să luptăm pentru virtute. Este adevărat că nu este o luptă care include arme de război ci mai mult voința de a ne menține incorupți. Corupția nu este un lucru care se manifestă numai la nivel de stat ci la fel de bine se manifestă și la nivel de suflet al omului. Orice păcat pe care ajungem să îl facem este în cele din urmă o dovadă de corupție și trebuie să fugim de păcate fiindcă ele sunt cele care ne corup integritatea morală. Iată de ce nu putem să tratăm viața morală și viața duhovnicească cu superficialitate fiindcă în cele din urmă dacă o facem vom ajunge să ne corupem duhovnicește. Trebuie să luptăm pentru moralitate fiindcă numai făcând acest lucru facem un lucru care este pe placul lui Dumeezeu. Mai înainte de a ne place pe noi înșine trebuie să fim siguri că suntem pe placul lui Dumnezeu.

încă are multe de spus lumii de azi. Lumea de azi tinde să se considire pe sine creștină dar o face numai formal. Harismaticii creștin ortodocși sunt cei care iau viața creștină în serios și o fac să fie lispită de orice formalism și de orice manierism sec. Iată prin urmare de ce trebuie să ne apropiem mai mult de harismaticii creștin ortodocși. Prin faptul că noi ajungem să îi recunoaștem și să îi cinstim pe harismaticii creștin ortodocși nu facem decât să mărim harisma lor. Acesta fiindcă harismaticii și ei prind aripi când văd că sunt ascultați de cei din jurul lor și să efortuile lor nu sunt în van. Acesta nu înseamnă că un harismatic pentru a fi harismatic are nevoie de recunoașterea noastră fiindcă el poate să fie harismatic și fără de recunoașterea noastră ci noi mai mult ajungem să îl ajutăm pe harismatic să fie mai autentic și mai genuin. Iată prin urmare de ce harismaticii creștin ortodocși ajung să fie modelele noastre duhovnicești.[90]

CAPITOLUL 5

HARISMATICUL CA PREDICATOR

Locul unde harismaticul de cele mai multe ori ajunge să își manifeste harisma este adevărat că este predica creștin ortodoxă. Predica este fără doar și poate o modalitate prin care ne putem să ne dăm sema că predicatorul este cu adevărat un harismatic. O predică harismatică nu înseamnă că predicatorul ajunge să urle și să strige pentru a își impresiona auditoriul. Realitatea este că harismaticul creștin ortodox este o persoană care întotdeauna are ceva de spus în materie de credință creștin ortodoxă fiindcă el este unul care permanent este preocupat de temele de credință creștin ortodoxă. Iată de ce este bine să știm că harismaticul creștin ortodox poate să fie recunoscut de multe ori din modul în care predica. Predica este un contact direst cu auditoriul creștin ortodox și prin urmare ea este cea care ajunge sp popularizeze dogmele și învățăturile creștin ortodoxe. Harisimaticul este unul care predică cu însuflețire și prin gesturile lui ne dăm seama că este prezent în ceea ce vorbește și în ceea ce spune. Iată prin urmare că există o diferență dintre predicatorii obișnuiți și predicatorii harismatici. Predicatrii harismatici sunt cei care se pregătesc înainte de orice predică o rostesc și în acest fel în cele din urmă știu să atragă foarte mulți asculători. De exemplu despre regratatul părinte Constantin Galeriu de la Biserica Sfântul Silvestru din București România se știe că de multe ori veneau să îl asculte nu numai persoane care practicau creștinismul ortodox ci la fel de bine și persoane care doreau să asculte un mare orator. Că părintele Constantin Galeriu a fost un harismtic nu există nici o îndoială. El era capabil să își ridice auditoriul de la adevăruri simple de credință creștin ortodoxă la mari taine ale teologiei creștin ortodoxe pe care le făcea să fie înțelese de cei mulți prin cuvinte bine alese. Iată prin urmare că harismaticul este o persoană care la un anumit nivel se poate naște cu darul oratoriei. Totuși darul oratoriei nu înseamnă mult dacă el nu este dublat și de multă studiu creștin ortodox.[91]

Filosoul creștin danez Soren Kierkegaard era de părere că un predicator nu trebuie să predice decât o singură dată, dar că acea predică să fie atât de puternică încât să cutremure pământul. Este evident că nu este vorba de un cutremur propriu ci mai mult Kierkegaard se referea aici la faptul că decât să se rostească 100 de predici laxe și fără de conținut mai bine să fie spusă una bine pregătită și cu toată ființa. Prin urmare orice preot este un predicator și el este pus să actualizeze mesajul și cuvintele lui Iisus pentru oameniin din timpul în care trăiește. Iisus se actualizează la fel de bine prin predica preotului creștin ortodox. În liturghia creștin ortodoxă predica este parte din ceea ce se cheamă "liturghia cuvântului." Acesta fiindcă de la Iisus care a predicat timp de trei ani predica a devenit un lucru sacru. De fapt predica nu este numai o actualizare a lui Iisus ci la fel de bine un mediu prin care cuvântul lui Dumnezeu este făcut pe înțelesul mulțimii. Despre Sfântul Ambrozie al Milanului se știe o întâmplare mai puțin cunoscută. Se spune că în timp ce Sfântul Ambrozie predica cineva din audiență a putut vedea un înger care stătea la urechea Sfântului Ambrozie și îi spunea în șoaptă ce să spună mulțimii. Iată prin urmare că de multe ori și îngerii ajung să fie mișcați de predicile pe care le rostesc unii preoți

[90] Nicolae Steinhardt, *Dăruind vei dobândii* (Cluj Napoca, 1992).

[91] Din istoria Bisericii Creștin Ortodoxe știm că de exmeplu când Sfântul Ioan Gurădeaur predica în catedrala de la Constantinopol mulțimile erau atât de etuziasmate că la finalul predicii aplaudau. Este evident că în zilele noastre aplaudatul nu este acceptat în Biserica Creștin Ortodoxă dar ceea ce trebuie să știm este că unii predicatori pot să își moralizeze ascultătorii prin cuvintele predicii sale. Predica este probabil cea mai mare armă a harismaticului creștin ortodox care știe să vobească și să își atragă auditoriul. Predicatorul harismatic este prezent în mai toate epocile istoriei creștin ortodoxe. Fie că a fost Ilie Miniat, Atoim Ivireanu, Alexander Men, Ioan Maximovici sau Teofil Părâian, adevărul este că din cele mai vechi timpuri harismaticii s-au remarcat ca predicatori. Predica este un lucru care în primul rând poate să fie un har al lui Dumnezeu. Despre Iisus se spune că atunci când predica o făcea harismatic fiindcă oamenii observau că Iisus nu predica la fel ca fariseii timpului său, sec și lent, ci avea cuvânt cu putere multă.

și episcopi. Harismaticii creștin ortodocși din cele mai vechi vremuri au ajuns să își dovească harisma lor prin predica lor. Prin urmare un predicator harismatic este o persoană care atunci când predică este cum va transfgurată și simte că este luat pe harul lui Dumnezeu și ne face să trecem într-o altă dimensiune. Sunt în creștinismul ortodox preducatori cu adevărat harismatici care sunt extrem de convingători. Harismaticii creștin ortodocși ne fac să fim cât se poate de atenți cu modul în care harul lui Dumnezue lucrează în această lume. Când vobește un harismatic creștin ortodox simțim că timpul încetează și să sufletul nostru este hrănit cu harul cuvintelor care iasă din harismatic. Predica harismaticului creștin ortodox este una care nu se adereseaază numai creștinilor orotodocxși practicanți ci la fel de bine și celor din afare bisericii care ajung să fie mișcați de cuvintele harismaticului. Predica este prin urmare una dintre cele mai facile expresii ale harismaticului creștin ortodox care dorește să își facă cunoscute trăirile și care demonstrează prin predica iubirea lui față de Hristos.[92]

Ceea ce trebuie să știm este că harismaticul este o persoană care nu numai că predică ci la fel de bine este o persoană care și trăiește ceea ce predică. Se știe că fiindcă sunt mulți preoți care predică frumos dar nu fac ceea ce predică în popor s-a ajuns să se spună: "să faci ceea ce spune preotul și nu ceea ce face el." Prin urmare este adevărat că oamenii nu vor să audă numai cuvinte frumos meșteșugite ci la fel de bine vor să vadă că aceste cuvinte sunt cât se poate de dublate de viața de zi cu zi a preotului creștin ortodox. Este trist dacă preotul vorbește în predicile sale despre moralitate, despre viața duhvonicească și despre alte lucruri spirituale dacă el nu face nimic din toate acestea în viața de zi cu zi. Totuși, sunt și preoți care deși nu au o trăire ca de sfinți ajung la anumite stadii de viață duhvonicească înaltă. Predicatorul harismatic este unul care evident că este cât se poate de autentic și nu există mari dicrepanțe între pedica lui și viața lui de zi cu zi. Așa se face că predicile harismaticului creștin ortodox merg dfirect la sufletul și la inima ascultătorilor. Iată de ce este bine să ascultăm mai multe predici. Vom vedea că predicatorii se deosebesc între ei și că în timp ce unii sunt mai slab pregătiți unii excelează. Este în tradiția creștin ortodoxă să se predice. Se predică de pe timpul lui Iisus și prin urmare cei care urmează lui Iisus în cele din urmă se vor simții obligați să predice și să î.și facă cunoscute ideile. Predicile sunt la un anumit și un schimb de idei pe care predicatorul harismatic îl face cu ascultării lui. Iată de ce predicatorul harismatic este o persoane care este profund familiară cu scrierile și predicile sfinților părinți pe care ajung să se expună amplu în predicile lor. În zilele noastre când cu toții suntem contactat la internet putem să avem acces la informație și se consideră că nu se mai prea merită să mergem la biserică să acultăm predicile de acolo. La fel de bine este adevărat că ne putem informa de pe internet despăre temele care se dezbat la biserică. Este adevărat că informațiile pe care le găsim pe internet sunt cât se poate de folositoare dar nu trebuie să uităm că la fel de bine sunt de folos și predicile harismatice pe care uneori putem să le auzim la Biserică. Realitatea este că orice comunitate creștin ortodoxă trebuie să fie reasigurată referitoare la credința pe care a acceptat-o: credința creștin ortodoxă. Așa se face că predicile pe care le spun uneii preoți sunt mai mult decât orice o asigurare că suntem pe calea cea bună. Predicatorul harismatic este adevărat că nu trebuie să urle cât îl țin plămânii ci mai mult trebuie să vorbească cu convingere și cu mare siguranță. Pentru acest lucru el trebuie să se pregătească. Sunt mai mulți preoți care se lenevesc și nu se pregătesc pentru predicile duminicale și așa se face că și interestul pentru slujbele bisericii scade.[93]

Prin urmare harismaticul trebuie să vorbească atât din experiența proprie cât și din lecturile pe care le-a făcut. Așa se face că harismaticul trebuie să fie sigur că el duce o viață cu Dumnezeu. O viață fără de Dumnezeu este un lucru care în nici un fel nu poate să ne ducă la harisma predicii. Acesta fiindcă lumea din jur poate să simtă acest lucru. Este greu să spui despre un preot că este harismatic dacă el după ce se termină slujba bisericii merge la barul din colț, comandă un pahar de tărie și își apride țigarea. Acesta fiindcă harismatiul creștin ortodox a ajuns la un grad superior de viață. El este conștient că dacă Iisus a predicat în timul vieții Sale pământești să predice la fel de bine și harismaticul creștin ortodox ajunge să predice. A predica în Biserica

92 Teleanu Bogdan Aurel, *Metaforă și misiune: valorificarea literaturii laice în predica românească* (Iași, 2007).

93 Mai ales tinerii sunt cei care caută predici harismatice fiindcă ei vor să vadă Biserica fiind un lucru energic și care să fie plin de har. Așa se face că există de multe ori în comunitățile noastre creștin ortodoxe un fel de discrepanță dintre ceea ce vor cei mai tineri și cea ce vor cei mai bătrâni. Cei mai bătârni sunt de multe ori mai îndoilenici dacă predica trebuie să fie una harismatică și energetică. Realitatea este că și cei care sunt mai în vârsă au nevoie de predici harismatice fiindcă și ei doresc să audă cuvântul lui Dumnezeu. De la Iisus cuvântul lui Dumnezeu a ajuns să fie predicat în public și prin urmare el nu trebuie să fie lăsat să se epuizeze de la sine. De multe ori când predicatorul harismatic vorbește el simte că nu mai vorbește el ci Dumnezeu este Cel c are îl curpinde și îl face să rostească cuvintele de învătătură. Așa se face că de multe ori prin predicile harismaticului ascultătorul ajunge să primească răspunsuri la propriile întrebări. Cinva spunea că la un moment dat a mers să îl asculte pe părintele Ilie Cleopa de la Mănăstirea Sihătria. Ascultându-l cu atenție pe părintele Ilie Cleopa a avut impresia că părintele îi vorbea chiar lui fiindcă îi spunea chiar lucrurile de care este interesat și preocupat. Să fie fost aceasta o simlă coincidență? Puțin probabil.

Creștin Ortodoxă trebuie să știm că este o tradiție pe care am moștenit-o de la Domnul Iisus Hristos și pentru acest lucru în creștinismul ortodox predica este un lucru sfânt. Sunt mai puțini cei care sunt conștienți de acest lucru. Predicatorul harismatic este unul care știe că atunci când predică face un lucru pe care L-a făcut și Iisus și prin urmare el nu face decât să urmeze lui Iisus. Iată de ce de multe ori putem simții că anumite predici sunt pline de har. Sunt predicatori care atunci când predică ne fac să simțim harul lui Dumnezeu. Acesta fiindcă harul lui Dumnezeu poate să vină la noi și prin intermediul unui predicator harismatic. Iată de ce predicatorul hasmatic este unul care prin predica lui ne face conștienți că suntemm parte a unei tradiții pe care o moștenim de la Hristos.[94]

Sfântul Grigorie Teologul spunea că: "nimic nu este mai janic decât a vorbii despre Dumnezeu stând afară de Dumnezeu." Prin aceasta înțelegem că sunt și unii care vorbesc despre Dumnezeu într-un mod extern. Nu trebuie să ajugem să vorbim despre Dumnezeu în termeni extgreni ci mai mult trebuie să fim siguri că ajungem să fim persoane care să fim cât se poate de pline de harul Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. La fel de bine ceea ce putem vedea în cazul harismaticului creștin ortodox este că el este unul care vorbește cu autoritate. Harismaticul creștin ortodox nu este o persoană autoritară prin sine ci mai mult prin faptul că el urmează lui Hristos. Autoritatea ultimă a harismaticului creștin ortodox este una care vine la Hristos. Prin urmare predicatorul harisamtic știe că ceea ce face face în numele lui Iisus și în acest sens el nu poate să greșească. Iată de ce trebuie să fim conștienți de importanța predicii harismatice care vine să Îl actalualizaze pe Hristos în mințile și sufletele celor care îl ascultă. Când cineva asultă un predicator harismatic adevărul este că acea persoană se folosește mult și simte că totul este schimbat pentru ea. Predicatorul harismatic nu face cee ace face pentru a își câștiga faimă și celebritate ci mai mult pentru a îl slujii pe Hristos. Iată de ce este bine să știm că predica este un lucru care pot să îl facă pe omul simplu să fie mult mai sigur pe sine și pe credința lui. Este adevărat că în zilele noastre sunt mulți care tind să fie cât se poate de nepăstori despre dacă ceea ce ascultă este o predică harismatică sau nu. Acesta fiindcă în cele din urmă ceea ce este cu adevărat este să fie creștin ortodox. Iată prin urmare că este cât se poate adevărat că pentru unii nu există nici un fel de diferență dintre predica harismatică și cea care este obișnuită. Totuși, sunt multe cazuri de persoane care doresc să aculte o peredică harismatică și prin urmare au mai multe așteptări de la predicator. După cum am spus nu toți predicatorii creștin ortodocși sunt harismatici dar trebuie să știm că orice preot creștin ortodox dacă face un nimic de efort în cele din urmă poate să ajungă cel puțin o predică harismatică. Acesta fiindcă în cele din urmă preotul creștin ortodox trebuie să știe că el este ajutat de harul lui Dumnezeu. Iată prin urmare că trebuie să știm că harul lui Dumnezeu este unul care lucrează cu harismaticii creștin ortodoc și nu numai cu ei. Trebuie să avem încredere în harul lui Dumnezeu care poate să ne ajute să ajungem să fim harismatici în predicile noastre.[95]

Este adevărat că sunt mai mulți predicatori harismatici care ajung să abordeze teme înalte de teologie creștin ortodoxă care de multe ori nu sunt înțelese de cei din audiență. Se cunoaște exemplul unui mare teolog care a vorbit într-o biserică unor oameni simplii. După ce a vorbit o femeie bătrână a venși și i-a spus teologului: părinte ați vorbit tare frumos dar să știți că nu am înțeles nimic. Prin urmare este adevărat că predicatorul harismatic trebuie să își cunoască auditoriul și să le vobească în așa fel ca ei să înțeleagă. La fel de bine predicatorul harismatic este unul una care știe foarte bine să se adapteze la cerințele auditoriului. Dacă de exemplu predicatorul harismatic este invitat să vorbească într-un sat de multe în care este evident că auditoriul nu are multă pregătire universitară, este evident că el nu trebuie să abordeze teme teologice înalte fiindcă riscă să nu se facă înțeles. Dacă de exemplu predicatorul este chemat să predica sau să conferețieze întru centru universitar unde sunt mai mulți studenți este evident că el nu va ține o prelegere la fel ca și cea pe care a rostit-o în satul de munte. Adevărul este că predicatorul harismatic este unul care este capabil să se adapteze și la fel de bine să știe să se facă înțeles. Este adevărat că predicatorul trebuie să se facă înțeles dar el nu trebuie să fie numai pe înțeles. El trebuie să stimuleze inteligența ascultătorilor lor și pentru acest lucru este bine să se folosească de

---

[94] Nicolae Petrescu, *Omiletica: manual pentru seminariile teologice* (Bucureștim 1977).

[95] Predicile harismatice nu sunt cele care nu neapărat trebuie să critice marile păcate ale epocii în care trăiește ci la fel de bine se poate îndreptate și în spre teme care sunt de interes general despre cum putem să ne nevoim și să fim mai aproape de Hristos în timpurile noastre când suntem la mulți ani dinstanță față de timpul când a trăit Iisus. Iată de ce este bine să știm că predica creștin ortodox harismatică nu este numai care informează pe ascultător ci la fel de bine îl și formează sau mai bine spus predica harismatică este una care ne face să fim educați în sensul poruncilor lui Iisus. Prin urmare predicatorul harismatic are șansa să și educe pe cei pe care îl asculte. Trebuie să știm că la biserică megem și pentru a ne educa duhovnicește. Este clar că există o educație duhovnicească pe care harismaticul creștin ortodox poate să o confere celor care îl ascultă. Prin predica sa harismatică de multe ori predicatorul poate să îi facă pe cei care au fost fără de Dumnezeu să se reconcilieze cu Dumnezeu.

pilde. Să ne aducem aminte că Iisus s-a folosit de multe pilde în predicile Sale. La fel de bine trebuie să știm că și predicatorul trebuie să se folosească de pilde și să știe că își facă discursul atractiv. Predicatorul harismatic prin urmare trebuie să fie capabil de o anumită dexteritate a vorbii și să știe că acesta în cele din urmă trebuie să fie pusă în folosul auditoriului. La fel de bine sunt și predicatori care sunt foarte de succes cu tinerii și mai puțin cu cei în vârstă. Este evident că nu toți predicatorii sunt la fel și ei diferă ca stil și ca modalitate de expunere.[96]

Se spune că într-o mănsătire era un călugăr care era evlavios dar care din când în când iubea să mai bea cîte un pahar de vin. De multe ori acest călugăr ajungea de se îmbăta. Așa se face că de mai multe ori a fost mustrat de restul călugărilor.

- Ce călugăr ști tu? În întrebau restul.
- Iertați-mă fraților.
- Să te ierte Dumnezeu.
- Așa este fraților, sunt un mare păcătos.
- Nu este destul să spui că ești păcătos ci trebuie să te lași de băut.
- Sper ca prin rugăciunile voastre să mă las de băut.
- De la vorbă la faptă este drum lung.

Așa se face că într-o seară călugărul a băut câteva pahare de vin în plus. La mizeul noții a auzit toaca care chema la rugăciune. Călugărul fiind evlavios totuși s-a trezit și mahmur s-a îndreptat spre biserică. Pe când mergea i s-a arătat diavolul în chipul unui taur care s-a pus în mijlocul drumului pentru a nu îl lăsa să meargă la biserică. Călugărul și-a făcut cruce și diavolul s-a preschimbat într-un câine negru. Din nou călugărul s-a rugat și diavolul s-a preschimbat într-un leu care venea spre el să îl mănânce. Călugărul s-a înspăimântat rău crezând că i-a venti sfârșitul când dintr-o dată între el și leu s-a arătat o femeie în haine de lumină care a alungat leul.

-Mergi de aici blestematule diavole și să nu mai vii niciodată pe aici.

Femeia s-a întors cu blândețe spre călugăr.

- Cine ești tu? A întrebat călugărul
- Eu sunt Maria, mama lui Iisus.
- Sfântă Maria îți mulțumesc că m-ai slavat. Am crezut că o să mor.
- Acesta să îți fie o învățătură de minte.
- De ce a venit diavolul așa răstit la mine?
- Fiind tu i-ai permit cu modul de viață al tău permisiv.
- Te referi la faptul că mai beau din când în când?
- Da de acum să nu mai te îmbeți fiindcă dacă nu îțși va fi și mai rău.
- Am înțeles Sfântă Marie și am să țin cont de ceea ce mi-ai spus.

După acesta Sfânta Marisa s-a făcut nevăzută. Se spune că de atunci călugărul indulgent nu s-a mai atins de băutură deloc.

Întâmplarea de mai sus se potrivește și unor preoți creștin ortodocși care se lasă de mai multe ori purtați de valurile lumești și nu sunt deplini dedicați slujirii și predicii cuvântului lui Dumnezeu. Acesta are loc fiindcă sunt preoți care sunt permisivi cu aceste curente lumești cu care se confuntă fără să își dea seama că ele sunt inspirate de diavol. Nu trebuie să subestimăm niciodată lucrarea diavolului care se face văzută în lumea noastră. Predicatorul harismatic este unul care la un anumit nivel ajunge să se "reinventeze" pe sine la fiecare predică. Acesta fiindcă după cum am spus lumea vine la biserică și să învețe.[97]

Pentru a ajunge să fie un predicator harismatic este adevărat că predicatorul trebuie să fie cât se poate de familiar cu marile probleme morale și duhovnicești ale timpului său. În acest sens este adevărat că de mai multe ori marii predicatori harismatici au ajuns să critice mai multe abuzuri ale contemporanilor. Să ne aducem aminte de Sfântul Ioan Hrisostom care a ajuns să o critice pe împătăteasa Eudoxia fiindcă a ajuns să promoveze cultul

---

[96] Ilie Miniat, *Predici și didahii* (Editura Bunavestire, 1995).

[97] Prin urmare este adevărat că predicatorul harismatic este fără doar și poate un învățător. Sunt mulți care vin la Biserică să învețe despre Dumnezeu și prin urmare predicatorul trebuie să știe că el este și un învățător. Predicatorul în cariare sa de 40 sau 50 de ani ca predicator poate să adopte foarte multe teme pe care să le folosească în predică. Acesta fiindcă după cum am spus lumea așteaptă de la un predicator să fie un adevărat învățător. Prin urmare predicatorul nu tgrebuie să uite că este un învățător dar el este un învățător nu ca oricare alt învățător ci mai mult unul care învață în Duhul lui Iisus. La fel de bine pentru a ăși da seama de ceea ce este o predică harismatică este bine ca predicatorul să fie familiar cu predicile ținute de sfinții părinți ai ortodoxiei. Din fericire avem mai multe predici ale sfinților părinți și prin urmare el poate să le consulte și să își dea seama de ceea ce trebuie să spună și de modul în care trebuie să spună. Iată prin urmare că harisma care a fost peste sfinții părinți în cele din urmă poate ajunge să vină și peste predicatorii harismatici din zilele noastre.

imperial prin diferitele statui pe care le-a spus lângă mai multe biserici. Mai recent un caz de critică a realitățăilor din lumea înjconjurătoare a fost făcut de părintele Claciu Dumitreasa care îl plin regim ateu comunist a ajuns să critice ateismul comuniștilor. Acest lucru el l-a făcut în cele celebre *Șapte cuvinte către tineri.* Aceste șapte cuvinte către tineri au ajuns ca în cele din urmă să tragă condamnarea la închisoare a părintelui Calciu. Sunt mult mai multe cazuri de predicatori harismatici care au ajuns să critice anumite lucruri din lumea lor care nu se potriveau cu cu morala creștină și în cele din urmă să sufere consecințele. După cum am spus harismaticii creștin ortodocși au la îndemână una dintre cele mai periculoase are: este vorba de arma cuvântului pe care ei o pot folosii pentru a apăra credința creștin ortodoxă.[98]

Un alt lucru după care la fel de bine putem să ajungem să îl recunoaștem pe predicatorul harismatic este faptul că el este întotdeauna cordial. Ce să înțelegem prin cordial? Prin cordial înțelegem că predicatorul harismatic este o persoană care nu face niciodată crtici semenilor din jur pentru a se vedea și a se dovedii pe sine că este mai bun ci mai mult pentru a corecta. Sunt în acest sens mai mulți care fiind criticați în mod obiectiv în predicile harismaticului în celed in urmă își vor da seama că greșesc și până la urmă vom ajunge să se corecteze. Iată de ce este bine să fim siguri că predicatorul harismatic este o persoană care ne face să fim cât se poate de atenți cu lumea din jurul nostru. Acesta fiindcă predicatorul harismatic este unul care este atent cu lumea din jur și știe că numai printr-o bună observație a ceea ce are loc în jurul lui el ajunge să facă biserica să fie cât se poate de activă și să fie la fel de bine una care să ajute pe semenii din jur. Iată prin urmare că harismaticul critică dar să știm că el face acest lucru delicat fiindcă numai în acest mod îi poate face pe cei care greșesc să se corecteze. Sunt și predicatori care la drept vorbind "taie în carne vie" dar ceea ce s-a spus observa este că marea masă de oameni nu se schimbă fiindcă consideră că nu se merită fiindcă predicatorul este mult prea dur și nu înțelege problemele cu care se confruntă. Prin urmare predicatorul harismatic este o persoană care ajunge să îndrepte pe cei care păcătuiasc cu duhul blândeților. Așa se face că predicatorul harismatic este unul care știe să se coboare la nivelul celor care sunt stăpâniți de păcate și să îi facă să conșitnetizeze că ei sunt un fel de sclavi ai păcatului. Păcatul poate să ne robească și prin urmare noi trebuie să ne dezrobim de el. Una dintre cele mai mari lupte pe care o dă predicatorul harismatic este lupta cu păcatul care ne face conștienți că trebuie să ne opunem cu toată ființa noastră păcatului. Predica predicatoului harismatic de cele mai multe ori este un fel de modalitate de a ne unii și a fi cât se poate solidari în fața luptei cu păcatul. La fel de bine predicatorul harismatic este cel care la un anumit nivel anjunge să inspire un fel de solidaritate creștin ortodoxă în comunitatea lui. Când oamenii îl ascultă pe predicatorul harismtic ei se simt uniți de aceleași idealuri duhovnicești și la fel de bine să fie cât se poate de solidari unii cu alții. În cele din urmă este adevărat că una dintre cele mai mari manifestări ale harismei creștin ortodoxe este de a crea în comunitățile creștin ortodox un sentiment al solidarității și a frățietății.[99]

Prin urmare este adevărat că predicatorul harismatic nu este doar un fel de bun cunoscător al Bibliei ci la fel de bine se poate spune că el este un bun cunosctor al naturii umane. Am putea afirma că predicatorul harismatic este la un anumit un antropolog, acesta fiindcă el cunoaște foarte bine problematica naturii umane pe care ajunge să o facă proprie celor care îl ascultă. Sunt și predicatori care nu au devenit dintre-o dată predicatori harismatici ci au ajuns să facă acest lucru după mai muți ani de experiență în câmpul pastoral. Iată prin urmare că nu te naști ca predicator harismatic ci la fel de bine ajunge în cele din urmă predicator harismatic sau mai bine spus devii predicator harismatic. Nu puține au fost cazurile în care predicatorii harismatici au ajuns să schimbe vieții și la fel de bine să confere sensul vieții acolo unde el nu a mai existat. Sunt la fel de bine și cazuri de predicatori harismatici care au ajuns să ridice comunități creștine din nimic fiindcă lumea din jur a putut vedea că în jurul predicatotului harismatic ajunge să lucreze harul lui Dumnezeu. Iată prin urmare un lucru pe care trebuie să îl avem în vedere: predicatorul harismatic este unul care cunoaște în profunzime natura umană și ajunge să vindece această natură care se găsește în persoane concrete. Iată de ce munca predicatorului harismatic este una care are lor în sufletele celor care îl ascultă. Cei care îl ascultă sunt cei care au sufletele ce trebuie să fie mântuire și aceste sufletele au nevoie pentru acest lucru de cuvântul lui Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu ajunge să fie

---

[98] Gheorghe Calciu Dumitreasa, *Cele șapte cuvinte către tineri* (Mănăstirea Petru Vodă, 2014).

[99] Solidaritatea și frățietatea sunt lucruri care sunt profund creștine doar că de multe ori în zilele noastre sunt exploatate în sens politic și în acest fel în cele din urmă ajunge să li se piardă din sens și din înțeles. Trebuie să fim solidari cu cei care sunt în biserică și s-au grupat în jurul unui predicator harismatic fiindcă și ei sunt persoane ca și noi care caută mântuirea. Trebuie să știm prin urmare că predica harismaticului creștin ortodox ne face să fim cât se poate de uniți unii cu alții și să să ne iubim pe noi. Iată prin urmare cum prin predica harismaticului creștin solidaritatea creștin ortodoxă este un lucru care prinde contur și ne face să fim cât se poate de unitari unii cu alții. Iată prin urmare că trebuie să ținem cont de prezența predicatorului harismatic în comunitățile noastre care dorește ca noi să fim unii unți cu alții. Este evident că următorul pas care urmează după solidaritate este unirea duhovnicească în Iisus Hristos.

făcut cunoscut prin predica harismatică. Prin urmare predicatorul harismatic nu este un orator ca oricare orator ci este un predicator care prin predica lui poate să facă simțită prezența harului lui Dumnezeu în sufletele celor care îl ascultă. Creștinii ortodocși vor să audă predici care să îi inspire și să îi însuflețească și să le arate calea pe care trebuie să apuce în momenete grele ale vieții lor. Iată ce spunea în acest părintele Iustin Popovici al Serbiei: "teologie nu înseamnă o jonglerie abilă cu texte din Scriptură, ci o vie creștere în marea taină a lui Hristos și a Bisericii Lui." Iată prin urmare că predicatorul harismatic nu este unul care convinge prin silogisme teologice ci mai mult prin propria lui trărire care ajunge să fie experimentată de cei care îl ascultă.[100]

Prin urmare este evident că predicatorul harismatic trebuie să știm să își apere credința creștin ortodoxă. Sunt mulți cei care în zilele noastre lovesc în credința creștin ortodoxă fiindcă ei sunt stăpâniți de duhuri ale răului care doresc distrugerea ortodoxiei. În acest sens una dintre misiunile predicatorului harismatic este să își apere credința. El poate să facă acesta prin conferințe sau prin prezența la unele simpozioane în care sunt prezenți și cei care nu simpatizează cu ortodoxia. Realitatea este că sunt mulți cei care nu vor ca ortodoxia să ocupe un rol împortant în societate și în viața socială fiindcă ei găsesc mesajul ortodoxiei cât se poate de incomod. Ortodoxia este incomodă fiindcă ea nu merge după cursul lumii noastre. Lumea noastră este o lume care nu ține cont în mersul ei de marile adevăruri creștin ortodoxe și pentru acesta sunt din ce în ce mai mulți care găsesc ortodoxia inconvenientă și cât se poate de nefolositoare mersului lumii. Este un pradox că în timp ce predicatoul predică faptul că lumea trebuie să se schimbe după creștinismul ortodox umaniștii seculari predică invers, că creștinismul ortodox este cel care este chemat să se schimbe după cursul lumii. Cursul lumii este unul instabil în care de mai multe ori ne confrunătm cu surogate religioase. Fiindcă lumea simte nevoie de religie și de credința în Dumnezeu dar găsește ortodoxia cât se poate de inconvenientă s-au găsit mai multe ideologii ecclectice ca New Age, Bahai, Meditația Transcedentală, neopăgânismul și multe altele care promit că vor ține locul creștinismului ortodox și la fel de bine că îl vor depășii. Așa se face că locul lui Hristos de mai multe ori este înlocuit cu diferite ideologii religioase care mai de care mai pestrițe. Să ne aducem aminte de mișcarea religioasă MISA (Mișcarea pentru integrararea în absolut) din România anilor '80 și '90. realitatea este că în lumea religioasă de multe ori aproape anula apar noi mișcări cu caratcer religios care se pretind capabilă să înlocuiască creștinismul ortodox. Este prin urmare evident că predicatorul harismatic este la curent cu noile ideologii religioase pe care le poate vedea că se proliferează în fața lui. Iată de ce trebuie să fim cât se poate de încrezători în cuvintele harismaticului creștin ortodox. De multe ori harismaticul creștin ortodox trebuie să prezintă auditorului marile adevăruri creștin ortodox și să le față pe înțeles pentru ca astfel creștinii ortodocși să știe unde greșesc cei care se opun ortodoxiei. În trecutul creștinismului ortodox au existat foarte mulți apologeți care prin predicile și cărțăile scrise de ei au făcut ca adevărul de credință creștin ortodox să iese la iveală și să nu fie deformat de răuvoitori.[101]

Iată prin urmare că predicatorul harismatic este un apologet care îi face pe înțeleagă pe cei care îl ascultă că credința creștin ortodoxă este una care nu se modifică și ea nu este în nici un fel o credință surogat. Sunt multe surogate religioase care circulă dintre care unele chiar au ajuns să preia mai multe adevăruri din creștinismul ortodox. În acest sens în comunitățile unde sunt mulți sectari de multe ori predicatorul harismatic trebuie să țină mai multe predici referitoare la cultul sfinților și al Sfintei Maria. Acesta fiindcă sectele sunt cele care contestă cultul sfinților și nu o consideră pe Sfânta Maria ca Născtătoare de Dumnezeu ci ca o femei simplă care L-a născut pe Iisus. Iată de ce este bine să știm că predicatorul creștin ortodox are o misiune de a apăra cultul sfinților și pe sfânta Maria împotriva atacurilor sectare. După cum sectarii își apără ereziile lor la fel de bine și predicatorul harismatic își apără adevărurile de credință creștin ortodoxe. Iată de ce este bine să știm că predicatorul harismatic de multe ori este un apologet. Pentru unii epoca apologeților s-a încheiat odată cu recunoașterea creștinismului ca religie oficială în imperiul bizantin. Realitatea este că și în zilele noastre este nevoie de apologeți. Este nevoie de apologeți care să îi aducă înapoi la credința creștin ortodoxă pe tinerii care au fost seduși de yoga. Pentru a aduce pe tinerii yoghi care sunt extrem de primitori cu ideile yoga de multe ori

---

[100] Ioan Bizău, *Viața în Hristos și maladia seculazării* (Editura Patmos, 2002).

[101] Este adevărat că răutatea se poate manifesta în multe forme dar una dintre aceste forme este fără doar și poate deformarea adevărurilor de credință creștin ortodoxe lucru care în cele din urmă ne face să fim cât se poate de confuzi referitor la credința noastră. Predicatorul harismatic este un apărător al ortodoxiei pe care o apără cu toată ființa lui fiindcă ea s-a dovedit că este adevărata credință prin mai mulți sfinți și mai multe personalități de excepție a creștinismului ortodox. Iată de ce este bine să știm că rolul predicatorului harismatic nu este numai de a ne înălța sufletele spre Dumnezeu ci la fel de bine de a ne învăța care este credința creștin ortodoxă pentru ca ea să fie pe înțelesul celor mulți. Sunt mulți care evident că nu prea înțeles ceea ce este ortodoxia din cărți și pentru acest lucru predicatorii creștin ortodocși harismatici au misiunea de a face pe înțeles credința creștin ortodoxă.

predicatorul creștin ortodox harismatic trebuie să predice împotriva hidnisumului care este cel ce susține ideologia yoga. Iată de ce este bine să fim cât se poate de conștienți că rolul de apologet al predicatorului harismatic nu este unul ușor fiindcă sunt mulți care se lasă influențați de curentele religioase din jurul lor. Aceste curente sunt de multe ori nocive fiindcă sunt sincretice. De multe ori ele susțin că toare religiile sunt adevărată și indiferent ce religie ai alege în cele din urmă toate conduc la același lucru: mântuirea. Este bine să știm că predicatorul harisamtic este cel care își face conștient auditoriul de unicitatea persoanei lui Iisus care a fost fiul lui Dumnezeu întrupat. Iată de ce este evident că predicatorul harismatic este un apologet al ortodoxiei pe care trebuie să știe cum să o apere și să o facă cunoscută celor din jur și mai ales creștinilor ortodocși simplii.[102]

O altă calitate a predicatorului harismatic este cea de moralist. Este evident că predicatorul harismatic este un moralist fiindcă el ajunge să facă cunoscută morala creștină celor care nu au nici un fel de pregătire creștin ortodoxă sau nici un fel de studii creștin ortodoxe. A fi un om moral prespunune mai întâi de toate să fi o persoană care să cunoști foarte bine ceea e susține morala creștin ortodoxă. Așa se face că de multe ori morala creștin ortodoxă este un lucru care este contestat în zilele noastre. Sunt mulți care de exemplu susțin că masturbația tinerilor este un lucru normal și firesc și nu trebuie să îi certăm pe tinerii noștrii că practica masturbația. Așa se face că tinerii ajung să trăiască într-un climat moral lax în care sunt acceptate multe păcate și ei nu sunt stimulați să lupte cu păcatul ci din contră să îl îmbrățișeze. La fel de bine sunt mai multe probleme morale pe care lumea de azi nu prea știe cum să le categorisească. Se găsesc mulți care să susțină sinuciderea fiindcă consideră ei că omul are dreptul să își ia viața pe care i-a dat-o Dumnezeu oricând voiește. Este evident că aceste lucruri sutn grave fiindcă sinuciderea este un păcat grav. Iată de ce de multe ori predicatorul harismatic trebuie să predice împotriva sinuciderii lucru care este foarte greu de făcut fiindcă aici vorbim de o decizie pe care omul o face și care este irevocabilă. Este clare că predicatorul harismatic trebuie să fie foarte bine informat referitor la marile adevăruri morale ale creștinismului ortodox. Sunt din ce în ce mai mulți care găsesc tot felul de dileme morale. De exemplu o astfel de dilemă morală a fost formulată astfel: dacă un tramvai are frânele rupte merge cu viteză în spre un grup mare de oameni pe care riscă să îi omoare pe toți și lângă linie este un om mai gras nu este așa că moral ar fi să îl împingem pe cel gras în fața tramvaiului pentru ca să moară un om decât să moară o mulțime mare de oameni? Această dilemă morală a precouapat pe mai multă lume. Cu alte cuvinte nu este mai bine să alegi răul mai mic decât să alegi răul mai mare? Este evident că moral nu este o soluție să împingi pe omul gras să oprească tramvaiul fiindcă acesta este oricum crimă. Ce se întâmplă atunci cu restul oamenilor care riscă să moară? Este evident că nu poți să oprești o crimă mai mare cu o crimă mai mică. Iată de ce este imoral să omori chiar dacă acest lucru înseamnă să oprești un măcel. Este adevărat că predicatorul harismatic se confruntă cu mai multe dileme morale la care trebuie să vină cu răspunsuri.[103]

Prin urmare predicatorul creștin ortodox harismatic trebuie să știe că într-un anume fel trebuie să predice creștinilor ortodocși care vin duminică de duminică la biserică și în alt fel trebuie să predice creștinilor ortodocși care vin numai ocazional la biserică. Sunt mulți creștin ortodocși ocazționali care se întâmplă să fie în biserică de paști și de crăciun care sunt considerare cele mai mari sărbători creștin ortodoxe. Acesta fiindcă în cele din urmă ei nu consideră că se merită prea mult să își petreci timpul pe la biserică. Totuși, predicatorul creștin ortodox harismatic ajunge să îi întâlnească pe creștinii ocazional pe la botezuri, pe la cununii sau pe la înmormântări. Aceste momemte sunt ocazii când predicatorul harismatic are ocazia să le vorbească și lor și prin urmare trebuie să își aleagă bine cuvintele pentru a îi câștiga pentru biserică. Sunt mulți care în momente neașteptate au ajuns să se întoarcă la Hristos și la Biserică fiindcă au fost impresionați de o predică harismatică. Predica harismatică de multe ori atrage mulți curioși. Acesta fiindcă acești curioși simt că le vine har din modul în care predică un harismatic creștin ortodox. Harismaticul predicator este o persoană care știe cum să își aleagă cuvintele și la fel de bine cum să ne folosească în așa fel ca toată lumea să poată simții harul lui Dumnezeu. Sunt predicatori harismatici care atunci când predică fac să fie simțit harul lui Dumnezue fiindcă ei sunt peroane care

---

[102] Nicolas Thomas Wright, *Iisus pur și simplu: o nouă viziune despre cine a fost, ce a făcut și de ce contează* (Sibiu, 2015).

[103] Lumea de azi nu este prea dornică să audă predici morale fiindcă consideră că aceste predici sunt plictisitoare. Nu au nici un fel de acțiune în ele și prin urmare este bine să fim cât se poate de reticenți la tot ceea ce ține de teoria morală. Auzim de multe ori că ni se spune că lumea de azi trăiește morala decât să o asculte în cine știe ce predici pe care le spun anumiți predictori harismatrici în bisericile lor. Iată prin urmare că este bine să știm că predicatorul hastimatic poate să inspire prin predicile sale interestul pentru morală creștinilor ortodocși simplii. La fel de bine și acești credinciși ortodocși simplu sunt persoane care pot să fie mult mai conștienți de ceea ce este morala și la fel de bine de modul în care aceasta ajunge să fie pusă în practică. Predicatorul harismatic trebuie să fie un exemplu de om moral nu numai prin predicile sale ci la fel de bine și prin modul lui de a trăi. Așa se face că în cele din urmă predicile sale vor fi de succes fiindcă lumea va vedea că el nu numai predică moralitatea ci la fel de bine o și practică.

au ajuns să se bucure de harul lui Dumezeu. Iată prin urmare că este cât se poate de evident că harul lui Dumnezeu este cel care lucrează prin predicatorul harismatic și la fel de bine el se revarsă îi care îl ascultă. Este evident că trebuie să fim încrezători în predicatorii harismatici care de multe ori au ani de experiență în credica creștin ortodoxă. Ei sunt cei care ajung să îi motiveze pe creștinii ortodocși care vin duminică de duminică la biserică să fie cât se poate de uniți în credința lor și să fie încredințați că au pășit pe calea cea dreaptă. În timp ce predicatorul harismatic îi mustră pe cei care sunt departe de Hristos, el îi mângâie și îi încurajează pe creștinii ortodocși ce duminică de dumincă își fac timp să calce pragul bisericii.[104]

La fel de bine trebuie să menționăm că predicatorul harismatic este la fel de bine și un mistagog. Ce este un mistagog? Un mistagog este o persoană care este înzestrată de Dumnezeu cu puterea de a păstrude în esența lucurilor sau mai bine spus în adâncul lucrurilor. Mistagogul este o persoană care nu se lasă purtată de aparențe ci la fel de bine el știe să vadă lucrurile în profunzimea lor. Așa se face că de exemplu mistagogii au putut vedea că că omul pătimaș deși este un om care nu vine la biserică el trăiește într-un anume fel cu nostagia raiului sau mai bine spus cu nostagia paradisului. Bețivul caută raiul în bătura lui, toxicomanul caută raiul în drogul lui, avarul caută raiul în banii luii și lacomul caută raiul în mâncarea lui. Iată prin urmare că toți acești oameni sunt cei care ajung să caute raiul însă nu vor să găsească raiul cu mare efort și în cele din urmă se mulțumesc cu un substitut al raiului. Este vorba de patima lor. Patima lor care le aduce o plăcere mai mult sau mai puțin iluzorie este un lucru care în cele din urmă este un fel de substitul al raiului după care tânjesc toți cei pătimași. Pătimașii sunt oameni care au pășit pe calea căutării raiului dar s-au oprit când au dat de greutăți și în cele din urmă au ajuns să se mulțumească cu jumătăți de măsură care nu sunt nimic altceva decât un fel de schimonosire a raiului. Iată prin urmare care este sensul și care este rolul predicatorului harismatic: acea de a descoperii esența profundă a lucrurilor și a putea să pătrundă dincolo de ceea ce este aparent. Avem nevoie de astfel de persoane fiindcă ele sunt cele care ne ajută să vedem lucrurile așa cum sunt ele și nu așa cum de multe ori ajunge să le percepem. Mistagogul prin urmare poate să fie un foarte bun predicator harismatic ce face ca lumea să ajungă să învețe să privească realitățile din jur în esneța lor și nu numai în ceea ce este aparent. Iată de ce este bine să știm că mistagogul ajunge să își dea seama de care este cauza la mai multe probleme ale lumii noastre. De ce se întâmplă că de multe ori orfanii ajung să fie perosoane care nu se pot integra social și chiar ajuns să manfeste un comportament antisocial? Ei fac acesta fiindcă în sinea lor există dorința de a se răzbuna pe o societate care a ajuns să îi trădeze atunci când ei aveau nevoie cel mai mult de ajutor. Societatea i-a trădat pe orfani când ei aveau nevoie de o familie și de căldura iubirii materne și paterne. Fiindcă ei nu au primit această iubire când aveau nevoie de multe ori orfanii ajung să se răzbune pe cei din jur printr-un comportament agresiv sau prin faptuă că ajung să îi ignore. Nu a dat dovadă de a fi un mistagog Sfântul apostol Pavel când a spus că: "păgânii care nu au lege din fire fac ale legii." Prin acesta înțelegem că și păgânii din vechime care trăiau fără de Dumnezeu sau se închinau la mai mulți dumnezei falși în sufletul lor simțeau nevoia de adevăratul Dumnezeu. Așa se face că modul lor de a se comporta în cele din urmă ajungea să îi trădeze.[105]

Este adevărat că nu toți predicatorii creștin ortodocși sunt msitagogi dar mai mulți dintre ei sunt persoane care ajung să vadă în profunzimea lucurilor. Așa se face că ei ne spun că de multe ori oamenii sunt atrași de Dumnezeu nu fiindcă vor să trăiască cu Dumnezeu ci fiindcă în ei se manifestă un fel de dorință de origini sau mai bine spus o dorință de a se împăca cu originile. Sunt mai mulți care fiindcă au ajuns să își piardă originile sunt persoane care ajung să dorească să devină creștin ortodocși. De fapt ei nu vor să fie în comuniune cu Dumnezeu ci mai mult de a știi care sunt originile lor. Este adevărat că o astfel de abordare a creștinismului ortodox este fără doar și poate un lucru cât se paote de superficial. Acesta fiindcă nu trebuie numai să ajungem să ne cunoaștem originile ci la fel de bine să fim și persoane care să dorim iubirea și comuniunea cu Dumnezeu. De exemplu mistagogul creștin ortodox harismatic este cel care ne poate să ne facă conștienți de faptul că nevoia de comuniune a omului provine din Dumnezeu Sfânta Treime. Fiindcă în Dumnezeu există o comuniune

---

[104] James A. Berstein, *Uimit de Hristos. Călătoria mea de la iudaism la ortodoxie* (Editura Ecclesiast, 2008).

[105] Că mulți predicatori harismatici sunt adevărați mistagogi nu poate să existe nici un fel de îndoială. Ei sunt cei care au ajuns la o cunoașterea de sine și la fel de bine și la cunoaștere profundă a lumii din jur. Au fost predicatorii harismatici care au ajuns să își dea seama că până și diavolul care nu mai vrea să aibă nimic de a face cu Dumenezeu ajunge să Îl imite pe Dumnezeu. Diavolul îl privește pe Dumnezeu și face tot ceea ce face Dumnezeu dar pe dos. Dacă Dumnezeu este iubire, diavolul este ură, dacă Dumnezeu este dreptate, diavolul este nedreptate. Dacă Dumnezeu este pace, diavolul este război. Dacă Dumnezeu este bunătate, diavolul este răutate. Cu alte cuvinte diavolul în sine nu este original ci mai mult el ajunge să imite în sens negativ tot ceea ce este Dumnezeu. Acesta fiindcă în cele din urmă diavolul manifestă o obsesie psihotică (nebunie) față de Dumnezeu. Iată cum mistagogul creștin ortodox prin putrerea lui analitică ajunge să ne facă să vedem lucruri pe c are noi în mod obișnuit nu le vedem.

de persoane deplină și totală este cât se poate de adevărat că nevoia de comuniune a omului este una care pleacă din Sfânta Treime care este "structura supremei iubiri." Iată prin urmare un lucru care ajunge să fie făcut cunoscut între multe alte lucruri de predicatorul creștin harismatic. Prin urmare este adevărat că predicatorul creștin harismatic este o persoană care ne face să fim cât se poate de profunzi și să vedem lucrurile în profunzime dincolo de aparențe. Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox ajunge să deschidă mai multe drumuri duhovnicești pentru cei care îl ascultă. Devine evident că harismaticul creștin ortodox este o persoană care deschide pentru noi multe posibilități pe care trebuie să le luăm în calcul.[106]

Se spune că în cer la începutul lumii Dumnezeu a chemat pe doi îngeri cărora le-a spus:

- V-am adus aici pentru a vă da câte o datorie pe care să o faceți.

- Care este acea datorie? A întrebat primul înger.

- Tu primul înger vei avea obligația să zbori între cei și pământ și să aduci în fața mea rugăciunile cererilor oamenilor pentru ca Eu să decid dacă le este de folos ceea ce au cerut sau nu.

- Și eu ce datorie o să am? A întrebat al doilea înger.

- Tu vei avea obligația ca să zbori între ce și pământ și a aduci în fața mea rugăciunile de mulțumire pentru binefacerile primite de la Mine pentru oameni.

- Bine Doamne așa vom face.

De cum au primit datoriile lor îngerii s-au pus pe treabă. Ceea ce s-a putut vedea este că primul înger care a fost pus să primească rugăciunile cererilor de la oameni era extrem de ocupat și zbura permanent între cer și pământ. Celălat înger care a primit datoria de a duce în fața lui Dumnezeu rugăciunile de mulțumire stătea mai toată ziua pe un nor și nu făcea nimic.

- De ce stai și nu faci nmic? A întrebat primul înger.

- Cum adică de ce stau?

- Da, de ce stai și nu faci nimic, tu nu vezi câtă treabă am eu, câte cereri duc în fața lui Dumnezeu. Tu de ce stai?

- Păi cum să nu stau dacă eu nu am nici o rugăciune de mulțuimire de la oamenei pentru Dumnezeu.

- Nu se poate.

- Ba uite că se poate.

Realitatea este că sunt foarte mulți în lumea noastră care nu ai cultivat nici un fel de simț al recunoștinței. Sunt astfel mulți dintre noi care nu simțim nici un fel de recuinoștință față de Dumnezeu că ajunge să ne hrănească și să ne adape setea, că El este Cel care în cele din urmă a ajuns să ne dea viața. Oare câți dintre noi suntem conștienți că viața noastre este un dar al lui Dumnezeu. Ne comportăm ca și când viața ar fii un dar al nostru propriu și ca și cum noi ne-am dat singur viață fără să ne ne-o ofere Dumnezeu. Iată prin urmare un lucru de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să îl avem în vedere. Viața este un dar care vine de la Dumnezeu și noi trebuie să îi fim recunoscători lui Dumnezeu pentru ea. Dogmatiștii creștin ortodocși ne spune că Dumnezeu putea să existe și fără să creeze lumea. Totuși din iubirea față de viață Dumnezeu a ales să creeze lumea.[107]

Iată prin urmare că harismaticul creștin ortodox este cel care ne face să fim conștienți că trebuie să ne raportăm nu numai pe orinzontală la oameni ci la fel de bine și pe verticală la Dumnezeu. Modul cum ne raprotăm la Dumnezeu pe orizontală fără doar și poate că în cele din urmă va ajunge să afecteze modul în care în cele din urmă ajunge să îi vedem pe semenii noștrii de pe orizontală. Idea este că tgrebuie să ajungem să iubim poe semenii noștrii și în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim cât se poate de liniștiți cu ei. Iată prin urmare că trebuie să știm că ân predicatorul harismatic vom găsii o persoană care ajunge să împace atât verticala cu Dumnezeu cât și orizontala cu semenii din jur. Predicatorul creștin ortodox este în acest sens o persoană are ajunge să medieze pentru noi o mai bună înțelegere și o mai bună raportare cu cei din jur și cu Dumnezeu. Acest lucru este cel care în cele din urmă ajunge să ne facă fericiți. Predicatorul harismatic este o persoană care

---

106 Michael Harper, *Lumina cea adevărată: călătoria unui evaghelic spre ortodoxie* (Sibiu, 2002).

107 Predicatorul harismatic este cel care ne face să fim cât se poate de conștienți de faptul că trebuie să avem recinoștință față de Dumnezeu. Acest sentiment al recunoștinței față de Dumnezeu este un sentiment care este bun și care trebuie să fie cultivat în sânul creștinilor ortodocși care trebuie să simtă că viața lor vine de la Dumnezeu și în cele din urmă trebuie să se întoarcă la Dumnezeu. Iată prin urmare un lucru de care trebuie să ținem cont și pe care trebuie să îl avem în vedere mai mult în zilele noastre când omul tinde să se supraaprcieze pe sine. S-a vorbit de mai multe ori în trectul despre faptul că omul trebuie să de naștere uneio noi rase: supraomul care va fi eliberat de orice constrângerii de afi recunoscător în fața lui Dumnezeu. Este evident că o astfel de gândire este erontată și departe de adevăr. Menirea harismaticului creștin ortodox este să ne facă să fim cât se poate de aproape de adevăr și să slujim adevărul.

ne face să fim cât se poate de fericiți că am ajuns să ne raportăm cum se cuvine la cei din jur și să ne dăm seama că numai în acest fel în cele din urmă vom ajunge să fim desâvârșiți. Este adevărat că au fost și cazuri triste de persoane care care au fost predicatori harismatici dar fiindcă cei din comunitarea creștin ortodox au ajuns să îi privească cu dezinteres în cele din urmă harisma lor a ajuns să seirosească. Odată ce ajungem să vedem un predicator harismatic noi trebuie să fim buni ascultători și să ne bnucrul de cuvintele harului care iasă din el. Iată prin urmare care este obligația noastră față de predicatorul harismatic din creștinismul ortodox. Este adevărat că predicatori harismatici pot să fie chiar și la anumite confesiuni creștine și chiar unele secte creștine ajung să aibă predicatori harismatici. Aceștia sunt buni dar lor le lipsește un lucru fundamental: adevărul de credință creștin ortodox. În acest sens este adevărat că harisma lor este una incompletă.[108]

Iată prin urmare că predicatorul este o persoană de la care trebuie să învățăm și prin urmare este bine să știm că de la ajungem să înțelegem mai bine propria credință creștin ortodoxă. Iată de ce este bine să știm că creștinismul ortodox este o credință pe care ajungem să o învățăm de la cei care sunt mai capabili decât noi. Acesta este și eun exercițiu de smerenie prin care noi demonstărm că nu suntem toate știutor ci la fel de bine ajungem sî învățăm și de la alții care sunt mai apți ca noi. Sunt și mulți care nu vor să învețe nimic de la predicatorii harismatici fiindcă ei consideră că știu totul în materie de credință creștin ortodoxă fiindcă știu Tatăl nostru și crezul. Este evident că ortodoxia este mult mai profundă decât rugăciunea Tatăl nostru și crezul. Iată de ce este bine să știm care este sesnul pentru care de multe ori Dumnezeu lasă anumiți predicatori harismatici între noi. Predicatorul harismatic de multe ori poate să abordeze teme filosofice fiindcă aceste teme de multe ori ajung să caracterizeze anumite epoci în care își duc viața creștinii ortodocși. Așa se face că de exemplu în filosofice s-au născut mai multe filosofii nihiliste și atee pe care harismaticul creștin ortodox trebuie să le combată. Aceste filosofii nihiliste de multe ori vin cu dovezi și cu tot felul de argumente prin care ne spun că nu se cade să credem în Dumnezeu și să mergem pe la biserică. Iată de ce după cum am spus predicatorul harismatic trebuie să fie familiar cu care sunt marile concepții filosofice ale lumii din jurul lui. Este adevărat că sunt și multe concepții filosofice care sunt folositoare omului. Pentru acest lucru predicatorul harismatic poate să facă recurs la mai multe teme filosofice în predicile sale. De fapt de ce să nu spunem că mai multe teme filosofice sunt comune cu ortodoxia: adevărul, dreptatea, binele sau libertatea sunt numai câteva dintre ele. Prin urmare este adevărat că predicatorul harismatic nu trebuie să fie un filosof în adevăratul sens la cuvântului însă de multe ori este adevărat că el poate să filosofeze. A filosofa poate să fie și un lucru creștin ortodox fiindcă Iisus Hristos este înțelepciunea personificată.[109]

Prin urmare harismaticul creștin ortodox este conștient că el ca predicator este un îmnvățător. Pentru a ajunge să învețșe pe alții el trebuie să se învețe pe sine și la fel de bine și să fie o perdoană de convingere. Dacă de exemplu un predicator face anumite afirmații în predica lui în care el nu crede este cât se poate de adevărat că lumea din jur va simții acest lucru și va considera că în nici un caz acel predicator este unul reușit. Sunt astfel mai mulți creștini ortodocși care sint un fel de tendință în spre predicatorii harismatici fiindcă ei sunt persoane care sunt deplin convinse de ceea ce spun și de ceea ce propovăduiesc. După cum am spus este adevărat că modelul de predică harismatică supremă a fost Domnul Iisus Hristos care a reușit să schimbe cursul umanității cu predica Lui. Atunci când predică predicatorul harismatic este cel care este conștient că în cele din urmă ajunge să se unească cu Iisus care și El a predicat adevărul. La fel de bine predicatorul harismatic este o persoană care trebuie să fie un slujitor al adevărului și prin urmare trebuie să fie conștient că tot ceea ce predică trebuie să fie adevărat. El nu trebuie să înflorească și nici să supraevalueze ceea ce predică în nici un fel. Aceste lucruri sunt cele care în cele din urmă îl fac pe predicator să fie harismatic. Nu poate să existe predică harsmatică dincolo de adevăr. Iată de ce predicatorul harismatic este un slujitor al adevărului. În acest sens predicatorul harismatic nu trebuie să ajungă să fie prins în marile scandaluri politice ale timpului său ci mai mult să ajungă să nu se implice în acestea fiindcă Biserica nu face politică. Este adevărat că predicatorul harismatic poate să predice împotriva

[108] Florin Mihăescu, *Simbol și ortodoxie* (Pătrăuși, 2012).

[109] Filosofarea în predică nu trebuie să fie mult prea tehnică ci mai mult să fie una care să îl facă conștient pe creștinul ortodox că creștinismul ortodox nu se reduce numai la a cunoșate dogmele ci la fel de bine creștinismul ortodox este și o dovadă de înțelepciune. Orice creștin rotodox trebuie să fie la fel de bine și un iubitor de înțelepciune. Iubirea de înțelepciune este un lucru care este din ce în ce mai descosiderat într-o epocă cibernetică ce crede că numai a avea acces la informație este suficent. Realitatea este că trebuie să existe la fel de bine și înțelepciune fiindcă informația în sine nu poate să ne mântuiască și nici nu poate să ne înțelepțească. Așa se face că de multe ori iubirea de înțelepciune a ajuns să fie un lucru desconsiderat și periferic al zilelor noastre. În cele din urmă sunt din ce în ce mai mulți care se întreabă: care este sursa înțelepciunii? Cine poate să decidă cine este filosof și cine nu? Este clar că o filosofie fără de Hristos în cele din urmă este una deșartă.

imoralitățiii politicenilor care au fost aleși de populație pentru a le reprezenta interesele. Totuși, predicatorul harismatic trebuie să fie conștient de limitele predicii sale care în nici un fel nu trebuie să se tranfrome într-un fel de polemică politică. Acesta fiindcă după cum am spus predicatorul harismatic este o persoană care trebuie să evite politica și orice implicație de a face politică. De multe ori harisma predicatorului se dovedește prin faptul că el știe să se ferească de marile scandaluri politice ale timpului său. Iată prin urmare care sunt câteva dintre trăsăturile principale ale predicatorului harismatic din zilele noastre.[110]

CAPITOLUL 6

HARISMATICUL LAIC

Am ajuns prin urmare într-un punct nevralgic al cărții noastre. Acesta fiindcă sunt foarte mulți care sunt obișnuiți să gândească faptul că harismaticul este o persoană care există numai între clerici sau mai bine spus între preoții și episcopii Bisericii. Realitatea nu este acesta și s-a demonstrat că există la fel de bine harismatici și printre laici. Laicii la fel de bine pot să devină harismatici și să ajungă să fie lumină pentru cei din jur. Acesta fiindcă din cele mai vechi vremuri Biserica Creștin Ortodoxă a încurajat pe laici și activitatea lor. Laicii prin urmare sunt persoane care ajung să ne facă să fim cât se poate de uniți în Hristos și la fel de bine să Îl simțim pe Hristos. În România secolului al XX-lea s-a demonstrat că au fost mai mulți laici care au ajuns să trăiască cu Hristos și să mărturisească pe Hristos în temințele sovietice. De unii ne vom ocupa în rândurile care vor urma. Prin urmare nu trebuie să subapreciem rolul laicilor ca posibili harismatici în Biserica Creștin Ortodoxă. La fel de bine și laicii au ajuns să fie persoane care să demonstreze că harisma poate să îl cuprindă și pe un laic. Este adevărat că au fost laici care au depins harisma lor în jurul unui părinte duhovnicesc dar în cele din urmă harisma s-a dovedit că a ajuns să lucreze și în ei. Este evident că harismaticul laic este o persoană care are mare trecre la Dumnezeu și la fel de bine devine un model pentru laicii din jurul lui. O întâmplare mai puțin cunoscută referitoare la faptul că și laicii pot să ajungă peroane harismatice o avem relatată de la părintele Cleopa de la Mănăstirea Sihăstria. Se spune că într-o dimineață părintele Ilie Cleopa s-a dus în Biserică să slujească era numai singur în biserică fiindcă încă nu veniseră ceilalți călugări pentru liturghie. În timp ce făcea proscomidia în Biserică părintele a putut auzi pașii unei persoane care a intrat în biserică. A deschis puțin ușile diaconești să vadă cine a intrat în biserică. A putut vedea o femeie în vârsă care a venit și s-a pus în genunchi în fața icoanei Sfintei Maria cu pruncul Iisus. Femeia a început să se roage și pe cum se ruga părintele Ilie Cleopa a putut vedea că o lumină a apărut și a încojurat capul femeii. Capul femeii era tot înconjurat de lumină. După ce femeia a terminat de spus rugăciunea ei lumina din jurul capului ei a dispărut. Ceea ce a putut concluziona părintele Ilie Cleopa a fost că în cei peste 40 de ani de preoție el nu a mai văzut un preot care atunci când se ruga să ajungă să fie cuprins de lumină cum a văzut-o în taină pe femeia care a venit și s- rugat la icoane Sfintei Maria cu pruncul Iisus. Iată prin urmare o dovadă că și laicii pot să ajungă harismatici.[111]

Harismaticii laici au variat ca formă de manifestare în cazul istoriei Bisericii. De multe ori ei au fost considerați nebuni pentru Hristos. Lumea imperiului bizantin era plină de nebuni pentru Hristos. Cunoaștem în acest caz pe Sfântul Andrei cel Nebun pentru Hristos care ajungea să vadă demonii cum îi ispiteau pe oameni. Fiindcă Sfântu Andrei cel Nebun pentru Hristos vedea cum demonii dau târcoale lumii din jur este cât se poate de adevărat că el a ajuns să se comporte în așa fel ca să îi facă pe demoni să fugă de lângă cei care erau cu demoni lângă ei. Mulți care nu vedeau nici un demon și nici un înger în jurul lui au ajuns să îl considere pe Andrei nebun. Totuși, ei puteau vedea că Andrei se ruga și postea mult și au ajuns la concluzia că el nu poate să fie nebun în adevăratul sens al cuvântului și prin urmare au început să își dea seama că este un harismatic. Este

---

110 Ion Cârciuleanu, *Predici* (Iași, 2000).

111 Dacă până acum am vorbit despre harismaticul cleric (preot sau episcop) în acest capitol vom vorbii mai mult despre harismaticul laic sau mai bine spus despre cum se manifestă harisma în cazul laicilor. Acesta nu înseamnă că există o harsiamă specială pentru preoți și una specială pentru laici ci mai mult că harisma se mnaifestă unitar atât în cazul laicilor și la fel de bine și în cazul laicilor. Iată de ce este bine să știm că harisma este un lucru care ajunge să ne facă uniți preoți și laici în Duhul Sfânt. Dumnezue nu conferă harisme numai preoților ci la fel de bine și laicilor. Pentru a ajunge să fie harismatici laicii trebuie să respecte unele reguli care sunt cât se poate de fundamentale și de esențiale. Ei trebuie să fie asceți, adică să crească în duhul nevoinței, să fie persoane care să studieze adevărurile de credință creștin ortodoxă și la fel de bine să postească și să se roage. Iată prin urmare că laicii nu ajung oricum și în orice îmăprejurare harismatici ci mai mult ei fac acest lucru prin mai multe metode și mai multe practici care ajung să atragă cu sine harul Duhului Sfânt al lui Dumnezeu.

adevărat că nu toți harismaticii laici au fost nebuni pentru Hristos dar au fost mai multe cazuri de harismatici laici care au fost nebuni pentru Hristos. Pentru cei necredincioși și atei faptul că acești nebuni pentru Hristos vedeau îngeri și diavoli totul nu este nimic mai mult decât o nebunie. Totuși, nebunii pentru Hristos nu erau nebuni în adevăratul sens al cuvântului cu erau nebuni numai față de păcatele pe care le făceau oamenii din jurul lor. Iată de ce este bine să știm că nebunia pentru Hristos poate să fie considerată o harismă. Este o harismă fiindcă ea îl face pe ce în cauză să vadă lucruri pe care un om obișnuit în sens firesc nu le vede. Este evident că harisma creștin ortodoxă este un lucru care se mnaifestă de multe ori în moduri în care nu ne așteptăm și poate părea destul de ciudat că în Biserica Creștin Ortodoxă au apărut nebunii pentru Hristos. Acești nebuni pentru Hristos au fost cât se poate folositori pentru cei din jur fiindcă ei sunt cei care i-au ajutat să scape de multe patimi și păcate.[112]

Este evident că nebunii pentru Hristos nu erau nebuni în sensul real al cuvântului ci mai mult ei ajungeau să fie nebuni pentru ca lumea să nu își dea seama de harisma care era prezentă în ei și care lucra la fel de bine în sufletul lor. Se cunosc în acest sens mai multe cazuri de harismatici creștin ortodocși care pentru a nu ajunge să fie biruinți de diavolul mândriei ajungeau să se comporte ca nebunii. În viața lui Simeon Nebunul pentru Hristos aflăm un următoarele: "se prefăcea a fi în tot felul, prin purtări nebunești și nerușinate. Și aici făcea pe șchiopul, aici țopăia, aici se târa ca un olog, aici punea piedică trecătorilor, făcându-i să cadă. Alteori, la luna nouă, facea pe lunaticul, aruncându-se la pământ și zvârcolindu-se. Sau încă facea pe predicatorul, amenințând și mustrând pe cei ce-l ascultau. Spunea că asta îi plăcea cel mai mult și-i de cel mai mare folos pentru cel care fățarește nebunia pentru numele lui Hristos." Iată prin urmare cât de departe au mers unii dintre harismatici pentru a își ascunde harul pe care l-au primit de la Dumnezeu. Este evident că Simeon cel Nebun pentru Hristos nu era nebun în adevăratul sens al cuvântului ci de mai multe ori prin comportamentul lui el voia să tragă atenția asupra anumitor patimi pe care cei din jur le făceau și le ascundeau. Nebunii pentru Hristos de multe ori puteau vedea de ce patimi erau stăpâniți unii dintre oameni și prin comportamentul lor nu făceau decât să îi trezească și să îi facă să lupte pentru a ajunge să se dezrobească de patimile și păcatele de care erau stăpâniți. De exemplu știm despre Sfântul Isidor că obișnuia să umble dezbrăcat fie că era iarnă fie că era vară. Pentru acest lucru lumea în considera nebun. Ceea ce nu știa lume era că el toate nopatea se ruga cu lacrimi lui Dumnezeu pentru mântuire și pentru iertarea păcatelor. Iată prin urmare că deși lumea îl socotea nebun pe Iisdor fiindcă locuia într-o colibă și răbda de frig iarna ei nu știau că Isidor avea harisma rugăciunii cu lacrimi. Când se ruga Isidor atât de suga de profund că vărsa lacrimi. Avem aici de a face cu un harismatic care în timpul vieții nu a voit ca nimeni să știe despre harisma lui și prin urmare el a fost o persoană de excepție. Că Sfântul Isidor a fost un harismatic ne-o spune și următoarea faptă. Se spune că o corbie cu multă marfă mergea pe mare. La un moment dat corbia s-a orpit și nu mai merga deloc. Oamenii au stat și s-au gîndit de ce nu mai merge corabia și în cele din urmă am ajuns la concluzia că din cauza unui negustor care trăia în părțile unde viețuia Sfântul Isidor. L-au luat pe aceste negustor și l-au pus pe o blană pe mare și atunci corabia pornit. Negustorul își aștepta moartea când a putut să îl vadă pe Sfântul Isidor mergând pe apă spre el. L-a luat și l-a dus pe blană ca pe o barcă mică la mal.[113]

Este cât se poate de evident că avem de a face aici cu un exemplu de harismatci creștin ortodox. Sfântul Isidor cel nebun putea să umble pe apă ca pe uscat dar nu a voit să facă acest lucru cunoscut pentru toți ca să nu ajungă să fie considerat un sfânt din timpul vieții și în acest sens în cele din urmă să ajungă să cadă în mândrie. Nebunii pentru Hristos au existat în trecutul Bisericii Creștin Ortodoxe și de cele mai multe ori ei au fost persoane harismatice. Se știe de exemplu de un călugăr că atât de multă credință avea că putea să întoarcă prostituatele la Hristos. El mergea la prostituate și le plătea prețul cât pentru o noapte de amor. În timpul nopții el se ruga și de multe ori dimineața prostituatele se trezeau dezgustate de meseria lor păcătoasă și se întorceau la Hristos. Fiindcă acest călugăr a fost văzut de mai multe ori că mergea pe la bordeluri el era considerat un nebun.

---

112 Serghei Nilus, *Fericiții nebuni pentru Hristos* (București, 2008).

113 Întâmplarea de mai sus ne spune că cu adevărat și unii laici au ajuns să fie harismatici. Vedem că în cazul Sfântului Isidor cel Nebun pentru Hristos acesta atât de multă credință avea că putea să umble pe apă. Este evident aici că harismele pe care le conferă Dumnezeu sfinților de multe ori depășesc legile naturale și sunt cât se poate de folositoare celor care doresc să se mântuiască. Dumnezeu dorește ca noi să ne mântuim dar la fel de bine El așteaptă ca și noi să facem fapte vrednice de mântuire. Se știe tot din viața Sfântului Isidor că la un anumit moment el s-a dus la un ospăț public organizat de autoritățile din orașul lui. Fiindcă lumea îl considera nebun când Isidor a cerut și el un pahar de vin să bea nu i s-a dat fiindcă lumea zicea că un nebun nu merită să bea vin. Când au dat restul mesenilor să bea vin din paharele lor au putut vedea că vinul din pahare a secat. Atunci ospătarul și dat seama că fiindcă nu a voit să îi dea un pahar cu vine lui Isidor a secta vinul din paharele lor. Ospătatul l-a căutat și l-a adus pe Sfântul Isidor și i-a dat vin și atunci ca prin minune toate paharele s-au umplut din nou cu vin.

Cine a văzut un călugăr care să meargă pe la bordeluri și să își petreacă timpul cu prostituatele? Este evident că gura lumii care nu iartă nimic nu a putut să treacă peste un asemenea lucru și așa se face că mai mulți harismatici creștin ortodocși au ajuns să fie considerați ca fiind nebuni. Harismaticii creștin ortodocși nu sunt persoane care acționează după legile acestei lumi fiindcă ei au ajuns la o viziune superioară care depășește modul de a vedea lumea al oamenilor obișnuiți. Iată de ce am ales să vorbim despre nebunii pentru Hristos ca și de niște harismatici care au ajuns să trăiască strări de extaz în rugăciune și la fel de bine au primit mai multe descoperiri și revelații de la Dumnezeu.[114]

Faptul că lumea ajunge să îi desconsidere pe harismaticii creștin ortodocși și de multe ori îi consideră nebuni ne-o spune și modul în care evreii La-u privit pe Domnul Iisus Hristos. Evreii de mai multe ori au fost despre Iisus că are demoni și este nebun (Ioan 10, 20). Prin urmare chiar Domnul Iisus Hristos a ajuns să fie considerat nebun și unul care nu era întreg la minte. Iată prin urmare că dacă Iisus a fost considerat posedat de diavoli și nebuni la fel de bine și marii harismatici creștin ortodocși au ajuns să fie considerați nebuni și ieșiți din minți. Este evident că o astfel de gândire este inspirată de diavol sau de cel rău. Cel rău sau diavolul nu îi iubește pe harismatici și face orice poate să le zădărnicească lucrarea. Așa se face că diavolul de mai multe ori ajunge să inspire în ce care viețuiesc lângă harismatici gânduri de cleverire și de critică nefolositoare. În cele din urmă rostul unei asfel de lucrări este să zărdăniceasсă lucrarea harismatică care este prezentă în unii dintre laicii creștin ortodocși. După cum am spus am dat cazul Sfântului Isidor cel Nebun pentru Hristos care pentru a contracara lucrarea diavolului se dădea el că este nebun pentru ca în acest fel în cele din urmă să ajungă să dea pe față nebunia diavolului. Harismaticii creștin ortodocși sunt cei care sunt conștienți că diavolul este nebun și prin urmare știu că la fel ca orice nebun el poate să fie contracarat sau mai bine spus el poate să fie învins. Când ai de a face cu un nebun trebuie să ști că el nu mai judecă bine și face lucrurile în funcție de propria nebunie. Este cu adevărat o mare harismă care s-a manifestat în nebunii pentru Hristos care au ajuns să rușineze nebunia diavolului care a făcut tot ceea ce i-a stat în putere să îi distrugă. Ca ființă care dorește numai răul și distrugerea este clar că diavolul este nebun, dar el vrea să îi considere nebuni pe toți cei care nu sunt ca el. Nebunii pentru Hristos prin urmare au jucat rolul de nebuni pentru Hristos pentru a da pe față nebunia diavolului. De exemplu faptul că Sfântul Isidor nu a fost nebun ne-o demonstrează că atunci când a murit în tot orașul în care locuia s-a putut simții o mireasmă puternică binemirisotoare. Când orășenii au voit să afle de unde vine această mireasmă în cele din urmă au fost duși de miros la coliba Sfântului Isidor. Acolo l-au putut găsii mort. Iată prin urmare că prin acest fapt Dumnezeu Tatăl a voit să descopere că Sfântul Isidor nu era nebun așa cum îl considera lumea ci era sfânt.[115]

Este adevărat că de mai multe ori nebunia pentru Hristos este un lucru care în nici nu fel nu este considerată o harismă. Acesta fiindcă a fi nebun nu are cum să fie o harismă. Trebuie să fim cât se poate de conștienți de ceea ce este nebunia pentru Hristos și de ceea ce este nebunia medicală. Nebunii pentru Hristos sunt persoane care au ajuns la un așa de mare grad de iubire față de Iisus că nu mai țin cont de părerile lumii din jur care oricum sunt schimbătoare. Iată de ce trebuie să știm că nebunia pentru Hristos este mai mult un fel de ascundere a harismei iubirii pentru Hristos pe care cel în cauză ajunge să o simtă. Harisma este un lucru care poate să se manifeste și în cazul laicilor dar în orice caz de cele mai multe ori acești laici în loc să fie bine priviți ajung să fie descosiderați și cât se poate de rău priviți. Acesta fiindcă după cum am spus harismaticul este o persoană care strict vobind nu prea ține cont de părerea lumii. Părerea lumii de multe ori se dovedește că este înșelătoare și cât se poate de schimbătoare și prin urmare nu trebuie să ținem cont de ea. Harismaticul laic este o persoană de convingere care știe că nu există altă cale de mântuire decât Iisus și prin urmare ajunge să nu mai facă rabat de la nici un lucru din dorința de a se mântui. Aceasta este ceea ce îi face pe harismaticii creștin ortodocși laici să fie inconvenienți pentru cei din jur care îi consideră că sunt pietre de poticnire pentru cei din jur. Este de exemplu un lucru cât se poate de obișnuit și de firesc să joci la cazino și la păcănele. Acesta fiindcă

[114] Thomas Andrew, *The holy fools: a theological inquiery* (Nothigman, 2009).

[115] Prin urmare după cum vom vedea în rândurile care vor urma vom putea deduce că nu toți harismaticii laici au fost considerați nebuni pentru Hristos ci au fost unii care șia-u dovedit harisma prin cărțile, studiile și articolele pe care le-au publicat. Este evident în acest sens că harisma creștin ortodoxă se poate naște în laici și la fel de bine îăi poate îndrepta în spre mai multe lucruri duhovnicești care la marea majoritate a laicilor nu sunt accesibile. Harismaticul creștin ortodox nu este considerat nebun acolo unde oamenii sunt cât de cât orientați în spre viața duhovnicească și știu ceea ce înseamnă să trăiești cu Hristos. Este clar că acolo unde oamenii nu sunt interesați de viața cu Hristos harismaticii vor părea ca niște nebuni. Ei nu sunt interesați obsesiv de bani și de averi ci mai mult doresc să slujeacă lui Hristos cu toată ființa lor. Iată prin urmare că nebunia pentru Hristos ține foarte mult nu de harismaticiul creștin ortodox ci de modul în care o epocă ajunge să se manifeste în raport cu Hristos.

în cele din urmă se crede că norocul este un lucru care surâde tuturor. Totuși harismaticul laic știe că este un păcat să joci la cazino și prin urnare ajunge să îi facă și pe cei care sunt cu el să renunțe să mai meargă la cazino. Este cu adevărat o dovadă de harismă dacă ai ajuns să convingi pe cineva care este împătimit de jocuri de noroc să nu mai meargă la jocuruile de noroc. Iată prin urmare un alt lucru prin care se manifestă harisma creștin ortodoxă între laici. Harisma în cazul laicului este un lucru care se mnaifestă prin faptul că el ajunge să se opună răutății care există în jurul lui. Adevărul este că dacă vom privii în jurul nostru vom vedea că sunt multe răutăți. Un nebun pentru Hristos din Grecia atât a fost de puternic în rugăciune că a mers într-o periferie a Atenei și a ajuns să convertească un homosexual la Hristos. Iată prin urmare un caz de harismă care cu adevărat este demnă de un laic.[116]

Se spune că într-o parohie de sat preotul nu se înțelegea bine cu cantorul. Catorul ar fi vrut să ajungă diacon dar nu a reușit. Într-o zi la slujbă când lumea era astrâsă în biserică pretul cu cantorul au ajuns să se certe din nou. Preotul i-a făcut o observație cantorului și acesta s-a supărat și i-a răspuns cu cuvinte rele, drept pentru care preotul a luat cădelnița și a aruncat în cantor. Catorul a răspuns aruncând cu cărțile în preot. Ceea ce a fost mai trist era că lumea din biserică a putut să vadă toate acestea și s-a sminit. Episcopul locului a fost informat de cele care au avut loc și i-a chemat pe cei doi să lămurească problema.

- Cine a început cearta? L-a întrebat episcopul pe preot.
- Nu eu ci cantorul.
- Deci tu ești nevinovat?
- Da Prea Sfinția Voastră.
- Păi tu ești un mucenic.
- Nu sunt chiar un mucenic Prea Sfinția voastră.
- Dacă nu tu ai început cearta înseamnă că ești un mucenic și ca urmare te voi face iconom stavrofor.
- Nu sunt vrednic Prea Sfinția Voastră, vedeți și eu am fost de vină fiindcă am aruncat cu cădelnița în cantor.
- Văd că ai conștiință. Este bine. Înseamnă că ești bun de iconom stavrofor.
- Vai vă mulțumesc Prea Sfinția Voastră.
- Să intre cantorul.
- Binecuvântați, a spus cantorul intrând.
- Cine a început cearta?

-Preotul nu eu.

- El spune că tu ai început-o.

Cantorul s-a rușinat.

- Este adevărat că eu am început cearta.
- Tu dai dovadă de virtute și pentru asta am să te fac diacon.
- Să mă faceți diacon? A întrebat cantorul știind că acesta era visul lui.
- Da fiul meu.
- Nu sunt vrednic de cinste ca asta.
- Tot ce trebuie să faceți este să vă împăcați.

În cele din urmă mișcați de bunătatea episcopului cei doi s-au împăcat. A doua zi episcopul l-a făcut pe preot iconom stavrofor și pe cantor diacon.

Întâmplarea de mai sus ne spune că trebuie să dăm dovadă de multă înțelegere când avem de a face cu semenii noștrii și că de multe ori diavolul este cel care sădește în noi ranchiună ca să nu ne mai putem înțelege unii cu alții. Dacă suntem conștienți de lucrarea diavolului în cele din urmă vom știi și cum prin ajutorul lui Dumnezeu vom reușii să o biruim.[117]

Prin urmare harismaticul creștin ortodox poate la fel de bine să fie un laic. Pentru acest lucru preptul sau episcopul creștin ortodox nu trebuie să fie invidios pe un anumit laic care ajunge să dețină o harismă și la fel de

---

116 Dionisie Makris, *Ianis cel Nebun pentru Hristos* (București, 2010).

117 Iată prin urmare că diavolul este cel care se opune căii pe care apucă harismaticii creștin ortodocși. Iată de ce este bine să știm că diavolul nu suportă lucrarea harismatică. Acesta fiindcă harsima vine de la Duhul Sfânt al lui Dumnezeu și prin urmare este una care are putere peste diacvol. Harismaticii de multe ori au putere peste diavol și ei știun că harismele le-au fost date în primul rând pentru a ajunge să înfângă lucrarea diavolului. Este adevărat că sunt mulți care s-au făcut pe sine lucrători ai diavcolului din proprie inițiativă. Harismaticii laici sunt cie care de cele mai multe ori ajung să le contracareze lucrarea și să îi facă să nu mai aibă nici o infuență asupra celor din jur.

bine să mențină prezența Duhului Sfânt al lui Dumnezeu care prin el vine în lume. Este bine să știm că harisma este un fapt care ajunge să ne facă să fim cât se poate de sensibili cu cei din jur. Harismaticii laici sunt persoane sensibille care știu ceea ce înseamnă să trăiești într-un duh creștin ortodox. Este adevărat că sunt mai mulți teologi creștin ortodocși care au voit să limiteze harisma numai la preoți și episcopi. Ceea ce trebue să le aducem aminte acestor teologi este că Dumnezeu nu dă harul cu măsură și prin urmare sunt mai mulți creștini ortodocși simpli care pot să ajungă harismatici. Acest lucru poate să fie văzut din modul în care se roagă, din modul în care stau la slujbele bisericii, din modul în care vorbesc cu semenii lor sau din modul în care se comportă în familie. Iată prin urmare că harisma creștin ortodoxă nu se rezumă numai la clericii creștin ortodocși ci la fel de bine ea se poate manifesta și la laicii creștin ortodocși evlavioși.[118]

Un alt mod prin care se manifestă harisma creștin ortodoxă în în cadrul laicilor este prin iconari. Este adevărat că sunt mai mulți care susțin că iconarii nun sunt mai mult decât simplii pictori. A picta icoane este adevărat că este un lucru care este mai mult decât a picta tablouri. Acesta fiindcă icoane este un fel de a picta sacrul. Icoana este o pictură sacră fiindcă ne face să fim cât se poate de aproape de stare de contemplație. Dacă o biserică creștin ortodoxă este pictată de un iconar harismatic este adevărat că acest lucru ajunge în cele din urmă să fie simțit și de cei care vin la biserică să se roage. Iată prin urmare că harisma creștin ortodoxă ajunge să se manifeste și prin intermediul iconarilor care ne fac să ajungem să avem i imagine vizuală despre Iisus, Sfânta Treime și sfinții lui Dumnezeu. În lumea ortodoxă s-au iridicat mai mulți iconari de geniu dintre care amintim pe: Andrei Rubliov, Teofan Cretanul, Panselinos sau Dionisie din Fruma. Dintre cei mai cunoscuți iconari creștini ortodocși români amintim pe: Gheorghe Tărărescu, Nicolae Grigorescu, Toma din Suceava, Sorin Dumitrescu sau Nicoale Tonitza. Iată prin urmare că sunt mai mulți mari icnonare care au adus bucurie ăn inimile și sufletele celor care au ajuns să le privească creațiile. Este adevărat că cel mai harismatic gen de pictură bisericească este considerat considerat iconografia bizantină și neobizantină. Este evident că sunt mai multe condiții pe care iconarul trebuie să le respecte atunci când picteaază o biserică. El nu trebuie să fumeze, să nu bea, să se roage și să se abițină de la relații sexuale în timpul cât pictează o icoană sau o biserică. Acesta fiindcă evident că în cele din urmă prin iconar trebuie să se manifestă un fel harismă. Sunt prin urmare iconari care sunt cu adevărat harismatici care ne fac să vedem cu ochii mminții anumite mimente din Biblie sau chiar modul cum este reprezentat Dumnezeu Tatăl. Iată prin urmare că este bine să știm iconarii pot să fie harismaticii. Icoana creștin ortodoxă nu este considerată numai un fel de obiect de frumusețe ci la fel de bine și o prezență harică. Dacă un sfânt care a ajuns să trăiască în sfințenia toată viață acesta este reprezentată într-o icoană avem motive să credem că sfințenia aceslui sfânt ajunge în cele din urmă să se împărtășească și icoanei.[119]

Prin urmare iconarul prin icoanele pe care le pictează poate să manifeste o arătare a harismei sau mai bine spus a harului lui Dumnezeu. Iconarul trebuie să se gândească la feptul că el nu pictează pentru a fi lăudat de lume de cât este lăudat de lume ci mai mult de cât de mult a ajuns să Îl laude pe Dumnezeu prin icoanele pe care le-a pictat. Iată prin urmare că icoana este un lucru care ne face să fim cât se poate de harul Duhului Sfânt. La fel de bine icoanele prin modul în care sunt pictate trebuie să ne inspire evlavia și credința. Pentru un iconar ortodox care nu știe ce este acea evlavie este cât se poate adevărat că este greu să ajungă să conveargă prin imaginile sale evlavia. Evlavia este un lucru care lipsește din lumea noastră și icoana este un lucru care oferă o imagine vizuală referitor la ceea ce este evalvia și la fel de bine la modul în care ajungem să manifestăm această evlavie. Trebuie să fim persoane ale vieții duhovnicești pentru a ajunge să ne dăm seama dacă o iconană este pictată de un iconar harismatic sau unul obișnuit. Să nu uităm că marii pictori ai lumii au ajuns să vindă unele picturi cu miloane sau zeci de miloane de euro. Prin urmare este adevărat că în ortodoxie icoana este cu adevărat un lucru serios și care trebuie să fie tratat cu seriozitate. Cu cât iconarul ajunge să își împroprieze mai mult etosul creștin ortodox cu atât mai mult el va fi un iconar de succes sau mai bine spus un iconar care este harismatic. Prin urmare iconarul trebuie să știe că icoanele lui vor fi reușite nu numai dacă folosește culori

---

[118] Clitos Ioannidis, *Patericul secolului XX* (Galați, 2006).

[119] Faptul că icoanele sunt prezența harice este dovedit că sunt cunoscte mai multe icoane care sunt făcătoare de minuni. Iată prin urmare că este evident că icoana nu este o simplă pictură ci ea este i gomgine care fiindcă este consacrată lui Dumnezeu poate la fel de bine să ajungă să ne facă să fim cât se poate de plini de har. Iată prin urmare că icoana creștin ortodoxă este un fapt pe care trebuie să îl avem în vedere în zilele noastre când lumea vrea numai imagini sexuale și ale voluptății. Icoana are o sobrietate care trebuie să reflecte harisma celui care a pictat-o. Prin urmare piuctarea de icoane poate să fie la fel de bine o mnaifestare a harismei creștin ortodoxe. Dacă ne vom uita în jur vom putea vedea că lumea de azi este însetată de iamgini sfinte care să o facă să se orienteze mai mult spre Dumnezeu. Iată de ce erminia creștin ortodoxă este cât se poate de explicită și la fel de bine cât se poate de restrictivă. Acesta fiindcă nu orice pictură a lui Iisus poate să fie considerată o icoană. Icoana trebuie să fie un lucru care să ne modeleze imaginația într-un mod duhovnicesc.

potrivite ci la fel de bine dacă a ajuns să își împroprieze din etosul creștin ortodox. Iată de ce este bine să știm că iconarul creștin ortodox poate să fie cu adevărat un adevărat harismatic creștin ortodox dacă își folosește tot talentul pentru a îl slujii lui Dumnezeu. Nu este nici o mirare faptul că icoanele autentice creștin ortodoxe stau pe picior de egalitate cu restul de mari tablouri în marile galerii de artă ale lumii. Prin urmare iconarul poate să fie un harismatic chiar dacă acest lucru nu îl reușește de la primele icoane pe care le pictează.[120]

Un mare harismatic laic a fost în secolul al XX-lea românul Mircea Vulcănescu. Mircea Vulcănescu a fost o personalitate care a acționat mai mult în perioada interbelică. A fost un om extrem de erudit care din adolescență a început să publice articole în diferite publicații. La fel de bine Vulcănescu a arătat un interes deosebit față de filosofie despre care a scris mai multe cărți. Prin urmare avem de a face cu un erudit care la fel de bine nu s-a sfiit să recunoască faptul că este un creștin ce încearcă să îi urmeze lui Hristos. Pentru că a fost o minte sclipitoare Vulcănescu va fi trimis la Paris unde va face studii aprofundate sperând ca aici să își dea doctoratul. Vremurile nu i-au permis fiindcă a început al al II-lea război mondial. Iată prin urmare că avem de a face în cazul lui Vulcănescu cu o persoană care a încercat din răsputeri să facă un dialog dintre cultura timpului său și creștinismul ortodox. Acest lucru ne spune că harisma lui Vulcănescu s-a manifestat prin faptul că el nu a putut să străvadă o cultură și o știință fără de folos deși în timpul lui de început de secol al XX-lea au fost mai mulți care erau de acord cu cultura nu trebuie să aibă nimic de a face cu Hristos. Din 1931 Vulcănescu a ținut mai multe prelegeri la asociația culturală Criterion unde au conferețiat mai mulți mari intelectuali de marcă ai acelor timpuri. Criterion l-a catalogat pe Vulcănescu ca un intelectual de bază a țării. Totuși în discururile lui Vulcănescu de la Criterion se puteau vedea tedințele lui creștine și de a apăra credința creștin ortodoxă. Este cât se poate de adevărat în acest sens că Vulcănescu a fost un harismatic fiindcă în tot ceea ce a scris el a voit să Îl exprime pe Hristos. Deși divorțat și recăsătorit Vulcănescu nu s-a despărșit de credința creștin ortodoxă. Vulcănescu a deținut mai multe funcții în guvernele din România de mai îniante de instaurarea comunismului ceea ce a făcut ca în 1946 să fie prins de comuniști și să fie condamnat la închisoare. A primit o condamnare ce a constat în 8 ani de muncă grea fiindcă a fost considerat un capitalist. Adevărul este că Vulcănescu a fost mai mult condamnat fiindcă a fost un creștin ortodox autentic care și-a apărat credința prin tot ceea ce a făcut. Harisma lui Vulcănescu poate să fie văzută din faptul că fiind închis el împreună cu un alt grup de intelectuali din pușcărie au ținut mai multe conferințe cu caracter creștin și la fel de bine unele cu caracter cultural și științific pentru a menține moralul deținuților care au fost evident condamnați pe nedrept. Fiindcă a ținut aceste conferințe Vucănescu dimpreună cu alți 12 deținuți au fost izolați la Aiud într-o temniță fără de geamuri iarna. Un coleg a căzut epuizat fiindcă nu aveau paturi să stea pe ele. Atunci Vulcănescu s-a pus jos și a servit drept pat colegului epuizat. În cele din urmă, Vulcănescu aavea să moară datorită acestui incident și altor privațiuni la care a fost supus. A murit pe data de 28 octombrie 1952 la vârsta de 48 de ani.[121]

Faptul că Vulcănescu deși a avut o viață scurtă a fost un harismatic ne-o spune modul în care a murit. El a murti aproape ca un martir fiind închis datorită convingerilor lui creștine. Sunt și în zilele noastre mai mulți care contestă harisma lui Mircea Vulcănescu acesta mai ales fiindcă nu i-au citit opera și cărțile pe care le-a scris. Trebuie să știm că Vulcănescu la fel de bine a fost și un bun orator acesta fiind și motivul pentru care a fost chemat să conferențieze la adunările grupului Criterion unde se adunau cei mai mari intelectuali români dintre care amintim pe Mircea Eliade, Constantin Noica, Vasile Voiculescu sau Sandu Tudor. Iată prin urmare că Vulcănescu a avut și harisma oratoriei care a folosit-o pentru a promova o cultură creștină într-o lume a secolului al XX-lea care se descreștina profund. Avem în Mircea Vulcănescu un exemplu despre ceea ce înseamnă un harismatic laic. Vulcănescu nu a fost un preot dar a avut trăirea unui preot. Acest lucru poate fi văzut cel mai bine din scrierile sale. Foarte mult dintre scrierile lui Vulcănescu a fost centrate în jurul persoanei lui Iisus Hristos. După cum vedea Vulăcnescu situația creștină, Iisus este o realitate care trebuie să pătrundă în viața cotidiană a omului și la fel de bine nu trebuie să rămână un fel de principiu abstract care nu are nici un fel

---

120 Sorin Dumitrescu, N*oi și icoana* (București, 2010).

121 Sunt mai mulți care contestă harisma lui Vulcănescu fiindcă el a deținut mai multe funcții politice. Prin urmare sunt unii care cred că Vulcănescu nu avea cum să fie un harismatic din moment ce a făcut politică. Realitatea este că deși Vulcănescu a dețnut mai multe funcții cu carater politic cum ar fi cea de subsecretar de stat la Ministerul de Finanțe din guvernul Ioan Antonescu (1941-1944), Vulcănescu nu poate să fie denumit un om politic. În mare prelegerile lui din funcție politică pe care a deținut-o au fost legate de dimensiunea românească a existenței, despre creștinismul românesc (loc în care de multe ori a fost de acord cu Simeon Mehedinți) și la fel de bine Vulcănescu a avut mult interes față de statul românesc. El a fost de acord cu sintagma lui Blaga că "veșnicia s-a născut la sat." Prin urmare este evident că Vulcănescu nu a făcut politică deși a deținut mai multe funcții cu caarcter politic. Din scrierile care le avem de la Vulcănescu putem la fel de bine să deducem că el nu a fost un om politic în adevăratul sens al cuvântului și că dacă a avut anumite implicații politice au fost numai contextual.

de tangență cu viața cotidiană. Pentru Vulcănescu Dumnezeu poate să fie întâlnit și trăit în cotidian fiindcă Dumnezeu este iubire și el ajunge să ne cuprindă și pe noi cu iubirea lui. Timp aproape 40 de ani personalitatea harismatică a lui Vulcănescu a rămas necunoscută datorită regimului comunist ateu. După 1989 este adevărat că o mare parte din personalitatea lui Vulcănescu a fost restituită publicului prin faptul că i s-au publicat câteva volume postume. Aceste volume sunt cele care ne fac imaginea lui Vulcănescu ca fiind cea a unui harismatic creștin ortodox laic.[122]

Un al harismatic creștin ortodox laic a fost poetul Ioan Alexandru (1941-2000). Ioan Alexandru a fost născut la sat (Mihăiești, Cluj) și acest lucru îl va marca mult fiindcă mai multe dintre poeziile lui au exprimat viața de la sat. Când mai târziu va pleca de la sat pentru studii va simții că a părăsit raiul fiindcă el s-a simțit foarte bine în viața de la sat. Va merge la liceu la Cluj unde îl va cunoaște pe Lucian Balaga. Va începe o pritenie cu Lucian Blaga fiindcă acesta a avut și el mai multe tedințe poetice. Este evident că două firi poetice ajung să fie cât se poate de unite de mai multe năzuințe comune. Debutează ca scriitor și poet în anul 1960. Simte o mare atracție în timpul studiilor față de filologie și în cele din urmă va ajunge la facultatea de filologie și mai apoi se va transfera la Universitatea din București. Din 1964 devine membru al cenacului Nicolae Labiș unde își citește mai multe poezii și este foarte apreciat pentru taletnul său. Tot în acest timp al anilor 60 și 70 publică mai multe volume de proză și de poezie. Ajunge să se împrieteneaască cu poeții Adrian Păunescu și Nichita Stănescu de care îi va lega o prietenie cât se poate de profundă. Din familie Ioan Alexandru a primit o educație creștină care va ajunge să o exprime în poeziile sale dar mai ales în conferințele sale dintre care foarte mult au avut un conținut creștin ortodox. Că Ioan Alexandru a fost un profund creștin ortodox nu ne-o spun numai poeziile sale ci la fel de bine și faptul că fiind membru al parlamentului României după 1989 el a fost cel care a avut inițiativa de a pune o cruce în parlament pentru a îi ferii pe parlamentari de cel rău. Este adevărat că sunt mai mulți care susțin că Ioan Alexandru a fost colaborator al securității dar nu avem nici o dovadă în acest sens. Caratcerul harismatic la lui Ioan Alexandru a putut să fie văzut în timpul vieții sale prin faptul că a predicat asemenea unuiu preot la toată lumea și peste tot pe Iisus Hristos și viața creștin ortodoxă. Iată de ce este bine să știm că harisma lui Ioan Alexandru nu s-a manifestat numai prin poezii ci la fel de bine și prin discursurile sale. De mai multe ori el a fost chemat să le vorbească tinerilor elevi și studenți teologi. În cuvântările sale Ioan Aleandru a fost capabil să facă legături dintre filologie și teologie. De fapt pentru el filologia era o continuare a teologiei și la fel de bine el nu putea vorbii despre filologie fără de teologie. Iată prin urmare că avem în personalitatea lui poetului Ioan Alexandru un harismatic care a fost cât se poate de profund ancorat în adevărurile de credință creștin ortodoxe.[123]

Este prin urmare adevărat că Ioan Alexanru nu a avut interese numai strict filologice care s-au legat foarte mult de profesia lui ci la fel de bine el a fost interesat și de poezie. Va face o vizită în Germania unde se va întâlnii cu filosoful german Martin Heidegger. Ceea ce este cel mai remarcabil este faptul că Ioan Alexandru de mai multe ori acolo unde era invitat să vorbească sau să ia cuvântul ținea adevărate predici creștin ortodoxe militând spre menținerea credinței creștin ortodoxe și spre cunoașterea Noului Testament. De fapt în toată istoria postdecembristă a României nu s-a mai cunoscut un deputat și mai apoi senator care să țină discursuri creștin ortodoxe de la tribuna parlametnului. Este clar că acest lucru a stârnit reacții adeverse care nu erau pro Ioan Alexandru. Dacă vom asculta discursurile lui Ioan Alexandru vom putea vedea în el un predicator laic harismaic care era deplin convins că numai viața cu Hristos îl poate mântui pe om. Realitatea este că personalitatea creștină a lui Ioan Alexandru a fost mult prea ușor trecută cu vederea și ceea ce își aduce aminte cel mai multe lumea în zilele noastre sunt poeziile lui. Nu toate poeziile lui Ioan Alexandru pot să fie indentificate care fiind de inspirație creștin ortodoxă dar dacă vom studia mai bine poetica lui vom putea vedea că el a fost profund influențat de tematica creștin ortodoxă. Pe ea de mai multe ori a ajuns să o exprime simbolic

---

[122] Mircea Vulcănescu, *Bunul Dumnezeu cotidian: studii despre religie* (București, 2004).

[123] Sunt mai mulți cei care în timpul vieții l-au acuzat pe Ioan Alexandru de fanatism și de fundamentalism fiindcă el fiind ales dedeputat și senator de mai multe ori a ajuns să țină prelegeri de credință creștin ortodoxă de la tribuna parlementului și a senatului României. De fapt până la Ioan Alexandru mai nici un deputat sau senator nu a fost intgeresat să audă legături dintre programele de guvernare și credința creștin ortodoxă. Că Ioan Alexandru a fost un bun creștin ortodox ne-o spune și faptul că în plin regim comunist din anii 60 și 70 el a făcut vizite pe la mănăstirile creștin ortodoxe din nordul Moldovei. Va fi profund legat de mănăstirea Rohia din Maramureș fiindcă această mănăstire a avut o lungă istorie pe acele meleaguri. Fiindcă a fost de mai multe ori supectat de comuniști de insubordonare și misticism religios va ajunge să termine facultatea numai prin 1968. faptul că Ioan Alexandru a fost profund interesat de Biblie îl va determina să meargă la Ierusalim unde va studia limba ebraică pentru o mai bună înțelegere a Vechiului Testament. Iată că avem aici una dintre cele mai bune dovezi ale harismei lui Ioan Alexandru care a mers până în Palestina pentru a afla mai multe despre Iisus.

în poemele sale. Că Ioan Alexandru a fost o persoană incomodă regimului comunist ateu ne-o spune faptul că de mai multe ori a fost supus filajului securității sau cenzurat. Aceste lucruri ne spun că Ioan Alexandru a fost o persoană curajoasă care a avut tăria de a Îl mărturisii pe Hristos în timpuri vitrege. De mai multe ori după 1989 el a mers la universitatea și a ținut prelegeri studenților pe teme creștine fiind cunoscut în aproape toată țara pentru harisma lui oratorică. Fiindcă a fost interesat de filosofie va primii o bursă la Freiburg unde va studia cu Martin Heidegger. O prietenie profundă se va lega între Ioan Alexandru și episcopul Sătmarului Iustinian Chira. În 1973 își va susține doctoratul în filologie cu o teză: Patria în Pindar și Eminescu. Ioan Alexandru se va stinge din viață pe data de 16 septembrie 2000 îmn Bon Germania.[124]

Un alt mare harismatic laic creștin ortodoxă îl avem de această dată din Grecia. Este vorba de teologul Panayotis Nellas (1936-1986). Nellas a fost o personalitate amplă a creștinismului ortodox a secolului al XX-lea. El a fost un teolog laic care a susținut că creștinismul ortodox trebuie să se reîntoarcă la originile sale patristice. Acest curent de gândire este ceea ce avea să se numescă în ortodoxie ca neopatristică. Nellas s-a născut prin urmare în anul 1936 în satul Makrakomi din Tesalia. Se va stabilii în Atena unde va devenii membru în organizația creștină Zoi (Viața). Între anii 1954-1959 va studia teologia creștin ortodoxă la Atena și în cele din urmă după 1960 va devenii predicator al Arheipiscopiei Atenei. Va face parte dintr-un grup de intelectuali care va studia profund opera Sfântului Nicolae Cabasila. Între 1964-1966 primește o bursă de studii la Paris unde îl va cunoaște pe Paul Evdokimov cu care va lega o strânsă prietenie. În 1966 Nellas dimpreună cu doi prieteni se va stabilii al Muntele Athos la Mănăstirea Iviron. Nellas se răzgândește dacă să rămână sau nu la Athos și după 3 luni părăsește Athosul. Deși nu a devenit monah în urma experineței de la Athos Nellas nu se va mai căsătorii și va rămâne toată viața celibatar. Întors în Atena va devenii profesor de liceu unde va rămâne până la pensie. La mănăstirea Stavronikita va ajunge să scrie o mare parte dintre cea mai cunoscută carte a sa prin care se poate vedea și harisma lui Nellas: Omul animal îndumnezeit. Iată prin urmare că hrisma lui Nellas s-a făcut văzută cel mai mult prin cărțile sale. La fel de bine în anul 1974 Nellas își va lua doctoratul în teologie la Universitatea din Atena cu teza: "Îndreptarea omului în Hristos al Nicolae Cabasila." Iată prin urmare că avem în persoana lui Nellas un harismatic laic care a fost conștient că fără de Dumnezeu omul este o ființă pierdută. În cartea sa fundamentală Omul animal îndumnezeit Nellas vorbește foarte frumos de faptul că omul trăind în istorie ajunge să fie terfelit sau mai bine spus el intră în caderele "macerației." Macerația este după Nellas ceea ce ajunge să îl roadă pe om și în cele din urmă să îl distrugă. Așa se face că de multe ori prins în macerație omul uită de Dumnezeu care este destinația lui ultimă și ajunge să nu mai țină cont de scopul final al vieții sale. Iată de ce este bine să știm că Nellas deși a fost și predicator nu a ajuns să își manifeste harisma prin predici ci mai mult prin scrieri.[125]

Iată prin urmare că în persoana lui Nellas avem de a face cu un harismatic care a ajuns să își manifeste cel mai bine hasrisma sa prin scrierile lui care au ajutat mai mulți creștin ortodocși să se îmbogățească duhovnicește și să ajungă să trăiască viața duhovnicească. Este adevărat că o prietenie profundă a existat între Nellas și părintele Dumitru Stăniloae. De fapt Nellas a fost chiar dispus să publice cărțile părintelui Stăniloae în greacă dacă nu ar fi murit atât de subit în anul 1986. Avem în Nellas o sinteză a teologiei creștin ortodoxe din secolul al XX-lea. Realitatea este că nu știm care sunt toate motivele pentru care după ce a stat la Muntele Athos Nellas avea să părăsească Athosul pentru a se stabilii în Atena. La fel de bine nu știm ce la determinat pe Nellas ca după ce a făcut studii de teologie creștin ortodoxă să nu se hirotonească. Ceea ce știm este că în cele din urmă Nellas a demonstrat harisma lui pentru ca mai mulți creștini ortodocși să ajungă să o cuoască prin cărțile sale. Cărțile lui Nellas sunt cât se poate de inspirate și la fel de bine extrem de populare. El vorbește pe un limbaj ușor accesibil și pentru acest lucru cărțile lui s-au bucurat de mult succes. Iată prin urmare că deși în viața lui Nellas există mai multe lucruri care au rămas învăluite în mister în cele din urmă Nellas a fost cu adevărat un harismatic creștin ortodox autentic prin care se poate vedea lucrarea lui Dumnezeu. În România Nellas a ajuns să fie cunoscut numai după anul 1989 fiindcă nu s-a permis de reginul ateu comunist ca să fie publicate cărțile lui. Harisma lui

---

124 Ioan Bălău, Ioan Alexandru, *Ioan Alexandru: monografie, antologie comentată, receptare critică* (Aula, 2001).

125 Cărțile lui Nellas sunt profund creștin ortodoxe și la fel de bine au un duh aparte. Ele sunt meditații profunde despre viața omului și despre ceea ce înseamnă omul cu adevărat. Omul este o fiiință care după Nellas a fost chemată să se îndumnezească. Prin urmare chemarea ultimă a omului este de a trăit cu Dumnezeu și a fi parte din Dumnezeu. În acest sens omul este pentru Nellas un "animal îndumnezeit." Iată prin urmare că harisma lui Nellas a fost de a demonstra lumii că nu poate ajunge să trăiască creștinismul ortodox autentic decât numai reîntoarcerea la izvoarele apei duhovnicești a patristicii creștin ortodoxe. Trebuie să vedem în Nellas o persoană care a știu să confere ortodoxiei dimensiunea ei patristică. Părinții Bisericii sunt persoane îndumezeite fiindcă ei au ajuns să trăiască în Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Acestea sunt de fapt principalele teme ale harismei teologice a lui Nellas.

Nellas poate să fie simțită de toți cei care îi citesc cărțile lui și care la fel de bine sunt cât se poate de familiarizați cu tematica creștin ortodoxă. Nellas a fost un harismatic care și-a manifestat harisma prin scris. Acesta fiindcă el a fost un intelectual și la fel de bine un filosof. Este evident că numai cine știe foarte bine teologia creștin ortodoxă sau mai bine spus este familiarizat cu problematica creștin ortodoxă va ajunge în cele din urmă să aprezieze cărțile harismatice a lui Nellas. Este evident că pentru Nellas o mare importanță a avut Sfântul Nicolae Cabasila pe care l-a studiat și depsre care și-a și susținut teza de doctorat în teologie creștin ortodoxă.[126]

Se zice că Dumnezeu S-a adresat odată lui Moise şi i-a spus:

-Alege-ţi din tot poporul Israel o mie de oameni, cei mai râvnitori.

Şi Moise a ales o mie dintre cei mai pe sprânceană. După aceea, i-a spus Dumnezeu:

- Acum alege din această o mie, zece care să fie cei mai buni.

Şi a ales Moise zece. În cele din urmă, Dumnezeu i-a cerut:

-Din aceştia zece caută-l pe cel mai vrednic

Şi Moise l-a aflat pe cel mai bun. Atunci Domnul i-a poruncit:

-Vreau să văd dacă l-ai ales bine. Trimite-l pe acesta ca, timp de patru ani, să-l găsească pe cel mai rău om din lume.

Şi a umblat bietul om căutând în dreapta şi-n stânga şi mereu îndoindu-se. Găsea uneori pe unii care păreau foarte răi, dar îşi zicea:

-De unde ştiu eu, poate că aceasta este doar o aparenţă. Poate că în sinea lui el este un om drept. Poate aşa îmi pare mie. De ce să-l judec eu? Eu nu am dreptul să mă înşel. Dacă m-a ales Moise ca pe cel mai bun din poporul lui Israel, înseamnă că eu nu am dreptul să dau greş.

Şi a căutat, şi a căutat, şi a ajuns până în ultima zi din sorocul dat pentru a-şi duce la îndeplinire sarcina. Atunci a zis:

-Aşadar, nu sunt în stare să-l găsesc pe cel mai rău om. De fapt, nici nu aveam cum. Sunt eu omul cel mai bun din lume ca să pot face departajarea corectă între oameni? Dacă aş fi fost cel mai bun cu adevărat, aş fi fost şi înţelept şi aş fi ştiut să-l găsesc pe cel mai rău".

Şi s-a dus înapoi la Moise spunându-i:

-Nu am găsit ceea ce mi-ai cerut. Eu cred că sunt cel mai rău.

Moise s-a înfăţişat înaintea Domnului, Care i-a zis:

-Acesta, fiindcă nu i-a judecat pe ceilalţi, fiindcă nu s-a aşezat deasupra lor, ci s-a judecat pe sine, acesta este cel mai bun. Într-adevăr, bine l-ai ales!

Adevărul este că întâmplarea de mai sus se potrivește foarte bine harismaticului laic. De multe ori voim să știm cine sunt cei mai virtuoși creștin ortofocși din comunitățile noastre. Acesta fiindcă în acest fel în cele din urmă ajunge să facem un fel de lisptă cu cei mai buni creștin ortodocși. Cei mai buni și mai harismatici creștin ortodocși adevărul este că nu se consideră pe sine a fi cu adevărat ieșiți din comun ci mai mai mult se vă pe sine ca ultimii oamenii. Să ne aducem aminte de Sfântul apostol Pavel care l-a văzut pe Hristos înviat că se numea pe sine primul dintre păcătoși.[127]

Harismaticul creștin ortodox poate să fie conștient sau nu de harisma sa dar ceea ce trebuie să fim conștienți este faptul că dacă devine conștient de harisma lui el va avea de purtat o luptă în plus. Este vorba de lupta cu propriul ego sau mai bine spus cu propria mândrie. Faptul că te știi că ești harismatic de multe ori te poate împinge în spre mândrie și te poate face să te crezi mai bun decât restul și la fel de bine mai capabil decât ei. Trebuie să fugim de păcatul mândriei. Acesta fiindcă trebuie să fim conștienți că harisma nu poate să locuiască în aceiași persoană cu mnândria. Harisma și mândria sunt două lucruri incompatibile și este bine să fim conștienți de aceasta. Trebuie să știm că harisma este un lucru care de multe ori ajunge să se manifeste inconștient. Sunt și laici creștini ortodocși care sunt inconștienți de faptul că sunt harismatici și că au ajuns la posesia unei harisme. Știm de exemplu că la un moment dat Sfântul Antonie cel Mare era bântuit de gândul

---

126 Panayotis Nellas, *Hristos. Dreptatea lui Dumnezeu și îndreptarea noastră* (Sibiu, 2012).

127 A îți vedea păcatele proprii este cu adevărat o trăsătură a harismaticului creștin ortodox. Acesta fiindcă harismaticul trăiește cu conștiința că este păcătos. Fiindcă știe că este păcătos în cele din urmă acest fapt este cee ace âl face conștient de harisma pe care poate să o primească de la Dumnezeu. Adevărul este că nici o harismă nu vine în nici un laic dacă acesta consideră despre sine că este cineva și se vede pe sine mai bun decât restul. Trebuie să știm că harisma creștin ortodoxă este un lucru care vine numai în cei smeriți. Există o strânsă legătură dintre smerenie și harisma creștin ortodoxă. Mircea Vulcănescu, Ioan Alexandru sau Panaiotis Nellas au fost oameni smeriți care deși știau multă teologie și au făcut studii importante totuși nu se considerau pe sine ca fiind ceva iești din comun. Iată prin urmare cum știm că se manifestă harisma creștin ortodoxă: ea se manifestă întotdeauna prin smerenie. Trebuie să fim smeriți fiindcă numai în acest mod în cele din urmă harul lui Dumnezeu va ajunge să se sălășluiască în noi.

mândriei și se gândea dacă mai este în cele din urmă în lume o persoană care a ajuns atât de avansată duhovnicește. Dumnezeu i-a descoperit pe un curelar din Alexandria care dădea o parte din averea lui săracilor și care zilnic în timp ce lucra își spunea: toți se vor mântui numai eu nu mă voi mântui. Iată prin urmare că Dumezeeu a voitr să îi descopere Sfântului Antonie cel Mare că un laic poate să fie mult mai avansat duhovnicește decât un cleric. Nu trebuie să avem nici o îndoială despre acest lucru chiar dacă moda este să gândim că clericii sunt cei mai harismatici. Adevărul este că harismatici pot să fie și laicii creștin ortodocși. Acesta fiindcă de multe ori ei i-au în serios viața duhovnicească și fac mari progrese în aceste sens.[128]

Vom încheia capitolul referitoare la laicii harismatici din zilele noasre vorbind despre profesorul grec și teologul creștin ortodox Hristos Yannaras. Profesorul Yannaras este născut în anul 1935 și a studiat atât teologia cât și filosofia la Atena, Paris și Bonn. El și-a susținut teza de doctorat la Sorbona. Este la fel de bine profesor la Universitatea din Atena. Yannaras s-a remarcat ca harismatic creștin ortodox mai ales prin scrierile sale. A fost în acest sens preocupat de influențele occidentale din teologia creștin ortodoxă și chiar a scris o carte pe această temă. Profesorul Yannaras a fost interesat prin urmare de faptul că după căderea Constantinopolului mai mulți teologi creștin ortodocși au ajuns să fie influențați de ideologiile teologice occidentale. Poate cel mai cunoscut exemplu este în acest sens scolastica. Scoalstica a fost un curent din teologia occidentală care susținea că Dumnezeu în nici un fel nu poate să fie cunoscut prin tărire ci singura metodă de a ajunge să Îl cunoaștem pe Dumnezeu este prin intelect. Așa se face că mai mulți teologi creștin ortodocși au ajuns să fie influențați de acest curent de teologie scolastic. Realitatea este că după cum arată profesorul Yannaras în nici un fel ortodoxia nu este scolastică fiindcă din cele mai vechi vremuri ortodoxia a accentuat supremația trăirii asupra intelectului. Prin urmare după Yannaras ajungem să îl trăim pe Dumnezeu mai mult prin imimă decât prin minte. Este adevărat că un mare rol la fel de bine îl au și cunștințele intelectuale despre Dumnezeu dar ele nu sunt cele care sunt mai presus trăirea în inimă a lui Dumnezeu. Deși contestat de mulți profesorul Yanaras și-a dovedit caracterul harismatic creștin ortodox prin scrierile sale care au fos traduse în mai multe limbi de circulație ale lumii. Harisma profesorului Yannaras se manifestă prin faptul că el a fost capabil să își dea seama de influențele occidentale în teologia creștin ortodoxă. Trebuie să știm că mai înainte de căderea Constantinopolului au existat mai multe dialoguri dintre patriarhia ecumenică și papalitate pentru un posobil ajutor împotriva amenințării tuce. Papalitatea a susținut încă de la început să va susține pe bizantini numai dacă vor trece la catolicism. Iată prin urmare că în cele din urmă o situație sau mai bine spus un context politic a ajuns să fie determinată de o problematică religioasă. După profesorul Yannaras acest lucru este ceea ce nu face decât să aplifice și mai mult schisma dintre occident și orient de la anul 1054.[129]

Deși profesorul Yannaras a fost cunoscut în Grecia ca fiind un harismatic mai înainte de anul 1989 este cât se poate de adevărat că în România a ajuns să fie cunoscut numai după căderea comunismului ateu. Iată prin urmare că în cele din urmă Yannaras a fost restituit ortodoxiei balcanice. Trebuie să fim cât se poate de coștienți că sunt la fel de bine harismatici creștin ortodocși în care harisma s-a manifestat mai mult pe cale intelectuală. Unul dintre aceste cazuri a fost și profesorul Yannaras. Scrierile profesorului Yannaras sunt unele în care se poate citi harisma creștin ortodoxă. Acesta fiindcă scrierile sunt sunt scrise atât pentru cei care sunt avasanți în teologia creșțin ortodoxă cât și pentru cei care sunt începători în sutdiul creștin ortodox. La fel de bine o altă contribuție prin care s-a manifestat harisma profesorului Yannaras este în lumea filosofiei creștin ortodoxe. Există o mare contribuție pe care profesorul Yannras a făcut-o filosofiei creștin ortodoxe. Acesta fiindcă trebuie să știm că filosofia este un termen cât se poate de contestată în zilele noastre când orice curent modernit ajunge să își facă o filosofie. Prin urmare este evient că Yannaras a militar pentru o filosofie creștin ortodoxă într-o lume în care lumea din ce în ce mai mult se depărtează de adevărata înțelecpiune. Prin urmare este adevărat că profesorul Yannaras are și harisma înțelecpiunii care l-a făcut să vadă mai multe posibilități de dialog dintre filosofia laică și cea religioasă. Ceea ce este propriu gândiri și harismei profesorului Yannaras este faptul că după

[128] *Patericul egiptean* (Alba Iulia, 1991).

[129] Porfesorul Yannaras a fost o persoană care și-a manifestat harisma lui prin faptul că deși este un teolog creștin ortodox laic a ajuns să fie educat la marile universități din occident. Deși a fost educat în occident este cât se poate de adevărat că el nu a renunțat la ortodoxie ci din contră contactul cu occidentul apostat a ajuns să îl întărească și mai mult. Iată de ce este bine să știm că harisma profesorului Yannaras s-a manifestat în îmăprejurări care nu au fost cât se poate de prielnice ortodoxiei. Este bine să știm că la fel de bine profesorul Yannaras a fist o persoană care a fost implicată în dialogul dintre occident și orient. Este bine să știm că deși există o schismă dintre orient și occident singura cale de a vindeca această schimbă este pe calea amiabilă a dialogului interconfesional. Iată prin urmare care este sensul harismatic al profesorului Yannaras de a face drumuri între occident și orient care în secolul al XX-lea au fost cât se poate de separate.

Hristos nu mai putem să vorbim de o filosofie strict laică ci la fel de bine filosofia a ajuns săf ei un lucru hristificat. Harisma profesorului Yannaras este una care militează pentru a hristificare a filosofiei ceea ce este un lucru cât se poate de bun și folositor. Iată prin urmare că avem în persoana profesorului Yannaras o perosană care este harismatică în sens genuin și laic. Aceasta ne spune că harisma poate să fie la fel de bine cunsocută și în cazul laicilor fiindcă laicii sunt și ei persoane care dacă își dau interestul pot la fel de bine să ajungă să devină harismatici. Este adevărat că o parte din harisma profesorului Yannaras a ajuns să fie manifestată prin mai multe conferințe pe care le-a ținut atât în țările creștin ortodoxe cât și și țări neortodoxe. Profesorul Yannaras a dat dovadă de o harismă în conferințele care care a făcut pe mai mulți să le transcrie și să le publice. Așa se face că în zilele noastre avem un exemplu de harismă laică în cazul profesorului Yannnaras.[130]

CONCLUZII

Cineva spunea la un moment dat că 'harisma este o mireasmă a sufletului." Prin acesta înțelegem că harismsma este un lucru care iese din sufletul omului. Când sufletul omului este plin de har este cât se poate de adevărat că acel suflet este unul harismatic. Prin urmare ceea ce trebuie să știm și de ceea ce trebuie să fim conștienți este că nu există harismă fără de harul lui Dumnezeu. De fapt aceste două cuvinte se înduresc și provind din grecesul χαρα care înseamnă bucurie. Harul este adevărat că înseamnă și ajutorul pe care Dumnezeu ajunge să îl acorde sufletului uman. Sufletul este un lucru care are nevoie de ajutorul lui Dumnezeu pentru a se desăvârșii. Când sufletul primește ajutorul lui Dumnezeu spunem despre acel suflet că este un suflet harismatic. Sufletul prin urmare primește ajutorul lui Dumnezeu care ajunge să se reverse în spre ce din jurul harismaticului. Este evident și este cât se poate de clar că sufletul uman este un lucru care ajunge să ne definească mai ales dacă el este în comuniune cu Dumnezeu. Nu poate exista comuniune fără de harul lui Dumnezeu. Trebuie să fim prin urmare conștienți de legătura dintre harul lui Dumnezeu și comuniune. Acesta fiindcă aceste două noțiuni în nici un fel nu pot să fie separate una de alta. Iată prin urmare că harisma este o *mireasmă a sufletului*. Acesta fiindcă în harismatic ajunge să simțim mireasma Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Nu este de mirare că după cum am dat exemplul Sfântului Isidor cel Nebun pentru Hristos, când a murit tot orașul unde traia a ajuns să simtă o mireasmă de nedescris care miroasea extrem de frumos. Iată prin urmare că există o legătură cât se poate de profundă dintre sufletul omului și harul Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Aceste lucruri sunt unele care se întrepătrund și în cele din urmă ajung să fuzionaze. Cu cât omul se umple de harul lui Dumnezeu cu atât mai mult el devine harismatic.[131]

Iată prin urmare că harisma este un lucru care poate să fie perfecționat. Când omul este interesat genuin despre Dumnezeu și ajunge să Îl iubească din toate ființa pe Dumnezeu, el ajunge la un anumit nivel să perfecționeze relația lui cu Dumnezeu. Așa se face că în cele din urmă ajunge să fie cât se poate de harismatic. Dacă omul este deplin și genuin interesat de Dumnezeu acest fapt poate să se manifeste la fel de bine și harismatic. Este vorba de harisma de a te interesa de Dumnezeu și a fi cu Dumnezeu în orice moment. Când omul se perfecționează în viața în Dumnezeu toată existența lui devine cât se poate de centrată pe Dumnezeu și spre existența Lui. Iată prin urmare cu ajunge să se nască hassima creștin ortodoxă. După cum am spus harisma creștin ortodoxă poate să fie "contagioasă." Acesta fiindcă dacă ajungem să trăim numai cu Dumnezeu în cele din urmă acest lucru poate să devină un exemplu și pentru cei din jur. Harismaticul este cu adevărat un exmeplu pentru cei din jur. Acesta fiindcă el este implicat în ceea ce face și ceea ce face nu face în nici un fel de mântuială. Iată de ce este bine să știm că harisma creștin ortodoxă este un lucru care ajunge să îi inspire pe cei din jur după cum am voit să demonstrăm în rândurile acestei cărți. Trebuie să fim siguri că harisma este un lucru care ajunge să ne definească în măsura în care noi permitem acest lucru. Harul lui Dumnezeu este infinit și prin urmare nu există o limită în împărtășirea de harul lui Dumnezeu. Pentru acesta harismaticul creștin ortodox este o persoană care ajunge să trăiască exlusiv pentru Dumnezeu și să simtă numai ceea ce simte Dumnezeu. Este adevărat prin urmare că harismaticii sunt persoane excepționale și pentru acest lucru de îi întânim destul de rar. Totuși,

[130] Hristos Yannaras, *Abecedar al credinței: introducere în teologia creștin ortodoxă* (București, 1996).

[131] Iată prin urmare că harisma este un lucru activ care pleacă din sufletul omului. Este adevărat că harisma poate la fel de bine să fie și un lucru mistic fiindcă ea ajunge să se manifeste printr-un fel de purificare a sufletului. Este adevărat că pentru a ajunge să avem o harismă trebuie să ne curățăm sufletul fiindcă acest lucru este ceea ce ne face ca în cele din urmă să fim cât se poate de plini de harul lui Dumnezeu. Harul lui Dumnezeu nu poate să vină să se sălășluiască în sufletul unui om care este stăpânit de patimi și păcate fiindcă acest lucru nu îi este benefic. Trebuie să știm că harul când vine la fel de bine îl iluminează pe om. Prin aceastră iluminare înțelegem că harul în face pe om să își dea seama că păcatul este un lucru care îl depărtează de Dumnezeu. Numai când trăiește cu Dumnezeu sufletul se iluminează și ajunge să vadă rațiunile lucrurilor așa cum sunt ele în realitate fără să fie distorsionate.

Biserica Crrștin Ortodoxă a dat lumii mai mulți harismatici pe care am ajuns să îi vedem acționând în comunitățile creștin ortodoxe. Harismaticul are întotdeauna ceva de spus celor din jur fiindcă el este o persoană care este inspirată de Dumnezeu. Tot ceea ce vine de la Dumnezeu prin urmare este bun și trebuie să fie primit. Dumnezeu prin urmare prin Duhul Său cel Sfânt este Cel care îi inspiră și îi conduce pe harismatici pentru ca să se facă cunoscută voia lui între oameni. Prin urmare este adevărat că la un anumit nivel harismaticul nu își mai aparține sieți ci ajunge să trăiască numai pentru Dumnezeu.[132]

Este prin urmare adevărat că harisma atrage cu sine faima. Acesta fiindcă oamenii sunt cât se poate de receptivi la mesajul harismaticului. La fel de bine ceea ce trebuie să știm că în ortodoxie harismele pot să fie diferite. Știm în acest sens că sunt unii creștini ortodocși care au harisma vorbirii, alțiu au harisma spovedanei și știu cum să îi determine pe oameni să ajungă să își mărturisească toate păcatele. Iată prin urmare un lucru de care trebuie să ținem cont. Harisma nu se manifestă toți harismaticii în mod identic și sunt mai multe feluri prin care ea ajunge să se facă cunoscută. Așa se face că unii sunt receptivi la un anumit fel de harismă și ajung să considere că harismele care nu sunt pe placul lor nu sunt harisme. După cum am spus trebuie să știm că există diversitate în această lume fiindcă Dumnezeu a creat o lume diversă. Diversitatea din lumea noastră este un lucru care la fel de bine poate să fie suprinsă și părin harsimele duhovnicești pe care le au harismaticii. Harismele vin de la Dumnezei pentru ca prin harismatici oamenii să ajungă la Dumnezeu. Un harismatic creștin ortodox autentic știe acest lucru și prin urmare el nu ajunge să se bucure de faima pe care o aduce harisma lui. Sunt și mulți care în cele din urmă nu au putut rezista ispitei faimei pe care o aduce harisma și în cele din urmă au pierdut această harismă. Din acesta învățăm că harisma poate să fie pierdută. Au fost mai mușți harismatici care fiindcă au căzut în mândrie au ajuns în cele din urmă să își piardă harisma. Mulți au ajuns să se considere pe sine superiori și un fel de mesia pe pământ pentru faptul că au primit o harismă de la Dumnezeu. După cum am spus este adevărat că atunci când o harismă vine la cineva ea ține cont la un anumit nivel și de meritele personale ale acelei persoane dar în cele din urmă nu numai harismaticul este chemat să beneficeze de pe urma harismei ci la fel de bine și cei din jur. Cei din jur sunt chemați să își pună harisma lor în slujba celor mulți. Iată prin urmare că harismaticii ajung să actualizeze harul lui Dumnezeu în această lume. La fel de bine se cuvine să știm că pentru a ajunge un harismatic trebuie să fi la fel de bine foarte motivat. Trebuie să fim motivați fiindcă acest lucru este ceea ce ne face să ajungem la un fel de dorință a colabora cu harul lui Dumnezue. Colaborarea cu harul lui Dumnezeu este ceea ce în teologia creștin ortodoxă se numește sinergie. Trebuie să lucărm cu harul lui Dumnezeu fiindcă numai așa vom ajunge în cele din urmă harismatici. A îți dorii să fi un harismatic este un lucru bun dar la fel de bine nu trebuie să facem din acest lucru o obsesie.[133]

La fel de bine un alt lucru prin care putem să ne dăm seama de harisma cuiva este de ceea ce degajă acel om în jurul lui. De obicei harismaticul degajă în jurul lui o stare de liniște și pace fiindcă el este un om împăcat și liniștit cu sine înușși. După cum putem vedea sunt și peroane care sunt cât se poate de neșiniștite în jurul cărora simțim multă încordare și disconfort. Harisma nu se manifestă nicioată prin stare de tensiune inutilă și încordare fără logică. Harisma este un lucru care îl face pe harismatic să liniștească pe cei din jurul lui fiindcă ea vine de la Dumnezeu care este sursa a toată liniștea și pacea. În acest sens se cunosc vorbele Sfântului Serafim de Sarov care spunea: “dobândește pacea sufletului și mii de suflete își vor găsii mântuirea în jurul tău.” Iată prin urmare că țelul harismaticului nu este numai de a se mântui numai pe sine ci la fel de bine de a îi ajuta și pe cei din jur să ajungă la mântuire. Ajungem la mântuire dacă ne concentrăm pe harismă și pe ceea ce conferă Dumnezeu prin intermediul harsmei. Adevărul este că în lumea seculară există o concepție seculară a harismei care spune că dacă de exmeplu un om face cu pasiune ceea ce face el este fără doar și poate un harismatic. Este adevărat că până la un anumit nivel această concepție este reală însă ceea ce trebuie să știm este că în nici un fel harisma duhovnicească nu vine fără de harul lui Dumnezeu. Harisma seculară în nici un fel nu ia în considerare harul lui Dumnezeu fiindcă ea consideră că a fi harismatic este un lucru care ține numai de propria voință și de

---

132 Simeon Kraiopoulos, *Te cunoști pe tine însuți? Viața duhovnicească și problemele psihologice* (București, 2008).

133 Comportamentul obsesiv nu trebuie să fie în nici un fel confundat cu harisma creștin ortodoxă. Ttrebuie să știm că noi putem să ne nevoim să ajungem să dobândim o harismă dar în cele din urmă numai voința lui Dumnezeu este cea care determină dacă vom ajunge să devenim sau nu harismatici. Au fost și unele cazuri în care unii fiindcă au ajuns să intre în contact cu anumiți harismatici au început să râvnească și ei să devină harismatici. Fiindcă aun dorit acest lucru nu înseamnă că în cele din urmă au și ajuns harismatici. Nu este suficent numai să îți dorești să devinii harismatic. Trebuie la fel de bine să te nevoienști pentru acest lucru și nici atunci nu este sigur că în cele din urmă vei devenii harisiamtic. Iată prin urmare că trebuie să știm că harisma nu este un lucru automatic care poate să fie produsă la nivel industrial. La fel de bine harisma nu este un lucru mecanic pe care ajungem să îl câștigăm prin a respecta anumite formule. Harisma este un lucru care ține foarte mult de voința lui Dumnezeu și de nevoința omului.

propria lucrare. Aici este marea diferență dintre harisma creştin ortodoxă şi harisma omului secular: că pentru a ajunge să ai harismă trebuie să fi umbrit de Dumnezeu sau mai bine spus ai nevoie de harul lui Dumnezeu. Avem nevoie de harul lui Dumnezeu fiindcă harul lui Dumnezeu este cel care ne ajută să vedem lucruile duhovniceşte. Harismaticul este cel care judecă tot ceea ce este în jurul lui în mod duhovnicesc şi este prin urmare cât se poate de orientat în spre tot ceea ce este duhovnicesc. Iată prin urmare care este diferența fundamentală dintre harisma creştin ortodoxă şi harisma seculară. Sunt din ce în ce mai mulți care susțin că harisma trebuie să fie un lucru secularizat care să nu mai aibă nimic de a face cu Dumnezeu.[134]

Prin urmare de ce este eronată secularizarea harismei? Este eronată fiindcă harisma este un dar al lui Dumnezeu pentru care trebuie să fim recunoscători lui Dumnezeu. Nu putem să spunem despre cinea că este un harismatic în adevăratul sens la cuvântului dacă acea persoană nu este în nici un fel în comuniune cu Dumnezeu. Seculariştii ştiu că omul harismatic este un om de calibru greu şi pentru acesta vor să îl facă să nu mai aibă nimic de a face cu Dumnezeu. Iată prin urmare de ce trebuie să ştim că harisma este o realitate care trebuie să ne lege de Dumnezeu. O harismă fără de Dumnezeu este o harismă falsă sau mai bine spus o pseudoharismă. Că harismele pot să fie falsificate este un lucru pe care îl putem vedea foarte bine în lumea seculară în care se consideră că harismaticul nu are nimic de face cu Dumnezeu şi că harisma este produsul propriei sale munci şi pasiuni. După cum am spus nu trebuie să confundăm pasiunea cu harisma. Sunt mulți care susțin că harisma este un fapt care apare dacă faci ceva cu pasiune. A fi pasionat de un lucru şi a îl face cu pasiune nu este ceva care în cele din urmă în creştinismul ortodox ajunge să fie considerat ca fiind veridic. Harisma este mai mult decât pasiune în creştinismul ortodox. Sunt şi unii care consideră că a fi creştin ortodox este o problematică ce ține mai mult de pasiune. Aşa se face că sunt mulți care găsesc un fel de pasiune în a fi creştin ortodox: ea se manifestă prin colețìonarea de icoane vechi, prin lectura unor cărți de informare despre creştinismul ortodox şi prin anumite conversații cu preoții creştin ortodocşi. Toate acestea sunt lucruri care sunt o simplă pasiune a unei persoane şi nu implică toată ființa creştinului ortodox. Ori trebuie să ştim că harismaticul creştin ortodox este o persoană care este implicată cu toată ființa lui în ceea ce face şi ajunge să simtă harisma ca o realitate ființială. De fapt este adevărat că harisma este un lucru ființială fiindcă ea este o legătură ontologică a omului cu Dumnezeu. Prin urmare harisma creştin ortodoxă trebuie să ştim că în nici un fel nu poate să fie considerată ca un fel de pasiune sau hobby. Pentru secularişti harisma nu este mai mult decât un hobby. Este evident că o astfel de raportare la harismă este eronată.[135]

La fel de bine trebuie să ştim că în nici un fel harismaticul nu este o persoană care ajunge să facă reclamă Bisericii Creştin Ortodoxe. Sunt mai mulți care sunt tentați să creadîă că Biserica Creştin Ortodoxă are nevoie de reclamă în zilele noastre fiindcă realitatea este că trăim într-un veac al reclamelor. Harismaticul nu face reclamă ortodoxiei fiindcă în cele din urmă omul simplu este cel care are nevoie de ortodoxie şi de mântuire. Prin urmare harismaticul este o persoană care ajunge să impresioneze. Fie că impresionează printr-o predică, fie că impresionează printr-o conferință, fie că impresionează printr-o discuție sau conversație, fie că impresionează prin gesturile lui harismaticul este o persoană care îi face pe cei din jur să ştie că creştinismul ortodox este cel care trebuie urmat şi cel care trebuie să fie cât se poate de crezut. Nu trebuie prin urmare să credem că harismele se bazează numai pe impresii dar relitatea este că sunt mai mulți care au nevoie să fie impresionați pentru a venii la Dumnezeu. Iată prin urmare că în cele din urmă harismaticul creştin ortodox este o persoană care ajunge să fie cât se poate de influentă în lumea noastră. Sunt oameni care vor să fie influențați în bine. Este adevărat că în zilele nostre se duce un adevărat război al influențelor. Sunt unii care ne influențează în bine şi unii care ne influențează în rău. În acest sens compania pe care ne-o alegem ajunge să ne influențeze. Trebuie să fim cât se poate de atenți la persoanele în jurul cărora ajungem să ne petrecem timpul fiindcă ele vor avea un impact asupra noastră. Compania harismaticilor este întotdeana plăcută şi ei sunt cât se poate de activi. S-a şi spun că în jurul harismaticilor nu ai cum să te plictisieşti. Sunt unii care se plictiesc repede şi care al un moment dat ajung să găsească prezența harismaticului ca fiind plictisitoare. Aceasta fiindcă aceste persoane nu au conştiința trezită şi

[134] Hierotheos Vlachos, *Secularismul. Un cal troian în Biserică* (Galați, 2004).

[135] Că harisma este o realitate ontologică nu poate să fie în nici un fel negat. Acesta fiindcă harul lui Dumnezeu când intră în sufletul harismaticului ajunge să facă acest lucru ontologic acesta fiindcă sufletul este parte din ființa omului. Iată de ce este bine să ştim că harisma creştin ortodoxă este un lucru care aruncă o lumină nopuă asupra sufletului şi a ceea ce este sufletul creştin ortodox. Trebuie să ştim prin urmare nu numai să obținem o harismă de la Dumnezei ci la fel de bine să o şi menținem în noi. Harisma creştin ortodoxă este cea care lasă impresii profunde în cei din exterior care vin în contact cu harismaticul fiindcă îi face să îşi dea seama că harul lui Dumnezeu este real şi lucrează în această lume. Trebuie să fim cât se poate de orientați spre Dumnezeu şi spre harismele care vin de la el. Nu trebuie în rupturl capului să ne dorim să devenim harismatici dar este bine să ne găsim timp să meditãm la harisme şi la modul în care se manifestă ele în lumea noastră.

nu sunt capabile să facă o distincție dintre ceea ce este important și ceea ce nu are nici un fel de importanță. Fiindcă vine de la Dumnezeu este adevărat că harisma creștin ortodoxă este un lucru important care nu trebuie să fie tratată cu superficialitate. Trebuie să avem încredere în harisma creștin ortodoxă fiindcă ea este cea care ne face să fim cât se poate de uniți cu Dumnezeu și cu semenii din jur. Iată de cve harisma creștin ortodoxă în nici un fel nu poate să fie secularizată. Acesta fiindcă *secularizarea harismei* în cele din urmă duce la peirderea harismei creștin ortodoxe. Trebuie să ținem la harisma creștin ortodoxă fiindcă ea este cea care ne face să fim cât se poate de uniți cu Dumnezeu. Nu poate să existe o bucurie mai mare decât acea de a te știi uni cu Dumnezeu.[136]

Se spune că o mamă avea un fiu pe care îl iubea foarte mult. Fiul a crescut și a mers la facultate unde a fost un student eminent. Fiindcă în acea țară a izbugnit un război după ce a terminat facultatea fiul a fost înrolat în armată și trimis pe front. A luptat cu eroism dar în cele din urmă a fost răpus și a murit. Mama a primit vestea cu stupoare și consternată. Cu ultimele puteri s-a rugat lui Dumnezeu:

- Doamne dacă este posibil dă-mi să îmi văd în vis copilul măcar cinci minute.

Ruăgciunea mamei a fost primită de Dumnezeu care i-a trimit un înger:

- Bine să fie cum vrei. Vei ajunge să își vezi fiul pentru cinci minute.

- Mulțumesc mult.

- Problema este cum vrei să îți vezi fiul?

- Cum a fost el.

- Nu înțelegi. Vrei să îl vezi cum era în facultate când avea rezultate foarte bune la învățătură?

- Nu.

- Vrei să îl vezi cum era când era pe front și se lupta cu eroism?

-Nu.

- Atunci cum vrei să îl vezi?

- Vreau să îl văd ca fiind copil mic.

- De ce?

- Fiindcă atunci când a fost mic mă leagă de el o amintire pe care nu o pot uita.

- Ce aminire?

- El a făcut o boacănă și eu am vrut să îl pedepsesc dar a venit la mine și s-a rugat să îl iert. A făcut-o cu atât convingere că în cele din urmă l-am iertat.

- Bine o să vezi în vis exact acel moment când l-ai iertat pe fiul tău.

- Îți mulțumesc.

Care este morala poveștii de mai sus? Că pentru acea mamă a contat mai mult smerenia și dragostea copilului ei decât notele bune de la școală și eroismul pe câmpul de luptă. Prin urmare în cele din urmă la Dumnezeu nu sunt atât de importante momentele în care cineva ajuns un harismtic ci mai mult nevoința pe care acea persoană a depus-o pentru a ajunge un harismatic.[137]

Aparent întâmplarea de mai sus este un care nu are nici o legătură cu tema harismei: este vorba de o femeie care a preferat să își revadă fiul într-un moment mai de grabă de slăbiciune decât în unul de glorie. Cu toți visăm la glorie și voim ca viața noastră să fie una gloriaosă. Totuși, când ne confruntăm cu greutăți și probleme viața este departe de a fi una glorioasă. Ce facem atunci? Noi care mai înainte credeam că suntem harismatici? Realitatea este că în momentele de glorie trebuie să ne amitim că am trecut și prin timpuri grele și în acest fel în cele din urmă nu vom ajunge să ne mândrim. Iată prin urmare că chiar și harismaticii care sunt persoane avansate duhovnicește ajung să se confrunte cu greutăți și probleme. A fi harismatic nu înseamnă că nu ai nici o problemă și nici o greutate. Din contră, de multe ori cel rău sau diavolul ajunge să dea târcoale mai mult harismaticului decât omului simplu fiindcă el știe că prin lucrarea harismei lui va tgrage mai multe suflete la credința creștin ortodoxă. Harisma este un lucru care nu poate să stea acolo unde este prezent diavolul. Acesta fiindcă după cum am spus harisma este cea care ne face să fim cât se poate de aprope de sfințenia lui Dumnezeu.

---

136 Hristos Yannaras, *Adecărul și unitatea Bisericii* (Buucrești, 2008).

137 Adevărul este că sunt mulși care cad în deznădejde fiindcă nu consideră că vor putea să ajungă vreodată harismatici. Acesta fiindcă ei cred că harisma este un lucru care ține numai de Dumnezeu. Realitatea este că Dumnezeu ține cont și de nevoința nostră pentru a ajunge harismatici. Trebuie să știm că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință și prin urmare este posibil să ajungem harismatici fiindcă harisma nu este un lucru imposibil. Întrebarea este că dacă după ce am ajuns harismatici mai rămâne la fel de smeriți ca mai înainte? Sunt muți care după ce au devenit harismatici au ajuns să se schimbe și să nu mai fie aceleșai persoane de mai înainte. Iată de ce este bine să știm că harisma este un lucru care nu trebuie să ne schimbe comportamentul față de cei din jur fiindcă ea ne face să fim cât se poate de autentici și de noi înșine. Trebuie să iubim mai mult pe cei din jur odată ce am ajuns harismatici fiindcă harisma este un lucru care aduce cu sine mai multă iubire și nu mai multă dezbinare. Harisma este cea care ne unește și ne face să gâdim la fel.

Au fost și unii părinți duhovnicești harismatici care au putut să îi vadă pe diavoli cum îi influențează pe oameni și îi fac să păcătuiască. Iată prin urmare că de multe ori harismaticul poate să ajungă să dobândească harisma deosebirii duhurilor. Trebuie să deosebim de multe ori între duhuriloe care ne dau târcoale fiindcă duhurile rele de multe ori pot să ne prezinte un lucru rău ca fiind unul bun. Harisma deosebiri duhurilor de multe vine și se stabilește în ascetul creștin ortodox după mai mulți ani de nevoință. Duhurile rele știm că pot să ia chip de înger de lumină și să ne ducă în ispită. Când harismaticul creștin ortodox a ajuns să dobândească harisma deosebirii duhurilor în cele din urmă el nu mai poate să fie înșelat.[138]

Harismaticul creștin ortodox trebuie să știm că este o persoană atitudinii. El ia atitudine referitor la ceea ce are loc în jurul lui și la fel de bine ne face să ne deschidem ochii la lucrurile duhovnicești atunci când suntem cât se poate de prinși în tot ceea cee este lumesc. Harismaticul creștin ortodox este cel care ajunge să inducă în lumea din jurul lui un simț al transcednețel. Trăim într-o lume în care simțul transcednețel este din ce în ce mai rar întâlnit și în nici un fel nu este acceptat. Iată de ce este bine să știm că sunt lucruri care sunt mai presus de noi în această lume. Este vorba de *mâna lui Dumnezeu* care le guvernează pe toate în această lume. Este mâna lui Dumnezeu care trebuie să simțim că este o realitate transcenentă și care depășește tot ceea ce există în această realitate. Harismaticul este cel care devine conștient că el nu și-a putut alege părinții, că el nu și-a putut alege locul nașterii, că el nu și-a putut alege ziua nîn care s-a născut. Iată prin urmare că o meditație mai profundă ajunge să îl facă pe harismatic conștient că lumea din jurul lui este condusă de o forță transcedentă care este Dummnezeu. Harismaticul este o persoană care la un anumit nivel s-a trezit la conștiința acestei forțe trasncednete din lumea noastră. Fiindcă ia atitudine referitor la ceea ce se întâmplă în jurul lui de mai multe ori harismaticul creștin ortodox ajunge să fie desconsiderat și după cum am văzut în rândurile de mai sus chiar și prigonit și oprimat. Acesta fiindcă valurile lumii sunt de multe ori inspirate de diavol. Ca unul care a ajuns la darul discernrii duhurilor în cele din urmă harismaticul este o persoană care are posibilitatea să vadă unde este lucrarea celui rău. Pentru mulți lumea este atât de bună că tot ceea ce vine de la lume este considerat ca fiind bun. De ce să nu spunem că lumea noastră de multe ori este cuprinsă de ură, de invidie, de vulgaritate, de nesimțire, de război și de dezbinare. Toate aceste lucruri nu vin de la Dumenezeu și harismaticul creștin ortodox este conștient mai mult decât oricare altul de acest fapt. Faptul că harismaticul ia atitudine față de răutățile din lumea din jur este ceea ce îl face să își piardă din popularitate. Așa se face că harismaticii ajung în societatea noastră să fie considerațăi ca persoane nongrata și care țin de periferie.[139]

Harismaticul este cel care prin atitudinea lui și prin modul în care se comportă îi face pe oameni să fie cât se poate de convinși că se merită să Îl slujești pe Dumnezeu. Sunt mulți care au dubii dacă sau nu să îl slujească pe Dumnezeu fiindcă ei consdieră că în cele din urmă nu L-au văzut pe Dumnezeu și nu știu dacă trebuie să fie de acord cu slujirea lui Dumnezeu. Prin intermediul harismaticilor la un anumit nivel putem să spunem că Dumnezeu se face pe Sine deslușit. Realitatea este că deși Dumnezeu este prezent peste tot totuși în anumite împrejurări trebuie să fie deslușit. Este evident că harismaticul este unul care Îl face mai accesibil pe Dumnezeu oamenilor din jur după ce el s-a nevoit și a ajuns să fie mult mai avsant în cunoașterea lui Dumnezeu. După cum am spus nu trebuie să fim în concurență cu harismaticii ci mai mult să căutăm prietenia lor. Acesta fiindcă este bine să îi avem pe harismatici ca prietenii noștrii. Am vorbit în această carte despre faptul că harismaticii acolo unde există sunt peroane cordiale și care sunt ușor abordabile. Sunt unii care consideră că a fi un harsmatic este un lucru criptic ce nu se comunică și nici nu se împrtășește celor din jur. Realitatea este că harismaticii autentici sunt persoane ale prieteniei fiindcă prietenia este o modalitate de comuniune și harismaticii sunt persoane ale comuniunii. Am spus că acolo unde sunjt prezenți harismaticii nu numai că se simte liniște dar și oamenii sunt mult mai iubitori și mai îngădjuitori unii cu alții. Avem tendința să trăim într-o lume în care a ne corecta defectele este mai mult un fel de luptă pentru supremație. Realitatea este că harismaticii sunt cei care ne deschis ochii și ne fac să vedme lucrurile mult mai bine și mult mai profund. Este prin urmare adevărat că harismaticii sunt persoane providențiale pentru mai mulți dintre noi. Aceasta fiindcă după cum susține teologia

[138] Radu Teodorescu, *Discernământul duhurilor în pnevmatologia creștin ortodoxă* (Cugir, 2016).

[139] Realitatea este că harismaticul fiindcă știe că lucrea lui Dumnezeu nu se face întotdeauna în lumea noastră își asumă prigonirea și desconsiderarea celor din jur. Harismaticii creștin ortodocșși de-a lungulo timpului au fost considerați fanatic și fundamenaliști și persoane pe care trebuie să le evităm. Cu toate acestea harismaticii au ajuns să îi iubească pe cei care i-au descosiderat fiindcă ei au știut că în cele din urmă este lucrarea diavolului cea care îi face pe oameni să umble pe căi străine de Dumnezeui. Fiindcă este un altruist desăvârșit harismaticul creștin ortodox este cel care își folosește toate puterile sale pentru a îi scoate pe oameni de sub influența diavolului și a îi duce la Dumnezeu. Iată de ce putem spune că *harismaticii sunt prietenii lui Dumnezeu*. Prin faptul că harismaticii sunt prietenii lui Dumnezeu înțelegem că ei au ales să Îl slujească pe Dumnezeu la bine dar mai ales la greu.

creștin ortodoxă există un fel de pronie sau providență a lui Dumnezeu care trage spre Sine tot ceea ce există. În acest sens la un anumit nivel câți oameni sunt la fel de bine atât de multe drumuri spre Dumenzeu sunt. Harismaticul este și el unul care merge spre Dumnezeu pe un drum anume dar care în drumul lui îi ajută și pe cei din jur să își găsească calea sau drumul spre Dumnezeu. Calea spre Dumenzeu nu este grea dar diavolul este cel care face tot ceea ce poate să ne îndepărteze de la drumul spre Dumenzeu. Uniți cu toții împreună în jurul unui harismatic în cele din urmă avem mai multe șanse să ajungem la Dumnezeu. A ajunge în cele din urmă la Dumnezeu este sensul vieții noastre. Harismaticul de multe ori este cel care ne ajută să găsim sensul pierdut al vieții noastre.[140]

[140] Aurel Mihai, *Sfânta Treime și cosmosul* (București, 2015).